

2009 M. VASARIO 4 D., TREČIADIENIS

PIRMININKAVO: Hans-Gert PÖTTERING

Pirmininkas

1. Posėdžio pradžia

(Posėdis pradėtas 09.00 val.)

2. – Veiksmai įgyvendinant Parlamento rezoliucijas (žr. protokolą)

3. – 2050 m.: ateitis prasideda šiandien – rekomendacijos dėl būsimos integruotos ES kovos su klimato kaita politikos (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – K. Florenzo pranešimas (A6-0495/2008) Laikinojo klimato kaitos komiteto vardu „2050 m.: ateitis prasideda šiandien – rekomendacijos dėl būsimos integruotos ES kovos su klimato kaita politikos (2008/2105(INI))“.

Karl-Heinz Florenz, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, ši rytą ypač norėčiau pasisveikinti su kolegomis Parlamento nariais, kurie mėnesius rengė ši pranešimą dėl klimato. Labai jums dėkoju už sąžiningą bendradarbiavimą rengiant šį pranešimą.

Ši procedūra horizontaliajame komitete buvo nauja. Frakcijoje diskutavome ne su ekspertais, bet su transporto sektoriaus atstovais, visiškai pagrįstai – su ekonomikos sektoriaus atstovais, ir, aišku, su energetikos sektoriaus atstovais. Šis procesas aiškiai parodė, kad pirmosios diskusijų valandos ir dienos šiek tiek sunkesnės, nes šis klausimas naujas. Dar kartą norėčiau padėkoti mūsų pirmininkui ir geram mano draugui G. Sacconi, kuris visada pirmininkaudavo puikiai ir sąžiningai.

Pažymime, kad iki šios dienos pasiekėme, kad horizontalus bendradarbiavimas taptų didelė galimybė; kita Parlamento sudėtis turėtų užtikrinti, kad žmonės daugiau diskutuotų, ir kad jie nebūtų vien viena kitai prieštaraujančios atskiros grupės.

Tai – didžiausias šio komiteto pasiekimas. Mes pakvietėme aukšto lygio ekspertus, pvz., Nobelio taikos premijos laureatą Rajendrą Pachauri, taip pat mokslo, tyrimų ir. žinoma, politikos ekspertus. Galiausiai, pasiekti rezultatai rodo, kad pranešimas padarė labai teigiamą poveikį.

Labai gerai žinome, kad draudimais, sankcijomis ir ribotomis priemonėmis pasieksime labai mažai. Vietoj to privalome skatinti supratimo pokyčius, taip pat naujoves ir motyvaciją. Privalome siekti, kad Europos inžinieriai kiekvieną rytą, jausdami pasitenkinimą bandytų kurti efektyvesnes mašinas, kurios geriau ir daug efektyviau panaudotų mūsų vaikų žaliavas.

Pranešimas tai pat yra sąžiningas. Pabrėžėme, kad neturime jokių ypatingų ginklų. Nėra jokio jungiklio, kurį galime spustelėti – nei Briuselyje, nei Balyje, nei gruodžio mėn. Lenkijoje; tačiau yra daugybė priemonių. Tai ir yra mūsų galimybė: galimybė žmonėms paaiškinti, kad jie patys atsakingi už trečdalį šios klimato kaitos, pvz., dėl to, kad jie šildo savo namus. Tačiau kaip piliečiai, esame atsakingi už trečdalį, įskaitant judumo poveikį ir visą kitą su juo susijusį poveikį; už trečdalį atsakinga ir pramonė. Todėl pranešimas skirtas mums visiems. Tai labai gerai. Mums nereikia ieškoti piktadarių; mes visi esame raginami dalyvauti naujoviškose diskusijose. Ypač tuo džiaugiuosi.

Taip pat aišku, kad šis pranešimas gerai suderintas, ir aš norėčiau tai dar kartą pabrėžti, nes jis nėra partijos programa. Jame taip pat nesumenkinama jokia sritis. Pažymime, kad tam tikrose srityse yra daugiau galimybių, kitose – mažiau. Dėl to pranešime nurodoma, kokių kelių eiti, ypač Europai, nes Europa turi daugybę aplinkos apsaugos technologijų, kurių gamybos apimtis prilygsta Europos automobilių pramonės gamybos apimčiai. Jų kiekis padidės, o mes privalome siekti, kad tai atneštų naujovių.

Ką tik sakiau, kad privalome įtraukti piliečius, kad jie ką nors padarytų savo namuose. Šiuo požiūriu vietos politikai, prekybos rūmai ir pramonės ir prekybos asociacijos gali daug pasiekti motyvuodami ir teikdami informaciją.

Norėčiau baigti teiginiu, kad dauguma šiame pranešime aprašytų naudingų aspektų turėtų mus paskatinti suprasti, kad galimybių teikia naujovės, o ne apribojimai. Jei tai suprantame, tada šį darbą dirbti buvo verta.

Pirmininkas. – K. Florenzai, labai dėkoju jums už jūsų darbą ir pranešimą.

Martin Bursík, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas.* – Gerb. pirmininke, džiaugiuosi galėdamas čia būti ir pasidalyti mintimis apie svarbius ateinančius metus. Pirmiausia leiskite pasveikinti Laikinąjį klimato kaitos komitetą už visą jo padarytą darbą nuo jo įkūrimo 2007 m. balandžio mėn.: svarstymus, konferencijas, pranešimus, rezoliucijas, keitimąsi nuomonėmis su trečiosiomis šalimis. Jis savo nenuilstamomis pastangomis labai prisidėjo prie ES pozicijos dėl klimato kaito formavimo.

Naujausia rezoliucija „2050 m.: ateitis prasideda šiandien – rekomendacijos dėl būsimos integruotos ES kovos su klimato kaita politikos“, kurią 2008 m. gruodžio 2 d. patvirtino Laikinas klimato kaitos komitetas, ir kurią jūs tvirtinsite šioje sesijoje, bus labai naudingas pagrindas diskutuojant dėl susitarimo dėl klimato po 2012 m. ir tolesnio ES klimato politikos gilinimo.

Kaip žinote, per šią pirmininkavimo Tarybai kadenciją daugiausiai dėmesio bus skiriama tarptautiniam derybų procesui. Tarp kitko, šiandien išvykstu iš Strasbūro ir skrendu į Delį, kur vyks diskusijos su Indijos vyriausybe ir atstovais. Po dviejų savaitių Nairobyje, Kenijoje dalyvausime ES ir Afrikos šalių susitikime; mes jau susisiekėme su JAV administracija – apie tai kalbėsiu vėliau.

ES, 2008 m. pabaigoje priėmusi klimato ir aplinkos teisės aktų paketą, siunčia labai stiprų politinį signalą visiems mūsų partneriams pasaulyje. Per kelis kitus mėnesius patvirtindama šį paketą ES parodys, kad jos įsipareigojimai, taip pat lyderystė pasaulinėje kovoje su klimato kaita yra stiprūs kaip visada. Iš tikrųjų ES bus pirmasis pasaulyje regionas, vienašališkai įsipareigojantis iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 20 proc.

Kaip žinote, energetikos pakete numatyta, kad 2013 m. pradedama ES išmetamųjų teršalų leidimų prekybos sistemos (ITLPS) reforma, nustatomi apribojimai išmetamiesiems teršalams, kuriems netaikoma ITLPS, skatinamos CO₂ dujų surinkimo ir saugojimo technologijos ir padidinamas atsinaujinančiųjų energijos šaltinių naudojimas.

Kalbant apie ITLPS, ES mastu bus nustatyta bendra viršutinė riba su linijine žemėjančia trajektorija, leidimų paskirstymo metodu laipsniškai taps aukcionai, bus sustiprintas stebėjimo pranešimų teikimas ir tikrinimas. Tačiau, žinoma, ES daug kartų sakė, kad ji neapsiribos 20 proc. tikslu – mes norime nustatyti 30 proc. tikslą – todėl tikimės, kad Kopenhagoje bus pasiektas ambicingas, visuotinis ir išsamus susitarimas.

Iki Kopenhagos konferencijos liko tik 10 mėnesių. 2008 m. gruodžio mėn. Poznanėje vykusioje klimato konferencijoje buvo susitarta dėl 2009 m. darbo programos, kurioje aiškiai nustatyti veiksmai iki Kopenhagos konferencijos. Poznanėje priimtas sprendimas dėl Prisitaikymo fondo panaudojimo – svarbus žingsnis į priekį derybose dėl finansavimo aspekto, kuris yra vienas svarbiausių bet kokio plataus visuotinio susitarimo elementų.

Per Poznanėje vykusį ministrų apskritojo stalo susitikimą patvirtinta, kad ir išsivysčiusios, ir besivystančios šalys siekia pasaulio mastu veiksmingai ir suderintai reaguoti į pavojingą klimato kaitą po 2012 m. Šios priemonės bus tolesnis poveikio mažinimas, prisitaikymo veiksmai, taip pat finansavimo ir technologinės priemonės – kad reagavimo veiksmus būtų galima įgyvendinti.

Poznanėje taip pat buvo pasiūsta žinia, kad dabartinė finansų krizė nėra kliūtis tolesniems veiksams dėl klimato kaitos; priešingai – tai dar viena galimybė išmintingai pakeisti mūsų ekonomikos sistemą ir tvirtai kurti mažai anglies junginių išskiriančių technologijų ekonomiką.

Čekija per savo pirmininkavimą Tarybai sieks šių svarbių tikslų, taip pat veiks tarptautiniu lygmeniu, kad 2009 m. gruodžio mėn. Kopenhagoje būtų sėkmingai susitarta.

2009 m. kovo 2 d. Aplinkos tarybos, vėliau – ECOFIN tarybos ir pavasario Europos Vadovų Tarybos susitikimai bus pirmosios galimybės toliau plėtoti ES poziciją šiuo klausimu, remiantis Komisijos komunikatu „Rengiantis išsamiam klimato kaitos susitarimui Kopenhagoje“, kurį gavome prieš savaitę, taip pat remiantis jūsų įnašu.

Svarbiausi klausimai būsimose ES diskusijoje yra bendra ilgalaikių veiksmų poveikio mažinimo technologijų ir prisitaikymo srityse vizija ir tinkamų veiksmingų ir ilgalaikės klimato politikos finansavimo priemonių nustatymas. Atsižvelgdamas į tai, galiu tik pakartoti Laikinojo klimato kaitos komiteto raginimą Komisijai

ir valstybėms narėms „dvišaliu lygmeniu priimti derybų procese dėl susitarimo po 2012 m. tarpininko vaidmenį tarp išsivysčiusių šalių, kad suderinus interesus būtų užtikrintos sėkmingos derybos dėl kovos su klimato kaita, įtraukiant į jas visus didžiausius teršėjus, išmetančius šiltnamio efektą sukeliančias dujas“.

ES, bendradarbiaudama su pagrindinėmis derybų partnerėmis ir sparčiausiai besivystančiomis ekonomikomis, taip pat su naująja JAV administracija, toliau aktyviai sieks geresnių rezultatų. Telefonu kalbėjau su JAV prezidento padėjėja energetikos ir klimato kaitos klausimais Carol Browner. Jai pateikiau preliminarų pasiūlymą, kuris bus svarstomas kovo mėn. pradžioje, tikriausiai 2-ą ar 6-ą dieną vyksiančiame aukšto lygio susitikime su JAV atstovais, kuriame dalyvaus ES Komisija – Komisijos narys S. Dimas, Tarybai pirmininkaujanti Čekija ir Tarybai pirmininkausianti Švedija (t. y. trejetas).

Pasakiau, kad ES norėtų kuo glaudžiau bendradarbiauti su JAV dėl anglies junginių rinkų plėtros ir sujungimo. Sužinojome, kad kongreso narys H. Waxman nurodė, kad jis sieks, kad jo komiteto parengta viršutinės ribos ir prekybos sistema gegužės mėn. pabaigoje būtų įgyvendinta. Ši JAV reakcija į Europos Sąjungos veiksmus teikia vilčių.

Taip pat tikimės, kad Europos Parlamentas užtikrins, kad ES balsas būtų girdimas plačiau; taip pat labai vertiname ankstesnes dideles jūsų pastangas. Galiu tik padėkoti jus toliau eiti šiuo keliu ir linkiu jums didžiausios sėkmės šiais metais.

Stavros Dimas, Komisijos narys. – (EL) Gerb. pirmininke, gerbiami Europos Parlamento nariai, galutinio Laikinojo klimato kaitos komiteto pranešimo dėl klimato kaitos, kurio pranešėjas K. Florenz, tikslai yra ambicingi, jame aptariama daug įvairių klausimų; tai patvirtina, kad Europos Parlamentas klimato kaitos klausimui teikia didelę reikšmę. Norėčiau pasveikinti Laikinąjį klimato kaitos komitetą, ypač pranešėją K. Florenzą, su išskirtiniu darbu.

Praėjusiais metais mūsų prioritetas buvo klimato kaitos ir energetikos priemonių paketas. Mūsų pastangos davė rezultatą, ir dabar galime didžiuotis šiuo labai svarbiu teisės aktų paketu. Šiais metais ypač daug dėmesio skirsime Europos Sąjungai, siekdami parengti šio paketo įgyvendinimo priemones. Tarptautiniu lygmeniu mūsų prioritetas bus derybos dėl klimato kaitos, kurios rengiantis Jungtinių Tautų konferencijai Kopenhagoje taps intensyvesnės; kaip ką tik girdėjote, Tarybai pirmininkaujanti Čekija šioms deryboms teikia labai didelę reikšmę ir planuoja surengti nemažai dvišalių ir daugiašalių susitikimų ir derybų. Todėl jūsų pranešimas pateiktas laiku. Rengdamiesi Kopenhagos konferencijai privalome susivienyti ir dirbti kartu, kad, atsižvelgiant į ypatingą Europos vaidmenį, pasiektume geriausią įmanomą rezultatą.

Džiaugiuosi, kad jūsų pranešime, atsižvelgiant į Komisijos analizę, pabrėžiama, kad ekonomikos ir finansų krizė negali būti priežastis atidėti veiksmus, kuriais sprendžiamos klimato kaitos problemos. Taip pritariame teiginiui, kad kovos su klimato kaita veiksmais iš dalies sprendžiamos dabartinės ekonomikos krizės problemos.

Patvirtinusi klimato kaitos ir energetikos priemonių paketą, Europa pradeda kurti mažai anglies dioksido išskiriančių technologijų ekonomiką. Tuo pat metu šis paketas padės mažinti Europos priklausomybę nuo importuojamos energijos; tai taip pat labai svarbus privalumas, kaip parodė neseniai vykusio gamtinių dujų krizė. Jei įgyvendinsime tikslą sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 20 proc. arba 30 proc. ir jei kitos išsivysčiusios šalys pritars šiam sumažinimui tarptautiniame susitarime, mūsų pozicija bus neabejotinai ambicingesnė, nei bet kurios kitos šalies ar šalių grupės. Mes visam pasauliui pateikiame pavyzdį, kuris tarptautinėms deryboms suteiks teigiamos dinamikos.

Prieš pradėdant diskusijas dėl tarptautinių derybų, norėčiau trumpai pakomentuoti klausimą, apie kurį pranešime buvo kalbėta labai teisingai. Pranešime pateikta vertingų pasiūlymų, ką reikia padaryti, kad gamtos ištekliai būtų kuo efektyviau ir veiksmingiau naudojami, siekiant sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir sutaupyti energijos.

Praėjusiais metais Komisija padarė pirmąjį žingsnį šia kryptimi, patvirtindama veiksmų planą dėl tvarios gamybos ir vartojimo. Visai neseniai, pateikdama priemones, papildančias klimato kaitos ir energetikos priemonių paketą, Komisija sustiprino energijos taupymo veiksmus ir efektyvesnį vartojimą. Kad ir kaip būtų, tvaraus gamtos išteklių naudojimo srityje dar daug ką reikia padaryti; be to, dar daug ką galima padaryti efektyvaus energijos vartojimo srityje. Vienas geras pavyzdys – neseniai Komisijos pateiktas pasiūlymas dėl pastatų energijos naudojimo efektyvumo. Šiam sektoriui reikia nustatyti daug tikslų, nes jis teikia daug naudos energijos taupymo ir klimato apsaugos požiūriu, taip pat skatina užimtumą ir prisideda prie naujų plėtros technologijų srityje.

Šiandien, labiau ne bet kada, turime sustiprinti savo ekonomikas priemones, skirtas pagreitinti švariųjų technologijų pritaikymą ir naudojimą; tai turėtų padėti kurti švariąsias darbo vietas. Taip pat atsiras svarbios galimybės mūsų užsienio prekybai, nes sparčiai plėsis švariųjų technologijų rinkos. Atsižvelgdama į tai, praėjusį gruodžio mėn. Komisija pasiūlė, be kitų dalykų, konkrečius veiksmus, kurie turėtų būti įtraukti į Europos ekonomikos gaivinimo planą.

Kalbant apie tarptautines derybas dėl klimato kaitos, klimato kaitos ir energetikos priemonių paketas neabejotinai sustiprino mūsų argumentus ir pastangas įtikinti tarptautinius partnerius, kad veiksmingos priemonės ne tik būtinos, bet ir įgyvendinamos. Žinoma, neabejotina, kad tarptautinės derybos bus labai sunkios, iš dalies dėl to, kad jos labai sudėtingos. Nepaisant to, manau, kad Kopenhagoje susitarimas bus pasiektas. Mes galime ir privalome pasiekti susitarimą. Negalime švaistyti laiko. Tai – politinės valios klausimas, ir aš manau, kad ši valia yra.

Intensyvėjant Tarptautinėms deryboms, praėjusią savaitę Komisija patvirtino komunikatą, kuriame pateikė savo pozicijas svarbiausiais derybų klausimais. Pirmiausia – išsivysčiusios šalys raginamos toliau būti lyderėmis. Teigiamos žinios ateina iš JAV – kaip anksčiau minėjo Čekijos ministras, prezidentas B. Obama pažadėjo, kad tarptautinėse derybose JAV dalyvaus aktyviai. Jis taip pat paskelbė, kad JAV bus įgyvendinta šiltnamio efektą sukeliančių dujų prekybos sistema, ir kad iki 2050 m. išmetamas teršalų kiekis bus sumažintas 80 proc., palyginti su 1990 m.

Visa tai teigiama, bet mes norime, kad tai būtų įgyvendinta greitai, tiesa sakant, šiais metais, nes mes privalome šių metų pabaigoje Kopenhagoje pasiekti susitarimą, JAV yra kai ko nepadariusi, ir remiantis prezidento B. Obamos žodžiais, jie turės, kartu su Europos Sąjunga, įnešti svarbiausią įnašą, kad Kopenhagoje visi galėtume susitarti. Žinoma, mes teigiamai vertiname šiuo metu JAV vykstančias diskusijas, kurių rezultatas bus įvairios kitos ryžtingos kovos su klimato kaita priemonės. Geras pavyzdys – neseniai paskelbtos su automobiliais susijusios priemonės.

Europos Komisijos komunikate patvirtinamas tikslas išsivysčiusioms šalims kartu sumažinti išmetamą teršalų kiekį 30 proc. ir apibrėžiama veiksmų palyginamumo sąvoka. Palyginamumas yra labai reikšmingas ir siekiant aplinkos apsaugos tikslų, ir užtikrinant teisingas konkurencijos sąlygas. Komisija pasiūlė nemažai palyginamumo apibrėžties kriterijų.

Kalbant apie besivystančias šalis – nors nereikalaujama, kad jų veiksmas būtų tokio paties pobūdžio ar masto, kaip išsivysčiusių šalių, svarbu užtikrinti, kad jos nenustotų vykdyti veiksmų, kad vykstant joms būtina ekonomikos plėtrai būtų išmetama kuo mažiau anglies dioksido. Siekdamos tikslo, kad 2050 m. klimatas nepakistų daugiau, nei 2 C, besivystančios šalys turės apriboti savo išmetamo teršalų kiekio didėjimą nuo 15 iki 30 proc. mažiau to kiekio, kurį jos būtų išmetę, jei iki 2020 m. nesiimtų jokių išmetamo teršalų kiekio mažinimo veiksmų. Žinoma, veiksmas, kuriuos kiekviena besivystanti šalis vykdys atskirai, priklausys nuo jų ekonomikos išsivystymo ir turimų išteklių. Tai reiškia, kad mes tikimės daugiau iš sparčiai besivystančių šalių, nei iš kitų.

Visi žinome, kad Kopenhagoje norimų rezultatų nepasieksime, jei nesugebėsime padidinti investicijų ir užtikrinti didesnio išmetamo teršalų kiekio sumažinimo ir prisitaikymo finansavimo. Žinoma, dalį reikalingų investicijų, net ir besivystančiose šalyse, skirs įvairių šalių privatusis sektorius, o pagal Komisijos skaičiavimus maždaug vieną trečiąją investicijų skirs anglies dioksido rinka. Be to, viena dalis finansavimo turi būti viešasis finansavimas, ir mes privalome ieškoti būdų, kaip užtikrinti šį viešąjį finansavimą. Dabar, esant recesijai, šios diskusijos nebus lengvos. Nepaisydami to, šioms diskusijoms privalome būti pasirengę ir privalome pateikti argumentus – atsižvelgdami į tai, kad nieko nedarymas kainuos daug daugiau, nei bet kokios priemonės.

Galiausiai, Komisijos komunikate pabrėžiama pasaulio anglies dioksido rinkos ir suderinamų EBPO šalių prekybos sistemų sukūrimo iki 2015 m. svarba; labiau pažengusioms besivystančioms šalims siūloma tai įgyvendinti iki 2020 m.

Tokie pagrindiniai Komisijos komunikato teiginiai; man bus labai įdomu išgirsti jūsų nuomonę apie juos. Tarptautinės derybos vyks netrukus, ir šiais metais mes turėsime dirbti intensyvią diplomatinę darbą. Teigiamai vertinu jūsų įnašą į šiuos veiksmus.

Romana Jordan Cizelj, PPE-DE frakcijos vardu. – (SL) Klimato kaita – labai didelė sritis, ir aš sutinku su pranešėjo teiginiu, kad mes, Laikinojo klimato kaitos komiteto nariai, turėjome rasti naujoviškų priemonių, kaip visiškai aprėpti šios srities mastą ir turinį. Tačiau dabar, kai mūsų darbas padarytas, patvirtinu, kad mes iš tikrųjų turėjome galėjome sužinoti daug įvairių požiūrių ir nuomonių ir pateikti įvairius pasiūlymus dėl būsimų veiksmų. Mūsų diskusijos kartais būdavo gana dinamiškos, ypač dėl nuomonių įvairovės. Dėl to

pranešime atspindėta daug nuomonių ir pateikta daug gerų pasiūlymų, jame taip pat sukurtos sąlygos koordinuoti mūsų tęstinį darbą nuolatiniuose komitetuose rengiant įvairių sektorių politiką. Aš pats manau, kad būtų visai tinkama šią konkrečią metodologiją taikyti toliau.

Tapo aišku, kad daugiausiai galima nuveikti mūsų anksčiau minėtose srityse, pvz., energetikos, transporto ir pramonės srityse; taip pat paaiškėjo, kad svarbios ir kitos sritys – žemės ūkis, galvijininkystė, informacijos ir ryšių technologijos ir ES plėtros politika, susijusi su trečiosiomis šalimis.

Pereiti prie mažai anglies junginių išskiriančių technologijų visuomenės galime tada, jei toliau investuosime į mokslinius tyrimus ir spartinsime plėtrą ir naujovių kūrimą, taip pat jei sieksime kitų Lisabonos strategijoje nustatytų tikslų. Tačiau vien to neužteks. Taip pat privalome pakeisti savo gyvenimo būdą, tačiau tai galėsime padaryti tik tada, kai aplinkos apsauga žmonėms taps tikra vertybė. Šiuo požiūriu turime pasiekti daug daugiau informuodami ir ugdydami sąmoningumą.

Taip pat pritariu pastaboms dėl finansų krizės ir klimato kaitos tarpusavio ryšio. Tačiau net tai mums yra galimybė ir baimės, kad klimato kaita gali tapti mažiau svarbi, nei finansų krizė, yra nepagrįstos, nes mūsų ekonomikos gaivinimo priemonės turi būti tokios, kad skatintų ne tik vartotojų išlaidavimą, bet ir tvarų vystymąsi.

Kadangi mūsų tikslas – apriboti visuotinį atšilimą, turime dirbti ir tarptautiniu lygmeniu. Šiuo požiūriu Europa turi nustatyti ir stiprinti dialogą su besivystančiomis šalimis, nes mes privalome kartu sumažinti ir panaikinti mūsų istoriškai susiklosčiusią taršą; taip pat privalome išklausti besivystančių tautų ir neturtingiausių šalių ir sudaryti joms sąlygas tvariai vystytis, net jei tam reikėtų daug lėšų.

Baigdama norėčiau pasveikinti pranešėją K. Florenzą už atvirumą.

Dorette Corbey, *PSE frakcijos vardu*. – (NL) Pirmiausia norėčiau nuoširdžiai padėkoti K. Florenzui už atsidavimą ir ryžtą rengiant šį pranešimą. Mano požiūriu, šis pranešimas tapo visa apimančiu pranešimu; jame pateikta apie 200 iš tikrųjų vertingų rekomendacijų. Jame pateiktos pagrįstos rekomendacijos gali būti įkvėpimo šaltinis kitam Parlamentui, valstybių narių parlamentams ir vietos valdžios institucijoms.

Norėčiau paminėti penkis mūsų frakcijai iš tikrųjų svarbiausius klausimus. Pirmiausia – šiame pranešime pripažįstama, kad klimato kaita yra platus reiškinys, neigiamai veikiantis visas sritis – ne tik pramonę, transportą ir energetiką, kurioms taisyklės jau nustatėme, bet ir žemės ūkį, sveikatą, mokslą ir technologijas, IRT, švietimą, dirvą, vandenį ir žemės naudojimą. Visoms šioms sritims privalome skirti visą mūsų dėmesį ir priimti veiksmingus sprendimus.

Antra – klimato politikos sudėtinės dalys turėtų būti ir socialinis aspektas ir solidarumas. Privalome spręsti nedarbo, pajamų ir su energijos trūkumu susijusio skurdo problemas. Privalome žinoti, kaip bus mokama už naujas technologijas ir kas mokės šią kainą. Norime žinoti, kiek darbų bus sukurta ir ar bus prarasta kiek nors darbų. Norime, kad būtų sukurta perkvalifikavimo programos, skirtos ugdyti naujus žaliojo sektoriaus darbuotojus. Jei nebus didžiausio galimo dėmesio socialiniams reikalams, bus ypač sunku išlaikyti politinę paramą klimato politikai.

Trečias mums svarbus klausimas susijęs su ekonomikos krize, kuriai išspręsti taip pat reikia visapusiško sprendimo. „Naujas žaliasis susitarimas“ jau tapo koncepcija; šiai koncepcijai nuoširdžiai pritariame. Reikia didelių investicijų. Vienas pagalbos bankams ir įmonėms elementas turėtų būti tvarumas. Daugiau dėmesio reikėtų skirti investicijoms į namus ir daugiabučius namus Rytų Europoje, nes tai bus naudinga užimtumo, energijos tiekimo saugumo ir klimato požiūriu.

Ketvirtas mums svarbus klausimas – žemės ūkis. Kalbėdami apie klimatą, apie žemės ūkį paprastai nešnekame. Šiandien mes parodome, kad tai iš tikrųjų būtina; šis klausimas – prieštaringas. Ilgai svarstėme, ar žemės ūkiui reikia nustatyti privalomus tikslus; sutarėme, kad šį klausimą turime rimtai išnagrinėti. Taip pat aišku, kad žemės ūkis nėra tik problema; jis susijęs ir su problemų sprendimais. Protinga žemės ūkio veikla, veiksmingas žemės ir tinkamas biomasės naudojimas gali padėti sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.

Penktas mums svarbus klausimas susijęs su žmonių įtraukimu. Tam reikia informavimo ir skaidrumo. Jei norime pakeisti vartotojų elgesį, turime tiksliai žinoti, dėl kurių produktų išmetama daug šiltnamio efektą sukeliančių dujų, ir atitinkamai pritaikyti savo vartojimo įpročius. Tai, žinoma, nėra lengva, tačiau, kaip neseniai pabrėžė K. Florenz, keliais techniniais triukais klimato kaitos problemos išspręsti neįmanoma. Kad ir kaip būtų, privalome daryti viską, kad į mums kylančių problemų sprendimą įtrauktume kuo daugiau

žmonių. Šiuo požiūriu labai vertingos vietos iniciatyvos. Energijos taupymo galimybių namuose įvertinimas, geresnis viešasis transportas ir maisto gamyba vietovėse ir regionuose. Kartu galime pasiekti daug.

Jei bus naudojamas šis priemonių rinkinys, galima tikėtis teigiamų rezultatų. Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis gali būti sumažintas; taip būtų prisidėta prie naujovių kūrimo, ekonomikos plėtros, geresnio energijos tiekimo, geresnės maisto gamybos, geresnio užimtumo ir stabilios klimato. Jaučiuosi skolinga visiems prie to prisidėjusiems kolegoms Parlamento nariams.

Chris Davies, ALDE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, diskutuodami nepastebime labai svarbaus dalyko. Iš esmės apie tai šiame pranešime neužsimenama, o Komisijos išsamioje strategijoje „Rengiantis išsamiam klimato kaitos susitarimui Kopenhagoje“ apie kalbama prabėgomis. Tai, kad gyventojų skaičius pasaulyje didėja nematytais ir netvariais mastais, yra faktas. Per daugelio čia esančių gyvenimus gyventojų šioje planetoje patrigubėjo. Kiekvieną dieną jų padaugėja 200 000. Per metus – 80 mln.

Kodėl Kinijai kiekvieną savaitę reikia naujos anglimi kūrenamos jėgainės? Todėl, kad per 50 metų gyventojų skaičius Kinijoje padidėjo daugiau nei du kartus ir didėja toliau, taip pat didėja ir energijos paklausa, o Kinijos žmonės nori turėti tai, kad turime Vakaruose, ir jie turi teisę tai turėti. Šiandien ministras skrenda į Indiją. Gyventojų skaičius ten didėja dar greičiau, todėl energijai gaminti jie taip pat siekia naudoti anglį.

Tačiau šios planetos ištekliai baigtiniai. Privalome sulėtinti gyventojų skaičiaus didėjimą, ir padaryti, kad jis mažėtų. Tai daryti privalome tik neprievartinėmis priemonėmis, ir niekada neturime arogantiškai pamiršti, kad išsivysčiusių šalių gyventojai prie klimato kaitos prisideda daug labiau, nei besivystančių šalių gyventojai.

JT gyventojų fondas teigia, kad pasaulyje kiekvieną minutę 380 moterų tampa nėščios, ir kad pusė jų to neplanavo. Kontraceptinės priemonės turi būti prieinamos visiems. Moterys privalo turėti galimybę kontroliuoti savo reprodukcinį gyvenimą. Tai geriau, nei nesaugus abortas.

Būtina pagerinti medicinos išteklius – kad moterys galėtų saugiau atidėti gimdymą iki vyresnio amžiaus, tačiau pirmiausia šis klausimas turi patekti į politinę darbotvarkę. Mūsų atsisakymas tai padaryti – didžiausia kvailystė. Šeimos visame pasaulyje turėtų apie tai kalbėti. Vyriausybės turėtų nustatyti gyventojų skaičiaus stabilizavimo ar sumažinimo užduotis. Siekiant spręsti gyventojų skaičiaus didėjimo problemą, būtina pripažinti, kad ji pati svarbiausia; jei to nepadarysime, mums nepavyks išspręsti klimato kaitos problemos ar pasiekti tvaraus vystymosi.

Liam Aylward, UEN frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, taip pat norėčiau pagirti K. Florenzą už jo pastangas ir atsivėmimą rengiant šį pranešimą ir, žinoma, už jo sugebėjimą išklausyti daug įvairių ir skirtingų nuomonių ir jas suprasti.

Labai svarbu, kad per šį didelį ekonomikos nuosmukį mes, teisėkūros institucija, siektume rezultatų žaliosios energetikos technologijų srityje. Mes galime tapti įvairių atsinaujinančios energijos sričių lydere pasaulyje; dėl to turime sukurti griežtą, veiksmingą ir koordinuojamą strategiją ir į ją įtraukti vyriausybes, NVO, aukštąsias mokyklas, verslą, prognozes teikiančius ekspertus ir siekti ne kalbėtis, bet spręsti. Privalome sumažinti biurokratinę naštą ir remti MVĮ ir technologijų plėtojus.

Rinka veikia. Reguliavimo sistema aiški. Nustatėme su atsinaujinančia energija susijusius tikslus. Nors finansavimas menkas, jis labai svarbus technologijų plėtrai ir kompetencijos išlaikymui. Bankai ir finansavimo institucijos turės rizikuoti dėl pradedančių veiklą žaliosios technologijos įmonių. Jei priartėsime prie šių tikslų, turėsime ilgalaikės naudos. Atsiradus darbo vietos ir gerovė. Kita vertus, jei švaistysime šį brangų laiką, patirsime nesėkmę, ir šią spragą galės užpildyti tik kitos šalys.

Pvz., Airija vandenyno bangų technologijų srityje galėtų tapti tuo, kuo Suomija yra mobiliųjų telefonų technologijų srityje. Dėl oro sąlygų ir vietos Atlanto vandenyne turime neginčijamas galimybes. Turime patentuotas technologijas. Airijoje turime pakankamai kompetencijos ir teisinę uždavinių įgyvendinimo sistemą. Rinka aiški, taigi tai puiki galimybė kurti darbo vietas, sumažinti elektros kainą, padidinti energijos tiekimo saugumą ir sumažinti išmetamą anglies dioksido kiekį, nekalbant apie pajamas iš patento.

Dabar privalome paremti savo įmones, kurios dirbo apie dešimtmetį, kad pasiektų to, ką pasiekė šiandien. Jos rizikavo, ir mes privalome jas paremti skirdami daugiau lėšų. Šiuo metu atidėliojimas atnešų žalą. Žaliosios technologijos – mūsų ateitis. Turime galimybę, todėl ją pasinaudokime.

Rebecca Harms, Verts/ALE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, taip pat norėčiau padėkoti K. Florenzui, ypač už kantrybę per derybas. Pranešimo dydis rodo, kad reikėjo nagrinėti labai daug klausimų.

Tačiau taip pat norėčiau paklausti, koks susitarimo, apie kurį kalbama šių metų pradžios pranešime, tvarumas? Labai gerai prisimenu tarptautinę konferenciją klimato klausimais Poznanėje ir labai menką europiečių vaidmenį joje; taip atsitiko, nes jie buvo užsiėmę per tarptautinių derybų ratą Balyje pateiktų ambicingų pažadų ir pareiškimų švelninimu, taip pat dėl to, kad dėl didėjančios finansų ir ekonomikos krizės jie neteikė klimato politikai tiek daug reikšmės.

Manau, kad kitais metais paaiškės, ar iš tikrųjų esame pasirengę įgyvendinti pažadą pagal mūsų žinias apie klimato kaitą pakoreguoti mums, pramoninėms šalims įprastą ekonomiką. Manau, kad sprendimas, ar sieksime tvarumo, dar nepriimtas.

Poznanėje Ban Ki-Moon ir Achim Steiner griežtai patarė valstybių narių ekonomikos skatinimo planų ir bankų gelbėjimo priemonės derinti su kovos su skurdu ir baisiais klimato kaitos padariniais besivystančiose šalyse programomis, taip pat su iš tikrųjų ambicingomis klimato apsaugos priemonėmis ir naująja energetikos politika.

Pastebiu, kad visi su šiuo klausimu susiję Europos lygmens teisės aktai sukuria naujus pagrindus. Visiškai aišku, kad Europa ras savo kelią į modernią, efektyviai energiją ir atsinaujinančius energijos šaltinius vartojančią visuomenę. Dabar, kaip ir anksčiau, viskas priklauso nuo sprendimo. Ar toliau naudojame senąją anglies ir branduolinės energijos mišinį, ar einame nauju ambicingu keliu? Tikiuosi, kad šį klausimą spręsime taip pat konstruktyviai, kaip mes tai darėme Laikinajame klimato kaitos komitete, nors nesu tikras, ar taip bus.

Jens Holm, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (SV) Galiausiai, po aštuoniolikos mėnesių darbo, rengiamės priimti sprendimą dėl šios klimato rezoliucijos. Ypač norėčiau paminėti tris aspektus.

Ilgalaikiai sumažinimo tikslai. 3 dalyje reikalaujame, kad iki 2020 m. išmetamas teršalų kiekis ES būtų sumažinta nuo 25 iki 40 proc., o iki 2050 m. – 80 proc. Tai teigiamas aspektas ir tai reiškia, kad nustatome aukštesnius reikalavimus, nei nustatyti praėjusių metų ES klimato pakete.

Taip pat reikalaujame imtis priemonių dėl mėsos pramonės. Remiantis Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos (*angl.* FAO) pranešimu „Didelis galvijų šešėlis“, mėsos pramonė atsakinga už 18 proc. taršos pasaulyje. Šiame pranešime į tai atkreipiame dėmesį ir reikalaujame sumažinti mėsos vartojimą. Tai drąsus ir iš dalies istorinis šio Parlamento, paprastai linkusiam pritarti šios pramonės subsidijoms, sprendimas; apmaudu, kad Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcija norėjo šiuos reikalavimus išbraukti. Taip pat, kaip privalome mažiau važinėti automobiliais, bei drįsti pasakyti, kad esamas labai didelis mėsos vartojimas yra netvarus.

Taip pat leiskite jums priminti, kad mėsos pramonė iš tikrųjų yra pagrindinė Amazonės atogrąžų miškų nykimo kaltininkė – dėl to, kad plečiamos ganyklų žemės ir pašariniams augalams auginti skirtos žemės. Didžioji dalis šių pašarų – sojos, eksportuojama į Europą. Tai nėra tvari veikla.

Vis daugiau problemų kelia ir automobilių pramonė. Nuo 1995 iki 2005 m. Europos transporto pramonės tarša padidėjo 32 proc. Būtinos labai didelės investicijos į viešąjį transportą ir kitas ekologiško transporto rūšis. Išskastinius degalus naudojančius automobiliai turi būti pakeisti elektriniais automobiliais, o ateityje, galbūt – vandeniliu varomais automobiliais. Privalome savęs paklausti, ar padėtis visose šiose transporto srityse tvari. Ar neturėtume skatinti vietos gamybos ir vartojimo?

Galiausiai norėčiau išpėti dėl 12 ir 28 pakeitimų, kuriais reikalaujame plėtoti branduolinę energetiką. Jei jie bus patvirtinti, mūsų frakcija rezoliucijai pritarti negalės. Todėl, prašau balsuoti prieš 12 ir 28 pakeitimus. Labai jums dėkoju.

Johannes Blokland, *IND/DEM frakcijos vardu*. – (NL) Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu didžiojoje Vakarų Europos dalyje labai šalta, diskusijos dėl visuotinio atšilimo vyksta šiek tiek ne laiku. Tačiau iš pranešimo pavadinimo galima spręsti, kad šiose diskusijose kalbame apie ilgą laiką. Todėl neturėtume per daug įklimpti į kalbas apie trumpalaikius procesus. K. Florenzo galutinis pranešimas yra gerai apgalvotas ir pagrįstas, juo siunčiamas stiprus pranešimas.

Siekiant sumažinti neigiamą klimato kaitos poveikį ar jo išvengti, reikia ryžtingų veiksmų daugelyje sričių. Reikia ambicingų tikslų laikotarpiui nuo 2020 iki 2050 m. Privalo stengtis visi visuomenės sluoksniai. Rengdamiesi klimato konferencijai Kopenhagoje, privalome išlaikyti savo ambicijas ir jas paremti įvairiomis priemonėmis. Šiuo požiūriu šis pranešimas – ypač vertingas įnašas.

Roger Helmer (NI). – Gerb. pirmininke, prieš 500 metų mokyti žmonės sutarė, kad pasaulis plokščias. Jie klydo. Aštuntajame dešimtmetyje, praėjus trim dešimtmečiams po visuotinio atšalimo, mokslininkai sutarė,

kad artėja naujas ledynmetis. Jie klydo. 1999 m. visi manė, kad dėl „tūkstantmečio klaidos“ įvyks pasaulinė katastrofa – išsijungs viso pasaulio kompiuterių sistemos. Neveiks ginklų sistemos, sustos prekyba, iš dangaus kris orlaiviai. Jie klydo. Visai nieko neatsitiko.

Šiandien mums sakoma, kad sutariama dėl katastrofiško žmogaus sukulto visuotinio atšilimo. Tai taip pat netiesa. Nėra ir sutarimo. Mitas apie sutarimą – panikos kėlėjų propagandos laimėjimas; pakartotiniai mokslinės literatūros ir klimato mokslininkų tyrimai parodė, kad abiejose pusėse yra daug įvairių nuomonių, ir daugelis mano, kad nieko tikslaus dar negalima pasakyti.

Tiesa – pasaulis per paskutinius 150 metų šiek tiek atšilo – nors lėtai ir su pertrūkiais; tačiau tai visiškai atitinka visuotinai pripažintus ilgalaikius gamtinės kilmės klimato ciklus, dėl kurių įvyko šiltasis Romos civilizacijos laikotarpis, šiltasis viduramžių laikotarpis ir mažasis ledynmetis. Yra aiškių įrodymų, kad pasauliui šiek tiek atšilus, atšilo ir kiti Saulės sistemos kūnai. Marse ant viršukalnių sumažėjo sniego, tačiau niekas nemano, kad dėl to kalta pramonės tarša ar automobiliai su keturiais varomaisiais ratais.

Planuojame išleisti neįsivaizduojamas pinigų sumas švelninimo priemonėms, kurios paprasčiausiai neveiks, kurios pakenks mūsų ekonomikoms ir dėl kurių neturėsime lėšų tikroms aplinkos problemoms spręsti. Britų žurnalistas Christopher Booker pastebėjo, kad panika dėl visuotinio atšilimo – didžiausias kolektyvinis bėgimas nuo realybės žmonijos istorijoje.

Pilar del Castillo Vera (PPE-DE). – (ES) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti K. Florenzui už jo darbą ir, žinoma, komiteto pirmininkui ir visiems koordinatoriams ir komiteto nariams.

Šis pranešimas – nuolatinio Europos Sąjungos rūpesčio dėl klimato kaitos ir jos padarinių tolesnė išraiška.

Naujausias priemonių rinkinys – neseniai patvirtintas energetikos paketas. Pranešime, dėl kurio šiandien diskutuojame, atsispindi tas pats kovos su klimato kaita principas ir tas pats Europos Sąjungos rūpestis.

Mums pateiktas pranešimas, yra, kaip sakytą, rekomendacijų rinkinys. Tai išsamus įvairių priemonių ir rekomendacijų rinkinys; šios priemonės ir rekomendacijos skirtingiems sektoriams, įskaitant žuvininkystės, žemės ūkio, vandens, miškininkystės ir kt. sektorius, yra skirtingos. Visos šios gairės veda ta pačia kryptimi, tačiau kiekvienam sektoriui turės būti rengiamos atskiros priemonės.

Tačiau apsiribosiu pagrindiniu principu, būtinu, kad rezultatas būtų pasiektas. Iškilus klimato kaitos problemai, turime pagerinti efektyvumą; mano požiūriu, šis principas – svarbiausias visas vykdomas priemonės pagrindžiantis principas.

Pagerinti efektyvumą reiškia teikti pirmenybę technologijų naujovėms; tai reiškia pabrėžti efektyvumo uždavinius teikiant pagalbą ir subsidijas; tai reiškia pabrėžti efektyvumo uždavinius teikiant tam tikras mokesčių nuolaidas ir t. t. Vienintelis būdas veikti veiksmingai – pagerinti efektyvumą.

Guido Sacconi (PSE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, prieš mane kalbėję nariai – pavyzdys, kad mums pavyko suderinti labai skirtingas nuomones, sujungtos į bendrą projektą.

K. Florenz pranešimas, kurį reikėtų pagirti dėl bendro pritarimo, pasiekto išklausus visas nuomones, iš esmės yra apie energijos gamybos būdo pakeitimą ir visuotinę gamybos sistemų, gyvenimo būdo ir vartojimo įpročių pakeitimą. Tai daugiau, nei filosofinis teiginys, ir mes žinome, kad tai pasiekti nebus lengva; pereinant į kitus etapus reikės atnaujinti procesą. Pvz., kitam Parlamentui paliekame nurodymus, ką manome esant veiksmų prioritetams per kitą Parlamento kadenciją, iki Kopenhagos konferencijos ir po jos.

Tačiau daugiausiai dėmesio norėčiau skirti turiniui. Manau, kad pirmiausia privalau padėkoti svarbiausiam šio darbo dalyviui – sekretoriui. Su savimi turiu šiek tiek statistikos apie mūsų darbą. Kad geriau įsivaizduotumėte, koks svarbus buvo jų darbas, pasakysiu tik tai, kad sekretoriatas organizavo aštuonias temines sesijas, kuriose dalyvavo šešiasdešimt žymiausių pasaulio ekspertų.

Dabar norėčiau perskaityti kreipimąsi, tai yra pasakyti, ko tikiuosi iš naujojo Parlamento. Pirmininke H. Potteringai, jūs pats demonstravote, kad tikite, kad rizikingas sumanymas įkurti šį komitetą pasiteisins, nors, tiesą sakant, ne visi Parlamento nariai prieš 18 mėn., kai komitetas buvo įkurtas, tam pritarė. Jūs kreipėtės į Rūmus dviem skirtingais atvejais, parodydamas savo asmeninę paramą šiam reikalui ir mūsų užduočiai, taigi, jei leisite, kreipsiuosi į jus tiesiogiai. Būtų labai apmaudu, jei kitos kadencijos Parlamentas nesukurtų panašios priemonės – to reikia iš dalies ir dėl to, kad daug valstybių narių parlamentų ir vyriausybių restruktūrizavo savo darbą ir išskyrė atskirą klimato kaitos sritį. Todėl tikiuosi, kad kitos kadencijos Parlamentas negrįš prie griežto funkcijų padalijimo, kai tarpusavyje susijusios sritys yra priskiriamos

skirtingiems komitetams, tačiau pasirengs ilgam keliui link mažai anglies junginių išskiriančių technologijų ekonomikos.

Vittorio Prodi (ALDE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau padėkoti K. Florenzui už jo darbą.

Galiausiai balsuosime dėl šio pranešimo, kuris Laikinajame klimato kaitos komitete buvo rengiamas 18 mėn. Aš pats sakyčiau, kad, šis pranešimas sėkmingas, bet kuklus. Sėkmingas, nes Parlamentas pasirodė esąs viena atsakingiausių institucijų, kuri sukūrė sau *ad hoc* priemonę – laikinąjį komitetą, kurios paskirtis – rinkti duomenis ir idėjas apie reiškinį, kuris veikia mus visus ir kurio poveikio problemą turime spręsti kartu, ir dabar, ir ateityje. Kuklus, nes, nepaisant visų mūsų pastangų ir dalyvavimo kokybės, galutiniam rezultatui trūksta dalies, kurią rezoliucija šia tema turėtų turėti.

Kaip daug kartų sakiau, klimato kaita – neatidėliotinas ir rimtas klausimas ir kad jam spręsti reikia tikslinių ir veiksmingų priemonių. Pagrindinė šio komiteto sukūrimo priežastis buvo susieti politikos sritis, kurios visada buvo tvarkomos per daug atskirai. Tikiuosi, kad kitos kadencijos Parlamentas tęs šį susiejimą, ir toliau dalyvaus Kopenhagos derybose.

Labiausiai reikia sutarimo pasaulio lygmeniu, ir siekdami jo privalome ką nors pasiūlyti, pirmiausia – besivystančioms šalims. Šiuo metu vis dar nėra vienodų sąlygų, kurios įtikintų besivystančių šalių žmones paremti šią politiką. Ji taip pat vis dar per daug eurocentriška ir siek tiek per daug suskirstyta į sudedamąsias dalis. Mes siekiame pakeisti gyvenimo būdą. Politinė prasme pirmiausia privalome teikti pasiūlymus dėl šios politikos, o tik tada – dėl laipsniško materializmo mūsų gyvenime sumažinimo, kitaip rezultatas bus netvarus.

Alessandro Foglietta (UEN). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, perduodu sveikinimus pirmininkui K. Florenzui. Vadinu jį pirmininku, nes jį gerbiu ir vertinu dėl atsidavimo mūsų Parlamentui.

Patvirtindama klimato ir energetikos paketą, Europos Sąjunga sukūrė sau teisinius pagrindus, kurie sudaro sąlygas tapti lydere. Neseniai naujosios JAV administracijos parodytas platus požiūris leidžia tikėtis, kad ateityje įsipareigojimus sustabdyti klimato kaitos padarinius dalysimės su JAV.

Tačiau visišką šios iniciatyvos sėkmę lems visų besivystančių šalių, pvz., Kinijos ir Indijos, ekonomikų įtraukimas. Kinijos aplinkos ministras susitikime su Laikinojo klimato kaitos komiteto delegacija aiškiai pabrėžė, kad tai bus įmanoma tik tada, jei turtingesnės šalys skirs pagalbą – tinkamus finansinius išteklius, skirtus skatinti tvarų vystymąsi.

Šioje srityje per Poznanėje vykusią konferenciją padaryta pažanga – buvo priimtas sprendimas pradėti naudoti prisitaikymo fondą, iš moksliniams tyrimams ir technologijų plėtrai skirtų lėšų žaliųjų technologijų plėtrai besivystančiose šalyse skirta 50 mln. EUR.

Privalome užtikrinti, kad Kopenhagos konferencija būtų lūžis stipresnėms ekonomikoms prisiimant bendrą praktinį įsipareigojimą sukurti fondą, kuris užtikrintų nuolatinį tvaraus vystymosi besivystančiose šalyse finansavimą. Tik įsipareigojimai, dėl kurių susitarta tarptautiniu lygmeniu, dalyvaujant besivystančioms šalims, gali padėti apsaugoti aplinką nuo negrįžtamo poveikio, taip pat apginti Europos įmonių konkurencingumą nuo dempingo pasaulio rinkoje aplinkos apsaugos srityje poveikio ir su juo susijusių socialinių ir ekonominių išlaidų.

Caroline Lucas (Verts/ALE). – Gerb. pirmininke, prisidedu prie padėkų K. Florenzui už jo pranešimą, tačiau manau, kad, kartu su sveikinimais pranešėjui ir komitetui už jų darbą turime blaiviai įvertinti kai kuriuos faktus. ES vis dar daro per mažai ir per vėlai.

Nesitikiu būti populiari taip sakydama, bet ES pažangą privalome vertinti ne pagal kitų šalių veiksmus, bet pagal tai, ką reikia padaryti. Pagal šį kriterijų mums vis dar nesiseka.

Mums nepavyksta į šias diskusijas įnešti daugiau ambicijų. Pagal naujausius mokslinius duomenis, turime mažinti taršą maždaug 9 proc. per metus. Šiame pranešime ir ES klimato pakete nustatyti uždaviniai paprasčiausiai yra nepakankamai ambicingi.

Šiose diskusijose nepakankamai dėmesio skiriama tam, kad būtina veikti neatidėliojant. Jei per kitus 8–10 m. nepasieksime tinkamos pažangos kurdami visai anglies dioksido neišskiriančių technologijų ekonomiką, prarasime galimybę sustabdyti blogiausių klimato kaitos poveikį.

Patiriame nesėkmės dėl to, kad esame nenuoseklūs. Šiandien kalbame apie atsinaujinančius energijos šaltinius ir energijos tiekimo efektyvumą. Vakar dauguma šių Rūmų narių patvirtino A. Laperrouze pranešimą, kuriame išdidžiai remiamas anglies vaidmuo Europoje.

Diskusijose apie klimato kaitą mums nepavyksta kalbėti apie tam tikrų dalykų atsisakymą, apie galėjimą apsieiti be jų. Privalome daug geriau veikti siekdami tikros politinės lyderystės, ir parodyti, kad dėl veiksmų klimato kaitos srityje pagerės gyvenimo kokybė. Dėl jų nereikės oloje drebėti prie žvakės. Dėl jų ateitis bus geresnė ir patrauklesnė nei dabartis.

Taigi aš siūlau jums sumanymą priimti naują Europos žaliąjį susitarimą; tai būdas spręsti ir ekonomikos, ir klimato krizės problemas, investuojant į energijos tiekimo efektyvumą ir atsinaujinančius energijos šaltinius, siekiant Europoje sukurti milijonus žaliųjų darbo vietų.

Tačiau šis ekonomikos augimo skatinimas nėra pagrįstas principu „įprastas verslas“. Tai – skubiai reikalingas perėjimas, bet ne prie ne Europoje esančių gamtos išteklių didesnio vartojimo, bet prie stabilios ekonomikos Europai; reikia siekti ne bendro kiekybinio augimo, bet tikro kokybinio vystymosi. Šias diskusijas būtina nedelsiant pradėti, ir ES yra gerai tam pasirengusi.

Roberto Musacchio (GUE/NGL). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau pasveikinti K. Florenzą už gerai atliktą darbą; šis pranešimas – duoklė jo nuolatiniam dalyvavimui, dėmesiui ir įnašui.

Jame atsispindi jo įnašas į komiteto, kuriam kvalifikuotai pirmininkavo G. Sacconi, darbą; jis išsamiai nagrinėjo klausimus, diskutavo ir labiausiai prisidėjo prie Parlamento įtakos patvirtinant šį klimato paketą. Pirmininke H. Pötteringai, taip pat raginu jus apsvarstyti, kaip mūsų darbas gali ir turėtų būti tęsiamas rengiantis Kopenhagos konferencijai.

Kalbant apie K. Florenzo pranešimą – manau, kad būtų klaidinga jį išderinti pakeitimais dėl branduolinės energetikos, kurie šiuo metu yra ideologiniai. Jie yra nepagrįsti, netinkami visais atvejais, nebent jų siūlytojų protuose, jie pakeičia mūsų bendrąją poziciją. Tačiau raginu kolegas Parlamento narius apsvarstyti galimybę įtraukti mano pateiktą argumentą dėl klimato kaitos ir vandens tarpusavio ryšio. Manau, kad šis sritis yra reikšminga, atsižvelgiant į tai, kad tarptautinės organizacijos, pvz., Tarptautinė klimato kaitos komisija ir Jungtinių Tautų aplinkos programa, jai skiria vis daugiau dėmesio – jos pabrėžė, kad ši sritis yra labai svarbi ateičiai, taip pat atsižvelgiant į artėjančią Pasaulio vandens forumą, kuris vyks Stambule.

Jim Allister (NI). – Gerb. pirmininke, šiose beprotyškose diskusijose dėl klimato kaitos noriu pareikšti susirūpinimą ir atsargumą, ypač dėl to, kaip tai gali paveikti maisto gamybą. Mums sakoma, kad 2050 m. pasaulyje gyventojų skaičius laipsniškai išaugs iki 9 mlrd.; atitinkamai turi išaugti ir maisto gamybos mastai. Tačiau, jei būtų įgyvendinti šiame pasiūlytame klimato kaitos pakete pateikti reikalavimai dėl taršos mažinimo, tai sumažintų maisto gamybą tuo metu, kai jos labiausiai reikia.

Kalbu apie su metanu ir azoto oksidu susijusius tikslus, ir ketinimus mažinti mėsos ir pieno produktų vartojimą. Šių sumažinimo tikslų negalima pasiekti smarkiai nesumažinus maisto gamybos. Kai reikia rinktis pasaulio maitinimą ar klimato kaitos koregavimo reikalavimų įgyvendinimą, renkuosi sveiką protą ir būtinybę.

John Bowis (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, mes rengiamės Kopenhagos konferencijai, ir mano gerbiamo draugo puikus pranešimas – tinkamos šio pasirengimo gairės.

20 proc. iki 2020 m. yra pradžia – tik pradžia. Klimato priemonių paketas, kuris, galbūt, galėjo būti geresnis – tačiau tai tik pradžia – yra žingsnis į priekį. Dabar, pasikeitus JAV administracijai, mes negalime toliau slėptis už JAV atsisakymo bendradarbiauti. Prezidentu tapus B. Obamai mes turime galimybę nustoti keistis žodžiais ir pradėti keistis mintimis. Sužinojome, kad susitikimas vyks 2009 m. kovo 6 d. Kitą savaitę vėl čia grįšime ir, tikiuosi, Taryba bus pateikusi pranešimą dėl susitikimų Vašingtone rezultatų. Kartu su JAV galime pereiti prie 30 proc. tikslo ir toliau.

Šiuo metu žengiame ekologinio projektavimo link; su juo susijusios didelės galimybės kuriant naujoves ir darbo vietas. Turime spręsti laivų ir žemės ūkio daromos taršos problemas. Komisijos narys kalbėjo apie didelę būtinybę kalbėtis su mažai pajamų gaunančiomis besivystančiomis šalimis. Jos bus suniokotos, tačiau šią problemą sukėlė ne jos. Salas užlies bangos; jau plinta maliarija, kvėpavimo takų ligos, odos vėžys ir regėjimo problemos. Bus suniokotas žemės ūkis. Jie privalo veikti, tačiau jiems reikia mūsų pagalbos.

Mokslininkai, žinoma, gali klysti, taip pat gali klysti ir politikai; tai parodo T. Mbeki ir AIDS atvejis. Aš galiu klysti dėl galimos gripo pandemijos. Aš galiu klysti dėl galimo visuotinio atšilimo poveikio. Tačiau dauguma mokslininkų ir politikų gali būti teisūs. Aš ir mes abiem atvejais būsime kaltintini, jei nesugebėsime imtis veiksmų, kad tai neįvyktų.

PIRMININKAVO: Martine ROURE*Pirmininko pavaduotoja*

Riitta Myller (PSE). – (FI) Gerb. pirmininke, socialdemokratų 2007 m. pavasario iniciatyva įkurti Laikinąjį klimato kaitos komitetą dabar duoda rezultatų. Frakcijų derybų ir diskusijų rezultatas – nauja, ambicinga, ilgalaikė klimato kaitos ribojimo darbotvarkė. Už tai nuoširdžiai norėčiau padėkoti pranešėjui K. Florenzui ir jo šešėliniams pranešėjams iš visų frakcijų, kurie puikiai bendradarbiavo šiame darbe.

Dauguma abejoja, ar Laikinis klimato kaitos komitetas suteiks Parlamento darbui pridėtinės vertės. Šiandien matome, kad yra naudinga, kad skirtingai klausimus vertinantys Parlamento nariai dirba kartu ir klausosi žymiausių pasaulio ekspertų. Kaip matome, tai duoda patikimų rezultatų.

Taip pat esu įsitikinusi, kad šis komitetas jau savo buvimu ir atskiru darbu prisidėjo prie to, kad praėjusį gruodžio mėn. klimato paketas buvo patvirtintas taip sklandžiai ir greitai. Taip pat labai pritariu komiteto pirmininko Guido Sacconi raginimui, kad kitos kadencijos Parlamentas spręstų šį klausimą ir užtikrintų, kad jame su klimato kaita susiję klausimai būtų sprendžiami kuo energingiau.

Europos Sąjungoje jau seniai manoma, kad reikia klimato kaitos prevencijos veiksmų. Tačiau trūko finansinių priemonių. Pasiūlymas įsteigti klimato fondą, kuriam pinigai bus renkami iš išmetamųjų teršalų leidimų aukcionų, yra svarbi iniciatyva, ir aš linkiu, kad ateityje ji būtų sėkminga. Mums jo reikia, kad būtų pakeista mūsų pramonės struktūra, ir kad šis naujasis žaliasis susitarimas mus iš tikrųjų kur nors nuvestų.

Lena Ek (ALDE). – (SV) Šiame pranešime daug žadama. Jame aptariami beveik visi klausimai, kurie per paskutinius dvejus metus ar anksčiau buvo paminėti diskusijose dėl klimato kaitos. Nepaisydama to, manau, kad šiame darbe trūksta įtaigumo, veržlumo ir jėgos, kurių iš tikrųjų reikia siekiant vykdyti mūsų Europoje inicijuotą klimato politiką.

Nepasiūlytos jokios žemės ir dirvožemio apsaugos priemonės. Kalbant apie vandens išteklius – Pasaulio vandens forumo pateiktas visas paketas pasiūlymų, kuriuos buvo galima įtraukti. Kalbant apie energijos vartojimo efektyvumą – yra priemonių, kurios nebuvo įtrauktas į sritį, kuriose Parlamentas turi sprendimų priėmimo teisę. Alternatyvios kuro rūšys taip pat vertinamos per daug ribotai. Kalbant apie labai svarbią sveikatos sritį – pranešime daugiausiai dėmesio skiriama faktų rinkimui ir uodų įkandimų kontrolei; Europai reikia esminių strateginių sprendimų dėl to, kaip kovoti su klimato kaitos poveikiu žmonių sveikatai.

Šioje srityje taip pat yra galimybių. Šiuo požiūriu reikėjo daugiau dėmesio skirti augimui ir darbo vietų kūrimui. Europoje, be abejo, galima sukurti darbo vietų. Jų reikia.

Privalome susieti priemones su ekonomikos politika. Po kelių savaičių Ministrų Taryba susitiks ir svarstys sprendimų, kuriuos ketinama priimti Kopenhagoje, finansavimo klausimą; tai ypač svarbūs sprendimai, kuriuos mes, Parlamento nariai, galėjome labai paveikti. Nesant šio susiejimo su ekonomikos ir darbo ir užimtumo politika, atsiranda pavojus, kad šis pranešimas taps „žvake vėjyje“, gražiu dokumentu, kuriam trūksta veržlumo ir ryžtingumo, kurių reikia sprendžiant šias problemas.

Bogdan Pęk (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, jaučiuosi lyg įžanginėje naujos religijos konferencijoje; ši religija netikra, joje knibždėte knibžda netikrų pranašų ir idėjų.

Už šią krizę atsakingos tos pačios politinės jėgos, kurios bando drastiškai sumažinti išmetamą anglies dioksido kiekį; šie veiksmai nepagrįsti jokiais moksliniais duomenimis, jų kaina – apribota žmogaus raida. Dėl šios padėties kaltė tenka tiems, kurie visuomenės kelyje į pažangą siekia sukurti pasaulinę vyriausybę, kurią sudarys tos pačios institucijos, kurios gauna didžiulį pelną iš anglies junginių **leidimų prekybos** ir tuo pat metu plauna paprastų žmonių smegenis gąsdinimais klimato kaita.

Privalome sukurti pagrindą plėtrai energetikos srityje. Norint, kad žmonija išliktų ir vystytųsi, jai reikia naujų, galingų energijos šaltinių; Europai energijos tiekimo požiūriu reikia pusiausvyros ir nepriklausomumo. Argi to nesuprantate? Jei įgyvendinsite tai, ką šiandien patvirtinote, sumažinsite Europos galimybes konkuruoti su likusiu pasauliu.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL). – (EL) Gerb. pirmininke, K. Florenzo pranešime patvirtinami mokslininkų vertinimai ir didele dalimi išreiškiami piliečių nuogastavimai. Palyginti su gruodžio mėn. Tarybos patvirtintu energijos paketu, tai – žingsnis į priekį, tačiau mes turime padaryti daugiau, nei rengti konkrečių priemonių vertinimus, taisykles ir tvarkaraščius, nes klimato kaita ir jos padariniai jau realios, ir nėra laiko toliau atidėlioti.

Privalome būti atidūs ir neleisti apgaulingais pakeitimais, kurių siekia kai kurios vyriausybės, į šį pranešimą nesąžiningu būdu įtraukti branduolinės energetikos klausimo, kuris su šiuo pranešimu nėra susijęs. Privalome užtikrinti, kad šis pranešimas be pakeitimų, kurie pakeistų jo balansą, įtikintų Tarybą ir Komisiją žengti dar vieną žingsnį ir nenaudoti ekonominės krizės, kaip pasiteisinimo kenkti tam, kas padaryta. Ekonomikos krizė ir aplinkos politika gali būti suderintos, siekiant teigiamų rezultatų ir aplinkos, ir darbo vietų kūrimo srityse.

Urszula Krupa (IND/DEM). – (PL) Gerb. pirmininke, pagrindinis aplinkos apsaugos politikos tikslas, kaip ir energetikos ir klimato politikos paketų, kuriais siekiama labai sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, yra kontroliuoti valstybių narių ekonomikas ir jas paversti mums iš praeities žinoma centralizuota planine ekonomika. Abstrakti žmogaus įtakos klimatui koncepcija nustatyta tam, kad būtų apribota plėtra, įskaitant iškastinio kuro naudojimą, ir būtų įdiegtos pavojingos anglies junginių surinkimo ir saugojimo (angl. CCS) technologijos, kurios, Lenkijos atveju, apsunkins gamtos išteklių, įskaitant didelius geoterminės energijos šaltinius, naudojimą.

Šiuo metu, kai Lenkijos pramonė, siekdama vykdyti Europos Sąjungos reikalavimus, stabdo savo veiklą, bandoma ne tik priversti lenkus emigruoti, bet ir užtikrinti, kad likusieji taptų skurdžiais – nustatant didžiausias iš visų valstybių narių energijos kainas. Retorinis klausimas: ar Europos Sąjungos politikos tikslas – sužlugdyti mano tėvynainius ir ištrinti Lenkiją iš Europos žemėlapių?

Irena Belohorská (NI). – (SK) Ponios ir ponai, norėčiau pradėti padėka pranešėjui K. Florenzui už puikų ir platų pranešimą. Jis apima visas svarbiausias socialinio gyvenimo sritis, susijusias su smarkiu klimato kaitos pokyčiu. Dabar pats laikas mums parengti būtinas ES priemones.

Būdama gydytoja, ypač domiuosi su sveikata susijusiais pokyčiais, pvz., ligų, paprastai siejamų su atogrąžų regionais, plitimu. Turėtume į tai atsižvelgti – teikdami pagalbą farmacijos pramonei, planuodami ligoninių ir stacionarios gydymo infrastruktūros statybą, mokydami sveikatos specialistus ir, svarbiausia, sistemingai ugdydami visuomenės sąmoningumą. Kadangi šios ligos mūsų pasaulio dalyje pasitaiko retai, galime daryti prielaidą, kad jų plitimas bus daug labiau dramatiškas.

Padėtis žemės ūkyje ir užtikrinant pakankamai maisto žmonėms taip pat taps labai rimta. Tvirtai tikiu, kad šis pranešimas yra daug svarbesnis, nei kiti pranešimai savo iniciatyva, ir kad tai – geras pagrindas būsimiems Parlamentams, kurie turės spręsti tikras klimato kaitos poveikio problemas.

Avril Doyle (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, kalboms skirtas laikas baigėsi, ir mes žinome, ką reikia daryti – bent jau tie iš mūsų kurie priima įvairių mokslininkų patvirtinamą mokslinę informaciją apie neregėtą visuotinio atšilimo greitį ir jo pavojingą poveikį visiems biologinės įvairovės aspektams, ypač neturtingiausiems ir labiausiai apgyvendintiems regionams. Savo draugams klimato skeptikams galiu pasakyti, kad reikėtų apgalvoti apie prevencijos principą. Patariu jiems tai padaryti.

Norėčiau padėkoti K. Florenzui už jo pranešimą. Juo papildomos visos mūsų žinios, jame horizontaliai atsispindi šių Rūmų komitetų požiūriai, išskyrus vieno – Žuvininkystės komiteto, nepaisant to, kad jūrų ir vandenynų rūgštėjimas, vykstantis dėl į atmosferą išmetamų CO₂ dujų, yra labai svarbi problema.

Turiu vieną klausimą Komisijos nariui S. Dimui. Įvykus mano pranešimo dėl persvarstytos ES išmetamųjų teršalų leidimų prekybos sistemos pirmajam svarstymui, ar Komisijos narys galėti šiandien tiksliai paskelbti, pagal kokią darbo programą rengiami komitologijos sprendimai – kada dalyvaus Parlamentas ir suinteresuotieji subjektai?

Mūsų tikslas turi būti išmetamo CO₂ dujų kiekio sumažinimas 30 proc. iki 2020 m., kuris turėtų būti nustatytas visuotiniu susitarimu po 2012 m., o iki 2050 m. šis kiekis turi būti sumažintas 80 proc.; pastarasis tikslas yra svarbesnis. Kitų aštuonių mėnesių klimato kaitos diplomatijos rezultatai ilgai bus aprašomi mūsų istorijos knygose ir, būdami savo bendruomenių politiniai lyderiai ir kolektyviai, negalime išsižadėti savo atsakomybės.

Komisijos nary, kartu su klimato ir energetikos paketu turi būti nustatytas realistinis finansavimas. Laukiame po šešių savaičių, kovo mėn. vyksiančio aukščiausio lygio susitikimo ir tikimės, kad mūsų 27 valstybių ir vyriausybės vadovai vadovausis visuotinai pripažintomis nuostatomis ir nenuvils mūsų, ES piliečių, taip pat neturtingiausių ir klimato požiūriu labiausiai pažeidžiamų pasaulio bendruomenių.

Linda McAvan (PSE). – Gerb. pirmininke, nes baigiasi Laikinojo klimato kaitos komiteto darbas, noriu padėkoti, pirmiausia – K. Florenzui už jo darbą, taip pat – mūsų, Socialistų frakcijos vardu – Riitai Myller,

Dorette Corbey ir mūsų pirmininkui Guido Sacconi. Jie visi padarė puikų darbą ir padėjo gerą pagrindą būsimam Parlamento darbui.

Mums pateiktas pranešimas yra ilgas, jame aptariama daug aspektų. Norėčiau aptarti vieną aspektą, apie kurį keli žmonės jau kalbėjo – tai svarbus darbo vietų kūrimo ir klimato kaitos problemų sprendimo ryšys, taip pat ekonominės krizės įveikimo ir klimato kaitos problemų sprendimo ryšys. Jei šių aspektų nesusiesime ir tinkamai nepataisysime ekonomikos gaivinimo programų, žmonės pradės kalbėti – jie tai jau kalba – kad šis klimato kaitos reikalas buvo tinkamas, kai ekonomika augo, tačiau negalime sau leisti investuoti dabar.

Turime labai atkakliai teigti – žmonės tai čia jau darė – kad negalime sau leisti neinvestuoti. Manau, kad tie, kurie kalbėjo apie jų šalių bankrotą, labai klydo tai darydami. Jų šalys bankrutuos, jei neinvestuosime į atsinaujinančius energijos šaltinius, ir jei nesumažinsime savo energetinės priklausomybės nuo nesaugių iškastinio kuro šaltinių. Taigi privalome atitinkamai pakoreguoti šį priemonių paketą.

Prezidentas B. Obama savo kalboje apie JAV ekonomikos gaivinimo programą šiuos aspektus jau susiejo, ir mes privalome tai padaryti. Dorette Corbey kalbėjo apie tai, kas gali būti padaryta vykdant energijos vartojimo efektyvumo priemones. Pastebiu, kad mano rinkimų apygardoje, Jorkšyre, įvairiose įmonėse jau vykdomos didelės investicijos į atsinaujinančios energijos technologijas, į energijos efektyvumo priemones. Dabar turime planų vystyti anglies junginių surinkimą ir saugojimą daugelyje mūsų jėgainių ir svarbiausiose pramonės šakose. Dėl to atsiradus darbo vietų ir padės sumažinti taršą, kuri, žinoma, yra viso mūsų darbo objektas.

Johannes Lebech (ALDE). – (DA) Gerb. pirmininke, pranešime numatyta, kad klimato kaitos prevencija turi persmelkti visą mūsų mąstymą apie atitinkamas teisėkūros sritis, pvz., žemės ūkį, žuvininkystę, statybą, plėtrą ir užsienio politiką. Klimato politika negali būti vykdoma viena, ją būtina įtraukti į visus mūsų teisės aktus.

ES valstybių ir vyriausybių vadovai beveik prieš dvejus metus nusprendė kad ES turėtų imtis iniciatyvos, kad užtikrintų, kad Kopenhagoje būtų sudarytas visuotinis klimato susitarimas. Laiko liko nedaug. Čia, Parlamente, patvirtinome ES klimato paketą. Jis galėjo būti ambicingesnis, tačiau jis yra vietoje, ir mes privalome remti Europos derybininkus, kad jie galėtų siekti ambicingo tikslo Kopenhagoje. Pakete planuojami veiksmai iki 2020 m., tačiau šiame pranešime pabrėžiame, kad būtina dabar planuoti, kas bus daroma po 2020 m. ES vyriausybės turėtų atkreipti į tai dėmesį. Privalome galvoti, kas bus po ilgo laiko. Finansų krizė nepalengvina padėties, bet mes privalome vertinti šią krizę kaip dinamišką iššūkį. Pasinaudokime krize kaip galimybe pradėti labai reikalingą atsinaujinančios energijos ir energijos taupymo technologijų plėtrą. Kurkime naujas darbo vietas žaliosiose ateities pramonės šakose, o ne saugokime darbo vietas senosiose praeities pramonės šakose.

Galiausiai esu patenkintas, matydamas, kad pabrėžiamas poreikis ratifikuoti Lisabonos sutartį, nes pagal Lisabonos sutartį ES privalo padaryti, kad kova su klimato kaita būtų ypatingas tikslas tarptautiniu lygmeniu.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Ponios ir ponai, klimato politikos kūrimas yra labai svarbus ir aplinkos, ir poreikio atnaujinti energetikos sektorių požiūriu. Turėtume teigiamai įvertinti tai, kaip atsižvelgta į tų šalių pažangą įgyvendinant Kioto reikalavimus, kurios nuo 1990 m. sumažino taršą daugiau, nei 20 proc., taip pat į Ignalinos atominės jėgainės uždarymo poveikį energijos tiekimui į Lietuvą ir Latviją – numatyta kompensavimo galimybė, tačiau kiekviena valstybė narė privalo parengti aiškią energijos vartojimo efektyvumo strategiją. Nepaisant to, papildomos kvotos pramonei, nors ir skatinant jos konkurencingumą, apsunkina galimybę gauti lėšų. Teigiamai vertinu planą supaprastinti Europos Sąjungos lėšų gavimo procedūras ir Europos investicijų banko vykdomo skolinimo ribų padidinimą, ypač kalbant apie mažąsias ir vidutines įmones. Siekdami 2020 m. tikslų, privalome sukurti visoje ES veikiančią paskatų sistemą, remiančią įmones ir asmenis, naudojančius ar pradedančius naudoti atsinaujinančius energijos šaltinius. Tai galėtų būti padaryta centralizuotai padengiant dalį su pakeitimais susijusių išlaidų. Komisija privalo aktyviai dirbti, kad užtikrintų, kad likęs pasaulis sektų mūsų pavyzdžiu, ir kad padarytų mūsų technologijas prieinamas besivystančioms šalims. Dėkoju jums.

Bairbre de Brún (GUE/NGL). – (GA) Gerb. pirmininke, teigiamai vertinu galutinį ir išsamų K. Florenzo ir Laikinojo klimato kaitos komiteto pranešimą.

Klimato kaita verčia peržiūrėti savo požiūrį į transportą, žemės naudojimą, atliekų tvarkymą, statybą ir energijos naudojimą. Besivystantis pasaulis nesukūrė sąlygų, dėl kurių gali būti padaryta neatitaisoma žala, tačiau jis daugiausiai kenčia. Europa turi būti pionierė ir prisiimti atsakomybę už realias ir būtinas priemones, vykdomas tarptautiniu lygmeniu.

Ne tokios pažangios jėgos bandė pasinaudoti ekonomikos nuosmikiu, kaip pretekstu nevykdyti būtinų įsipareigojimų klimato srityje. Tai visiškai trumparegiška.

Mano paties rinkimų apygardoje vienas tokių trumparegių politikų, nesuprantantis mokslinės ir praktinės klimato kaitos realybės, yra aplinkos ministras Sammy Willson. Tikiuosi, kad ministras sugrįš į protą ir spręs šiuos klausimus, kurie likusiai Europos daliai tapo patys svarbiausi.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - Gerb. pirmininke, mums pateiktas ambicingas planas. Planuojama nei daugiau, nei mažiau – išgelbėti pasaulį. Tai didelis darbas tinkamiausiu metu. Kai K. Florenz pirmą kartą pristatė pranešimo projektą, pirmasis raginimas veikti buvo raginimas neužmiršti, kad mes, žmonės, esame kūrinių saugotojai. Šis paprastas teiginys buvo užsipultas pirmiausia ir išbrauktas. Kas komitetui buvo taip nepriimtina? Žodis „kūrinija“. Kodėl? Todėl, kad kūrinija turi kūrėją.

Man nesvarbu, kaip buvo sukurta visata, ar koku metu. Man svarbu tai, kad yra Dievas, ir kad mes esame prižiūrėtojai, kurie, kaip sakoma 22 pakeitime, privalo apsaugoti kūriniją. Taigi, kaip sakiau, šiandien sau nustatome užduotį išgelbėti pasaulį, nustatome veiksmų kryptį, kuria norint eiti reikės visų bendradarbiavimo ir pasiaukojimo; kad ši užduotis būtų sėkmingai įgyvendinta, mums taip pat reikės vėjų, vandens ir saulės bendradarbiavimo. Tačiau, net tai žinodami, tuo pat metu aiškiai sakome, kaip tai darėme anksčiau, sprendami kitas dideles problemas, kad manome, kad galime susitvarkyti su šiais ypač dideliais ir neatidėliotinai sprendiniais iššūkiais žmonijai be pagalbos iš aukščiau. Ką gi, galiau pasakyti tik tiek: sėkmės, ir tegul Dievas mūsų pasigaili.

Jerzy Buzek (PPE-DE). - (PL) Gerb. pirmininke, taip pat noriu pasveikinti K. Florenzą su puikiu pranešimu ir jam padėkoti. Išsamiai kalbėti apie šį pranešimą nenoriu. Mano nuomone, reikia paprasčiausiai jį patvirtinti.

Tik norėčiau grįžti prie gruodžio mėn. patvirtinto klimato kaitos paketo ir pabrėžti, kad Europos Sąjunga iš tikrųjų turi labai gerai suderintą paketą, kuris nekelia jokie pavojaus ekonomikai. Per daugelį mėnesių vykusias diskusijas šiuo klausimu buvo padaryti didžiuliai šio paketo pakeitimai. Tai – didelis mūsų pasiekimas. Dabar norėčiau pasakyti, kokie, mano nuomone, yra didžiausi iššūkiai Europos Sąjungai. Pirmą mūsų užduotis – užtikrinti tinkamą patvirtinto paketo finansavimą, taip pat K. Florenzo pranešime minėtą finansavimą.

Praėjusiais metais buvau pranešimo dėl strateginių energetikos technologijų plano (SET plano) pranešėjas, ir mes tiesiogiai diskutavome apie tai, kad naujosios technologijos, kurios Europos ekonomikai gali suteikti naujoviškumo ir naujų paskatų, pirmiausia turi būti finansuojamos Europos Sąjungos lygmeniu. Todėl Komisijos vardu norėjau nuoširdžiai padėkoti Komisijos nariui S. Dimui dėl sprendimo iš nenaudojamų fondų skirti 3,5 mlrd. EUR investicijoms į mokslinius tyrimus energetikos technologijų, kurios turėtų taip pat padėti apsaugoti aplinką, srityje. Komisijos nary, tai – puikus sprendimas. Dabar privalome skubiai jį įvertinti Parlamente. Dabar norėčiau kreiptis į ministrą M. Bursiką. Taryba taip pat turėtų skubiai įvertinti šį pirminį Europos Komisijos sprendimą.

Kitas labai svarbus klausimas yra tai, kad turime grįžti savo darbą visuotiniu susitarimu. Tokia K. Florenzo pranešimo prielaida. Dvišalių dviejų šalių – Lenkijos ir Danijos, COP 14 ir COP 15 konferencijų šeimininkių, derybų nepakanka. Visi privalome prisidėti, ir tai taikytina Europos diplomatams ir Tarybai pirmininkaujančiai Čekijai. Mūsų diplomatai turėtų dalyvauti derybose visame pasaulyje, nes be visuotinio susitarimo mūsų paketas ir K. Florenzo pranešimas bus mažai reikšmingi. Tai šiandien mums svarbiausia.

Catherine Guy-Quint (PSE). - (FR) Gerb. pirmininke, gerb. einantis Tarybos Pirmininko pareigas, ponios ir ponai, kolegos K. Florenz pranešimas puikiai apibendrina mūsų ilgų šios svarbios visuotinio atšilimo problemos svarstymo rezultatus.

Visi žinome, kad ketinama įgyvendinti didelius planus, ir kad pirmiausia privalome sukurti sau priemones, kuriomis galėtume pakeisti nežabotos plėtos kultūrą – skatindami ekonomikos pokyčius.

Dabar sunkiausia – rasti būdų, kaip įgyvendinti visas pranešime pateiktas rekomendacijas. Privalome nedelsdami rasti kovos su visuotiniu atšilimu priemones. Norint pasiekti atitinkamus tikslus, dabartinio Europos Sąjungos biudžeto lėšų nepakanka; taip pat nesugebėsime išspręsti labai svarbios finansavimo problemos ragindami skirti lėšų iš valstybių narių biudžetų ir privačių fondų.

Europos Komisijos vertinimais, kovai su klimato kaita kasmet reikia 175 mlrd. EUR investicijų. Turėdami 76 mlrd. EUR biudžetą esame toli nuo šio tikslo. Todėl Komisija parengs visų esamų priemonių sąrašą, tačiau pasiūlymų dėl būsimos finansinės programos pateikimas bus didelis darbas.

Siekiant optimizuoti visus mūsų veiksmus dėl klimato krizės, reikia naujų išteklių Europos klimato kaitos fondo sukūrimui; jis gali būti finansuojamas iš keitimosi išmetamųjų teršalų leidimų prekybos kvotomis

sistemos, jo paskirtis bus – pagalba prisitaikymui, poveikio mažinimui, tvariam vartojimui ir energijos vartojimo efektyvumui, todėl daugiausiai lėšų bus skiriama neturtingiausioms šalims.

Tam reikia Tarybos, Komisijos ir šio Parlamento narių politinės drąsos; apskritai, tai – būtina sąlyga, jei planeta rengiasi kovoti su šia problema.

Mūsų civilizacija neturės ateities, jei mes, europiečiai, nesiimsime save disciplinuojančių klimato apsaugos priemonių. Tai labai svarbus politinis veiksmas, būtinas, kad mūsų žemynas ir kiti turėtų stabilią ateitį.

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Holger Krahmer (ALDE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti K. Florenzui už jo pranešimą, kuris, deja, nėra labai vykęs, galbūt iš dalies dėl to, kad diskusijose jį labai užgožė klimato kaitos teisės aktų paketas.

Privalome pasirengti klimato kaitos padariniams, tai nediskutuotina. Tačiau negaliu visiškai pritarti pranešime pasiūlytomis priemonėms, kaip tai padaryti. Pirma – teisinga, kad ES turėtų žengti pirmuosius žingsnius klimato apsaugos srityje, tačiau nėra naudinga skubėti vieniems, nedalyvaujant partneriams. Europos lyderystės nepakanka, kad būtų įtikinta likusi pasaulio dalis. Perspektyviau įtraukti pramonines šalis ir bent Kiniją, Indiją ir Braziliją, kitaip Europos ekonomikai teks nepagrįstai didelė našta, o išmatuoti poveikio išmetamam CO₂ dujų kiekiui nebus galima. Antra – dabartinis mokslo lygis neleidžia iškastinių energijos šaltinių visiškai pakeisti atsinaujinančiais energijos šaltiniais. Politiniu lygmeniu toks reikalavimas gali būti paskata, tačiau jis nerealas. Kad ir kokia didelė būtų politinė valia, ji negali paneigti jokių fizikos dėsnių. Trečia – skelbiama, kad biokuras yra ekologiška alternatyva. Jo neigiamo šalutinio poveikio maisto kainoms, kurios dėl biokuro auga, ir atogrąžų miškams, kurie nyksta, kontroliuoti vis dar nepavyksta. Ketvirta – judumo priemonės, padedančios išsaugoti išteklius per ilgą laiką, yra pagrįstas tikslas. Paskatų suteikimas gali padėti pasiekti šį tikslą. Tačiau mes turėtume įvertinti, kokio masto galėtų būti valstybės kišimasis, ir kada galėsime pasakyti, kad turime žinių, kurių neturime šiandien.

Šiuo metu niekas nežino, kokios technologijos geriausiai atitiks asmenų judumo poreikius po 50 metų, ir politikai tikrai neturi geresnių minčių apie, tai, nei inžinieriai.

Nors pranešimas pradėtas rengti su gerais ketinimais, jame daug raštu pateiktų svajonių, moralinio apeliavimo ir rodymo pirštais. Deja, Vokietijos liberalai tam pritarti negali.

Bogusław Rogalski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, praeis daug laiko, kol politikai supras, kad klimato kaitą sukelia ne anglies kūrenimas, bet Saulės aktyvumas. Dar daugiau laiko praeis, kol tuo patikės visuomenės, kurioms agresyvi aplinkosaugos propaganda išplėvė smegenis.

Atsižvelgdami į tai, kad žemės klimatui daro įtaką kosmose vykstantys procesai, turime pripažinti, kad žmonių bandymai paveikti klimatą pasmerkti nesėkmei. Žemėje daug kartų vyko visuotinis atšilimas ir ore didėjo anglies dioksido koncentracija. Tačiau visuotinis atšilimas visada prasidėdavo tuziną ar daugiau šimtmečių prieš bet kokią anglies dioksido kiekio padidėjimą. Kalbant apie laikotarpį, kai temperatūra labai krito – klimato atšalimo niekada nepaveikė tai, kad tuo metu ore buvo maždaug 10 proc. ar daugiau anglies dioksido, nei dabar.

Jei tai pripažintume, žmonija sutaupytų milijardus dolerių, skiriamų beprasmiams veiksams. Sutaupytus pinigus būtų galima išleisti kovai prieš skurdą ir naujoms technologijoms. Jei neaišku dėl ko visa tai daroma – visa tai daroma dėl pinigų ir siekiant sukurti išmetamųjų teršalų leidimų prekybos sistemą. Puiku. Koks meistriškas ėjimas naudojantis klimato klausimu.

Derek Roland Clark (IND/DEM). – Gerb. pirmininke, idėjos apie tariamą visuotinį atšilimą tapo mistiškai panašios į religinius įsitikinimus. Aplinkos mokslininkams tai buvo puikios dienos, tačiau gamta paklūsta fizikos ir chemijos, kurias aš dėščiau 39 metus, dėsniams.

Visuotinio atšilimo teorija CO₂ dujas, natūralų atmosferos elementą, paskelbė velnio dujomis. Jos turi poveikį – nedidelį; jos sulaiko karštį aplink pasaulį. Tačiau kaip? Reikėtų nubraižyti kreivę, parodančią kaip CO₂ dujos galbūt sukelia atšilimą.

Privalau kalbėti techniniais terminais. Ar tai aritmetinė kreivė – kai toks pats CO₂ dujų padidėjimas sukelia tokį patį atšilimo padidėjimą? Ar tai eksponentinė – greitai auganti – kreivė, kai didesnis CO₂ dujų kiekis sukelia vis didesnę visuotinę atšilimą? Ar tai logaritminė kreivė, kai didesnis CO₂ dujų kiekis sukelia vis mažesnę atšilimą, ir kreivė tampa tiesia linija?

Man atrodė, kad teisinga kreivė yra paskutinė, ir pagrindinė už šį klausimą atsakinga JK institucija, Hedlėjaus centras, tai patvirtino. Mes artėjame, jei jau nepriartėjome, prie tiesios linijos. Didesnis CO₂ dujų kiekis jau neturi poveikio. Problemos nėra.

Anders Wijkman (PPE-DE). – Gerb. pirmininke norėčiau padėkoti K. Florenzui. Tai – išsamus pranešimas, kuriame pateikta daug konkrečių pasiūlymų. Raginama visame pasaulyje nustatyti teisės aktus, skatinančius švariosios energijos ir žaliųjų technologijų naudojimą, pabrėžiant, kad finansų krizės ir klimato krizės šaknys tos pačios – netvarus išteklių naudojimas.

Nors pritariu pranešimui, kaip ir Caroline Lucas, norėjau, kad daugiau dėmesio būtų skiriama naujausiems duomenims, teigiantiems, kad klimato kaita yra ir spartesnė, ir rimtesnė, nei manėme prieš kelerius metus – priešingai, nei sakė kai kurie kolegos, ypač R. Helmer. Tarp kitko, neseniai vykęs daugiau nei 900 mokslo žurnaluose paskelbtų straipsnių apie klimatą tyrimas – kolegų vertinimas – parodė, kad nei viename jų nebuvo abejota TCKK esme.

Man ypač didelį nerimą kelia ne patys išmetamieji CO₂ dujų teršalai, bet planetos sistemos grįžtamieji mechanizmai, pvz., vandenynų rūgštėjimas, sumažėjęs albedas ir galimas metano nutekėjimas iš tirpstančios tundros. Visi šie veiksniai greitina atšilimą. Galime kontroliuoti išmetamus teršalus, tačiau šių veiksmų kontroliuoti negalime.

Tai pagrindinė priežastis, kodėl, mano nuomone, artimiausioje ateityje išmetamo teršalų kiekio mažinimas turi būti didesnis, nei dabar svarstoma ES ir JT.

Tai reiškia, kad reikia iš naujo persvarstyti 2°C tikslą, ir sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentracijas, ir jų toliau nedidinti. Todėl kai kurie mūsų labai pritaria 350 ppm tikslui. Apie šį problemos aspektą pranešime užsimenama, tačiau tik prabėgomis. Norėčiau, kad jis būtų vienas svarbiausių šio pranešimo aspektų. Spėju, kad tik po dvejų metų mano minėti grįžtamieji reiškiniai bus svarbiausios diskusijų temos.

Galiausia leiskite pritarti Guido Sacconi žodžiams. Nepaisant trūkumų, laikinasis komitetas sugebėjo sėkmingai išnagrinėti šį horizontalųjį klausimą. Tikiuosi, kad kitas Parlamentas pasirems mūsų patirtimi, ir klimato kaitos ir tvarumo klausimus spręs panašiai.

Katerina Batzeli (PSE). – (EL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, visi sutinkame, kad Kopenhagos konferencija privalo būti sėkminga, nes ant kortos pastatytas ir politinio pasaulio patikimumas, ir ateities kartų išlikimas. Mūsų pasiūlymais turi būti siekiama plėtos, užimtumo ir solidarumo. Šie trys slaptažodžiai ženklins būsimų kartų ateitį. Ko šiandien reikia iš mūsų? Siekiant užtikrinti tinkamą šio labai svarbaus klimato kaitos plėtos plano finansavimą ir naujus dinamiškus plėtos susitarimus, sudaromus atskirai nuo ribojančių prekybos susitarimų, reikia atsakomybės ir ryžto.

Tačiau turiu vieną pastabą dėl mūsų taktikos; pirmiausia turime įtikinti didžiąją dalį visuomenės ir tik tada tam tikriems gamybos sektoriams nustatyti tokius didelius reikalavimus, kaip žemės ūkio sektoriui. Todėl turime prisiminti, kad žemės ūkio sektorius jau įtrauktas į valstybių narių įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti išmetamą teršalų kiekį 10 proc., kad jau pateikti svarbūs BŽŪP pasiūlymai dėl ekologiško žemės ūkio ir kad tarptautiniai susitarimai dėl žemės ūkio turi būti proporcingai įpareigojantys visus tarptautinius partnerius.

Komisijos nary, maisto modelis tiesiogiai susijęs su klimato modeliu, ir viskas, ką turime padaryti, yra stropiai įtikinti pačią visuomenę. Klimato kaita skatina platesnį visuomenės, kurios kultūros vertybės skirtingos, demokratinį dalyvavimą.

Lambert van Nistelrooij (PPE-DE). – (NL) Man buvo labai malonu dirbti su K. Florenzu ir kitais laikinojo komiteto nariais. Mes padėjome labai reikalingą pagrindą politikai, kuri ateityje bus labiau integruota ir ambicinga ir gali tikėtis plačios paramos – net čia, Parlamente, nustatant tikslą „20–20–20“.

Sprendimas – žaliąją ekonomiką ir tvarios įmonės, namų ūkiai ir vyriausybės. Verslininkai, ieškantys paramos šiam principui – tvaryti iniciatyvų siekiant sukurti šias žaliąsias technologijas plėtrai – vis dar susiduria su gausiomis kliūtimis. Jei jie nori gerinti darbuotojų kvalifikaciją, susiduria su labai suskaidyta politika. Šiame pranešime raginama siekti integruotos politikos, kuri susijusi ir su teritorine integracija. Jei to nepadarysite, galiausiai pralaimėsite.

Laimei, mano pakeitimas dėl regionų ir miestų įtraukimo buvo patvirtintas. Kitą savaitę Parlamento pastate 150 miestų atstovai pasirašys Merų susitarimą su Komisija. Jie vertins šio pranešimo išvadą, svarbias piliečiams ir įmonėms. Mano nuomone, tai – teisingas požiūris. Tokiam požiūriui galiu pritarti. Tačiau

nesutinku su per daug supaprastintu požiūriu į žemės ūkį, pateiktu 189 sektoriuje. Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcija nėra nusiteikusi prieš mėsos vartojimą, ir pagrįstai. Mes prieštaraujame šiai daliai.

Galiausiai norėčiau paprašyti Komisijos ateityje nustatyti labiau integruotą koncepciją ir kuo labiau sumažinti suskaidymą. Derindami teisės aktus, skatinimo politiką ir decentralizuotų veiksmų aktyvinimą, Parlamentas ir Komisija galėtų įgyvendinti svarbius uždavinius. Šioje srityje būtų galima daug padaryti.

Inés Ayala Sender (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti K. Florenzui už kilnumą ir atvirumą, taip pat visoms frakcijoms, kurios dalyvavo šiuose politiniuose veiksmuose ir diskusijose dėl svarbiausių klausimų ir ateities. Jis mums buvo naudingas, nes mums buvo pateikta informacija ir išaiškinimai, jis suteikė mums drąsos ir apdairumo sprendžiant kitus, lygiagrečius teisėkūros klausimus, kurie taip pat labai rizikingi – klimato kaitos paketą, transporto priemonių politiką, Lisabonos strategiją, kitas energetikos, transporto, pramonės ir turizmo problemas.

Manau, kad šie veiksmai buvo sėkmingi; dar svarbiau tai, kad tai buvo geras būdas negrįžtamai įžengti į 21-ąjį amžių ir, kaip sakė Komisijos narys, parodyti pavyzdį ateičiai.

Šie veiksmai buvo palyginimo ir kilnumo pavyzdys, pateiktas pačiu laiku, esant krizei, dideliems socialiniams pavojams ir protekcionizmo ir regreso galimybei. Taip pat vyrauja didelis netikrumas; tai reiškia, kad labai svarbus saugumas. Tačiau taip pat privalome žvelgti į ateitį.

Kaip buvo pasakyta, atėjo naujas JAV laikotarpis, ir mes tikimės, kad Europos Sąjungai jis taip pat ateis – kai bus ratifikuota Lisabonos sutartis; tikimės, kad tai įvyks greitai.

Svarbu tai, kad šis laikotarpis susijęs ne tik su pavojais, tačiau ir su didelėmis galimybėmis plačiose naujose srityse ir politikoje. Tai pasakytina apie sparčiai besivystančias valstybes Braziliją, Kiniją ir Rusiją, didelius regionus, pvz., Lotynų Ameriką ir besivystančias šalis, ypač Afrikos šalis.

Manau, kad šis žingsnis – lemiamas žingsnis naujo plėtros, ekonomikos ir socialinio augimo modelio link, tačiau taip pat reikia tvarumo ir poveikio mažinimo. Tačiau, Komisijos nary, gerb. pirmininke, mes vis dar turime tai išaiškinti mūsų piliečiams.

Norėčiau baigti pabrėždamas pažangą, padarytą nustatant prisitaikymo priemones, susijusias su vandens tiekimu ir sausromis, taip su tvariu judumu, kurį manau, mes turime.

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Markus Pieper (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, K. Florenzo pranešime iš tikrųjų yra daug gerų pasiūlymų. Vienas geras diskusijų dėl klimato aspektas yra tai, kad jos skatina perėjimą į atsinaujinančių energijos šaltinių amžių. Pranešime tai labai aiškiai parodoma – taip pat ir daugelis naujų technologijų ir ekonomikos plėtros galimybių.

Tačiau, mano nuomone, apmaudu, kad išbraukėme dideles mokslo sritis. Tyrimai ir mokslininkai, kurie klimato kaitą vertina ne taip niūriai ar, galbūt, net teigiamai, paprasčiausiai buvo ignoruojami. Atitinkamus pareiškimus dauguma išbraukė, ir viskas. Mokslas – tikrai tai, kad atitinka politinę koncepciją. Tai nesuveiks, nes mokslas nesileis manipuliuojamas. Taigi, gaila, bet pranešimas galiausiai patirs nesėkmę.

Visi, kurie šiuo pagrindu reikalauja sumažinti išmetamą CO₂ dujų kiekį 80 proc. ar daugiau, kelia pavojų ekonomikai ir socialiniams pasiekimams. Visi, kurie tuo pat metu reikalauja atsisakyti branduolinės energijos, sąmoningai ignoruoja tikrovę. Visi, reikalaujantys visose žmogaus gyvenimo srityse nustatyti atskaitomybės standartus, prieštarauja pagrindinei laisvės idėjai. Visi, reikalaujantys naujų įstatymų dirvožemio ir žemės ūkio srityse, naudojasi diskusijomis dėl klimato siekdami įgyvendinti sankcijas, kurias norėtų įgyvendinti bet kuriuo atveju; tačiau jos su klimato kaita visai nesusijusios. Galiausiai visi, reikalaujantys drabužių, apsaugančių nuo klimato kaitos poveikio, sąmoningai kursto nerimą.

Manau, kad šios radikalios ir ne ta kryptimi nukreiptos ideologijos į šį pranešimą neturėtų būti įtrauktos. Tada galėsiu paremti pranešimą, nes aplinkos apsauga man labai svarbi, ypač kai ji suderinama su socialiniais pasiekimais ir ekonomikos konkurencingumu.

Matthias Groote (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Laikinas klimato kaitos komitetas padarė labai gerą darbą. Šiandien mums pateiktas galutinis variantas, dėl kurio balsuosime. Jame parodoma, kaip mes, Europos Parlamentas, įsivaizduojame ateities klimato politiką, ir pateikiamos prisitaikymo prie klimato kaitos priemonės.

Tikiuosi, kad, kai vyks kitas teisėkūros procesas, Parlamentas taip pat pasieks tokį platų sutarimą, kad šiame pranešime pateikti pasiūlymai bus įgyvendinti. Dėl komiteto darbo metodų į šį pranešimą pavyko įtraukti horizontalius požiūrius. Turiu pasakyti, kad mes galėtume išlaikyti šio komiteto darbo metodą ir per kitą Parlamento kadenciją, kaip siūlė G. Sacconi.

Europa negali viena kovoti su klimato kaita. Privalome įtraukti ir kitus žemynus ir šalis. Šiuo požiūriu komitetas taip pat padarė gerą darbą, nes mes, Parlamentas, pirmą kartą tapome matomi klimato diplomatijos reikaluose, ir šiuose Rūmuose norėčiau tai dar kartą pabrėžti.

Kai kalbame apie prisitaikymo priemones, kalbame apie finansavimą. Šiuo požiūriu norėčiau dar kartą paraginti kitas dvi institucijas, Komisiją ir Tarybą, per kitą finansinę perspektyvą šiam klausimui teikti pirmenybę.

Galime priimti nuostabius pranešimus, tačiau jei priemonėms nebus skirta pinigų, pranešimas bus bevertis. Turėtume dar kartą įvertinti šiuo metu vykdomų finansinių priemonių poveikį ir tai apibendrinti auditu.

Zita Pleštinšká (PPE-DE). – (SK) Ponios ir ponai, kadangi Europos Sąjunga siekia tapti tarptautinės kovos su klimato kaita lyderė, ji privalo ne tik nustatyti klimato apsaugos tikslus, bet ir juos įgyvendinti vykdydama politines priemones. Daug sričių apimančiame K. Florenzo pranešime patvirtinama, kad kova su klimato kaita turi būti pagrįsta horizontaliuoju principu ir visuose teisės aktuose į tai turi būti atsižvelgta.

Svarbiausias klimato kaitos aspektas – vanduo. Privalome suprasti, kad klimato kaitos padariniai vandens sistemai gali sukelti domino efektą ir paveikti daug ekonomikos sektorių. Siekiant spręsti vis didesnes su vandeniu susijusias problemas visame pasaulyje, valstybės narės privalo vykdyti koordinuotą vandens valdymo politiką ir į integruotą vandens išteklių valdymą įdiegti aplinkos apsaugos principus.

Privalome inicijuoti programas, pagal kurias miškų, žemės ūkio ir miestų teritorijose būtų sukurtos lietaus vandens paviršinės saugyklos; jas reiktų sukurti nustatant teisės aktus, taip pat su investavimu susijusiomis ir nesusijusiomis priemonėmis, kurios būtų svarbiausias įnašas į lietaus vandens saugojimą kaimo vietovėse. Iki šiol lietaus vanduo buvo laikomas nuotekomis, kurios turėtų būti kuo greičiau pašalintos. Naujas požiūris į vandenį pagrįstas principu, kad lietaus vanduo labai svarbus gyvybei. Džiaugiuosi, kad jį pristatys Čekijos ir Slovakijos ekspertų grupė. Ministrė M. Bursikai, tai – įdomus požiūris. Tikiuosi, kad jam pritarsite.

Tvarus gyvenimo būdas neįmanomas, jei nėra ekonomikos, mokslo, žiniasklaidos, savanoriškos veiklos sektoriaus ir piliečių įnašo. Svarbu nepasiduoti sprendžiant šią sudėtingą problemą. Mes susidūrėme su problema, ir privalome veikti dabar, nes mūsų veiksmai šiandien lems mūsų ateitį. Mūsų pagrindinis tikslas turi būti užtikrinti ateities kartoms gyvybės pagrindus, kuriuos gavome iš Dievo.

Pasaulinėje konkurencijoje laimėsime tik tada, jei sugebėsime skaidriai, be biurokratinių kliūčių į rinką pateikti efektyvias, naujoviškas ir pažangias technologijas. Laimėsime tik tada, jei visiems pažangiems sprendimams bus uždegta žalia šviesa.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Sveikinu pranešėją ir visus bendraminčius, metusius iššūkį klimato kaitos grėsmei. Lietuvos ir kitų Baltijos šalių gyventojai tiesiog ištroškę europinio elektros energijos tinklo. Nesukūrus jo per keletą metų, kalbos apie energetinį saugumą taip ir liks kalbomis. Labai svarbus raginimas padidinti struktūrinių fondų lėšas, naudojamas daugiabučių gyvenamųjų namų apšiltinimui. Stebuklai pasitaiko retai. Tačiau Ignalinos AE darbo pratęsimo stebuklas, kurio vis dar tikimasi Lietuvoje, mažintų taršą ir leistų išsaugoti kasmetinius 4–5 procentus BVP, taip reikalingus ekonominės krizės ypač paliestai ir pažeistai valstybei. Krizės akivaizdoje vis daugiau ES piliečių galvoja apie išgyvenimą, o ne apie klimato kaitos stabdymą, tačiau jeigu sugebėsime atsisakyti švaistūniško gyvenimo būdo, pereiti prie taupymo, ne tik išsaugosime aplinką ir neperkaitusią planetą, bet ir papildysime savo kišenes. Griežtai taupant buityje, naudojamus išteklius, atsisakant trumpų kelionių automobiliu, galima sutaupyti ir 1 000 EUR per metus.

Françoise Grossetête (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, kas nors galėtų pasakyti, kad šis pranešimas nereikalingas, parengtas po praėjusį gruodžio mėn. vykusio balsavimo dėl energetikos ir klimato kaitos paketo. Tačiau šis pranešimas naudingas tuo, kad jis yra labai gera kovos su klimato kaita priemonių santrauka. Naudodamasis šia galimybe noriu pasveikinti pranešėją K. Florenzą, parengusį tokį pranešimą.

Pakalbėkime plačiau. Užtikrinkime, kad valstybės narės prisiimtų didelius įsipareigojimus. Pritariu kolegoms Parlamento nariams, kurie pabrėžė, kad būtinas mūsų ambicijas atitinkantis biudžetas. Po sėkmingo energetikos ir klimato kaitos paketo patvirtinimo per Prancūzijos pirmininkavimą Tarybai, privalome daryti viską, kad Kopenhagoje pasiektume patenkinamą tarptautinį susitarimą.

Tačiau vis dar yra dėl ko nerimauti. 2009 m. – Europos rinkimų metai, kai keisis Europos Komisijos sudėtis. Labiausiai nerimaujame dėl Čekijos prezidento pareiškimų, kuris teigia, kad visuotinio atšilimo nėra.

Net jei jis teisus, visas mūsų kovos su klimato kaita planas – atsakymas į didelę ekonomikos krizę, kurią šiuo metu patiriame. Energijos išteklių sumažėjimas, energijos tiekimo saugumo poreikis, miškų nykimas, mūsų didžiųjų miestų, kuriuose gyvena didžioji gyventojų dalis, problemos, dėl to kylanti būtinybė naudoti tvarų transportą, nesibaigiantis badas visame pasaulyje ir poreikis išmaitinti planetą – visa tai pagrindžia pasiūlytus kovos su klimato kaita sprendimus.

Žengiamo į tvarios plėtros erą; tai trečioji pramonės revoliucija, suteikianti dideles galimybes moksliniams tyrimams, naujovėms, užimtumui ir mūsų įmonių konkurencingumui. Kalbant apie energijos vartojimo efektyvumą, jis jau turėtų būti įtrauktas į mūsų ekonomikos gaivinimo planus, nes jis pagrįstas naujoviškais technologijomis. Tai – būdas sumažinti mokesčius už energiją; vartotojai tai įvertins teigiamai. Mažindama iškastinių energijos šaltinių vartojimą, Europos Sąjunga tampa labiau nepriklausoma ir išmeta mažiau anglies junginių; taip pat kalbama apie tūkstančius naujų darbo vietų.

Taip, kova su klimato kaita – vienas iš ekonomikos krizės problemų sprendimo būdų. Jis bus įgyvendintas plėtojant mažai anglies junginių išskiriančių technologijų ekonomiką, remiant vietos bendruomenėms, verslui, mokslininkams ir visiems piliečiams.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Pranešime pateikiami ir moksliniai duomenys ir rekomendacijos, kaip kovoti su klimato kaita; rekomenduojamos ir prisitaikymo, ir šios problemos priežasčių mažinimo priemonės. Kova su klimato kaita – ne tik išpareigojimas užtikrinti būsimų kartų ateitį, bet ir galimybė atgaivinti pasaulio ekonomiką.

Raginu, kad energijos vartojimo efektyvumo svarba atspindėtų ir Bendrijos biudžete, ir esamose finansinėse priemonėse. Priemonės, padėsiančios sumažinti transporto sektoriaus išmetamų teršalų kiekį yra: efektyvesnis transportas – naudojant pažangiąsias transporto sistemas, geležinkelio ir laivų transporto skatinimas; įvairių rūšių transporto plėtra ir investavimas į ekologiškesnius automobilius.

Aš patariau plėtoti ekologiškesnes turizmo formas, pvz., sporto turizmą ar kultūros turizmą. Taip pat norėčiau pabrėžti, kad patraukliausios turizmo vietovės turėtų būti tos, kurios atsižvelgia į aplinką ir saugo ją. Manau, kad privalome apsvarstyti galimybę sukurti tarptautinį fondą, skirtą medžiui sodinimui nenaudojamuose sausumos masyvuose remti.

Norėčiau baigti teiginiu, kad privalome vykdyti mokslinius tyrimus medicinos mokslo ir farmacijos srityse, kuriais būtų siekiama sukurti vaistus ir vakcinas, kurias už prieinamą kainą galėtų įsigyti visi gyventojai, paveikti tam tikrų ligų.

Etelka Barsi-Pataky (PPE-DE). – (HU) Gerb. pirmininke, šiandien klimato kaita ir transportas neatskiriami; mūsų sunkiai sukurtas ir rūpestingai saugojamas judumas, laisvas žmonių, prekių ir kapitalo judėjimas ateityje gali vykti tik tada, jei darysime pakeitimus ir tvirtai ryšimės šioje srityje imtis veiksmų. Laikinajame klimato kaitos komitete būdamas penktosios pagrindinės temos, transporto temos, vadovas, skatinu patvirtinti ir vienu metu įgyvendinti platų paketą.

Ko reikia? Pirmiausia – ekonomikos aplinka turi būti pakeista dviem tikslais: pirma – mokesčių ir viešųjų pirkimų priemonėmis remti ekologiškas naujoves; antra – iš tikrųjų taikyti principą „moka teršėjas“. Ekologiškų naujovių reikia motorinių transporto priemonių technologijose, siekiant šiam sektoriui sukurti alternatyvius degalus, logistikos valdymo sistemas ir priimti pažangius transporto sprendimus. Principas „moka teršėjas“ turi būti taikomas visoms transporto priemonėms, taip pat išmetamųjų teršalų leidimų prekyboje ir prisiimant išorės išlaidas.

Visos mūsų pradėtos iniciatyvos turi būti įgyvendinamos greičiau. Nepakanka apie šias iniciatyvas kalbėti. Privalome jas įgyvendinti. Kokios tai iniciatyvos? Bendra Europos oro erdvė, bendras Europos dangus ir mūsų valdymo sistemos. Jos turi būti veiksmingai įgyvendintos, nes galėsime sėkmingai reguliuoti pramonę ir vartojimą tik tada, kai įvykdysime savo užduotis.

Pirmiausia turime spręsti problemas mūsų miestuose ir kitose sudėtingose srityse. Tikriausiai tai pati sudėtingiausia užduotis. Privalome propaguoti naują transporto kultūrą ir siekti veiksmingesnio turimų priemonių naudojimo. Norėtume padėkoti K. Florenzui, nes šis pranešimas – patikimos daugiasluoksnės gairės, pagrindas, kuriuo remdamiesi galime pradėti įgyvendinti savo tikslus, drąsiai sėdėti prie derybų stalo Kopenhagoje ir kviesti visus prie mūsų prisijungti.

Adam Gierek (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, K. Florenzo pranešimo, apie kurį šiandien diskutuojame, įžanginėje dalyje pateikiama nuoroda į ankstesniam jo pranešime pateiktus mokslinius faktus apie klimato kaitą. Deja, tame pranešime neradau jokių faktų, tik tikėjimą TCKK ataskaitų neklaidingumu. Taigi nei ši, nei 2008 m. gegužės mėn. rezoliucija negali padaryti teisėtai Europos Komisijos politinių sprendimų, nes jose nesilaikoma objektyvumo ir moksliskumo principų. Šiuos sprendimus galėtų pagrįsti tik darnus klimato kaitos modelis, kuriame atsižvelgiama į visus kintamuosius, pvz., šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikį, suspenduotas daleles, ir, svarbiausia – į Saulės aktyvumą.

Pranešime, kuriame pateikta šališka informacija apie galimus visuotinio atšilimo mechanizmus, pvz., išmetamas CO₂ dujas, ignoruojamas tarptautinės kovos su tikruoju klimato kaito poveikiu poreikis. Laikinas klimato kaitos komitetas tendencingai sutelkė dėmesį į išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų problemą, ir tik prabėgomis užsiminė apie kovą su tikruoju klimato kaitos poveikiu.

Agnes Schierhuber (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, pirmiausia, aš taip pat norėčiau padėkoti pranešėjui, kuris už mus visus iš tikrųjų stengėsi pasiekti kuo daugiau.

Klimato kaita ypač neigiamai veikia žemės ūkį, nes jo produktai auga atvira ore. Kalbame apie sausras ir dykumėjimą, kuris vyksta, pvz., pietų Italijoje, ar kitus ypatingus atmosferos reiškinius, pvz., netikėtą liūtų, krušą ar potvynius, kurie dažnai neigiamai paveikia mūsų ūkininkų pragyvenimą.

Dažnai teigiama, kad žemės ūkis yra svarbi klimato kaitos problema. Apie 10 proc. šiltnamio efektą sukeliančių dujų pasaulyje išmeta žemės ūkis, tačiau šio kiekio didžioji dalis yra gamtinės kilmės dujos, pvz., metanas.

Mano nuomone, priešingai – žemės ūkis pirmąją kovą su klimato kaita. Norėčiau pagrįsti šį teiginį 2008 m. Austrijoje vykdyto tyrimo duomenimis. Augalai – žolė, kukurūzai ir javai, taip pat dirvožemis, žemės ūkio ir miškininkystės sektoriai suvartoja ir sulaiko daug daugiau šiltnamio efektą sukeliančių dujų, nei išmeta. Remiantis 2008 m. tyrimu, žemės ūkio ir miškininkystės sektoriai per metus išmeta maždaug 8 mln. tonų CO₂ dujų ekvivalento, tačiau sulaiko 58 mln. tonų CO₂ dujų ar CO₂ dujų ekvivalento. Tai rodo, kad žemės ūkio sektorius neturėtų būti vaizduojamas kaip kenkiantis aplinkai. Visiškai atvirkščiai. Pateiksiu kelis skaičius. Nuo 1990 m. Austrijoje žemės ūkio sektorius sumažino savo išmetamą CO₂ dujų kiekį 1,3 mln. tonų.

Kita svarbi sritis, kur žemės ūkis prisideda prie kovos su klimato kaita, yra energetika. Pvz., žemės ūkio sektorius Austrijoje suvartoja maždaug 2,2 proc. pagaminamos energijos. Atsinaujinančios energijos dalis – 23 proc.; didelė dalis šio dydžio taip pat tenka žemės ūkiui.

Galiausiai, norėčiau pasakyti štai ką. Labai svarbu...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Satu Hassi (Verts/ALE). – (FI) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau nuoširdžiai padėkoti K. Florenzui už puikų pranešėjo darbą. Dabar didžiausias iššūkis mums – sudaryti kitą tarptautinę klimato sutartį. Du sunkiausi su sutartimi susiję klausimai yra išmetamo teršalų kiekio mažinimo tikslai įvairiose šalyse ir tai, kaip pramoninės šalys prisidės prie investicijų į klimato kaitos poveikio mažinimą besivystančiose šalyse finansavimo. Abiem šiais klausimais ES privalo kelti sau didesnius reikalavimus, nors teoriškai galime didžiuotis, kad visada buvome kovos su klimato kaita lyderiai pasaulyje.

Naujausi tyrimai rodo, kad tikslas iki 2020 m. sumažinti išmetamą teršalų kiekį (30 proc. yra nepakankamas) tikslai turi didesni. Kalbant apie klimato priemonių finansavimą besivystančiose šalyse – apgailestauju, kad Komisija savo naujajame komunikate pateikė bendro pobūdžio pastabas ir nepasiūlė pakankamai konkrečių modelių.

Įvairiais atvejais, įskaitant diskusijas dėl klimato paketo, mes, Parlamentas, parodėme, kad esame pasirengę labai prisidėti prie pastangų sumažinti išmetamą teršalų kiekį besivystančiose šalyse. Tai viena sričių, kurių atžvilgiu ES turėtų skatinti naują JAV prezidentą vykdyti naują politiką. Iki šiol JAV nieko nekalbėjo apie tai, ar jos pasirengusios pritarti išmetamo teršalų kiekio mažinimo besivystančiose šalyse tikslams. Klimato apsauga gali būti įgyvendinta, tačiau priemonės turi būti skubios ir nuoseklios.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti pranešėjui. Kalbėsiu apie žemės ūkį ir dvi pranešimo dalis, kurios, manau, yra nereikalingos. Pranešimas be jų tikriausiai būtų geresnis. Juose labai konkrečiai pasisakoma dėl mėsos vartojimo; nemanau, kad šios dalys turėtų būti šiame pranešime.

Kitoje dalyje dėl pašarų raciono ignoruojama moksliniais tyrimais patvirtinta tikrovė; ilgus metus valstybės narės siekė daryti būtent tai, apie ką šioje dalyje kalbama, todėl tai nesuderinama su tikrove.

Viena sričių, kuriose, mano nuomone, reikėtų padaryti daugiau, yra teiginiai apie tai, kaip ūkininkai ir žemės naudotojai gali ūkininkauti mažiau kenkdami klimatui. Manau, šiuo atveju mokslininkai nesugebėjo bendradarbiauti su ūkininkais, ir konsultavimo tarnybos turėtų labiau pasistengti, kad būtų perduota tinkama žinia, kuri padrąsintų, o ne darytų spaudimą.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Ponios ir ponai, akivaizdu, kad klimato kaita – vienas svarbiausių Europos ir kitų šalių politikos klausimų.

Nei viena šalis ar sąjunga negali atskirai ir nepriklausomai išspręsti klimato kaitos problemų. Todėl turime horizontaliai ir vertikalčiai integruoti politiką. Politika, teisės aktai ir finansai turi būti suderinti. Pranešime šiam tikslui pasiekti padėtas puikus pagrindas.

Norėčiau atkreipti dėmesį į du aspektus, be kurių negalėsime kovoti su klimato kaita. Mokslas. Pranešime ypatingas dėmesys skiriamas naujosios technologijos, tačiau turėtume daugiau kalbėti apie mokslą ir tikslines investicijas į mokslą, kuris padeda ieškoti sprendimų. Be to, mūsų sprendimai bus smulkmeniški ir neišradingi.

Mūsų pagrindas – naujosios technologijos. Naujosios technologijos, kurias kartu plėtoja verslo ir mokslo sektoriai, yra mūsų ateitis. Raginu investuoti į mokslą ir padaryti klimato kaitą svarbiu visų ES mokslo programų aspektu.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Didelę svarbą kovoje su klimato kaita turime skirti transporto sektoriui, kuris šiuo metu išmeta beveik trečdalį visų ES išmetamų CO₂ išlakų. Transporto sektorius iki 2020 m. turi sumažinti CO₂ išlakas 20 proc. Siekiant šių tikslų būtina įgyvendinti tvaraus transporto politikos priemonių paketą, kuris apimtų ekologiškas naujoves, CO₂ išlakų apmokestinimą, važiavimo ir automobilių naudojimo įpročių pokyčius bei kitas priemones. Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad kai kuriose valstybėse narėse dėl finansinės krizės ir ekonomikos nuosmukio didinant PVM šiuo metu yra susiklosčiusi tokia situacija, kad dėl aukštų viešojo transporto kainų žmonės yra pigiau keliauti automobiliu. Tad norėčiau paraginti valstybes taikyti mokesčių lengvatas ir skatinti žmones naudotis viešuoju transportu. Taip pat svarbu skatinti naudojimąsi traukiniais, skiriant investicijų traukinių infrastruktūros plėtrai. Priminsiu, kad traukinys viename kilometre išmeta vidutiniškai 3 kartus mažiau CO₂ nei automobilis ir net 8 kartus mažiau nei lėktuvas.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, galime save pasveikinti dėl plataus sutarimo šioje vietoje, tačiau, nepaisant to, esame vieniši. Už aplinką atsakingas Komisijos narys, aplinkos ministrai, kiek Komisijai, taryboms ir vyriausybėms svarbi aplinka? Žinome, kiek svarbi.

Aš pati ne visai pritariau šio komiteto įkūrimui, nes galvoju, kad niekas geriau neizoliuoja, nei naujas komitetas. Prancūzijoje tai vadiname *Théodule* komitetu (*nieko neveikiančiu komitetu*).

Svarstau, kokia bus šio pranešimo ateitis kalbant apie jo įtraukimą į Europos politiką. Tik norėčiau priminti tiems Parlamento nariams, kurie čia buvo 1992 m., kad tada buvo pateiktas puikus pranešimas dėl tvarios plėtros. Tik jį patvirtinus – vienbalsiai – jis buvo visiškai užmirštas. Galbūt, jei būtume jį įtraukę į Europos politiką, nebūtume atsidūrę tokioje padėtyje, kokioje esame.

Norėčiau kreiptis į pranešėją, kuris neigia, kad pristato politinį projektą. K. Florenzai, jūs pristatote politinį projektą, nes tai – visiškas Europos žemės ūkio, žuvininkystės ir transporto politikos krypties pakeitimas. Taigi privalome būti ambicingesni ir palaukti rezultatų.

Herbert Reul (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, rimtai vertinti klimato kaitos padarinius reiškia klausytis visų diskutuojančių šalių, taip pat ir visų diskutuojančių šalių mokslo sektoriuje. Komitete lankėsi daug ekspertų, tai tiesa. Deja, jie atstovavo tik vieną požiūrį. Mums nebuvo suteikta galimybė išklausti visų diskutuojančių šalių. Manau, tai buvo klaida.

Pradinis K. Florenzo pranešimo projektas buvo daug geresnis, nei dabar pateiktas projektas, kurį turime įvertinti ir dėl kurio turime apsispręsti. Daug dabar įtrauktų pasiūlymų yra geri, tačiau, mano, nuomone, nemažai jų yra klaidingi. Nėra prasmės nuolat griebtis naujų taisyklių ir naujų priemonių. Vienintelis sprendimas – naujovės ir moksliniams tyrimams pasakyti „taip“. Sprendimas – asmeninės atsakomybės prisiėmimas, o ne nuolatinis valstybės reguliavimo didinimas. Yra daugybė beprasmių taisyklių, pvz., įpareigojimas atsiskaityti, mėsos vartojimo prevencija ir su juo susijusios sankcijos, žemės ūkio šmeižimas ir daugelis kitų. Mano nuomone, tai netinkamas kelias, todėl manau, kad šis pranešimas, toks, koks jis yra dabar, yra problemiškas.

Martin Bursík, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – Gerb. pirmininke, aš supratau, kad garbingi Parlamento nariai kalba savo gimtosiomis kalbomis. Visiškai neabejoju, kad vertėjai angliškai kalba tūkstančiu procentų geriau nei aš, taigi, jei leisite, kalbėsiu čekiškai ir bandysiu reaguoti į šias Europos Parlamento diskusijas.

einantis Tarybos Pirmininko pareigas.(CS) Norėčiau teigiamai įvertinti Europos Parlamento diskusijų gylį, jų dalykiškumą, taip pat atsakingą Europos Parlamento narių požiūrį. Norėčiau kalbėti apie septynis diskusijose minėtus aspektus. Pirma – norėčiau pabrėžti Tarptautinės klimato kaitos komisijos vaidmenį, nes keliose kalbose buvo abejojama TKKK išvadomis. Mano nuomone, siek tiek negerai, kad ketvirtinių TKKK ataskaitų apie svarbius su klimato kaita susijusius faktus, prisitaikymą ir poveikio mažinimą puslapių skaičius yra 1200–1400 psl.; tai yra išsamus mokslinis darbas, kuriame daug nuorodų į atitinkamą mokslinę literatūrą. Tačiau vėliau sudaromos šių ataskaitų „santraukos politikos formuotojams“, kuriose nuorodos jau nepateikiamos. Mano nuomone, daug nesusipratimų kyla dėl to, kad mes, politikos formuotojai, neturime laiko – atleiskite, jei tai jums netaikytina – skaityti tų 1200 ar 1500 psl. Svarbu pabrėžti, kad TKKK ne tik suteikta Nobelio premija – Balio klimato konferencijoje 192 dalyvaujančios šalys nutarė, kad tai išsamiausias ir kokybiškiausias mokslinis šaltinis, teikiantis nuosekliausią informaciją, pagal kurią turime nuspręsti, ar ir kaip reaguoti į klimato kaitą. Tai buvo 192 valstybių atstovų požiūris, ir tai atsakymas į kai kuriuos panikos ženklus; šį argumentą naudoju savo šalyje.

Mano nuomone, 2009 m. turime labai gerai pagrindą pradėti veikti. Viena vertus, mes vėl kalbame vienu balsu, kaip Europos Sąjunga. Ypač didelę kalbėjimo vienu balsu vertę supratau Balyje. Mums pavyko pasiekti didelės pažangos derybose su G77 šalimis partnerėmis ir kitomis ekonomikomis, nors iš tikrųjų mes buvo vienintelė didelė pasaulio ekonomika, kuri siekė, kad iki 2020 m. išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis būtų sumažintas 30 proc. Antra viltis, atsiradusi šių metų pradžioje, kaip daugelis jūsų minėjo, yra pokyčiai JAV. Problemą įsivaizduoju taip: kažkur Kopenhagoje yra kambarys su 200 spynų. Jei mums pavyks atrakinti visas tas spynas, sudarysime naują visuotinį susitarimą dėl klimato apsaugos, kuris įsigalios nuo 2013 m. Mano nuomone, dabar atrakinome pirmąją spyną – Europos Sąjungos spyną. Kita spyna – JAV, todėl taip pabrėžiame, kad būtina kuo greičiau užmegzti ryšius su naująja JAV administracija, todėl, kartu su vėliau Tarybai pirmininkausiančia Švedija ir už aplinką atsakingu Komisijos nariu S. Dimu planuojame bendrą trejeto vizitą. Toks mano atsakymas į Jerzio Buzeko pastabą; kitais žodžiais, mes tikrai neketiname vieni vadovauti tarptautinėmis deryboms. Visiškai ne. Ketiname koordinuoti derybas. Danija akivaizdžiai ypač suinteresuota Kopenhagos konferencijos sėkme. Uždaruose ministrų posėdžiuose, vykusiuose per neoficialų pavasario Europos Vadovų Tarybos susitikimą, ketiname pranešti apie pažangą dvišalėse derybose dėl tarptautinio klimato kaitos susitarimo. Taip pat bandome kartu nustatyti strategiją ateičiai, kaip koordinuoti, aišku, dalyvaujant diplomatams, tarptautines derybas. Be to, derėsime dėl prisitaikymo priemonių, kurios bus pagrindinė neoficialaus Europos Vadovų Tarybos susitikimo Prahoje tema.

Kitas mano atsakymo punktas susijęs su faktu, kad esame įdomioje padėtyje – ES pastangos vykdyti ambicingą ir aktyvią klimato kaitos politiką staiga susidūrė su finansų ir ekonomikos krizės poveikiu. Šiuo požiūriu labai teigiama tai, kad balsų, raginančių atidėti mūsų ilgalaikius su klimato kaita susijusius tikslus, yra nedaug. Priešingai, didžioji dauguma balsų, taip pat ir Europos Parlamente – už tai esu labai dėkingas – ragina pasinaudoti šiuo sutapimu ir vertinti jį kaip galimybę, leidžiančią vykdyti šešiais aspektais naudingą strategiją; jei atskiros ekonomikos yra pasirengusios reaguoti į finansų ir ekonomikos krizę investuodamos ir patys konservatyviausi ekonomistai pasirengę leisti išimtis, tada tai – galimybė pakeisti dabartinę mūsų ekonomiką į mažai anglies junginių išskiriančių technologijų ekonomiką ir remti modernias aplinkos apsaugos technologijas. Kodėl naudinga šešiais aspektais? Todėl, kad naudodami energijos taupymo priemones sutaupysime energijai išleidžiamų pinigų. Todėl, kad sumažinsime savo priklausomybę nuo importuojamos energijos, todėl, kad sumažinsime neatsinaujinančių gamtos išteklių vartojimą, todėl, kad kursime naujas darbo vietas – nepamirškime, kad įvairūs Europos kovos su finansų ir ekonomikos krize planai sukurs naujas galimybes įsidarbinti būtent „žaliųjų darbų“ sektoriuje, taip pat naujųjų aplinkos apsaugos technologijų, susijusių su atsinaujinančiais energijos šaltiniais ir energijos taupymu, sektoriuje – ir tuo pat metu sumažinsime išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.

Todėl Tarybai pirmininkaujanti Čekija mano, kad ši situacija – išskirtinė galimybė pakeisti elgesio pavyzdžius ir nukreipti mūsų ekonomiką didesnio tvarumo link. Didžiausią galimybę pakeisti ekonomiką suteikia pasaulio anglies junginių rinka. Palyginti su aštuntojo dešimtmečio aplinkos apsaugos politika, kai rėmėmės vien draudimais ir dažniausiai taikėme vadinamąją „vamzdžio pabaigos“ politiką, 2009 m. siekdami padėti aplinkai, daug geriau naudojames finansinėmis priemonėmis. Mano nuomone, tai, kad į klimato ir energetikos paketą įtraukta nauja aukcionais pagrįsta išmetamųjų teršalų leidimų prekybos sistema, yra puikus pagrindas sukurti pasaulio anglies junginių rinką. Pakalbėkime apie šį siekį. 2013 m. laipsniškai pradės vykti elektros energijos aukcionai, o iki 2015 m. pasaulio anglies junginių rinka turėtų būti EBPO dydžio. Todėl labai atidžiai stebime pokyčius ES ir tai, kaip vyks „viršutinės ribos ir prekybos sistemos“ priėmimas Kongrese.

Kitas klausimas, apie kurį norėčiau kalbėti, yra atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimas ir energijos taupymas. Derybose su besivystančiomis šalimis privalome ką nors pasiūlyti, privalome pasiūlyti šioms šalims ekonomikos plėtrą, tačiau ši plėtra turėtų leisti įgyvendinti TTKK nustatytus ir politikų patvirtintus tikslus. Šiuo požiūriu pats svarbiausias aspektas – atsinaujinantys energijos šaltiniai, nes iš esmės turime dvi galimybes. Yra milijardai žmonių, kurie negali naudotis elektra, tačiau labai nori tai daryti – paprasčiausiai dėl to, kad tai labai patraukli galimybė vartotojams; už šį norą nieko negalima kaltinti. Tiesa ta, kad šie žmonės turės apsigyventi miestuose, kad turėtų elektrą, kuri skirstoma įprastiniu būdu – dideli centralizuoti šaltiniai, paskirstymo tinklai, našta aplinkai – arba elektra bus atvesta pas juos, į vietas, kuriose jie gyvena nuo seno ir kuriose jie gali toliau gyventi tradicinį gyvenimo būdą, darniai su gamta. Kita galimybė – decentralizuoto tiekimo elektros energija, gaminama iš atsinaujinančių šaltinių. Kitais žodžiais, Europoje plėtodami atsinaujinančių energijos šaltinių technologijas tai darome net tik dėl besivystančių šalių, bet ir dėl to, kad visame pasaulyje padaugėtų elektros instaliacijų, kad būtų sumažintos investicijos ir veiklos sąnaudos ir kad šiomis technologijomis galėtų naudotis žmonės besivystančiose šalyse. Tai ypač didelis mūsų politinis uždavinys besivystančių šalių atžvilgiu.

Norėčiau baigti užtikrindamas jus, kad Tarybai pirmininkaujanti Čekija turi iš tikrųjų didelių ambicijų pasiekti pažangos derybose dėl klimato kaitos. Tarptautinėse derybose mes labai stipriai imsime iniciatyvos. Taip pat norėčiau užtikrinti jus dėl Tarybai pirmininkaujančios Čekijos nuoseklumo, ir nors Europos Parlamento diskusijose Čekijos ministras pirmininkas gynė Čekijos prezidentą V. Klausą, klimato kaitos ir klimato kaitos politikos klausimais privalau atsiriboti nuo Čekijos prezidento pareiškimų ir pozicijos. Noriu užtikrinti, kad Tarybai pirmininkaujančios Čekijos poziciją nustato Čekijos vyriausybė. Prašau jūsų įsidėmėti, kad, nepaisant to, kokius pareiškimus išgirsite per Čekijos pirmininkavimą Tarybai – mūsų prezidentas taip pat rengiasi vizitui į JAV – klimato politiką formuoja Čekijos vyriausybė, ir mūsų požiūris vienodas, ir mes dirbame kartu su Komisija ir trejete su vėliau Tarybai pirmininkausiančia Švedija. Baigiu savo pareiškimą. Norėčiau dar kartą padėkoti jums už labai produktyvią, dalykišką ir, svarbiausia, atsakingą diskusiją šiame garbingame susirinkime.

Stavros Dimas, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, mes taip pat tikimės tolesnio glaudaus bendradarbiavimo su Tarybai pirmininkaujančia Čekija, Čekijos vyriausybe ir ypač ministru M. Bursiku. Esu tikras, kad per pirmąjį 2009 m. semestrą derybose pasieksime didelės pažangos.

Norėčiau padėkoti visiems kalbėjusiems šios dienos diskusijoje už jų teigiamą įnašą.

Kaip nurodėta jūsų pranešimo pavadinime, tai, kas bus su pasaulio klimatu 2015 m. ir vėliau, priklauso nuo šiuo metu tarptautinės bendruomenės veiksmų. Svarbiausi reikalavimai – rėmimasis patikimais moksliniais patarimais ir reikalavimas, kad derybose būtų vadovaujama mokslu. Privalome pranešti mokslininkų išvadas visai plačiai visuomenei, ir pagerinti vartotojų žinias apie šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikį gyvenimo būdai ir vartojimo įpročiams.

Tačiau šalia didesnio sąmoningumo ugdymo, turėtų būti taikomos ir didelės ekonominės paskatos įmonėms, kad jos mažintų dėl jų gaminamų prekių ir teikiamų paslaugų išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kieki. Reikia visuotinio perėjimo prie mažai anglies junginių išskiriančių technologijų ekonomikos; tai galima pasiekti tik vykdydami plačius ir integruotus veiksmus, kuriais siekiama spręsti išmetamųjų teršalų problemas visuose sektoriuose.

Tik jei būsimė ambicingi dabar, turėsime galimybę išlaikyti mažesnes šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentracijas – jei TTKK nurodys, kad tai būtina. Komisija ir aš esame įsitikinę, kad jūs taip pat esate svarbūs skelbiant šiuo svarbius pranešimus.

2009 m. bus svarbiausi metai pasaulio lygmens derybose dėl klimato kaitos. Komisijai 2009 m. bus įgyvendinimo metai. Rengiame įgyvendinimo gaires. Yra 15 priemonių, kurias turime vykdyti naudodamiesi komitologijos procedūra, yra persvarstytos išmetamųjų teršalų leidimų prekybos sistemos galutinių terminų sąrašas, kurio ketiname laikytis. Pvz., sektorių, susijusių su anglies junginių sklaida, sąrašas bus parengtas iki 2009 m. gruodžio mėn. Didžioji dalis darbo bus padaryta vasarą, ir iki 2009 m. pabaigos jau būsimė šį sąrašą išnagrinėję.

Suderintos aukcionų taisyklės bus parengtos iki 2010 m. birželio. Vasario mėn. vyks didelis suinteresuotųjų subjektų susitikimas; informacija apie visus šiuos galutinius terminus ir darbo programas jums pateikta. Tačiau, kaip sakiau, 2009 m. bus svarbiausi metai pasaulio lygmens derybose dėl klimato kaitos.

Tikimasi, kad gruodžio mėn. Kopenhagoje pasaulis susitars dėl tolesnių tarptautinių kovos su klimato kaita veiksmų. Tačiau negalima manyti, kad susitarimas Kopenhagoje tikrai bus pasiektas. Dar daug ką reikia padaryti.

Klimato kaitos ir energetikos paketas šiuo pereinamuoju laikotarpiu suteikė mums pranašumą ir puikią galimybę įrodyti, kad ambicinga klimato politika yra ne tik įmanoma, bet ir labai naudinga mūsų ekonomikoms ir visuomenei. Kopenhagos komunikatas – pagrindas toliau nustatant Europos Sąjungos pozicijas dėl svarbiausių aspektų, kuris leidžia mums būti lyderiais ir padeda siekti sėkmės Kopenhagoje.

Aišku, kad klimato kaitos problemos negalima išspręsti gerokai nepadidinus švariųjų technologijų finansavimo ir investicijų į jas, taip pat be prisitaikymo prie neišvengiamo klimato kaitos poveikio priemonių. Prognozuojama, kad 2020 m. besivystančioms šalims reikės 120–150 EUR per metus.

Iki 2020 m. didžiąją dalį šių lėšų gali skirti besivystančių šalių namų ūkiai. Pvz., didžioji dalis energijos sektoriaus išmetamų teršalų bus sumažinta įgyvendinus vartojimo efektyvumo patobulinimus, kurie atsipirks. Jie iš dalies gali būti finansuojami sudarius tarptautinius susitarimus dėl paskolų, siekiant mobilizuoti tarptautinį privatųjį finansų sektorių.

Kita svarbi papildomo finansavimo ir investicijų dalis bus gauta iš anglies junginių rinkos – ir iš būsimų anglies junginių leidimų aukcionų pajamų, ir iš anglies junginių kreditų pagal švarios plėtros mechanizmą (*angl.* CDM). Europos Sąjunga savo klimato ir energetikos paketu sukūrė didelę CDM kreditų paklausą. Besivystančiose šalyse tai turėtų paskatinti švariųjų technologijų diegimą.

Tačiau, kuo neturtingesnės besivystančios šalys, tuo didesnės išsivysčiusių šalių pagalbos joms reikia. Jei ši pagalba nebus suteikta, joms nepavyks pakankamai sumažinti jose išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio. Jei ši pagalba nebus suteikta, neturtingiausieji ir labiausiai pažeidžiami kentės nuo klimato kaitos padarinių. Jei ši pagalba nebus suteikta, Kopenhagoje nebus jokio susitarimo.

Klausimas toks: kaip galime užtikrinti, kad šios papildomos viešojo finansavimo lėšos bus prognozuojamos, bus leidžiamos skaidriai ir veiksmingai ir kad finansavimo našta tarptautinė bendruomenė pasidalys.

Šalia mūsų įnašo į derybas su JAV matome, kad po to, kai Europos Sąjungos išmetamųjų teršalų leidimų prekybos sistema pasirodė esanti sėkminga, anglies junginių rinkos buvo įkurtos daugelyje pasaulio dalių. Australija paskelbė pagrindinius savo sistemos elementus. 2008 m. rudenį, netrukus po išrinkimo, JAV prezidentas B. Obama dar kartą patvirtino jo tikslą sukurti JAV anglies junginių rinką.

Kartu šios prekybos sistemos galėtų sudaryti besivystančios ateities pasaulio anglies rinkos branduolį. Kaip pabrėžiau, Europos Sąjungos uždavinys – skatinti tokių susietų anglies junginių rinkų plėtoją, ypač EBPO šalyse iki 2015 m.

Kopenhagos komunikate Komisija siekė spręsti šiuos klausimus pateikdama konkrečius pasiūlymus, kurie yra ne tik ambicingi, bet ir realistiški, ir kurie labai prisidės prie sėkmės Kopenhagoje, kurios mūsų planetai taip reikia.

Baigdamas noriu pasinaudoti proga, ir padėkoti Laikinajam klimato kaitos komitetui, K. Florenzui ir Parlamentui už didelę paramą mūsų pasiūlymams ir už rimtumą ir greitį svarstant šį paketą.

(*Plojimai*)

Karl-Heinz Florenz, *pranešėjas*. – (DE) Gerb. pirmininke, einantis Tarybos pirmininko pareigas, labai džiaugiuosi, kad baigiantis šio laikinojo komiteto darbui šiam klausimui buvo skirta labai daug dėmesio; už tai nuoširdžiai dėkoju. Taip pat norėčiau padėkoti visiems, prisidėjusiems prie šių diskusijų ir su mumis dirbusiems. Mes parengėme kelio į Kopenhagą gaires, kuriose, aišku yra ir kelrodžių, ir ženklų, liepančių sustoti, ir ženklų, leidžiančių laisvai važiuoti, ir ženklų kurie rodo, kad priekyje sudėtingi keliai. Apie tai šiandien diskutavome.

Džiaugiuosi, kad buvo kritiškų pastabų; į kai kurias jų galime atsižvelgti. J. Holmo pasiūlymas Europos piliečiams nustoti valgyti mėsą, atleiskite, yra gana absurdiškas, tačiau visi turime savo nuomones. Galiausiai rezultatas bus sėkmingas, ir visi bus prie to prisidėję. Dar kartą nuoširdžiai jums dėkoju.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks šiandien.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Constantin Dumitriu (PPE-DE), raštu. – (RO) Ponios ir ponai, per kelis paskutinius mėnesius supratome, ką reiškia kreditų trūkumas, kai pasaulio ekonomikai daro poveikį neturinti precedento krizė. Tačiau klimatas, maistas, ir socialinės krizės taip pat daro tokį patį poveikį.

Pastaraisiais metais Rumunijoje susiduriame su gamybos nuosmikiu dėl išorinių priežasčių, pvz., potvynių, sausros ir paukščių gripo, o pastaruosius kelis mėnesius dar ir su ekonomikos prigimtimi. Per finansų krizę mums darosi vis sunkiau padengti dėl potvynių ir sausros patirtus nuostolius iš valstybės biudžeto. Visą savo buvimo Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitete laiką palaikiau mintį sukurti savarankiškus įsikišimo mechanizmus Bendrijos lygiu, nepriklausančius nuo valstybių narių viršutinių ribų dydžio.

Taip pat manau, kad susidūrus su tokio dydžio iššūkiu mums reikia teikti pirmenybę investicijoms į švarias technologijas ir atsinaujinančią energetiką. Jomis sprendžiama klimato krizės problema, taip pat pagyvinama ekonomika kuriant naujas darbo vietas. Vienas iš mūsų Europos įgaliojimų – mūsų pareiga įtikinti savo vyriausybes, kad jos turi daugiau investuoti į naujoves ir naujas su aplinka susijusias technologijas.

Gábor Harangozó (PSE), raštu. – Klimato kaitos problemų sprendimas gilios finansų krizės ir sumažėjusio pasitikėjimo ekonomikos sistemomis metu daugeliui gali atrodyti klaidingas žingsnis prioritetų požiūriu. Tapti ekologiškiems brangu ir reikia milžiniškų pastangų iš esmės restruktūrizuojant daugelį sektorių, kad būtų pasiekti ambicingi tikslai.

Nepaisant to, yra daug galimybių pasinaudoti „žaliosiomis“ investicijomis ir politikos sritimis, kaip ekonomikos pagyvėjimą ir stabilumą skatinančiais elementais. Mažo taršos lygio ekonomika – tikras iššūkis, su kuriuo mes negalime nepajėgti susidoroti. Mums reikia ambicingų, bet vis dėlto įvykdomų tikslų, ir nereikia bijoti eiti neišvengiamos pramoninės revoliucijos keliu. Siekiant užtikrinti ekonomikos atsigavimą ir geresnes mūsų piliečių gyvenimo sąlygas, reikia kompleksinio ir ambicingo požiūrio, kaip skatinti naujoves ir kurti naujas darbo vietas ir įmones ekologiškų technologijų pagrindu.

Galiausiai pakankamų finansinių priemonių žinoma reikia, kad būtų tiek, kiek reikia investuota į ekologiškas naujoves; aišku, kad šios išlaidos negali būti daromos tiesiog kitų nepaprastai svarbių Bendrijos politikos sričių, kurioms tenka kaitos našta negaunant papildomų finansinių išteklių, sąskaita.

Gyula Hegyi (PSE), raštu. – (HU) Vienas iš rimčiausių ilgalaikių klimato kaitos padarinių – gėlo vandens šaltinių sumažėjimas ir švaraus geriamojo vandens nepritekliaus didėjimas. Neperdedama sakant, kad vanduo bus svarbiausias 21-ojo šimtmečio strateginis turtas. Todėl, norint apsaugoti vandeningąjį horizontą, užkirsti kelią vandens ir dirvos taršai ir palaikyti tinkamai tvarkyti natūralias ir dirbtines vandens buveines, turi būti daug greičiau taikoma aplinkos apsaugos politika.

Dėl pakaitinių potvynio ir sausros laikotarpių, taip pat kraštutinių oro sąlygų, būtina geriau tvarkyti lietaus vandenį. Nėra tokio dalyko kaip atliekamas vanduo – yra tik prastai tvarkomas vanduo. Per kitą Parlamento kadenciją naujame biudžete Europos Sąjunga turi užtikrinti, kad nemažai lėšų būtų skirta potvynių prevencijai, vandeningųjų horizontų apsaugai, miestų gėlo vandens telkinių nuotekų valymo programų skaičiaus didinimui. Vengrijos vandens ištekliai labai geri – Vengrijos hidraulikos inžinieriai jau beveik 200 metų puikiai dirba. Todėl esu tikras, kad mūsų šalis aktyviai ir konstruktyviai padės rengti vieningą Europos vandens politiką.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN), raštu. – (PL) Pasisakydamas šioje diskusijoje dėl klimato apsaugos politikos iki 2050 m. norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į šiuos punktus.

Pirma, jeigu Jungtinės Valstijos ir Pietryčių Azijos šalys neprisijungs prie programos, kuria siekiama sumažinti išmetamo anglies dioksido kiekį, ir neparodys tokio pat atsидavimo jai kaip Europos Sąjunga, tam naudojami didžiuliai finansiniai ištekliai ir neišvengiamas lėtesnio ekonomikos augimo Europos Sąjungoje rezultatas bus labai didelė kaina, kurią reikės sumokėti už nepakankamą išmetamo anglies dioksido kiekio sumažinimą. Europos Sąjunga atsakinga vos už 14 proc. pasaulio išmetamų teršalų, o JAV ir Pietryčių Azijos šalys išmeta beveik 80 proc. teršalų.

Antra, dėl atskirų šalių įsipareigojimų sumažinti išmetamą anglies dioksidą 20 proc. iki 2020 m., taip pat dėl reikalavimo pirkti taršos leidimus, žymiai padidės elektros ir šildymo kainos asmenims ir netgi pramoninio sektoriaus išlaidos, ypač naujosiose valstybėse narėse, pvz., Lenkijoje, kurioje energetikos sektorius priklauso nuo anglies. Dėl to šiose šalyse gali užsidaryti daug pramonės sektorių, kurios energijos sunaudojimo lygis yra aukštas, ir tai sukels daug neigiamų socialinių padarinių.

Taip pat reikėtų atsižvelgti į naujųjų valstybių narių ir visų pirma Lenkijos pasiektą išmetamo anglies dioksido kiekio sumažėjimą. Lenkijoje dėl radikalaus ekonomikos restruktūrizavimo 1990–2005 m. išmetamo anglies dioksido kiekis sumažėjo apytiksliai 30 proc. Tai vyko sumokant didelę socialinę kainą – šiuo laikotarpiu daug metų nedarbas išliko virš 20 proc.

Adrian Manole (PPE-DE), raštu. – (RO) Manau, kad Karlo-Heinzo Florenzo pranešimas „2050 m.: ateitis prasideda šiandien – rekomendacijos dėl būsimos integruotos ES kovos su klimato kaita politikos“ buvo laiku ir reikalingas, žinant jau pastebimus padarinius ir tuos, kurių laukiama dėl klimato kaitos.

Rumunija buvo viena iš pirmųjų Europos šalių, pasirašiusių Kioto protokolą, o tai reiškė, kad ji prisiėmė išsipareigojimą remti kovą su klimato kaita iki 2012 m. 8 proc. sumažindama šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją.

Esu įsitikinęs, kad mums reikia šių priemonių, nors, lyginant su kitomis Europos šalimis, Rumunijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos lygis yra žemas. Žemės ūkis ir Rumunijos miškininkystė gali suvaidinti svarbų vaidmenį kovojant su klimato kaita, kurios poveikis stipriai jaučiamas pastaraisiais metais, ypač kaip potvyniai, aukštos temperatūros ir užsitęsios sausras. Šie gamtiniai reiškiniai daro poveikį ne tik žemės ūkiui ir miškų produktyvumui, bet ir didelės vertės buveinėms ir ekosistemoms.

Tikimasi, kad žemės ūkis ir miškininkystė toliau reikšmingai prisidės prie kovos su klimato kaitos sukeltais padariniais sodindama miškus, kad būtų sugeriamos ir sulaikomos šiltnamio dujos, o biomasė naudojama kaip atsinaujinantis energijos šaltinis.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), raštu. – (RO) Europos Sąjungą ėmėsi svarbaus vaidmens bandant rasti kompromisą dėl visuotinio susitarimo laikotarpiui po Kioto priėmimo. Gali būti, kad bendradarbiavimas su naująja JAV administracija suteiks jai galimybę pasiūlyti konkretų šio susitarimo įgyvendinimo būdą.

Be to, konkrečios kovos su klimato kaitos poveikiu priemonės suteikia galimybes tvariai socialinei ir ekonominei plėtrai ir naujų darbo vietų kūrimui. Visų pirma jos nukreiptos į naujus dinamiškus ir didelį augimo potencialą turinčius sektorius, kuriuose iki šiol panaudotų investicijų lygis nepakankamas. Be palankaus poveikio kovai su klimato kaita šios priemonės turės pozityvų poveikį ekonominei ir finansinei krizei, sumažins jos padarinius ir perspektyvoje gali padėti sumažinti Europos Sąjungos priklausomybę nuo energijos importo.

Šiuo atveju mes kalbame apie naujas didžiules investicijas į transporto infrastruktūras, atsinaujinančius energijos šaltinius, biotechnologijas, atliekų surinkimą ir perdirbimą, branduolinę energiją ir gyvenamųjų namų šildymo sistemų atnaujinimą.

Miškų atsodinimas ir dykumėjimo prevencijos priemonės vidutinės trukmės laikotarpiu taip pat gali duoti įspūdingus rezultatus.

David Martin (PSE), raštu. – Aš pritariu Karlo-Heinzo Florenzo pranešimui dėl klimato kaitos, kuriame siekiama suformuluoti politiką, pagal kurią visuotinis atšilimas būtų išlaikomas lygyje, kuris būtų aukštesnis ne daugiau nei 2°C nei ikipramoniniu laikotarpiu. Aš ypač pritariu raginimui 20 proc. padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir nustatyti privalomus tikslus žemės ūkiui ir reikalavimui sukurti Europos klimato fondą.

Dėl šių pasiūlymų ir ES jau įgyvendintų priemonių mes turime tvirtą poziciją pasisakant už globalius veiksmus klimato kaitos atžvilgiu Kopenhagos aukščiausiojo lygio susitikime.

Péter Olajos (PPE-DE), raštu. – (HU) Aš noriu pasveikinti Karlą-Heinzą Florenzą su juo pranešimu, kuris yra puiki medžiaga rengiantis Kopenhagos konferencijai, kuri bus surengta metų pabaigoje.

Aš laikau labai svarbiu pastebėjimą, kad ekonominė ir finansinė krizė ir klimato kaitos krizė turi tą patį pagrindą. Todėl kelias iš šių krizių taip pat tas pats. Norint sušvelninti šių krizių padarinius ir užkirsti kelią jiems, visose gyvenimo srityse reikalingos visapusiškos naujos ir pavyzdinės permainos.

Aš sutinku su Komisijos nariu Stavrosu Dimu, kad išlaidas visų pirma turi padengti prekyba anglies dioksido taršos leidimais, antra – privačių įmonių investicijos ir trečia – valstybės skatinamosios priemonės.

Visi ieško persilaužimo užimtumo skatinimo, pasaulio ekonomikos variklio kuo greitesnio paleidimo ir klimato kaitos sustabdymo būdų srityje. JT Generalinis sekretorius Ban Ki-moonas aiškiai suformulavo koncepciją, žinomą kaip Naująjį ekologinį planą (angl. Green New Deal). Iš esmės pagal ją norima, kad pasaulio ekonomikos skatinamosios priemonės taptų investicijų į aplinkai tinkamas technologijas dalimi.

Naujovėmis aplinkosaugos srityje pagrįsta nauja ekonomikos organizavimo logika, kurią remia tarptautinės kapitalo rinkos, taip pat yra svarbiausia JAV prezidento Baracko Obamos programos savybė.

Naujovės ekologiškų ir ateities pramoninių technologijų srityje padidintų valstybės ir ekonomikos efektyvumą, ūkio subjektų susidomėjimą ir vartotojų jautrumą kainai ir išlaidoms siūlomų produktų ir paslaugų atžvilgiu.

Rovana Plumb (PSE), raštu. – (RO) Pranešime išdėstytuose 12 punktų numatomas aiškus veiksmų planas ateičiai. Tačiau, kad jį galėtume įgyvendinti vietos, šalies, regiono ir pasaulio lygiu, mums reikia gerai informuotų gyventojų paramos.

Pagal 2008 m. pavasarį prarastą specialią Eurobarometro apklausą dėl klimato kaitos apytikriai 41 proc. europiečių tvirtino, kad jie blogai informuojami apie klimato kaitos priežastis ir padarinius ir kovos su ja būdus. Rumunijoje daugiau nei 65 proc. piliečių pasakė neturį informacijos apie tai.

Šios problemos žinomumo didinimas per švietimą ir informavimo kampanijas, įgyvendinamas kasdienio gyvenimo srityse, yra nepaprastai svarbus žingsnis šia linkme. Komisija ir valstybės narės turi finansuoti visuomenės informavimo kampanijas ir sudaryti sąlygas mokyti žmones naujų profesijų, pritaikytų konkrečioms darbo rinkos iššūkiams, kuriuos lemia struktūriniai ekonomikos pokyčiai, kuriuos paspartina klimato kaita ir jos poveikis.

Dabartinės ekonominės krizės sąlygomis ES turi išsipareigoti politiškai ir finansiškai pagrindinėse ekologiškų technologijų palaikymo ir vystymo srityse, kad būtų galima kovoti su kaita, remti tarptautines prisitaikymo priemones, didinti energijos vartojimo efektyvumą ir remiantis ES solidarumo principu teikti pagalbą nelaimių atvejais. Viso to rezultatas – ekologiškų darbo vietų sukūrimas naujose konkurencingose įmonėse.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE), raštu. – (RO) Ponios ir ponai, bet kokios diskusijos apie klimatą, ekosistemas ir energetiką yra nepaprastai reikšmingos, nes bet koks didesnis jų pokytis gali turėti įtakos šios planetos gyvamui. Nepaisant įvairių priežasčių arba mokslinių argumentų, kuriuos pateikia įvairios mokslininkų grupės, vienas dalykas nekelia abejonių – mes susiduriame su visuotiniu atšilimu. Šis išsamus puikiai parašytas pranešimas be visos naudingos ir vertingos mums suteikiamos informacijos taip pat skatina mus užduoti šį klausimą: ką mes ketiname padaryti dėl savęs ir dėl ateities kartų?

Šiomis klimato kaitos aplinkybėmis manau, kad esama trijų rūšių projektų, kuriais turėtų užsiimti ES valstybės narės ir kuriuos turėtų remti pirmiausia:

1. Projektai, susiję su tipine politika, kuria siekiama kuo veiksmingiau valdyti energijos išteklius ir rasti sprendimus, kuriais būtų siekiama mažinti taršą, ypač pramonės srityse ir verslo parkuose.
2. Projektai, susiję su nukreiptų į švarių technologijų vystymą mokslinių tyrimų finansavimu.
3. Projektai, kuriais palaikomi skubūs konkretūs veiksmai, kuriais siekiama sukurti ekosistemas tiek Europos lygiu, tiek bet kokiame kitame pasaulio regione.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), raštu. – (RO) Europos Sąjunga ėmėsi lyderės vaidmens kovoje su klimato kaita. Ilgalaikės pasaulio gamtinių išteklių veiksmingo valdymo strategijos sukūrimas padės pasiekti visuotinę ekonomiką, kurioje bus mažiau išmetama anglies dioksido.

Ši strategija turi būti pagrįsta solidarumo principu, kurio remiantis ketinama pasiekti turtingų ir besivystančių šalių, kurioms reikia pagalbos mažinant jų pažeidžiamumą klimato kaitos žalingo poveikio atžvilgiu, pusiausvyrą. Visuotinio atšilimo požymiai matyti iš skurdo, maisto produktų trūkumo ir ribotų energijos išteklių. Gerai žinoma tai, kad nafta nebėra pakankamai veiksmingas energijos šaltinis, galintis patenkinti paklausos lygį, kuris pagal paskaičiavimus iki 2030 m. turėtų išaugti ne mažiau kaip 60 proc. Alternatyvių šaltinių paieška ir protingas esamų išteklių naudojimas – tai iššūkiai, laukiantys ES ateityje. Žemės ūkis – viena iš labiausiai klimato kaitos pažeidžiamų sričių dėl savo priklausomybės nuo meteorologinių sąlygų.

Žinant, kad šis sektorius aprūpina maisto ištekliais pasaulio gyventojus, tvarus dirvos ir vandens išteklių tvarkymas, derinamas su miškų ir biologinės įvairovės apsauga turės užimti svarbią vietą ilgalaikės visuotinio atšilimo poveikio problemos sprendimo strategijos darbotvarkėje.

Richard Seebur (PPE-DE), raštu. – (DE) Europa ir pasaulis šiuo metu susiduria su didelėmis problemomis. Kapitalo rinkos krizė nėra vienintelė opi problema. Be to, mes turime inicijuoti tvarią programą, kuria būtų siekiama kuo skubiau įveikti klimato kaitą. Tokia didelė ekonominė ir politinė asociacija kaip Europos Sąjunga gali imtis svarbiausios partnerės vaidmens kovoje su klimato kaita.

Šia prasme jau žengtas pirmasis žingsnis – Europos Sąjunga susitarė dėl privalomų klimato tikslų ir, 2008 m. gruodžio mėn. priėmus klimato kaitos dokumentų paketą, ji gavo daug tinkamų priemonių apsaugai nuo vykstančios klimato kaitos. Dabar svarbiausias prioritetas – tarptautinio susitarimo sudarymas Kopenhagoje, nors ir vengiant deindustrializacijos ir bereikalingos naštos Europos ekonomikai. Vietoj to turėtume didinti investicijas į ekologiškas technologijas ir mokslinius tyrimus jų srityje. Taip Europa gali žengti pirmyn ne tik aplinkos apsaugos, bet ir ekonomikos srityje.

Theodor Dumitru Stolojan (PPE-DE), raštu. – (RO) Europos Sąjunga tampa pagrindine veikėja, kuri imasi konkrečių priemonių priimdama politiką, kuria tiesiogiai sprendžiamos klimato kaitos keliamos visuotinės problemos.

Europos politika šioje srityje gali tapti daug veiksmingesne pasaulio lygiu ir ES, jeigu: a) Europos pastangos bus remiamos ES nepriklausančių kitų galingų pramoninių šalių pastangomis; b) branduolinė energetika bus skatinama, o ne varžoma bent jau artimiausius 30–40 metų, kol bus sukurta technologija, gebanti naudoti atsinaujinančius išteklius, kuri dėl savo kainos taps prieinama rinkai neteikiant dotacijų; c) Europos Komisija teiks didesnę paramą projektams, kuriais bus siekiama taupyti energiją ir išgauti ją iš biomasės, įskaitant technologijos perkėlimą į mažiau išsivysčiusias ES valstybes nares, turinčias dideles žemės ūkio galimybes.

Rumunija toliau vystys savo elektros gamybos branduolinę programą. Taip pat ji modernizuos savo anglimi kūrenamas elektrines ir padidins savo pastangas siekiant gaminti energiją iš biomasės. Atsižvelgiant į tai mums reikia partnerysčių su valstybėmis narėmis; todėl raginame Europos Komisiją paspartinti Europos lėšų skyrimo procedūrų supaprastinimo procesą.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE), raštu. – (HU) Aplinkosaugos investicijos turi vaidinti pagrindinį vaidmenį valstybės ekonominių paskatų paketuose, kurie numatomi neigiamų tarptautinės ekonominės krizės padarinių neutralizavimui. Šios investicijos, kurios bus naudojamos atsinaujinantiems energijos šaltiniams naudoti, energijos vartojimui apriboti ir išmetama, anglies ir kitų išmetamųjų šiltnamio sukeliančių dujų kiekiui mažinti, teikia ne tik ekonominę, bet ir didelę socialinę naudą. Vengrija suinteresuota, kad šiuo klausimu ES valstybės narės koordinuotų ir kartu didintų savo pastangas. Nustatant aplinkos apsaugos tikslus mums taip pat reikia būti dėmesingiems ES valstybių narių ekonominiam ir socialiniam pajėgumui. Mes turime nustatinėti tik pasiekiamus tikslus, atsižvelgdami į jų poveikį ekonominei krizei. Šiuos tikslus galima pasiekti tik su sąlyga, kad visuomenė bus solidari. Kad tai įvyktų, vyriausybės veiklos nepakanka; reikia, kad palaipsniui pasikeistų visuomenės požiūris. Visos konkrečios rekomendacijos Karlo-Heinzo Florenzo pranešime nurodytiems veiksams, pvz., remti nulinės energijos „pasyvių namų“ statybą, sukurti Europos mokslinių tyrimų atsinaujinančių energijos šaltinių srityje rėmimo fondą, sujungti energetinius tinklus Europos lygiu ir informuoti ES piliečius ir ypač vaikus, padeda pakeisti socialinį požiūrį.

Be to, mums reikia siekti užtikrinti, kad mes išsaugotume Europos technologinį pranašumą vystydami aplinkos apsaugą 21-ajame šimtmetyje ir kad paverstume jį ekonominiu ir socialiniu pranašumu. Žinant didžiulį Vengrijos žemės ūkio turtą, gali atsiverti puikios galimybės gaminti energiją iš biomasės arba pakartotinai panaudoti gamyklų ir gyvūnų šalutinius produktus ir kitoms komercinėms reikmėms netinkamus atliekų produktus biodujų forma.

PIRMININKAVO: DIANA WALLIS

Pirmininko pavaduotoja

4. Kovos su Alzheimerio liga prioritetai (rašytinis pareiškimas) (žr. protokolą)

*

* *

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). – (SV) Dabar aš tikiuosi, kad visas Parlamentas klausysis. Per sausio mėn. sesiją mes vieningai priėmėme rezoliuciją dėl Afrikos Kyšulio. Jame buvo konkretus skirsnis, kuriame buvo tvirtinama, kad turėtų būti paleistas Dawit Isaak. Dabar Dawit Isaak labai ligotas; todėl norėčiau paprašyti pirmininkę, kad parašytų Eritrėjos valdžiai.

Naujieną apie jo ligą patvirtino keli šaltiniai ir šiandien paminėjo Švedijos žiniasklaida. Padėtis nepaprastai rimta ir beviltiška; aš tiesiog norėčiau priminti jums, kad Dawit Isaak yra Švedijos ir Eritrėjos žurnalistas, įkalintas be teismo bylos nagrinėjimo nuo 2001 m. Jo sveikatos problemos tokios rimtos, kad jis laikomas karo ligoninėje; todėl aš baiminuosi dėl jo gyvybės.

Aš kreipiuosi, norėdamas palaikyti Dawito Isaako išlaisvinimą.

(Plojimai)

Pirmininkė. – Gerb. Eva-Britt Svensson, galiu patvirtinti, kad pirmininkas parašys atitinkamai.

5. Balsuoti skirtas laikas

Pirmininkė. – Kitas klausimas – balsavimas.

(Balsavimo rezultatus ir kitą informaciją apie balsavimą žr. protokole.)

5.1. 1 – 2050 m.: ateitis prasideda šiandien – rekomendacijos dėl būsimos integruotos ES kovos su klimato kaita politikos (A6-0495/2008, Karl-Heinz Florenz) (balsavimas)

(Posėdis buvo nutrauktas 11.55 val. iki iškilmingo posėdžio.)

PIRMININKAVO: HANS-GERT PÖTTERING

Pirmininkas

6. Iškilmingas posėdis – Palestinos savivalda

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, aš esu labai patenkintas ir atvažiauju šiandien čia pasveikinti Palestinos Nacionalinės Administracijos pirmininką Mahmudą Abbasą. Labai šilti sveikinimai Europos Parlamentui, gerb. pirmininke.

(Plojimai)

Mes taip pat pakvietėme Izraelio prezidentą Shimoną Peresą. Deja, dėl Izraelio kaip valstybės 60-mečio minėjimo iškilmių sutartas susitikimas negalėjo įvykti. Tikimės, kad prezidento Shimono Pereso vizitas įvyks netrukus.

Gerb. pirmininke, tai jau ne pirmas kartas, kai jūs lankotės Europos Parlamente. Sveikindamas jus čia, Strasbūre, Artimiesiems Rytams ir ypač jūsų žmonėms, t. y. Palestinos žmonėms, nepaprastai sunkiu metu, aš prisimenu mūsų paskutinį susitikimą Artimuosiuose Rytuose, kuris įvyko beveik prieš dvejus metus – 2007 m. gegužės mėn. pabaigoje – Gazoje. Jūs priėmėte mane oficialioje Palestinos Nacionalinės Administracijos būstinėje. Aš niekada nepamiršiu mūsų susitikimo, nes padėtis buvo nepaprastai įtempta. Tada jūs vadovavote delikatiems pokalbiams, siekdama išgelbėti nacionalinės vienybės vyriausybę, kurią jūs suformavote su energija ir įžvalgumu. Deja, po dešimties dienų negarbingas valstybės perversmas nutraukė šias pastangas.

Šiandien jūs atvykote tiesiai iš Kairo po trumpo stabtelėjimo Paryžiuje, kuriame turėjote susitikti su Prancūzijos prezidentu. Per pastarąsias kelias dienas Kaire įvyko keletas daug žadančių pokalbių dėl Palestinos nacionalinio sutarimo vyriausybės formavimo.

Kalbant apie tragediją Gazos Ruože, negali nejaudinti tai, kad Europos Parlamentas pastebėjo Palestinos žmonių kančias. Europos Parlamentas netylėjo. Mes pareikalavome nedelsiant nutraukti ugnį. Mes pasmerkėme neproporcingą atsaką, kurio ėmėsi ne tik ginkluotosios „Hamas“ pajėgos, bet ir civilinės ir humanitarinės organizacijos. Mes taip pat nusprendėme pasmerkti „Hamas“ provokacijas ir jo vykdomą šaudymą raketomis; jis, deja – ir mes smerkiame už tai – toliau taikosi į Izraelį nepaisant ugnies nutraukimo. Tai turi baigtis.

(Plojimai)

Ponios ir ponai, noriu pagerbti Jungtinių Tautų Paramos ir darbo agentūros (angl. UNRWA) darbuotojus už pamokomą drąsą ir pasiaukojimą, su kuriuo jie atliko savo užduotį ir su kuriuo jie tai daro toliau. Europos Parlamento vardu mes nuoširdžiausiai dėkojame šioms Jungtinių Tautų vyrams ir moterims.

(Plojimai)

Mes raginame kuo greičiau atnaujinti taikos derybas, nes esame įsitikinę, kad negali būti vien tik karinis Izraelio ir Palestinos konflikto sprendimas. Būdami politiniais veikėjais mes dabar esame įsipareigoję ir

privalome padaryti viską, ką galime, kad sudarytume sąlygas Viduriniųjų Rytų žmonėms gyventi kartu taikiai. Taikos tarp Izraelio ir Palestinos prielaida – Palestinos vidaus susitaikymas. Europos Parlamentas besąlygiškai palaiko vykstančias derybas, kurias visų pirma veda Egiptas, siekdamas pašalinti kliūtis formuojant Palestinos nacionalinio sutarimo vyriausybę. Tik tokia vyriausybė turės galimybę užtikrinti būtiną Palestinos žmonių vienybę.

(Plojimai)

Mes raginame šią vyriausybę laikytis pagrindinių taikos proceso principų, susilaikyti nuo smurto ir derėtis dėl taikos su Izraeliu ir tikimės to iš jos. Europos Sąjunga pasirengusi dirbti kartu su tokia vyriausybe.

Naujojo JAV prezidento Baracko Obamos išipareigojimas ir George'o Mitchello paskyrimas specialiuoju pasiuntiniu Viduriniams Rytams – teigiami požymiai. Europos Sąjungos pasiryžimas – ir aš esu patenkintas, kad kompetentinga Komisijos narė Benita Ferrero-Waldner kartu su savo kolega dalyvauja su mumis čia – panaudoti visą savo suderintą politinę ir ekonominę įtaką, taip pat daugybės arabų partnerių politinę valią, rodo, kad turėtų būti įmanomas taikos proceso atnaujinimas ir užbaigimas remiantis Jungtinių Tautų rezoliucijomis ir arabų taikos iniciatyva.

Prezidente M. Abbasai, mes esame dėkingi, kad esate šiandien čia, ir aš tai sakau Europos Parlamento, o konkrečiau – savo vardu. Mes jus labai gerbiame ir pripažįstame už tai, ką darote esant sunkiausiomis aplinkybėmis. Pasitikime jumis, nes jūs esate už tarpininkavimą, susitaikymą ir dėl to taip pat už taiką pasisakantis žmogus. Linkime jums sėkmės.

Dabar kviečiu jus pasisakyti ir išsakyti savo mintis Europos Parlamentui. Aš labai džiaugsmingai priimu jus, prezidentė Mahmudai Abbasai, Europos Parlamente.

(Plojimai)

Mahmoud Abbas, Palestinos savivaldos prezidentas (*anglų k. vertimo žodžiu iš originalios arabų kalbos nuorašas*). – Maloningiausiai ir gailiausiai dievo vardu. Jūsų ekselencija Hansai-Gertai Pötteringai, Europos Parlamento pirmininke, ponios ir ponai, Europos Parlamento nariai, pirmiausia ir labiausiai aš norėčiau padėkoti jo ekselencijai Hansui-Gertui Pötteringui, Europos Parlamento pirmininkui ir jums už tai, kad leidote man pasisakyti šioje rugpjūčio mėn. asamblėjoje.

Aš atvykau pas jus iš Palestinos, kurios žmonės kenčia nuo vienos ilgiausių karinių okupacijų naujųjų amžių istorijoje. Palestiną giliai įskaudino labiausiai smurtinė, skaudžiausia ir šurpiausia karinė agresija, t. y. agresija, nukreipta į vaikų, moterų ir pagyvenusių žmonių gyvybes, taip pat jų namus, pragyvenimo šaltinius, ūkius, gamyklas ir mokyklas. Ji nukreipta prieš geriamojo vandens, nuotėkų ir elektros sistemas, taip pat ligonines, infrastruktūras, kelius ir tiltus.

Taip, Izraelio karas visų pirma nukreiptas prieš mano žmonių pragyvenimo šaltinius, jų infrastruktūrą ir jų ateitį, taip pat į jų Palestinos valstybės ateitį, dėl kurios mes ilgai dirbome kartu ir dėl kurios sukūrimo mes iki šiol dirbame.

Jūs kartu su kitomis šalimis esate sudegusių ir išmėtytų vaikų palaikų liudininkai. Jūs girdite vyrų šauksmus ir vaikų ir daugiausiai savo šeimos narių praradusių moterų maldavimus. Taip, jūs matėte motiną, kuri buvo nužudyta jai laikant savo kūdikius ant rankų. Jūs matėte tėvą, kuris neteko savo penkių vaikų dėl raketų atakų, mergaitę Baloushą, miegojusią šalia savo seserų, kurią pažadino jas visas nužudžiusių sprogimų garsas, ir šimtus vaikų, kurių namai griuvo ir krito ant jų galvų.

Jūs taip pat matėte Al-Faruros mokyklą, kurią Džabalio miesto žmonės manė esant saugią ir prisiglaudę joje, ir kaip bombos pareikalavo šių nekaltų pabėgėlių gyvybių, dėl kurių žuvo 40 žmonių. Šie žmonės turėjo šeimas, vardus, gyvenimo istorijas, troškimus ir viltis. Be to, daugiau nei 100 žmonių buvo sužeista.

Kartu su šiomis kritusiomis nekaltomis aukomis žlugo žmonių sąžinės vertybės, Jungtinių Tautų principai ir jų pareiga ginti tarptautinę taiką ir saugumą. Jūs taip pat galite prisiminti, kad šiame nenormaliame kare prieš mūsų taikius ir nenusimenančius Gazos žmones nebuvo pasigailėta Jungtinių Tautų būstinių, jų mokyklų, klinikų, maisto ir medicinos sandėlių.

Aš atvykau pas jus, ponios ir ponai, iš Palestinos ir atsivežiau dėl bombų praradusio savo regėjimą berniuko vardu Luay klausimą. Jis paklausė manęs, kas galėtų sugrąžinti jo akyse vilties šviesą ir gyvenimo šviesą, o jo žmonėms – laisvės ir taikos šviesą.

Taip, ponios ir ponai, tai buvo pasibaisėtinos scenos ir vaizdai. Tokie šio karo, dėl kurio žuvo 1 400 ir buvo sužeista 5 000 kankinių, kurių dauguma buvo nekalti civiliniai gyventojai ir kurių didelį procentą sudaro vaikai, moterys ir pagyvenę žmonės, padariniai. Apie 500 sužeistųjų vis dar yra kritinės būsenos ir diena iš dienos miršta; bet to, iš viso sugriauta daugiau nei 4 000 namų, pastatų ir apytikriai 20 000 kitų namų.

Tai reiškia, kad 90 000 žmonių tapo benamiais ir buvo iškeldinti. Be plataus masto elektros sistemų, vandens sistemų ir nuotėkų sistemų, kelių ir nepaprastai svarbių infrastruktūrų ir viešųjų ir privačių pastatų griovimo, šis Izraelio karas pareikalavo mūsų Palestinos žmonių kraujo ir prakaito vaisių – šimtų tūkstančių Palestinos žmonių, kurie dirbo visą savo gyvenimą ir neteko šio darbo vaisių. Jis taip pat sunaikino tai, ką Palestinos Nacionalinė Administracija kūrė daugiau nei 15 metų.

Didžioji šios infrastruktūros ir daugelio kitų infrastruktūrų dalis buvo sukurta padedant jūsų ir kitoms draugiškoms šalims.

Toks šio karo padarinių vaizdas. Tai analogiška kito tipo agresijai prieš mūsų žemes, mūsų ūkininkus ir mūsų šalies ekonomiką, kuri kasdien vyksta Vakarų krante.

Izraeliečių apgyvendinimas nė kiek nesiliovė. Gyvenviečių kūrimo politika paskatino tęsti skiriamųjų sienų statybą, taip pat didinti kelio postų, kontrolės punktų ir užtvarų, juosiančių miestus, kaimus, miestelius ir pabėgėlių stovyklas Vakarų krante, įskaitant Jeruzalę, skaičių.

Priešingai – praėjusiais metais paraiškų dėl gyvenviečių kūrimo skaičius padidėjo 17 kartų lyginant su metais prieš Anapolio susitarimą. Kontrolės punktų skaičius padidėjo nuo 580 iki 660.

Nesiliauja nei kariniai įsiveržimai, nei kasdieniai gyventojų suėmimai ir kartais žudymai, naujakurių vykdomi prievartavimai ir ginkluoti užpuolimai ir namų deginimas, kaip atsitiko Hebrone, Nabluse ir kitose vietose, ir per naujakurių sezoną vykdomos teroristų atakos prieš mūsų ūkininkus alyvų, kurias mūsų žmonės laiko taikos ir gyvenimo simboliu, o ne tik dešimčių tūkstančių Palestinos šeimų pragyvenimo šaltiniu, plantacijas.

Šis tragiškas Izraelio įsibrovimų ir agresijos aktų Vakarų krante, įskaitant Rytų Jeruzalę, vaizdas patvirtina mums ir pasauliui, kad tai, kas vyksta, yra agresija prieš visus Palestinos žmones, jų ateitį ir jų teisėtas šalies teises. Tai – agresija ir karas prieš būsimą taiką ir jai skirtas tarptautines pastangas, dedamas jai pasiekti.

Tai neteisingas draudimas mūsų žmones Gazoje, o karas prieš ją yra tik epizodas tarp daugelio priemonių, kuriomis siekiama atskirti Gazą nuo likusių okupuotų Palestinos žemių, ir taip pat nušalinti Gazą ir visus mūsų žmones ir sukliudyti jiems pasiekti savo galutinį tikslą – baigti okupaciją, įgyti laisvę ir teisę į apsisprendimą ir nepriklausomos Palestinos valstybės su savo sostine Rytų Jeruzalę įkūrimą 1967 m. okupuotose žemėse.

Tai patvirtina gyvenviečių kūrimo politikos eskalavimas nepaisant visų pastangų ir susitarimų, įskaitant 2001 m. George'o Mitchello pranešimą, iš kurių paskutinis buvo Anapolio susitarimas, kuriame Palestinos žmonėms žadama valstybė iki 2008 m. pabaigos. Tačiau šio Anapolio susitarimo kulminacija buvo pragaištingas karas Gazoje ir gyvenviečių kūrimo karas Vakarų krante, įskaitant Jeruzalę.

Pasaulis Anapolyje skelbė vienašališkų ir karinių sprendimų nesėkmę. Mes taip pat pareiškėme, kad Izraelis turėtų būti įpareigotas nutraukti gyvenviečių kūrimą siekdami pradėti politinį procesą, kuriuo būtų padarytas galas okupacijai ir būtų įgyvendinta teisė į dviejų valstybių – Palestinos ir Izraelio valstybių – sprendimą. Tačiau tikrovė mums įrodo, kad Izraelis iki šiol vadovaujasi kariniu ir gyvenviečių kūrimo mentalitetu, net jeigu jo lyderiai kalba apie dviejų valstybių sprendimą.

Mes neturime elgtis su Izraeliu taip, lyg tai būtų valstybė virš atsakomybės ir virš tarptautinės teisės. Mes privalome padaryti galą tokiai praktikai ir laikyti Izraelio lyderius atsakingais už tarptautinės ir humanitarinės teisės pažeidimus.

(Plojimai)

Taip pat turėtume pabrėžti, kad paramos ir pagalbos operacijų sėkmė, taip pat šeimų, kurių namai buvo sugriauti, perkėlimas verčia padidinti draudimus, atidaryti kontrolės punktus ir sienos perėjimo punktus, bei Izraelį laikyti atsakingu už jo įsipareigojimus 2005 m. Susitarime dėl judėjimo ir sienos perėjimo, kuris sudarytų sąlygas pagalbos, įrangos ir medžiagų srautui, kurio reikia atstatymui ir normaliam prekių ir žmonių judėjimui. Tai taikoma visiems sienos perėjimo punkтам Gazoje – ne vien tik Rafaro sienos perėjimo punktui – ir taip pat taikoma judėjimo Vakarų krante laisvei ir saugumo koridoriams tarp Vakarų kranto ir Gazos, siekiant pabrėžti Palestinos žemės ir jos ekonomikos vienybę.

Norėčiau pagirti UNRWA už tai, kad ji stengiasi nuolat dirbti nepaisant visų trukdymų ir kliūčių, kad padėtų mūsų žmonėms. Aš raginu jūsų organizaciją ir kitas organizacijas palaikyti jos pastangas visose srityse.

Nacionalinis susitaikymas ir nacionalinės susitaikymo vyriausybės sudarymas – vienas iš mūsų prioritetų. Mes sudarėme sąlygas šiam susitaikymui, kuris padarytų galą susiskaidymui ir suirutėi, taip pat raginimams atskirti Gazą ir Vakarų krantą. Mus įspėjo, kad galime patekti į šiuos spąstus, į kuriuos Izraelis norėtų mus įvilioti.

Todėl birželio mėn. pradžioje pakvietėme pradėti besąlygišką dialogą. Pritarėme Egipto darbo dokumentui. Iki šiol esame atviri; neeisime padalyti mūsų žmonių ir jų geografinės vienybės; toliau pasiaukojančiai stengsimės susidoroti su bet koku mėginimu atskirti.

Žinome regioninių jėgų ketinimus ir planus ir tendencijas, pagal kurias palaikomas ir skatinamas atskyrimas. Šios jėgos trukdo Egipto sprendimui, kuriuo būtų padarytas galas vidaus ginčams ir susiskaidymui. Šiam sprendimui arabų šalių lygiu pritarė Arabų lyga ir pritarta Saugumo Tarybos rezoliucijoje Nr. 1860, kurią rengiant aš dalyvavau asmeniškai kartu su arabų šalių ir Europos ministrais.

Aš norėčiau pabrėžti, kad mes toliau stengsimės pasiekti savo kilniausią tikslą – rasti sprendimą arabų šalių ir Palestinos problemai, nes dėl *status quo* lieka nežinoma ateitis, o mūsų žmonės lieka karo, agresijos ir ekstremizmo politikos aukomis.

Jei tik mums pasisektų sudaryti nacionalinio susitaikymo vyriausybę, pagrįstą arabų ir tarptautinių šalių remiama programa, tai leistų mums prižiūrėti sienos perėjimo punktus, taip pat atstatymo pastangas, kurios būtų naudingos mūsų žmonėms bei rengiantis prezidento ir įstatymų leidybos organo rinkimams.

Tikiuosi sulaukti jūsų paramos ir taip pat tikiuosi, kad jūs padėsite mums organizuoti tokius rinkimus ir prižiūrėti juos, kaip buvo 1996 ir 2006 m. Taip pat tikimės, kad galėsime tikėtis jūsų paramos siekiant, kad būtų paleistas Palestinos įstatymų leidybos tarybos pirmininkas ir visi parlamento nariai, kurie buvo suimti ir iki šiol yra Izraelio kaliniai.

(Plojimai)

Konflikto mūsų regione esmė – Izraelio okupacija. Tai yra mūsų žmonių vilčių ir siekių atsikratyti šios okupacijos ir Izraelio bandymų sunaikinti šiuos siekius, taip pat jo kliudymo tarptautinėms pastangoms, kuriomis siekiama sukurti Palestinos valstybę taikiomis priemonėmis, konfliktas.

Mūsų žmonės žiūri į jus ir visas taiką ir teisingumą mylinčias tautas ir ragina jus: atėjo laikas tarptautinei bendruomenei prisiimti teisinę, politinę ir moralinę atsakomybę, kad jiems būtų užtikrinta atitinkama tarptautinė apsauga ir suteikta galimybė atsikratyti šios okupacijos ir gyventi taikiai ir laisvai. Šią akimirką norėčiau vėl pabrėžti mūsų ir jūsų prašymą pasiųsti tarptautines pajėgas siekiant apsaugoti mūsų žmones.

Mes girdėjome apie tarptautines ir arabų šalių dedamas pastangas siekiant atstatyti Gazą. Šios priemonės turėtų būti panaudotos kuo greičiau, kad mūsų žmonės atgautų viltį ir pasitikėjimą; tačiau mes norime žinoti, ar ilgai Izraeliui bus suteikiama veiksmų laisvė naikinti arabų žmonių turtą ir infrastruktūrą.

Todėl tarptautinė bendruomenė turi neleisti pasikartoti šiems buvusiems įvykiams ir taip pat paraginti Izraelį nutraukti savo pragaištingą politiką. Norėčiau dar kartą padėkoti Europos Komisijai už pagalbą atkuriant Palestinos savivaldos įstaigas ir institucijas. Noriu pabrėžti, kad rimtų ir išsamių derybų negalima tęsti visiškai nesustabdytus gyvenviečių kūrimo – įskaitant to, kas žinoma kaip natūralus plėtimas – ir visų gyvenviečių kvartalų kūrimo ir neatsisakius įvairių draudimų.

Noriu patvirtinti jums, kad nei viena šalis negali nepaisyti Palestinos vyriausybės laimėjimų stiprinant taiką, viešąją tvarką ir stabilumą. Izraelis turėtų išpareigoti savo galutinių terminų atžvilgiu ir taip pat turėtų liautis kenkti Palestinos vyriausybės siekiams išibrovimais ir suėmimais. Jis taip pat turėtų atsižvelgti į Palestinos savivaldos teisinį ir saugumo statusą ir taip pat sudaryti sąlygas vyriausybei įgyvendinti savo nepaprastai svarbius ekonominius projektus nesinaudodamas tokiomis dingstimis kaip G zonos ir kiti pavyzdžiai.

Nebegalime derėtis dėl okupacijos pabaigos. Mums tereikia visiškai baigti okupaciją – t. y. okupaciją žemės, kuri okupuota nuo 1967 m. birželio 5 d., kaip tvirtinama veiksmų plane. Negalime grįžti prie derybų dėl dalinių ir papildomų problemų, kai nėra pagrindinės problemos – baigti okupaciją – sprendimo ir toliau kuriamos gyvenvietės siekiant sustiprinti ir pagilinti okupaciją bei areštuota 1 100 Palestinos kalinių. Tai ir tik tai leistų taikos procesui vėl patikėti mūsų ir viso regiono žmonėms.

Mums tereikia, ponios ir ponai, atstatyti Gazą ir atkurti taikos procesą. Tai yra mūsų kolektyvinė pareiga. Europa, kuri puoselėjo praeityje – ir puoselėja iki šiol – saugumo ir teisingumo principus mūsų regione ir pasaulyje, privalo šiandien labiau nei kada nors anksčiau pabrėžti savo vaidmenį plačioje ir aiškioje partnerystėje su prezidento Baracko Obamos administracija, Artimųjų Rytų ketvertu ir tarptautine bendruomene. Prezidento Baracko Obamos išrinkimas ir jo skelbiama pozicija, be to, ir jo iniciatyva paskirti George'ą Mitchellą specialiuoju pasiuntiniu, yra teikiančios vilčių iniciatyvos, kurios pašalintų derybų ir viso politinio proceso sunkumus.

Norėčiau visiškai sąžiningai pasakyti, kad mūsų arabų šalių sprendimas – įgyvendinti arabų šalių taikos iniciatyvą – t. y. taikos iniciatyvą, kuri yra veiksmų plano dalis, tapo musulmonų taikos iniciatyva, apimanti 57 musulmonų šalis. Ši iniciatyva turėtų būti iki galo suformuota.

Kaip sakiau anksčiau, ši iniciatyva – veiksmų plano, patvirtinto Saugumo Taryboje pagal rezoliuciją Nr. 1515, dalis. Negalime pasirinkti jo pagrindų ir derėtis dėl jų, nes jie grindžiami tarptautine teise. Tai – paskutinė mūsų turima galimybė pasiekti tikrą ir teisingą taiką mūsų regione. Visos šalys, ypač Izraelis ir Artimųjų Rytų ketvertas turėtų aiškiai ir sąžiningai pasisakyti šiuo klausimu.

Privalome atkreipti dėmesį, kad arabų šalių taikos iniciatyva taip pat tampa islamo šalių iniciatyva. Tai – iniciatyva, kurioje raginama kurti taikos žemę. Kai tik Izraelis pasitrauks iš visų okupuotų teritorijų, 57 arabų ir musulmonų šalys bus pasiruošusios normalizuoti savo santykius su Izraeliu. Tai – istorinė galimybė, kuria negalima nepasinaudoti.

Ponios ir ponai, mirties ir griovimo vaizdai sukrėtė milijonų viso pasaulio, taip pat Europos draugiškų šalių, žmonių sąžinę ir jausmus. Mūsų žmonės vertina šią aiškiai humanišką sąžinę, bet turime pabrėžti, kad mūsų Palestinos žmonės neatsisakys laisvės ir gyvenimo troškimo. Jie nekantriai laukia jūsų paramos kovojant, kad įgytų savo teisę į laisvę ir nepriklausomybę, galėtų kurti savo ateitį ir suteikti savo vaikams jų teisę į saugų gyvenimą, modernias mokyklas ir šviesią ateitį savo tėvynėje – tėvynėje, kuri nusipelno gyvavimo ir saugumo.

Ponios ir ponai, didis Palestinos poetas Mahmoudas Darwishas ne kartą sakė, kad dėl šios šalies verta gyventi. Todėl norėčiau dar kartą jums labai padėkoti šio didžio poeto žmonių vardu už jo paminėjimo veiklos priėmimą. Šis poetas – palestiniečių patriotizmo simbolis. Jis – humanizmo poetas.

Mahmoudui Darwishui aš sakau, kad jo poemą, kuri dar turi būti parašyta apie Gazos vaikus, jų kančias ir jų viltis, parašys poetas iš tų vaikų, kurie puoselėja jūsų dvasią, kaip jūs puoselėjate savo motyvus ir savo mažas svajones. Ačiū jums, kad išklausėte.

(Ilgi plojimai)

Pirmininkas. - Prezidente M. Abbasai, noriu labai padėkoti jums Europos Parlamento vardu, kad atvykote čia, į Strasbūrą, ir kalbate mums. Dabar mes turime bendrą uždavinį – dirbti dėl taikos. Mes, gyvenantys Europoje ir dirbantys Europos Parlamente, norime būti sąžiningais taikos tarpininkais. Norime, kad Izraelio žmonės galėtų gyventi už saugių sienų ir norime, kad Palestinos žmonės galėtų gyventi už saugių sienų. Mūsų išeities taškas – žmogaus orumas. Palestinos mergaitės taip pat daug mokosi mokyklose kaip ir Izraelio mergaitės. Izraelio berniukai ne mažiau mėgsta žaisti futbolą nei Palestinos berniukai. Turi ateiti laikas tokiam taikiam sambūviui, kokį mes turime Europoje. Toks mūsų palinkėjimas Artimiesiems Rytams.

Mes linkime jums, Prezidente M. Abbasai, visokeriopos sėkmės visoje jūsų veikloje siekiant taikos. Saugi Palestinos valstybė ir saugi Izraelio valstybė – ši Izraeliui skirta pastaba neturi likti ateities vizija. Tai turi tapti realybe ir tai turi įvykti mūsų egzistavimo laikotarpiu. Jeigu mes iš tikrųjų norime, kad tai įvyktų, sugebėsime tai pasiekti.

(Plojimai)

Gerb. Prezidente, noriu padėkoti jums. Jeigu aplinkybės leis, vėl susitikime vasario 23 ir 24 d. Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių parlamentinės asamblėjos biuras paprašė manęs, kad apsilankyčiau Palestinoje ir Izraelyje. Vadovausiu delegacijai, kuri keliaus į Gazą; taip pat apsilankysime pietų Izraelį. Jeigu mūsų dienotvarkė leis – o aš tikiuosi, kad tai bus įmanoma – susitikime Ramaloje. Žinoma, taip pat apsilankysiu Jeruzalėje.

Mes norime padėti – ir tai ateina iš mūsų protų ir mūsų širdžių – siekti, kad Artimuosiuose Rytuose būtų įmanoma taika tarp Izraelio ir Palestinos, tarp Palestinos ir Izraelio.

Prezidente M. Abbasai, noriu labai padėkoti jums už jūsų sunkų darbą ir paraginti jus toliau eiti susitaikymo, kompromiso ir taikos keliu. Norime padėkoti jums už jūsų vizitą į Europos Parlamentą.

(Plojimai)

PIRMININKAVO: DIANA WALLIS

Pirmininko pavaduotoja

Urszula Gacek (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, prieš keturis mėnesius Pakistane buvo pagrobtas lenkų inžinierius. Jis laikomas pas Talibano pagrobėjus, kurie grasina jam įvykdyti mirties bausmę, jei nebus patenkinti jų reikalavimai. Kreipiuosi į Parlamentą, kad palaikytų Lenkijos ir Pakistano vyriausybės joms stengiantis pasirūpinti, kad mano tėvynainį paleistų.

7. Balsuoti skirtas laikas (tęsinys)

7.1. Sankcijos nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams (A6-0026/2009, Claudio Fava) (balsavimas)

– *Prieš balsavimą:*

Claudio Fava, pranešėjas. – (IT) Gerb. pirmininke, jums leidus ir remiamas kitų frakcijų norėčiau paprašyti Tarybos pridėti šią oficialią deklaraciją prie direktyvos ir dėl to atidėti balsavimą dėl teisėkūros rezoliucijos. Perskaitysiu deklaraciją, kuri, tikiuosi, bus pridėta:

EN**Claudio Fava, pranešėjas.** „Europos Parlamentas ir Taryba tvirtina, kad subrangos darbų taisyklės, dėl kurių susitarta šios direktyvos 9 straipsnyje, neturi pažeisti kitų nuostatų šiuo klausimu, kurios bus priimtose būsimoje teisinėje priemonėje.“

Martin Bursík, Tarybos pirmininkas. – Gerb. pirmininke, Tarybai pirmininkaujanti valstybė atkreipia dėmesį į siūlomą deklaraciją. Tačiau ji turi informuoti Europos Parlamento narius, kad ji negali priimti išsipareigojimų Tarybos vardu nepasitarusi su ja.

Claudio Fava, pranešėjas. – (IT) Gerb. pirmininke, suprantu, kad Taryba privalo oficialiai susitikti su Nuolatinio atstovų komitetu. Prašau Tarybai pirmininkaujančią valstybę pasiūlyti, kad ši deklaracija būtų oficialiai pridėta, ir dėl to prašau, kad balsavimas dėl rezoliucijos būtų atidėtas iki kitos plenarinės sesijos, kad Tarybai būtų suteikta laiko oficialioms konsultacijoms.

(Parlamentas sutiko atidėti balsavimą)

7.2. Efektyvesnis energijos vartojimas pasitelkiant informacijos ir ryšių technologijas (balsavimas)

7.3. Įkalintųjų Gvantaname grąžinimas ir perkėlimas (balsavimas)

8. Paaiškinimai dėl balsavimo

*

* *

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, per praėjusį oficialų posėdį aš paklausiau, ar nebūtų lengviau naudoti kamerą paliekant vieną laisvą vietą. Šiandien dar kartą to nebuvo. Kamera buvo nukreipta ne į mane, o į generolą P. Morilloną ir vėliau į M. Groschą. Galbūt būtų galima užtikrinti, kad būtų palengvintas tiek operatoriaus, tiek ir mūsų darbas.

Pirmininkas. – Ačiū jums, gerb. R. Rackai, mes priminsime tarnyboms.

Žodiniai paaiškinimai dėl balsavimo

– Pranešimas: Karl-Heinz Florenz (A6-0495/2008)

David Sumberg (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, galiausiai balsavau už šį pranešimą, nes apskritai mes visi esame už mūsų aplinkos išsaugojimą. Tai yra puiki mano partijos – Britanijos konservatorių partijos – tradicija, bet manau, kad turio įtraukti du papildomus punktus į jį.

Pirmasis punktas apie tai, kad mes galime turėti tinkamą klimato kaitos politiką tik su sąlyga, jei visi prisijungs prie jos. Tiesiog laiko švaistymas Europos Sąjungai arba atskirai šaliai turėti politiką. Taigi turime įtraukti Azijos šalis.

Kitas punktas yra apie tai, kad nepastoviais laikais, kuriais gyvename, klimato kaitos politiką turi sušvelninti energetinio saugumo poreikis. Šiandien pasaulyje susiduriame su situacija, kurioje visoms mūsų šalims reikia gatavų energijos išteklių. Jie turi vyrauti, nes be jų nebus išlaikyta ekonomika ir aprūpinimas ir mūsų žmonių gerovė.

Bogdan Pęk (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, norėčiau pakalbėti apie šią direktyvą. Balsavau prieš direktyvą, nes esu visiškai įsitikinęs, kad ji nepaprastai pavojinga ir kelia grėsmę Europos plėtrai. Joje derinama aiškus reikalingumo išmintingai saugoti aplinką klausimas su visiškai veidmainiška mintimi – būtent, kad žmonės gali daryti poveikį cikliniams mūsų klimato pokyčiams.

Kaip tik ši dalis, t. y. išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimo klausimas, sudaro svarbiausią šio dokumento dalį. Didžiulės šimtais milijardų skaičiuojamos pinigų sumos, išleidžiamos šiam tikslui, bus visiškai iššvaistytos, užuot jas panaudojus realiam Europos Sąjungos aplinkos ir energetiniam saugumui sukurti. Tai – labai blogas ir nesėkmingas sprendimas.

Avril Doyle (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, kelios Karlo-Heinzo Florenzo pranešimo pastraipos ir dalys, ypač 190 pastraipa, susijusios su žemės ūkio indėliu į klimato kaitą. Nors nežymus arba dirvą saugantis žemės dirbimas yra daugelyje ES valstybių naudojamas variantas, duodantis ekonominės naudos ir naudos klimato kaitos atžvilgiu – ir mano nuomone nusipelno daug daugiau paramos – žemės ūkio diskusijos ir moksliniai tyrimai daugiausiai sukoncentruoti į atrajojančiųjų gyvulių įnašą metanu ir azoto dioksidu.

Nors pasiekta pažanga, aš nepalaikau valstybių narių, kurios turi susidoroti su savo ne prekybos sektorių užduotimis – sumažinti išmetamų teršalų kiekį priverstinai sumažindamos Europos galvijų bandas. Nepamirškime, kad tai, ko nepagaminsime Europoje, importuosime. Dėl vieno kilogramo Brazilijoje išauginamos jautienos išmetama šešis kartus daugiau anglies dioksido nei dėl vieno kilogramo Airijoje išaugintos jautienos.

Leopold Józef Rutowicz (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, Europa – didžiausia įvairaus iškastinio kuro importuotoja. Šio kuro kainos padidėjimas dėl didesnės paklausos ir didesnių gamybos išlaidų gali turėti reikšmingą neigiamą poveikį mūsų piliečių gyvenimo kokybei ir padaryti Europos ekonomiką mažiau konkurencingą.

Veiksmai siekiant tausoti energiją ir įdiegti švarius energijos šaltinius, kurie gamintų energiją stabilia ir palyginti žema kaina, galėtų neutralizuoti šią tendenciją. Mokslinių tyrimų panaudojimas technologiniams sprendimams kurti automatiškai sumažins išmetamo anglies dioksido kiekius. Tačiau prieštarų teorijų skleidimas ir mūsų gąsdinimas informacija apie anglies dioksidą neturi pridėtinės vertės ir apsunkina išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimo techninį ir medžiaginį procesą ir iškastinio kuro naudojimo energijai gaminti apribojimą.

Aš palaikau visą techninę ir mokslinę veiklą, kuria siekiama sumažinti iškastinio kuro naudojimą. Deja, vis dėlto negaliu sutikti su Karlo-Heinzo Florenzo pranešime išdėstytomis teorijomis. Aš nepalaikau pranešimo.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Gerb. Pirmininke, noriu padėkoti Karlui-Henzui Florenzui už pastangas ir demokratinius metodus, kuriais jis vadovauja Laikinajam klimato kaitos komitetui. Nors jo pirminis pranešimas buvo geresnis nei šis kompromisas, vis dėlto balsavau už jį. Šiandienos dalykiškoje ir praktiškoje diskusijoje pareikšta labai įvairių nuomonių; kai kurios iš jų kritiškos, bet visose palaikoma nuomonė, kad klimato kaita dabar vyksta ir nėra abejonių, kad turėdami šiandieninį civilizacijos lygį galime daryti įtaką jai ir mūsų pareiga būsimoms kartoms – pasiekti susitarimą dėl veiksmingų priemonių. Nei viena iš jų nėra universali priemonė ir visos jos turi būti taikomos visuose žemynuose. Manau, kad Tarybai pirmininkaujanti Čekija, nepaisant kraštutinių Čekijos prezidento pažiūrų, sugebės išgauti naujų išipareigojimų iš JAV.

Hynek Fajmon (PPE-DE). – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, balsavau prieš Karlo-Heinzo Florenzo pranešimą. Šio pranešimo priėmimas – bloga naujiena ES piliečiams. Žemės klimatas keitėsi, keičias ir keisis

neatsižvelgiant į tai, ar mes to norime, ar ne. Kaitos jokia būdu nepaveiks absurdiški išsipareigojimai, kuriuos ES prisiima šioje srityje. Karlo-Heinzo Florenzo pranešime tvirtinama, kad 2007 m. ES prisiimti išsipareigojimai yra nepakankami ir kad juos būtina padidinti. Nesutinku su tuo. Jei ES bus vienintelė savo išmetamų teršalų kiekį mažinanti pasaulio dalis, pasaulio išmetamų teršalų kiekio mažinimo tikslas niekada nebus pasiektas. Viskas, ką mes pasieksime, bus tai, kad didelė Europos įmonių dalis persikels ir bus prarastos darbo vietos. Pranešimo autoriai Europoje nori pakeisti viską – nuo maisto meniu iki turizmo – ir nori, kad socialinis turizmas taptų oficialiu tikslu. Net Mao-Tse-Tung didžiutęsi tokia kultūrine revoliucija, per kurią išmetama viskas, kas sena, ir pakeičiama nauju. Joks protingas žmogus negalėtų sutikti su tokiu požiūriu ir dėl to balsavau prieš jį.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Gerb. pirmininke, nors beveik 70 proc. žemės paviršiaus sudaro vanduo, mūsų vandens ištekliai, ypač geriamojo vandens, mažėja bauginančiu greičiu. Vis didesni mūsų planetos regionai susiduria su vandens trūkumo grėsme. Kuo didesnė vystymosi sparta, tuo didesnė vandens paklausa. Tyrimai rodo, kad visuomenei turtėjant, vandens paklausa didėja. Nėra pažangos be vandens.

Daug pasaulio regionų svyruoja prie katastrofos ribos. Išlaikant *status quo* vandens valdymo požiūriu galima atsidurti padėtyje, kurioje galimybė naudotis vandeniu ne tik taptų ginčy priežastis, bet ir skatintų karus. Šalių sėkmę greičiau lems materialinė padėtis, nei kariniai pajėgumai, kuriuos jos gali turėti. Vandens trūkumas per labai trumpą laiką gali sukelti maisto krizę.

Mums reikia tinkamos integruotos politikos, kuri padėtų išsaugoti ir atkurti mūsų vandens atsargas. Mums reikia protingiau vartoti vandenį.

Ivo Strejček (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, leiskite man paaiškinti, kodėl balsavau prieš Karlo-Heinzo Florenzo pranešimą dėl klimato kaitos.

Su klimato kaita susijusi politika didele dalimi pagrįsta panikos kėlėjų ideologija. Įrodymai klimato kaitos atžvilgiu prieštaringi. Hipotezės, kuriose žmogui priekaištaujama už šią kaitą, taip pat yra mažų mažiausiai ginčytinos. Žmogus matomas kaip būtybė, kenkianti aplinkai nieko naudingo jai neduodama. Aš nepalaikau šios nuomonės.

Pranešimo turinys – tiesioginis skleidžiamos madingos aplinkosaugos ideologijos, kuria remiantis tvirtinama, kad turime pirmiausia rūpintis gamta ir planeta ir negalime rūpintis žmonėmis, jų reikmėmis ir interesais, padarinys.

Į keli pranešimo pakeitimai, kuriuose raginama siekti tolesnės pažangos branduolinės energijos srityje ir remti perėjimą prie branduolių sintezės, vargu ar gali sumažinti neigiamą poveikį visai Europos ekonomikai ir žemės ūkiui.

Balsavau prieš pranešimą, nes tai – esminių politinių problemų sprendimo projektas. Užuoat pateikinėję idėjas, kurios nieko nedomina, geriau pasirūpintume žmonėmis ir jų poreikiais.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, pritariau šiam pranešimui dėl to, kad man tam tikrą nerimą kėlusios pastraipos buvo išbrauktos arba pakeistos mano manymu tinkamu būdu. Jos konkrečiai buvo susijusios su žemės ūkio gyvulininkystės produkcija. Norėčiau sutvirtinti nuomonę, kad Europos Sąjungą žymiai sumažino savo gyvulininkystės produkciją dėl praityje vykdytų BŽŪP reformų, kad dabar mes esame grynėji jautienos importuotojai ir kad jautiena yra gaminama kitur – ten ir kyla su ja susijusios klimato kaitos problemos.

Tai iš tiesų rodo, kaip svarbu, kad yra bendras sutarimas šiuo klausimu, ir kad, nors ir Europa gali būti vadove, mes turime pabandyti pareikalauti, kad kiti sektų mus, nes mes tik pakenksime sau, jei į mus žiūrės kaip į vienintelius žengiančius link tikslo.

Taip pat palaikau šiame pranešime pateikiamą mintį dėl konkrečių metų, kurie būtų orientuoti į informacijos teikimą ir klimato kaitos problemos sprendimą tokiu būdu, kuris priverstų žmones eiti kartu su mumis. Šioje srityje jau atliktas geras darbas.

Nirj Deva (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, balsavau už šį pranešimą, nes pirmą kartą jaučiu, kad Europos Sąjunga yra susiderinusi su Jungtinėmis Valstijomis. Prezidentas Barack Obama buvo išrinktas savo pareigoms, kai pasakė, kad pirmiausia į savo programas ketina įtraukti aplinkosaugą.

Tačiau aš nežinau, ar mano rinkėjai sutiks su tuo, kad mes iš tikrųjų ketiname nedaryti jokio skirtumo. Net jeigu Jungtinės Valstijos ir Europos Sąjunga veiks kartu siekdamos apriboti išmetamo anglies dioksido kiekį,

mes turime pagalvoti, kas atsitiks, jeigu nedarysime pakankamai, kad paskatintume kylančią Indiją ir Kiniją daryti tą patį – perduodami technologiją ir padėdami kinams ir indams rasti moderniausią mažai anglies naudojančią technologiją, kurią mes galėtume eksportuoti ir padėti jiems tapti partneriais. Faktas, kad mums kalbant Kinija kas dvi savaites paleidžia į gamybą po vieną daug anglies vartojančią anglimi kūrenamą elektrinę. Taigi kaip mes patys padedame riboti šį dalyką nepadėdami perduoti technologijos?

Daniel Hannan (NI). - Gerb. pirmininke, dar kartą mes matome, kad Europos Sąjunga gyvena virtualiame pasaulyje – pasaulyje, kuris egzistuoja tik Parlamento rezoliucijose, Komisijos komunikatuose ir Tarybos oficialiuosiuose pranešimuose spaudoje.

Mes smerkiame visuotinį atšilimą, bet mūsų kasmetinis keliavimas tarp Briuselio ir Strasbūro sukuria šimtus tūkstančių tonų išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų. Mes kalbame apie tvarų žemės naudojimą, bet bendroji žemės ūkio politika skatina kirsti gyvatvores, naudoti trąšas cheminių medžiagų pagrindu ir dempingo kainomis parduoto perviršį pažeidžiamose trečiojo pasaulio rinkose. Mes propaguojame apsaugą, bet bendroji žvejybos politika sukūrė ekologinę katastrofą, naikinančią tai, kas turėjo būti didžiuliais atsinaujinančiais ištekliais.

Kolegos, ar jūs manote, kad mūsų rinkėjai nepastebėjo? Ar jūs įsivaizduojate, kad, kaip ir Descarteso piktavališkas demonas, jūs galite manipuliuoti jų realybe kontroliuodami jų suvokimą? Tiesa ta, kad mūsų rinkėjai senai mus perkando; todėl bet kokia proga jie balsuoja prieš. Jeigu aš neteisis, įrodykite tai. Pateikite Lisabonos sutartį referendumui: *Pactio Olisipiensis censenda est*.

– **Pranešimas: Claudio Fava (A6-0026/2009)**

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Nors balsavau už C. Favos pranešimą, turiu esminių abejonių dėl direktyvos, kuria numatomos sankcijos nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams, pavadinimo. Veidmainiška tai, kad tada, kai šešėlinėje ekonomikoje yra milijonai Europos darbuotojų, prekybininkų, namų ūkio darbininkų ir kitų darbuotojų, sankcijų suderinimas turi būti taikomas darbui juodojoje rinkoje neatsižvelgiant į tai, iš kur darbuotojas yra atvykęs.

Emine Bozkurt (PSE). – (NL) PvdA (Olandijos darbo partijos) delegacija palaiko šį direktyvos tikslą –bausti už nelegalių imigrantų įdarbinimą siekiant trukdyti nelegaliam darbui, kaip vieną iš veiksmų, traukiančių nelegalius migrantus, nors ir tuo pat metu siekiant užkirsti kelią migrantų išnaudojimui ir jo kontrolei.

Nepaisant šio kompromiso esančių daugelio pozityvių nuostatų, mes jautėme esą priversti balsuoti prieš jį dėl daugelio priežasčių. Iš pradžių buvo numatyta atsakomybė, apimanti visą grandinę iki pat generalinio rangovo. Deja, ši sąlyga nepatenka į Tarybos ir Parlamento kompromisą, kuris dabar apribojamas iki pirmojo užsakomųjų darbų arba subrangos darbų etapo. Tai duoda priešingus rezultatus ir skatina užsakyti daugiau užsakomųjų darbų siekiant išvengti socialinės atsakomybės.

Be to, jame nėra pakankamai garantijų, kad migrantai bus apsaugoti, o darbdaviai baudžiami už taisyklių sulaužymą. Migrantams nebus suteikiama teisė gauti kokią nors atlyginimą prieš juos deportuojant, taip pat jiems nebus leidžiama laukti savo atlyginimų Europos Sąjungoje. Jiems nenumatoma galimybių atgauti savo pinigus juos deportavus. Tai reiškia, kad nelegalūs imigrantai, kurie tampa išnaudojimo aukomis ir nori kovoti už savo teises, vargu ar iš viso turės kokią nors galimybę.

David Sumberg (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, aš susilaikiau šiame Parlamente vykusiame šiame svarbiame balsavime. Aš žinoma nesu už nelegalius imigrantus, atvykstančius į mūsų šalis ir atimančius darbo vietas iš tų, kurie mokėjo savo mokesčius ir laikui bėgant apsimokėjo savo kelią, bet aš manau, kad šioje vietoje atsakomybė turėtų tekti ne darbdaviams, o atskirų šalių vyriausybėms.

Tai suteikia man galimybę susilaikant įtraukti į protokolą savo nuomonę, kad mūsų dabartinei Britanijos vyriausybei apgailėtina nesiseka turėti tinkamą imigracijos politiką mūsų šalyje – imigracijos politiką, kuria remiantis būtų sekami tie, kurie atvyksta, ir taip pat tie, kurie išvyksta, ir kuri užtikrintų teisingumą tarp tų, kuriems suteikta teisė atvykti, ir tų, kuriems ne, ir visų svarbiausia – politiką, kuri palaikytų gerus tautos ir bendruomenės santykius, pagrįstus tuo, kad Britanijos žmonės jaustų, kad yra teisinga ir tinkama pusiausvyra tarp tų, kurie atvyksta, tų, kurie gyvena čia, ir tų, kurie išvyksta.

*

* *

Francesco Enrico Speroni (UEN). - (IT) Gerb. pirmininke, norėjau iškelti klausimą dėl posėdžio vedimo tvarkos, nes kiek suprantu, mes nebalsavome dėl C. Favos pranešimo. Neįsivaizduoju, kaip galime pateikti paaiškinimus dėl balsavimo, kai balsavimas neįvyko.

Pirmininkas. – Mes balsavome dėl pranešimo, bet nebuvo galutinio balsavimo, todėl žmonės gali pagrįstai norėti pareikšti savo nuomones apie ankstesnius balsavimus.

*

* *

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Gerb. pirmininke, demografinė krizė – vienas iš svarbiausių išbandymų, laukiančių Europos Sąjungos artimoje ateityje. Mažas gimimų skaičius per metus ir ilgesnė vidutinė būsimo gyvenimo trukmė reiškia, kad mūsų visuomenė sensta. Tuo tarpu netgi mažesnės piliečių grupės turės mokėti susijusias išlaidas.

Pretendentų į tam tikras darbo vietas trūkumas reiškia, kad įdarbinami nelegalūs imigrantai, nes jų darbo jėga kainuoja žymiai mažiau. Už nelegalų įdarbinimą turėtų būti baudžiama, o baudimo neigiamus padarinius turėtų visų pirma pajusti darbdaviai ir tik po to turėtų būti baudžiami patys darbuotojai.

Direktyvoje nustatomi atitinkami administraciniai reikalavimai, kurių turi laikytis darbdaviai. Tačiau šie reikalavimai neturėtų būti per dideli, nes jie galėtų turėti neigiamą poveikį žmonių, atvykusių į Europos Sąjungą legaliai ir turinčių galiojančius darbo leidimus, padėčiai. Įpareigojimas tikrinti kandidatų dokumentus galėtų atimti norą darbdaviams samdyti užsieniečius ir dėl to sumažėtų užimtumo lygis ir būtų pakenkta darbo rinkai.

Philip Claeys (NI). – (NL) Ketinu balsuoti už C. Favos pranešimą, nors jis, žinoma, toli gražu netobulas. Bet kuriuo atveju aš norėčiau paremti direktyvą, kurioje siekiama atkreipti dėmesį į nelegalių imigrantų įdarbinimą.

Žinoma, tai – tik ledkalnio viršūnė, nes mes taip pat turėtume užsiimti prekyautojais žmonėmis, tinklais, kurie teikia paramą nelegaliems imigrantams ir, be abejo, taip pat valstybių narių vyriausybėmis, kurios didžiuliu mastu legalizuoja nelegalius svetimšalius. Pagaliau kaip tik šis nebaudžiamumas – vienas iš pagrindinių viliojančių dalykų šioje visoje nelegalios imigracijos problemoje. Nelegalūs svetimšaliai gali organizuoti bet kokius jiems patinkančius protestus, iškelti reikalavimus ir kurti peticijas nerizikuodami, kad gali būti sugauti arba grąžinti į savo kilmės šalis. Turėtų būti priimta grąžinimo politika, kuri būtų veiksminga ir kad pagal ją būtų atliekama kaip tik tai, kas joje sakoma.

Daniel Hannan (NI). - Gerb. pirmininke, teisė nustatyti, kas gali pereiti jūsų sienas ir apsigyventi jūsų teritorijoje – valstybingumo požymis. Daug metų šis Parlamentas siekė suteikti šį valstybingumo požymį Europos Sąjungai, darydamas tai be rinkėjų sutikimo ir, kiek galima spręsti iš Prancūzijos, Olandijos ir Airijos referendumų, nepaisant aktyvaus rinkėjų pasipriešinimo. Neteisėtos migracijos klausimas turi būti valstybių narių prerogatyva ir sankcijų prieš neteisėtai atvykstančiųjų darbdavius klausimas neabejotinai turi būti paliktas valstybėms narėms.

Jeigu Europos Sąjunga nori išplėsti savo jurisdikciją į šią sritį, ji pirmiausia privalo visiškai užsitikrinti žmonių sutikimą dėl teisinio pagrindo, kuriuo ji ketina tai daryti. Tai reiškia Lisabonos sutarties pateikimą referendumui. *Pactio Olisipiensis censenda est.*

Nirj Deva (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, tai – bauginantis teisės aktas. Jis baugina, nes laiko nusikaltėliu darbdavį ir nelaiko nusikaltėliu neteisėto imigranto. Tai – nesąmonė. Tai tarp visų darbdavių sukurs blogos nuojautos jausmą, kai tik jie turės ką nors įdarbinti. Ar galite įsivaizduoti, kas atsitiks, kai potencialus darbdavys pasižiūrės į potencialų darbuotoją ir pradės uždavinėti labai nepageidautinus klausimus?

Be to, tai neturi nieko bendro su Europos Sąjunga. Turi būti valstybių narių įstatymų leidybos institucijų ir vyriausybių – atskirų valstybių narių parlamentų reikalas – spręsti, ką jie nori ir ko nenori matyti savo šalyse. Laikyti nusikaltėliais valstybių narių darbdavius didėjant nuosmukiui – absurdas. Šis teisės aktas niekada neturėtų išvysti dienos šviesos.

– Pasiūlymas dėl rezoliucijos: B6-0062/2009 (Energijos efektyvumas)

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Europos Sąjunga dabar gali matyti pirmuosius bendrosios energijos politikos rezultatus. ETS aukcionai prasidės 2015 m., o atsinaujinančios energijos programos pradėtos. Tik Lisabonos sutarties priėmimas leis veiksmingiau valdyti Europos prioritetus energijos srityje – jie dabar keičiasi. Svarbiausia – politinė nepriklausomybė. Energijos tiekimas neturi būti politinio šantažo priežastis.

Kitas prioritetas – didinti švarios ir atsinaujinančios energijos dalis. Dėl to finansuojant mokslinius tyrimus taip pat turi būti orientuojamasi į šias technologijas, taip pat branduolinę energiją ir jos darbinio saugumo ir atliekų problemas. Svarbiausias dalykas, kurį atskleidė ši diskusija – tai, kad mes privalome taip pat ieškoti būdų, kaip apriboti vartojimą ir atsižvelgti į gamtos išteklius. Tačiau tai pradedama kartu su mūsų vaikų švietimu.

Syed Kamall (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, prisimenu dėstytoją, kuris kartą pasakė man, kai buvau jaunas magistrantūros studentas, kad technologija siūlo daug sprendimų, bet, jeigu jūs norite pasiekti ką nors, jums dažnai reikia politikų ir vadovų noro siekti jūsų tikslų.

Tai kartojasi Europos Parlamente. Mes kalbame apie klimato kaitą. Mes kalbame apie energijos vartojimo efektyvumą. Tačiau prisiminkime, kad 12 kartų per metus mes perkeliame šį Parlamentą iš Briuselio į Strasbūrą, neužsimindami apie papildomus pastatus, kuriuos turime Liuksemburge. Ne tik dėl to, kad tai kainuoja Europos mokesčių mokėtojams papildomus 200 mln. EUR per metus, bet ir dėl to, kad taip išmetama 192 000 tonų CO₂ – tai tolygų 49 000 karšto oro balionų. Taigi laikas šioje posėdžių salėje esantiems politikams liautis švaistyti savo energiją dėl energijos vartojimo efektyvumo ir klimato kaitos, liautis veidmainiauti ir uždaryti Strasbūro Parlamentą.

Francesco Enrico Speroni (UEN). – (IT) Gerb. pirmininke, aš vairuoju automobilį ir kaip vairuotojui, man dažnai įgrįsta visi persekiojimai, su kuriais susiduriame. Kai kurie šiame pranešime pateikti pasiūlymai – tipiškai to pavyzdžiai – štai kodėl aš balsavau prieš jį.

Nirj Deva (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, aš nenoriai palaikiau jį, nors būčiau mieliau nebalsavusi už jį. Priežastis ta, kad negalime pasiekti efektyvumo be konkurencijos. Konkurencija – pagrindinė efektyvumo varomoji jėga bet kurioje rinkoje – energijos arba bet kokios kitos – o čia mes naudojame priemonę – technologiją – visoje Europos Sąjungoje siekdami skatinti energijos vartojimo efektyvumo rinką.

Be abejo, turėtume skatinti energijos vartojimo efektyvumą naudodamiesi konkurencija Europos Sąjungoje. Jeigu tai darytume ir žiūrėtume, kaip galėtume konkuruoti vienas su kitu siekdami padidinti mūsų energijos vartojimo efektyvumą, turėtume efektyviausią energijos rinką pasaulyje. Todėl balsavau už tai nenoriai.

– Pasiūlymas dėl rezoliucijos: RC-B6-0066/2009 (Gvantanamo kaliniai)

David Sumberg (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, prieš mums pasiūlant atsisveikinti su Gvantanamu pasinaudojant šio Parlamento rezoliucijos ir Jungtinių Valstijų prezidento vykdomojo sprendimo deriniu – nevykusiu akivaizdžios jėgos deriniu – leiskite man tiesiog pateikti protokolui du faktus.

Visų pirma, Gvantanamas buvo įkurtas siekiant apsaugoti visus mūsų piliečius. Jungtinėse Valstijose, tai veikė. Nuo lapkričio 9 d. Jungtinių Valstijų teritorijoje nebuvo nei vieno terorizmo akto. Kadangi prezidentas G. W. Bush pasitraukia, pagerbkime jo veiklą, susijusią su tuo. Suvokiu, kas skleidžiu didžiausią ereziją šiame Parlamente sakydamas tai, bet tai – tiesa.

Antra, taip pat prisiminkime, kaip mes visiškai laisvai dalijome savo patarimus amerikiečiams, ir pasižiūrėkime, ką Europa daro dabar, kad pasidalytų kai kurių iš šių kalinių našta ir saugotų mūsų žmones nuo būsimų teroristų atakų. Nesulaikysiu savo kvėpavimo.

Jim Allister (NI). - Gerb. pirmininke, visada trokštantis griebtis praeinančios mados, šiandien Europos Parlamentas pareikalavo, kad valstybės narės atvertų savo duris Gvantanamo kaliniams kaip tik tą dieną, kai saugumo tarnybos atskleidė, kad Mullah Sakir, paleistas praėjusiais metais, dabar yra aukščiausioje Al-Qaidos vadovybėje ir vadovauja atakoms prieš Britanijos ir NATO karius Afganistane. Kaip tik tą dieną mes skelbiame, kad ES – atviri namai tokiems teroristų aktyvistams. Ar mes pamišę? Nepamirškime, kad kartą įleisti ir įteisinti kaip piliečiai, tokie žmonės gali laisvai judėti kiekvienoje ES valstybėje narėje. Tikiu, kad tie, kurie balsavo už šią beprotybę, atidės tai, kai visa tai žlugs.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Gerb. pirmininke, leiskite man paaiškinti, kodėl susilaikiau nuo balsavimo dėl rezoliucijos dėl Gvantanamo kalėjimo uždarymo. Vakarykštės diskusijos parodė, kad visi pritaria šiam populiariam arba populistiniam JAV prezidento planui; tačiau tai – viskas, ką mes galime padaryti. Rezoliucijoje pateikiami įvertinimai, kuriems neturime pakankamai patikrintų vertinimų arba patikrintų duomenų. Vakar mes skyrėme tris valandas karštomis diskusijoms dėl klausimo – kur dėti kalinius ir tuos, kurių nusikaltimai nebuvo įrodyti. Žinoma, sprendimas priklauso JAV kongresui ir atskiroms kai kurių Europos šalių vyriausybėms, o ne Europos Parlamentui. Todėl nebalsavau už rezoliuciją.

Philip Claeys (NI). – (NL) Nors rezoliucijoje dėl Gvantanamo yra nemažai nuostatų, kurios patvirtina pačius teisinės valstybės pagrindus, manęs, žinoma, netenkina šiame tekste slypintis tonas būtent, kad Gvantanamo kaliniai turėtų būti aukos, nusipelnusios mūsų užuojautos. Jie nėra visiškai nepriekaištingi. Tai – žmonės, įtariamai terorizmo aktų vykdymu ir kuriems trūksta įtikinamų įrodymų.

Valstybė narės turėtų pasirengti priimti Gvantanamo kalinius maždaug taip, kaip teigiama rezoliucijoje. Tai yra problemiška. Mano nuomone radikaliojo islamistinio fundamentalizmo problema Europoje pakankamai didelė ir įrodo tam tikrą trumparegiškumo lygį norint kovoti su terorizmu, bet tuo pat metu atverti duris žmonėms, kurie įtariamai turintys ryšių su Al-Qaida, Talibanu ir susijusiomis grupuotėmis.

Daniel Hannan (NI). – Gerb. pirmininke, daug metų šis Parlamentas kritikuoja Jungtines Valstijas dėl civilinių laisvių sustabdymo, būdingo saugios infrastruktūros Gvantaname išlaikymui. Manasis balsas buvo tarp tų balsų, kuriais reiškiamas nerimas.

Aš pripažinau – ne taip kaip kai kurie esantieji šiame Parlamente – kad šios problemos buvo sunkios ir jautrios. Nemažai sulaikytųjų buvo paleista tik tam, kad būtų iš naujo pagauti Afganistano karo laukuose. Vienas iš tokių susisprogdino Irako turguje užmušdamas daugybę žmonių. Vis dėlto kai kurie principai neabejotini ir jų nereikia aukoti grynai praktiniais sumetimais. Vienas iš tokių – principas, pagal kurį niekas neturėtų būti sulaikomas neapkaltnus nusikaltimu.

Kolegos, kiekvieną savo rezoliuciją dėl Gvantanamo pradėjome geranoriškumo protestais. Mes kalbėjome ir primygtinai tvirtinome esą Jungtinių Valstijų draugai. Gera, čia mūsų galimybė pateisinti tą gyrimąsi. JAV administracija, darydama tai, ką primygtinai siūlėme, prašo mūsų pagalbos. Jos nepasiūlyti reikėtų nenuoseklumą, veidmainiškumą ir savęs pasmerkimą nesėkmei.

Syed Kamall (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, tie iš mūsų, kurie tiki laisve, asmenine laisve ir teisine valstybe daug metų stengėsi įtikinti Amerikos draugus uždaryti Gvantanamo įlanką arba ten esantį kalėjimą. Taigi šalis, vadinanti save laisvojo pasaulio lydere, negali užmiršti tų vertybių savo patogumui, nepaisant suprantamų saugumo problemų.

Dabar, kai prezidentas Barackas Obama paskelbė apie Gvantanamo įlankos uždarymą, mes turėtume būti paslaugūs visais mums prieinamais būdais. Tačiau ne Europos Sąjungos reikalas spręsti, kas atvyks į Europos Sąjungos šalis. Tai turėtų tekti valstybėms narėms; todėl paraginkime Europos Sąjungos valstybes nares padaryti savo nedidelę darbo dalį, kad šį kartą padėtume savo draugams amerikiečiams. Jos parodė norą. Jos išklause mus. Pagaliau mes išklause juos, kaip ir Europos politinis elitas turėtų išklausti rinkėjus, kai referendume po referendumo jie atmeta Lisabonos sutartį. Mums laikas išklausti nuomones, kurios yra svarbios.

Nirj Deva (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, Didžioji laisvių chartija ir asmens neliečiamybė – pagrindai, kuriais remianti buvo parašyta Amerikos Konstitucija. Tai taip pat yra pagrindai, kuriais remiantis buvo parašyti mano šalies įstatymai. Jūs negalite ką nors apkaltinti ir uždaryti nepateikę kaltinimo jam ir be teismo proceso. Tačiau kiekvienais metais šiame Parlamente mes smerkėme prezidentą G. W. Bushą už tai, ką jis padarė su Gvantanamo įlanka. Dabar prezidentas Barackas Obama visiškai teisingai nusprendė padaryti tam galą.

Kai Amerikos prezidentas išklause į tai, ką mes turėjome pasakyti, mes turime paraginti valstybes nares prisiimti mūsų sąjungininkų amerikiečių našta. Tačiau tai nėra klausimas, kurį Parlamentas galėtų diktuoti kitiems parlamentams. Būtent šalių parlamentai turi nuspręsti, ar jie suinteresuoti padėti amerikiečiams, kai jiems to reikia.

Rašytiniai paaiškinimai dėl balsavimo

– Pranešimas: Karl-Heinz Florenz (A6-0495/2008)

Šarūnas Birutis (ALDE), raštu. – (LT) Europai reikia vieningos strateginės energetikos politikos, kuri užtikrintų veiksmingą išteklių naudojimą ir poveikio klimatui sumažinimą.

ES ir valstybės narės turi užtikrinti Europos energijos infrastruktūros plėtrą, kuri yra būtina siekiant diversifikuoti ES energijos šaltinius ir mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro.

Šiandien pastatams apšildyti ES sunaudojama daugiausia energijos ir išmetama daugiausia CO₂ – maždaug 40 proc. viso išmetamo CO₂ kiekio. Būtent šioje srityje yra daug galimybių taupyti energiją.

Pritariu pranešėjo siūlymui šalių lygiu organizuoti piliečių informavimo kampaniją, skirtą didinti energijos naudojimo efektyvumui, per kurias namų ir butų savininkams būtų padarytos jų nuosavybės termonuotaukos ir pateikiama informacijos apie jos energetinį efektyvumą bei teikiamos rekomendacijos dėl galimų modernizavimo darbų finansavimo pasitelkiant mikrokreditus. Mažas pastatų energetinis efektyvumas – posovietinės erdvės pastatų opi problema ir daugelis savininkų nežino, kaip ir kokiomis priemonėmis galima taupyti energiją. Manau, kad būtina iki 15 proc. (dabar 3 proc.) didinti paramą iš struktūrinių fondų būstų renovavimui.

John Bowis (PPE-DE), raštu. – Britanijos konservatoriai pritaria aiškiam Laikinojo klimato kaitos komiteto ataskaitos veržlumui. Mes manome pranešimas sudaro galimybes reikšmingai prisidėti prie diskusijų, atvesiančių prie veiksmingo tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos, kuris bus pasirašytas 2009 m. Kopenhagoje. Mes visų pirma remiame ambicingų vidutinės trukmės ir ilgalaikių išmetamųjų teršalų mažinimo užduočių tikslą, atsinaujinančių energijos šaltinių ir didesnio energijos vartojimo efektyvumo skatinimą ir raginame laikytis tvaraus požiūrio į miškininkystę, tropinius atogrąžų miškus ir miškų naikinimą. Mes taip pat tikime, kad mažai anglies dioksido į aplinką išskirianti ekonomika skatins naujoves, leisiančias atsirasti naujoms ir konkurencingoms įmonėms bei darbo vietoms švarių technologijų, atsinaujinančios energijos ir ekologiškų įmonių srityse.

Tačiau negalime palaikyti koncepcijos, pagal kurią Europos saugumo strategija ir Europos saugumo ir gynybos politika turi atlikti savo vaidmenį kovodama su klimato kaitos padariniais.

Mes taip pat esame ryžtingai nusistatę prieš nuorodas į Lisabonos sutartį, ypač tas, kuriose užsimenama, kad Europos Sąjungos kompetencija klimato kaitos srityje dar nėra pakankama. Mes manome, kad ES turi visus įgaliojimus, kurių reikia norint padėti Europos žmonėms dirbti kartu, kad pasiektų tikslą ir parodytų pavyzdį klimato kaitos klausimu.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE), raštu. – (RO) Balsavau už Karlo-Heinzo Florenzo pranešimą, nes sutinku su rekomendacijomis, pateiktomis atsižvelgiant į būsimą integruotą kovos su klimato kaita politiką.

Šiame pranešime Komisija raginama atidžiai stebėti ir analizuoti pačius naujausias mokslinių tyrimų išvadas, kad visų pirma būtų galima įvertinti, ar ES 2°C užduotis iš tikrųjų leistų pasiekti pavojingų klimato kaitos padarinių prevencijos tikslą.

Taip pat jame pabrėžiama, kad svarbu ES ir kitoms pramoninėms valstybėms bendrai siekti vidutinės trukmės tikslo iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą nuo 25 proc. iki 40 proc. bei siekti ilgalaikio tikslo iki 2050 m. sumažinti išmetimą mažiausiai 80 proc., palyginti su 1990 m., ir toliau siekti neleisti pasaulio vidutinei temperatūrai pakilti 2°C, palyginti su ikipramoniniu lygiu, taip užtikrinant 50 proc. tikimybę, kad bus pasiektas šis tikslas.

David Casa (PPE-DE), raštu. – Tai – pranešimas, kuriame nurodomi tolesni veiksmai ir perduodama aiški mintis visiems, kad reikia imtis veiksmų dabar, kol dar ne per vėlu. Mes negalime rizikuoti, kai kalbama apie poveikio gamtai ir žmonijai prevenciją. Mums reikia integruotos politikos, kad išvengtume dubliavimosi darbe, ir suderintume mūsų tikslus ir strategijas. Europos Sąjunga turėtų imtis lyderės vaidmens kovoje su klimato kaita ir šiame pranešime žengtas didžiulis žingsnis ta kryptimi. Teisės į gyvenimą, saugumą, sveikatą, švietimą ir aplinkos apsaugą yra pagrindinės ir mūsų pareiga – išsaugoti jas būsimoms kartoms. Mes jau žinome apie didžiulę žalą, kurią daro klimato kaita, ir esame įpareigoti kuo labiau sumažinti šią žalą.

Charlotte Cederschiöld, Christofer Fjellner, Gunnar Hökmark ir Anna Ibrisagic (PPE-DE), raštu. – (SV) Šiandien balsavome už pranešimą dėl būsimos integruotos ES kovos su klimato kaita politikos. Dėl to mes vis dėlto norėtume pabrėžti, kad pajamos už prekybą taršos leidimais turėtų atitekti valstybėms narėms.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), raštu. – (RO) Balsavau už pranešimą „2050 m.: ateitis prasideda šiandien – rekomendacijos dėl būsimos integruotos ES kovos su klimato kaita politikos“, nes klimato kaita gali sukelti negrįžtamas katastrofas, o pigaus iškastinio kuro era beveik artėja prie pabaigos.

Todėl ES reikia suvienyti savo pajėgas su strateginių partnerių pajėgomis stengiantis, kad būtų sumažinta dabartinė priklausomybė nuo iškastinio kuro ir žymiai padidinti naudojamos atsinaujinančių energijos dalį.

Kartu su atitinkamomis investicijomis turi didėti Europos ekonomikos energijos vartojimo efektyvumas; o teršiančios išmetamosios šiltnamio efektą sukeliančios dujos turi būti sumažintos daugiau nei 25 proc. per artimiausius 12 metų.

ES turi imtis reikalingų ryžtingų veiksmų, kad iki 2050 m. pasiektų tokius tikslus: mažesnės šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos, 60 proc. atsinaujinančios energijos vartojimo lygio ir energijos vartojimo efektyvumo.

Europos kūrybiškumo ir naujovių metai šia prasme gali būti pagrindine gaire, pabrėžiančia didelę investicijų į mokslinius tyrimus ir naujas technologijas svarbą.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Klimato kaita – kapitalo dėl pelno vykdomo neatsakingo gamtos išteklių naudojimo rezultatas.

ES mano, kad darbuotojai, jų gyvenimo būdas ir jų vartojimo įpročiai yra sunkioje padėtyje. Ji nori leisti vilkui saugoti avis, užkraudama atsakomybę už klimato kaitos ribojimą kaip tik tiems, kurie ją sukelia: monopolijoms ir tarptautinėms verslo įmonėms. Dabar energija, vanduo, miškai, atliekų perdirbimas ir žemės ūkio gamyba privatizuojama ir koncentruojama kelių tarptautinių verslo įmonių rankose aplinkos apsaugos vardu. Netrukdomas laisvosios rinkos veikimas, rinkų liberalizavimas ir kapitalistinis restruktūrizavimas sudaro Europos Parlamento pranešime siūlomų priemonių pagrindą.

ES susitarimuose su trečiosiomis šalims reikalaujama liberalizuoti rinkas ir viešąsias paslaugas visuose šiuose sektoriuose. Į juos įtraukti tokie uždaviniai kaip, pvz., biodegalams, dėl kurių naikinami didžiuliai miškai. Remiamos mutacijos ir parama teikiama vienos rūšies kultūroms, kartu naikinant biologinę įvairovę.

Aplinkos apsauga netgi naudojama kaip dingstimi imperialistinėms intervencijoms pagal „J. Solanos doktriną“.

ES propaguoja ekologinę ekonomiką, o JAV siūlo išeiti iš padėties turėdama tikslą viršyti kapitalo kaupimą, užtikrinti pelną monopolijoms ir padidinti darbuotojų išnaudojimą ir gamtinių išteklių eksploatavimą. Tai ne tik nieko neišsprendžia; priešingai, tai padidina klimato kaitos problemą.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Aš balsavau už Karlo-Heinzo Florenzo pranešimą tema „2050 m.: ateitis prasideda šiandien – rekomendacijos dėl būsimos integruotos ES kovos su klimato kaita politikos“, nes jame Europos Sąjungai, valstybėms narėms ir jų piliečiams pateikiama nemažai pasiūlymų, kaip Europos Sąjungoje įvykdyti ambicingas šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo užduotis.

Norėčiau pabrėžti, kad klimato kaitos problemai spręsti reikia įvairiapusiško požiūrio visuose viešosios politikos formavimo lygiuose ir kad investicijos į ekologines technologijas taip pat yra dabartinės ekonominės krizės reikalavimas; nes jos padėtų sukurti daugiau darbo vietų.

Manau, kad galutinė Laikinojo klimato kaitos komiteto, kurio narys aš buvau, ataskaita – labai pozityvus įnašas į kovą su klimato kaita ir aiškiai parodo būtinybę pasirašyti tarptautinį susitarimą Kopenhagos konferencijoje, vyksiančioje metų pabaigoje.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Pranešime nesprendžiama esminė problema, susijusi su piktnaudžiavimu aplinka – grobuoniška kapitalizmo prigimtimi. Jame tik bandoma pasidalyti atsakomybę tarp visų šalių tam, kad būtų galima pateisinti pasiūlymus, kurie iš esmės pagrįsti rinkų liberalizavimu, kurio išlaidas padengia vartotojai ir darbuotojai.

Nors galutinis plenariniame posėdyje patvirtintas tekstas santūresnis nei pirminis pasiūlymas ir jame yra kai kurių pozityvių aspektų, mes nesutinkame su kitais punktais, t. y., kai aplinkos apsauga yra naudojama kaip pasiteisinimu dėl dar vienos galimybės sustiprinti ideologinę kampaniją, numatyti atsakomybę eiliniams žmonėms ir darbuotojams ir sukomercinti visą aplinkosaugos veiklą bei padaryti ją pelningą.

Taigi balsavome už tam tikrus pasiūlymus, įskaitant pateiktus mūsų frakcijos, kuriais siekiama patobulinti pranešimo turinį, bet turėjome parodyti savo nesutikimą su bandymais sukomercinti viską, kas būtina žmogaus gyvenimui, įskaitant orą, kuriuo kvėpuojame.

Glyn Ford (PSE), raštu. – Šiandien klimato kaita – vienas iš didžiausių pasaulio iššūkių. Esu už energiją taupančias elektros lemputes, bet atvirai kalbant to nepakanka. Mes visi turėsime pasirengti ir susitaikyti su pasikeitimais mūsų gyvenimo stiliuje ir gyvenime, kuris yra daug drastiškesnis ir dramatiškesnis.

Manęs nesenai paklausė mano apygardos mieste Cheltenham vykusiame viešame susirinkime, kas mano manymu yra svarbiausias dalykas, kurį būtų galima padaryti stengiantis įveikti visuotinį atšilimą ir klimato kaitą. Mano atsakymas buvo aiškus – ratifikuoti Lisabonos sutartį. Netikiu, kad priversime JAV ir Japoniją, Kiniją ir Indiją imtis reikalingų priemonių be stiprios ir galingos ES, turinčios Bendros užsienio ir saugumo politikos įgaliojimus.

Galingos ir kalbančios vienu balsu ES rėmimas ir skatinimas padarys daugiau siekiant įveikti klimato kaitą nei milijonai energiją taupančių elektros lempučių.

Duarte Freitas (PPE-DE), raštu. – (PT) Šiame pranešime suvienijamos kelių politinių frakcijų pozicijos ir sektoriniai interesai naujausių ir patikimų mokslinių duomenų pagrindu. Todėl šis dokumentas neabejotinai yra išsamus, visa apimantis, naujas ir aktualus.

Apskritai aš sutinku su pranešimu, bet balsavau prieš atviresnes nuorodas į gyvulininkystės poveikį klimato kaitai, nes jaučiau, kad jos buvo perdėtos. Žemės ūkis negali būti atstumtas. Vietoj to turi būti pabrėžiama vietinių produktų gamyba ir vartojimas, nes jų gabenimas lemia mažesnę šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją.

Kita vertus, balsavau už nuorodas į problemas, su kuriomis susiduria žemės ūkis dėl klimato kaitos, nes manau, kad labiausiai paveiktiems regionams turėtų būti tinkamai atlyginama. Visgi prisitaikymo prie klimato kaitos klausimu aš sutinku, kad skubiai reikia įgyvendinti naują pagrindų direktyvą dėl dirvožemio apsaugos ir siekiant susidoroti su laukiamu poveikiu reikia pritaikyti sanglaudos politiką, vandens apsaugos politiką ir *Natura 2000* tinklą.

Taip pat balsavau už nuorodas į būtinybę vengti piktnaudžiavimo Kioto protokolo lankstumo mechanizmais, nes Europa privalo iš tiesų sumažinti savo išmetamus teršalus, jeigu ji nori išlaikyti lyderės vaidmenį tarptautinėse derybose ir pasiekti visuotinį susitarimą Kopenhagoje.

Jaromír Kohlíček (GUE/NGL), raštu. – (CS) Klimato kaita – tiesa. Vis dėlto kai kurie mokslininkai išsako kompetentingas abejones dėl to. Taip pat kai kurie mokslininkai abejoja žmogaus veiklos poveikiu, kuris net šiame pranešime laikomas pagrindine klimato kaitos priežastimi. Bet kuriuo atveju 22 pranešimo skyriuose pateikiama puiki problemų santrauka iš daugumos viso pasaulio ekspertų nuomonių perspektyvos. Dėl atskirų skyrių galima pasakyti, kad Energijos skyrius yra gana neišsamus. Jame visiškai teisingai tvirtinama, kad iškastinis kuras – baigtiniai ištekliai, bet visiškai neatsakoma į klausimą, kaip užtikrinti pakankamą energijos kiekį tam atvejui, jei 2030 m. pasaulinis suvartojimas iš tikrųjų padidėtų 60 proc.

Todėl akivaizdu, kad intensyvūs veiksmai siekiant statyti branduolines elektrines bus būtini labai greitai. Šiuo metu tai – vienintelis pripažintas gaminamos plačiu mastu švarios energijos šaltinis, tačiau jis turi savo ideologinių priešininkų net EP. Kol nebus įsisavinta termobranduolinė sintezė, ieškant švarios energijos šaltinio branduolinei energijai alternatyvos nebus. Su šia sąlyga aš pritariu pranešimui.

Marie-Noëlle Lienemann (PSE), raštu. – (FR) Karlo-Heinzo Florenzo pranešime sudarytas labai išsamus veiksmų, kurių reikia imtis siekiant kovoti su klimato kaita, sąrašas. Tačiau jo kokybė kenčia dėl struktūrinių trūkumų nepaprastai svarbaus ir geidžiamo Europos Sąjungos perorientavimo atžvilgiu.

Pagrindiniai trūkumai finansiniai.

Nors anglies dioksido mokestis numatytas, į 2009–2014 m. veiksmų planą nėra įtrauktas jo analizė ir įgyvendinimas ir taip pat sistemingas anglies dioksido subalansavimas pagal produktą. Nepaisant to, tai – esminė nuostata.

Nėra paminėta jokių biudžetinių skaičių galutinei suplanuotai veiklai ir projektams, viešajai infrastruktūrai arba naujoviškai pramoninei politikai, regioninei plėtrai, vietos valdžios institucijoms arba moksliniams tyrimams ir plėtrai skiriamai pagalbai.

Kalbant apie pramonę, nuorodos į teises priemones nepakaks.

Europos klimato fondo sukūrimas priklauso nuo reikalavimo „leisti rinkai nustatyti, kuri technologija turėtų būti naudojama...“

Todėl jis nebus palankus nei ilgalaikiai vizijai, nei bendram interesui. Tai – absurdas.

Todėl būtina, kad ES labai greitai išnagrinėtų anglies dioksido mokesčio klausimą, viešąją pagalbą Naujojo ekologinio plano palaikymui ir Bendrijos biudžetą klimato kaitos prevencijai.

Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Nėra jokių abejonių, kad klimatas keičiasi. Tačiau neaišku, ar tai vyksta daugiausiai arba didele dalimi dėl žmonių veiklos, ar daugiausia arba didele dalimi dėl natūralaus proceso. Yra nemažai netikrumo dėl to, kas vyksta, ir dėl to, kas turėtų būti daroma šiuo klausimu. Tačiau būtent šis netikrumas rodo, pvz., kad mes turėtume imtis pirmųjų veiksmų siekdami sulėtinti mūsų anglies

dioksido išmetimą į atmosferą. Tai paaiškina, kodėl ankstesniu atveju balsavau už pasiūlymą sumažinti šią emisiją 20 proc. iki 2020 m.

Dabar Europos Parlamento Laikinis klimato kaitos komitetas pateikė pranešimą apie tai, kaip ES turėtų elgtis klimato kaitos atžvilgiu. Pranešimas labai išplėstas. Atrodo taip, tartum dalyvaujantys nariai būtų susiję su tam tikrų interesų patenkinimu, pvz., žemės ūkio ir turizmo. Taip pat pranešime reikalaujama daugiau finansavimo ir naujų mechanizmų ir faktiškai siūlomi svarbūs žingsniai centralizuotos planinės ekonomikos su propagandos kampanijomis mokyklose ir iš Briuselio valdomais po pamokų veikiančiais poilsio centrais link.

Pranešimas labai atitrūkęs nuo esminių problemų, todėl susivokiau esąs priverstas balsuoti prieš jį. Negalime toliau pritarti viskam, kas pateikiama siekiant parodyti mūsų pateisinamą susirūpinimą, netikrumą ir norą veikti klimato kaitos problemos atžvilgiu.

David Martin (PSE), raštu. – Pritariu šiam pranešimui, kuriame sugrąžinamas ES trumpalaikis įsipareigojimas 30 proc. sumažinti emisiją iki 2020 m., jeigu yra tarptautinis susitarimas. Jame taip pat grąžinama užduotis, įtraukta į Balyje nubrėžtas gaires, pagal kurią pramoninės šalys iki 2050 m. turėtų sumažinti išmetamų teršalų kiekį 80 proc. Pritariu šiam pranešimui, kuriame Komisija ir Taryba raginama imtis lyderės vaidmens būsimose po Kioto derybose, vyksiančiose Kopenhagoje, ir reikalaujama minimalių ES energijos vartojimo efektyvumo standartų naujiems ir atnaujintiems pastatams. Pranešime Ekonomikos ir finansų reikalų taryba raginama pradėti taikyti mažesnius PVM tarifus atsinaujinančiai energijai ir energiją taupantiems produktams.

Pritariu raginimui imtis ekonominio skatinimo priemonių, pvz., prekybos anglies dioksidu sistemos šalims siekiant apsaugoti savo tropinius atogrąžų miškus, ir raginimui energijos vartojimo efektyvumo priemones priimti vietos ir regiono lygiu siekiant kovoti su energetiniu skurdu.

Iosif Matula (PPE-DE), raštu. – (RO) Tai, kad Europos Sąjunga priėmė šį pranešimą įrodo, kad ji aktyviai dalyvauja kovoje su klimato kaitos sukeltu neigiamu poveikiu. Visuotinis atšilimas – viena iš sudėtingiausių problemų, su kuria susiduria visas pasaulis. Todėl reikia apimančių visas šalis bendrų veiksmų. Daugiau nei 150 į šį pranešimą įtrauktų rekomendacijų apima daugumą sričių, kurias galima tobulinti, kad būtų pasiektas Europos tikslas sumažinti temperatūros kilimą iki 2°C.

Norint užtikrinti, kad šis tikslas būtų pasiektas, kiekvienas žmogus turi būti aktyviai įtraukiamas ir tinkamai informuojamas apie tai, kaip saugoti aplinką ir priimti sau atsakomybę už būsimas kartas.

Europos ekonomikos atgaivinimo plane remiama kova su visuotiniu atšilimu ne tik skiriant lėšas naujoviškų technologijų kūrimui, bet ir naudojant metodus, kurie skatina energijos vartojimo efektyvumą. Investicija į mokslinius tyrimus ir naujoves leis kurti švarias technologijas reaguojant į klimato kaitos keliamus iššūkius.

Manau, kad siūlomos priemonės yra prieinamos ir gali būti įgyvendintos vidutiniu ir ilgalaikiu laikotarpiu. Net, jeigu dauguma šalių susiduria su tam tikromis ekonominėmis ir finansinėmis problemomis, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas užkirsti keliui neigiamam klimato kaitos poveikiui.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), raštu. – Buvau patenkinta galėdama pritarti Laikinojo klimato kaitos komiteto ataskaitai dėl klimato kaitos.

Šiandienis Karlo-Heinzo Florenzo pranešimas pagrįstas moksliniais principais ir jame numatomi iššūkiai, su kuriais susiduria visuomenė įvairiose srityse, pvz., žemės naudojimo, energijos valdymo ir atliekų tvarkymo. Dabartinė ekonominė krizė neturėtų būti naudojama kaip pasiteisinimas siekiant išsižadėti mūsų įsipareigojimų dėl klimato. Kai kurios ne tokios pažangios jėgos bando pasinaudoti ekonominiu nuosmikiu kaip pasiteisinimu siekiant išsižadėti būtinų įsipareigojimų dėl klimato. Tai turi būti suvokiama ne tik kaip ciniška gudrybė, susijusi su jėgomis, nė trupučio nesuinteresuotomis susidurti su klimato kaitos realybe, bet taip pat nepaprastai trumparegiškomis.

Nesutinku, kad branduolinė energija turi vaidinti kokią nors vaidmenį rytdienos ir tolesnėje ekologinėje ekonomikoje. Airija turi likti nebranduolinė sala. Būtent įvairūs ir atsinaujinantys energijos šaltiniai turėtų būti pagrindas mūsų energijos tiekimui, o ne trumpalaikė branduolinės energijos kvailybė.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE), raštu. – (SK) Linkiu jums visiems geros dienos. Visiškai palaikau pranešimą ir norėčiau padėkoti jums, Karlai-Henzai Florenzai, už išsamų pranešimą dėl Europos Sąjungos būsimos klimato kaitos politikos. Baisu tai, kad visuotinė klimato kaita daro ir darys poveikį mūsų aplinkai, taigi ir mūsų sveikatai, ir mūsų visuomenei. Todėl esame įpareigoti siekti susitarimo dėl politikos, kuri padėtų sumažinti veiksmus, prisidedančius prie ateities katastrofos.

Nuo Parlamento balandžio mėn. sprendimo sukurti Laikinąjį klimato kaitos komitetą, derybos dėl pagalbos integruojant Europos atsaką visuotinėmis aplinkybėmis vyko sėkmingai. Tačiau privalome nuolat pergaltoti savo interesus mažinimo tikslų, energijos vartojimo ir žemės ūkio vaidmens atžvilgiu. Bendradarbiaudami galbūt galėsime sumažinti anglies junginių išmetamųjų teršalų kiekį ir sulėtinti visuotinio atšilimo procesą Europoje ir visame pasaulyje.

Kaip pasakė Karlas-Heinzas Florenzas, yra daugiau nei vienas būdas, kuriuo būtų galima susidoroti su klimato kaita, bet mes žinome, kad teisinga pradėti nuo efektyvumo didinimo ir išteklių valdymo. Visuotinė klimato kaita kenkia mūsų aplinkai, mūsų dabartiniam gyvenimo būdai ir ateities kartų galimybėms. Privalome padaryti viską, ką galime, kad bent jau sulėtintume šį procesą, jei nesustabdytume jo. Dėkoju jums visiems.

Jan Mulder (ALDE), raštu. – (NL) Nors parėmiau šį pranešimą galutiniame balsavime, norėčiau rimtai paprieštarauti tam tikriems jo skirsniams. Nemanau, kad pašarinių javų kultivavimas intensyviai gyvulių auginimui neigiamai veiktų klimatą. Taip pat nemanau, kad turėtų būti pateikta Europos direktyva dėl dirvožemio siekiant spręsti klimato kaitos problemą.

Alexandru Nazare (PPE-DE), raštu. – (RO) Esant dabatinei ekonominei aplinkai vis sunkiau finansuoti investicijas į švarias technologijas ir ekologinę energetiką, kurių taip reikia kovojant su visuotiniu atšilimu. Todėl norėčiau prisijungti prie savo kolegų narių, palaikančių šį pranešimą ir siūlančių priemones, kaip didinti pažangias investicijas, kurios gali išspręsti ne tik klimato krizę, bet ir kreditų trūkumo problemą, nes jos gali sukurti naujų darbo vietų.

Viena tokių priemonių – Parlamente aptariamas Komisijos reglamento projektas, kuriuo nustatoma, kad valstybės narės gali finansuoti iš struktūrinių ir sanglaudos fondų didelio masto gyvenamųjų namų renovavimo viešųjų darbų programas. Tai gali duoti daug naudos. Pvz., mažas pajamas gaunančios šeimos gali gauti finansinę pagalbą, kuria siekiama padėti jiems modernizuoti savo šildymo sistemas, ir gali džiaugtis galėdamos nemažai sutaupyti eksploatacijos mokesčių srityje. Be to, ši priemonė padės sumažinti Europos energetinį priklausomumą; Europos patiriamos dabartinės energetinės krizės sąlygomis energetinis nepriklausomumas yra prioritetas.

James Nicholson (PPE-DE), raštu. – Šiame pranešime sprendžiamos pagrindinės su klimato kaita susijusios problemos, pvz., raginama žymiai sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją, skatinti atsinaujinančius energijos šaltinius ir didinti energijos vartojimo efektyvumą.

Mes šiuo metu susiduriame su situacija, kurioje klimato kaitos ir visuotinio atšilimo poveikis artėja prie mūsų greičiau, negu mes anksčiau įsivaizdavome. Dėl to būtina, kad aplinkos apsaugos politika liktų prioritetu ES ir atskiroms valstybėms narėms.

Turėdama gruodžio mėn. priimtą dokumentų paketą dėl klimato kaitos ir energijos dabar ES aiškiai rodo kelią aplinkos teisės aktų požiūriu ir užima poziciją, kuria siekiama skatinti ne Europos šalis sekti jos pavyzdžiu ir remti politiką, kuria siekiama išspręsti klimato kaitos problemą.

Mes tiesiog negalime leisti sau nepaisyti šios problemos ir laukti penkiasdešimt metų, kad pamatytume, kokie gali būti padariniai.

Rovana Plumb (PSE), raštu. – (RO) Balsavau už šį pranešimą, nes jame pateikiamas būsimos integruotos klimato kaitos politikos veiksmų planas iš 12 veiksmų punktų.

Pranešime pabrėžiama, kad svarbu ES ir kitoms pramoninėms valstybėms bendrai siekti vidutinės trukmės tikslo iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų (angl. GHG) išmetimą nuo 25 iki 40 proc. bei siekti ilgalaikio tikslo iki 2050 m. sumažinti išmetimą 80 proc., palyginti su 1990 m.

Norint pasiekti šiuos tikslus ir prisitaikyti prie klimato kaitos, ES lygmeniu turi būti numatytos lėšos, siekiančios apytikriai 175 mln. EUR per metus. Tam kuriamas klimato kaitos fondas, finansuojamas iš išmetamųjų teršalų prekybos schemos ir (arba) analogiškų privačių fondų valstybėse narėse siekiant užtikrinti būsimos klimato kaitos politikos finansavimui reikalingas investicijas ir solidarumą.

Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas moksliniams tyrimams siekiant užsitikrinti mokslo paramą švarioms technologijoms kurti ir diegti. Aplinkos apsaugos politika turi būti naudojama kaip galimybė pritaikyti strategiją prie klimato kaitos padarinių. Ji turi būti taikoma tinkamai ir visuose sektoriuose kovojant su krizės padariniais kuriant ekologiškas darbo vietas konkurencingose įmonėse.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN), *raštu.* – (PL) Iki šiol per įvairias Parlamento kadencijas klimato kaitos klausimu buvo pateikta trylika Europos Parlamento rezoliucijų. Nepaisant tiek Komisijos, tiek Parlamento pastangų šis klausimas toliau sukelia ginčus. Karlo-Heinzo Florezo pranešimas nepakeičia nuomonės tų, kurie nėra įsitikinę žmogaus kaitos lemiamą įtaką klimato kaitai, kuri milijonus metų visada priklausė tik nuo gamtos įstatymų.

Kita problema susijusi su pačia integruotos politikos visoms Europos šalims idėja. Atsižvelgiant į tai, kad pranešime neužsimenama apie konkrečią naujųjų valstybių narių padėtį arba, dar svarbiau, apie pastangas, kurias jos dėjo nuo 1989 m. siekdamos sumažinti taršą ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją, negali būti nė kalbos apie integruotą požiūrį. Atskiros šalys turi teisę nustatyti skirtingus tikslus. Šalys turi turėti teisę pasirinkti technologiją energijai išgauti. Rekomendacijų Komisijai nustatyti privalomą užduotį 20 proc. padidinti energijos vartojimo efektyvumą atžvilgiu atrodo, kad įtarimas, jog slapčia remiamos brangios užsienio energetikos technologijos, yra ne be pagrindo.

Lydie Polfer (ALDE), *raštu.* – (FR) Balsavau už Karlo-Heinzo Florenzo pranešimą. Tai – puikus darbas, nes šiame pranešime išsamiai aprašytos įvairiausios priemonės, kurių reikia imtis tokiose srityse, kaip energetika, biokuras, energijos vartojimo efektyvumas, mobilumas, turizmas, žemės ūkis ir gyvulių auginimas, dirvos apsauga ir vandentvarka, taip pat atliekų tvarkymas ir išteklių valdymas, ateities temos, švietimas ir mokymas.

Puikiam 2007 m. balandžio 25 d. įsteigto Laikinojo klimato kaitos komiteto darbe yra aiški ateities vizija, o jame pateikiami pasiūlymai dėl klimato kaitos verti visų, dalyvaujančiųjų politiniame, ekonominiame ir socialiniame gyvenime, paramos.

Luís Queiró (PPE-DE), *raštu.* – (PT) Diskusijos dėl Europos būsimos integruotos klimato kaitos politikos apėmė didelę grupę temų, kurios turėtų mums padėti ieškoti protingų, įvykdomų ir moksliškai pagrįstų sprendimų. Nepakanti diskusija, kurioje atmetamas bet koks mokslas, išskyrus oficialų jo variantą, nepaisoma būtinybės atlikti mokslinius tyrimus ir atsisakoma mokslinių tyrimų neaiškumų, paverčia mokslą dogma, o dogma nelabai naudinga politinius sprendimus priimančioms asmenims.

Todėl mes visų pirma privalome sutelkti dėmesį į diversifikuotą ir efektyvią energijos gamybą bei vartojimą, kuris sumažintų mūsų priklausomumą ir užtikrintų gyvenimo kokybę, kurios mes trokštame visiems – europiečiams ir taip pat ne europiečiams.

Todėl susiduriame su didžiuliu moksliniu iššūkiu, kurio imantis valdžios institucijos privalo suteikti prioritetą investicijai į mokslinius tyrimus ir plėtrą ir taip pat, visų pirma tiek, kiek jos pačios yra rinkos operatorės, skatinti pelningų rinkų labiau energiją tausančiams produktams kūrimą. Klimato kaita ragina mus žengti žingsnį plėtos link, o ne žingsnį atgal. Stenkimės.

Peter Skinner (PSE), *raštu.* – ES nustatytos užduotys, kuriomis siekiama suderinto sumažinimo, bus nepaprastai svarbios, jeigu bus pasikeitimų į gerą mūsų aplinkos srityje.

Balsavau siekdamas patobulinti šio koordinavimo struktūrą naudojant įvairius šaltinius – atsižvelgiant į palankius saugios branduolinės energijos gamybos rezultatus – kuriuos visus reikia iš naujo persvarstyti atsižvelgiant į valstybių narių inspekcijų patarimus ir technologijų pasikeitimus.

Žinodamas, kad reikalingas finansavimas, aš taip pat balsavau už tai, kad išmetamųjų teršalų prekybos sistemos aukcionų pajamos būtų naudojamos bet kokių reikalingų pakeitimų išlaidoms apmokėti. Tai apima investicijas į naujas technologijas.

Aviacijos išmetamųjų teršalų prekybos schema, nors ji gali turėti tik nežymų poveikį, vis dar atitinkamai pirmąja.

Catherine Stihler (PSE), *raštu.* – Diskusija dėl integruotos klimato kaitos politikos nepaprastai svarbi, jei norime iki 2050 m. sumažinti anglies junginių išmetamuosius teršalus 50 proc.

Andrzej Jan Szejna (PSE), *raštu.* – (PL) Balsavau už Karlo-Heinzo Florenzo pranešimą „2050 m.: ateitis prasideda šiandien – rekomendacijos dėl būsimos integruotos ES kovos su klimato kaita politikos“. Šį pranešimą parengė Laikinasis klimato kaitos komitetas, paskirtas 2007 m. birželio mėn.

Pranešimas – tai konkretus su išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimu susijusių rekomendacijų, kurias turi įgyvendinti Bendrijos institucijos (pirmiausia Europos Komisija) ir valstybės narės, sąrašas. Kad būtų galima pasiekti šiuos tikslus, taip pat reikia imtis veiksmų vietos lygiu.

Mūsų klimato pokyčiai nelaukti ir turi rimtų neigiamų padarinių. ES ir kitos pramoninės valstybės turėtų užsibrėžti tikslą iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos kiekį 25 proc. ir perspektyvoje siekti iki 2050 m. sumažinti emisijos kiekį 80 proc., palyginti su 1990 m. lygiu.

Likusios į pranešimą įtrauktos rekomendacijos apima partnerystę ir bendradarbiavimą su trečiosiomis Viduržemio jūros regiono šalimis saulės energijos gamybos srityje siekiant nulinio bendro energijos suvartojimo naujuose gyvenamuosiuose namuose iki 2015 m. ir visuose naujuose pastatuose iki 2020 m., paliekant galimybę vėliau išplėsti šį tikslą ir įtraukti renovuojamus pastatus. Planai taip pat apima Europos atsinaujinančios energijos bendrijos sukūrimą siekiant palaikyti mokslinių tyrimų ir plėtros veiklą, kad būtų sukurtos pažangios naujos technologijos.

Thomas Ulmer (PPE-DE), raštu. – (DE) Susilaikiau nuo balsavimo dėl pranešimo dėl klimato kaitos. Tai nereiškia, kad aš manau, jog visas pranešimas blogas. Tačiau jame painiojami teisingi moksliniai duomenys ir klaidinga polemika. Visas komiteto atliktas darbas vienašališkas ir jame neatsispindi didelė mokslinių požiūrių įvairovė. Šiuo pagrindu nebuvo galima sukurti suderintą pranešimą. Deja, toks požiūris vis dažniau pasitaiko įsibėgėjant Europos Parlamento rinkimams.

– Pranešimas: Claudio Fava (A6-0026/2009)

Guy Bono (PSE), raštu. – (FR) Balsavau už C. Favos pranešimą dėl direktyvos projekto dėl nelegalių imigrantų darbdaviams taikomas sankcijas.

Pagal Komisijos skaičius Europos Sąjungoje nelegaliai gyvena nuo 4,5 iki 8 mln. trečiųjų šalių piliečių ir dėl to jie pasirenkami nesąžiningų darbdavių, kurie pelnosi iš nelegalaus darbo, taikiniams.

Mums būtina pabrėžti šią praktiką, kuri neverta Europos, kurioje pagarba pagrindinėms žmogaus teisėms turėtų būti taikoma visiems. Pagaliau atėjo laikas pabrėžti tų atsakomybę, kurie pelnosi iš šių ypač pažeidžiamų žmonių. Privalome liautis laikyti nusikaltėliais šias aukas niekindami nelegalius imigrantus. Priemonių, kurias mes propaguojame čia, atžvilgiu tai ne tik klausimas, ar bausti nesąžiningus darbdavius, bet ir tam tikrų socialinių teisių, pvz., teisės būti atstovaujamam profesinės sąjungos, gynimo klausimas.

Tačiau neturėtume pernelyg anksti džiaugtis pergale, nes sankcijų grėsmė nepakankama – geriau turėtume reikalingas teises kontrolės priemones. Tik tada galėsime įgyvendinti veiksmingą bendrą imigracijos politiką.

Charlotte Cederschiöld, Christofer Fjellner, Gunnar Hökmark ir Anna Ibrisagic (PPE-DE), raštu. – (SV) Europos Parlamentas šiandien balsavo už C. Favos (Europos Parlamento socialistų frakcija, Italija) pranešimą (A6-0026/2009), susijusį su padariniais ES neteisėtai gyvenančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams.

Kadangi pranešime valstybės narės įpareigojamos taikyti sankcijas pagal baudžiamąją teisę, mes, Švedijos konservatoriai, apsisprendėme nepritarti jam.

Gérard Deprez (ALDE), raštu. – (FR) Palaikau C. Favos pranešimą, kurį mes panaudosime tam, kad pritaikytume griežtesnes nuobaudas nelegalų darbą naudojantiems darbdaviams.

Nuo šio į baudas turėtų įtraukiamos darbuotojų grąžinimo į jų kilmės šalį išlaidos ir neišmokų (atlyginimų, mokesčių ir socialinio draudimo įmokų) apmokėjimas. Kitų siūlomų sankcijų diapazonas – nuo atsisakymo teikti viešąsias dotacijas iki laikino arba nuolatinio uždarymo.

Pabrėžkime tris pagrindinius sistemos punktus: pirma, žinia neprincipingiems ar nesąžiningiems darbdaviams siunčiama pritaikant baudžiamąsias sankcijas rimtais nelegalių darbuotojų išnaudojimo atvejais, pvz., nepilnamečių įdarbinimo ypač netinkamomis darbo sąlygomis atveju arba tada, kai darbuotojas – prekybos žmonėmis auka. Antra, galimybė taikyti ne tokias griežtas sąlygas privatiems asmenims, jeigu privataus darbo sąlygos yra tvarkoje. Trečia, numatoma subrangos grandinei priklausančių bendrovių atsakomybė, jeigu galima įrodyti, kad jie žinojo apie subrangovo įdarbinamus nelegalius imigrantus.

Taip pat nepamirškime, kad tai yra būtiniausių standartų klausimas (kiekvienai valstybei nedraudžiama griežtinti sankcijų darbdaviams ir didinti nelegalių imigrantų apsaugos) ir kad jame yra punktas dėl persvarstymo kas treji metai, suteikiantis mums galimybę patikslinti mūsų tikslą patirties pagrindu.

Constantin Dumitriu (PPE-DE), raštu. – (RO) Mūsų kolegos nario parengtas pranešimas – pirmasis žingsnis siekiant įveikti nelegalų užimtumą ir sumažinti rimčiausias tarpvalstybinių nusikaltimų problemas. Kadangi iki šiol šalių politika buvo daugiau sutelkta į tai, kaip sukliudyti nelegaliems imigrantams patekti į darbo

rinką, tai nuo dabar mes sprendžiame problemą iš esmės, bausdami darbdavius, kurie pelnosi iš pažeidžiamų nelegalių imigrantų.

Dauguma šių darbdavių dirba žemės ūkyje, kur pasitaiko daug atvejų, kai sąlygos, su kuriomis šie žmonės priversti taikstyti, yra nehumaniškos, be to, labai dažnai jiems nesumokama. Pagal mūsų siūlomas reglamentas ne tik bus baudžiami darbdaviai, bet ir užtikrinama, kad darbuotojai gautų bet kokių jiems priklausančių atlygi. Mums reikia tokių nuostatų, kad būtų galima nustatyti standartinius reglamentas Bendrijos lygiu dėl darbdavių baudimo, nes dažniausia stabilų žmonių srautą užtikrina tarptautiniai prekybos žmonių tinklai.

Turime suprasti šį pranešimą ne kaip ketinimą uždaryti ES sienas, bet kaip Bendrijos pirmenybės principo laikymosi užtikrinimą. Atsižvelgiant į daugumos valstybių narių demografinį profilį, mums reikia laikyti atviras darbo rinkos sienas, bet su išlyga, kas darbuotojų srautas būtų legalus ir atitinkantis Bendrijos poreikius.

Patrick Gaubert (PPE-DE), raštu. – (FR) Esu patenkintas labai didele balsų dauguma priimtu direktyvos projektu, kuris nepaprastai svarbus kovojant su nelegalia imigracija ir siekiant įgyvendinti bendrą visuotinę imigracijos politiką.

Nelegalus užimtumas – pagrindinis traukos šaltinis tūkstančiams vyrų ir moterų, kurie kiekvieną dieną kerta mūsų sienas įsivaizduodami, jog galės susirasti gerą darbą, kad galėtų išmaitinti savo šeimas. Tikrovėje jie tik tampa tam tikrų darbdavių, kurie naudojami ir piktnaudžiauja jų pažeidžiamumo ir jų teisių nepaisymo padėtimi siekdami išnaudoti juos ir pasinaudotų jais kaip pigia darbo jėga, vergais.

Šioje direktyvoje perduodama dviguba žinia: viena dėl nesąžiningų darbdavių, kurie nebegalės nebaudžiamai piktnaudžiauti padėtimi, ir kita dėl galimų nelegalių imigrantų, kurie bus suvaržyti griežtesnių legalaus įdarbinimo sąlygų.

Su Taryba sutartas kompromisas yra patenkinamas ir mes galime tik tikėtis, kad valstybės narės greitai įgyvendins šią direktyvą siekdamas padaryti galą šiai pažeidžiamumo, nuo kurio Europoje nukenčia tūkstančiai žmonių, padėčiai,

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Galime tik pritarti visuotiniam draudimui įdarbinti nelegalius darbuotojus siekiant suvaržyti nelegalią imigraciją. Taip pat galime tik pritarti sankcijoms, taikomoms darbdaviams, kurie griežiai šio tipo darbo jėgos, dažnai piktnaudžiauja ja ir yra šių dienų vergų prekeiviai.

Tačiau turiu tam tikrų abejonių. Eilinį kartą Europos Sąjunga turi naudos iš bylos, pagrįstos Bendrijos teise (pirmasis ramstis), kad išplėstų savo įgaliojimus valstybių narių baudžiamosios teisės atžvilgiu, tačiau taikant reikšmingą išimtį Airijai ir Jungtinei Karalystei, kurios pasinaudojo savo sutartyse pripažinta atsisakymo teise.

Tada prisiminiau, kas po streiko įvykusio Prancūzijoje madingame prezidento Nicolas Sarkozy pamėgtame restorane, esančiame Neuillyje: darbdaviai pareiškė, kad jie bus pernelyg griežtos darbo rinkos arba darbuotojų, kuriems jie moka legalų minimumą, gynėjų aukomis, nes bus lengva nelegaliems imigrantams įgyti teisėtą statusą per darbą – padėti, kurią ši direktyva toliau stiprins žadėdama įteisinimą tiems, kurie praneš apie savo darbdavį.

Bijau, kad tikrovėje tokiose negriežtose šalyse kaip Prancūzija, visa tai neapribos nelegalios imigracijos antplūdžio.

Carl Lang (NI), raštu. – (FR) Šis pranešimas turi įvairių privalumų.

Pirmasis privalumas tas, kad jis turi auklėjamąjį tikslą. Jame nustatytas keliantis nerimą nelegalios imigracijos didėjimo Europoje faktas; pačios Komisijos paskaičiavimais imigracija siekia nuo 4,5 iki 8 mln. ir ji būdinga ekonomikos sektoriams, kuriuose daugiausiai sukoncentruotas nelegalus darbas: statybos, žemės ūkio, valymo paslaugų, viešbučių ir restoranų.

Kitas privalumas tas, kad jis suintensyvina kovą su papildomu uždarbiavimu, visų pirma nustatant finansines ir baudžiamąsias sankcijas nelegalių imigrantų darbdaviams.

Deja, šiame pranešime taip pat yra daug trūkumų. Jame nieko nesakoma apie priemones, kuriomis būtų galima sustabdyti šiuos nenutrūkstamus nelegalios imigracijos srautus. Vidaus sienų kontrolės atkūrimas net nebuvo svarstomas.

Be to, socialinės ir ekonominės krizės ir greito nedarbo augimo laikais pirmoji Europos Sąjungos šalių būtinybė – ginti savo darbo vietas ir dėl to būtina įgyvendinti šalies ir Europos socialinio protekcionizmo politiką. Mes privalome rezervuoti darbo vietas Prancūzijos žmonėms Prancūzijoje, o europiečiams – Europoje. Tai – šalies ir Europos pirmenybės principų taikymo ir gynimo, kaip esminių sąlygų Europos Sąjungos šalių ekonominiam ir socialiniam atsigavimui, klausimas.

Jörg Leichtfried (PSE), raštu. – (DE) Balsuoju už Claudio Favos pranešimą dėl sankcijų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams.

Turime sustabdyti nelegalių imigrantų įdarbinimą tam, kad apsaugotumėme juos nuo išnaudojimo ir užkirstumėme kelią atitinkamos šalies patiriamies nuostoliams.

Pagrindinis tikslas – ne nubausti nelegalius darbuotojus iš trečiųjų šalių, o bausti darbdavius, kurie yra daug geresnėje padėtyje.

David Martin (PSE), raštu. – Pritariu sankcijų nelegaliai gyvenančių imigrantų darbdaviams įvedimui bei taikymui. Nors Škotijoje mus jau gina 2006 m. imigracijos, prieglobsčio ir pilietybės įstatymas, šiame pranešime pateikiamos būtiniausios taisyklės dėl baudžiamųjų sankcijų darbdaviams, o veiklos sektoriuose, kurie yra mažiausiai apsaugoti nuo piktnaudžiavimo, turėtų būti atliekamos patikros.

Lydie Polfer (ALDE), raštu. – (FR) Balsavau už direktyvos projektą, kuris sprendžia plačiai paplitusią nelegalios imigracijos grėsmę, dažnai lemiančią išnaudojimą. Iš tikrųjų statybos, žemės ūkio, viešbučių ir kituose sektoriuose Europos Sąjungoje dirba nuo 4,5 iki 8 mln. nelegalių imigrantų. Turime stiprinti kovą su nelegalia imigracija, įvesdami įvairių rūšių sankcijas tų nelegalių imigrantų darbdaviams Europos lygiu.

Taip įmonės būtų priverstos prisiimti atsakomybę ir prisidedama prie kovos su nelegalia imigracija stiprinimo.

Frédérique Ries (ALDE), raštu. – (FR) Džiaugiuosi, kad šiandien Europos Parlamentas didžiaja balsų dauguma patvirtino direktyvos projektą, kuriuo siekiama skirti sankcijas nelegalių imigrantų darbdaviams.

Ši „Sankcijų direktyva“ atitinka ES strategiją dėl kovos su nelegalia imigracija, kuri apima „mėlynąją kortą“, skatinančią selektyviąją imigraciją, bei „Gražinimo direktyvą“.

Neoficiali darbo rinka – tai grėsmė Europos ekonomikai, tuo labiau esant dabartinei ekonominei krizei.

Daugeliui nelegalių imigrantų ES atrodo kaip legendinė aukso šalis; čia jie dažnai atranda darbą ir gyvenimo kokybę, ko jie negali atrasti savo šalyje.

Apskaičiuota, kad ES nelegaliai gyvena nuo 4,5 iki 8 mln. trečiųjų šalių piliečių, kurie paprastai susiranda darbus statybos, žemės ūkio, namų ūkio ir viešbučių sektoriuose. Jie dirba mažai apmokamus darbus, kurie dažnai panašūs į išnaudojimą.

Nesąžiningi darbdaviai gauna naudos iš nelegalių darbuotojų, kurie yra pasiruošę dirbti už labai mažą atlygį ir pavojingomis sąlygomis.

Dėl šiandienos balsavimo nuo šiol nelegalių darbuotojų įdarbinimas darbdaviams brangiai kainuos ir už tai juos bus galima netgi pasodinti į kalėjimą.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Balsavau už Claudio Favos pranešimą dėl sankcijų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams. Pritariu pranešėjo išreikštam susirūpinimui dėl šio socialinio reiškinių padarinių ir išnaudojimo sąlygų, kuriomis šie migrantai dirba.

Nesąžiningi darbdaviai pasinaudoja nelegaliais imigrantais tam, kad užpildytų mažai apmokamas nekvalifikuoto darbo vietas, kuriose niekas kitas nenori dirbti. Be to, nelegalus darbas turėtų būti laikomas socialiniu blogiu, nes jis gali sumažinti atlyginimus ir pabloginti darbo sąlygas bei iškreipti įmonių konkurenciją. Todėl pritariu Claudio Favos iniciatyvai, kuria siekiama apginti šių pažeidžiamų žmonių teises.

Georgios Toussas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Komisijos pasiūlymas dėl direktyvos ir susijęs Europos Parlamento pranešimas dėl sankcijų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams taikymo – paminklas veidmainystei ir apgaulei. Tikrasis tikslas – ne taikyti sankcijas darbdaviams, žiauriai išnaudojantiems imigrantus darbuotojus, o priešingai – nubausti, suimti ir prievarta deportuoti imigrantus į jų gimtąsias šalis. Kaip teigiama „Imigracijos pakte“, tai viena iš ES politikos, nukreiptos prieš imigraciją, priemonių, galiojanti nuo pagarsėjusios „gėdingos direktyvos, numatančios 18 mėn. „nelegalių“ imigrantų sulaikymą, jų deportaciją bei draudimą atvykti į ES teritoriją 5 metus, laikų.

Iš tikrųjų pasiūlymu dėl direktyvos ir Europos Parlamento pranešimu, kuriais sprendžiami tie patys klausimai, stiprinamos represinės priemonės prieš imigrantus, įveda sistemą socialinės atskirties klausimu ir iš tikrųjų netgi palengvinamas dar žiauresnis išnaudojimas turto požiūriu.

Graikijos komunistų partija balsuoja prieš pranešimą ir Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos.

Partija pritaria teisingiems imigrantų reikalavimams, jų legalizavimui, neteisėto ir neoficialaus įdarbinimo panaikinimui, darbo užmokesčio didinimui, vienodam darbo užmokesčiui už vienodos trukmės darbo dieną bei visiškam socialinių ir pilietinių teisių garantavimui.

– Pasiūlymas dėl rezoliucijos: (B6-0062/2009)

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Balsavau už pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl efektyvesnio energijos naudojimo pasitelkiant informacijos ir ryšių technologijas (IRT), nes manau, kad IRT vaidina lemiamą vaidmenį didinant energijos vartojimo efektyvumą ir pagal apskaičiavimus gali sutaupyti daugiau kaip 50 mln. tonų CO₂ per metus.

Šalys narės turi išnaudoti visas IRT teikiamas galimybes tam, kad pasiektų nustatytą klimato ir energetikos paketo tikslų sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį bent 20 proc., padidinti energijos, gaunamos iš atsinaujinančių energijos šaltinių, dalį iki 20 proc. bei stengtis 20 proc. padidinti energijos vartojimo efektyvumą ES iki 2020 m.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Balsavome už šį šių Rūmų Čekijos nario iš mūsų frakcijos pranešimą, nes manome, kad juo atkreipiamas dėmesys į svarbiausią klausimą – efektyvesnį energijos naudojimą pasitelkiant informacijos ir ryšių technologijas (IRT). Šios technologijos gali būti varomoji jėga, padedanti didinti produktyvumą, skatinti ekonomikos augimą bei mažinti sąnaudas, taigi prisidedanti prie konkurencingumo, tvaraus vystymosi ir ES piliečių gyvenimo kokybės gerinimo. Dėl to pritariame pasiūlymui siūlyti, kad ateityje Tarybai pirmininkausiančios valstybės narės vienu iš savo veiklos prioritetų laikytų informacijos ir ryšių technologijų bei jų reikšmės kovojant su klimato kaita ir prisitaikant prie jos klausimą.

Be to, manome, kad svarbu tai, jog visais sprendimų priėmimo lygmenimis reikėtų labiau stengtis naudotis visomis turimomis finansinėmis priemonėmis siekiant diegti ir naudoti IRT grindžiamus technologinius sprendimus, didinančius energijos vartojimo efektyvumą.

Be to, atsižvelgiant į tai, kad vėluojama patvirtinti sisteminę su informacijos ir ryšių technologijomis susijusių pažangių sprendimų koncepciją, svarbu informuoti apie šiuos sprendimus, ypatingą dėmesį teikiant išmetamų dujų kiekiui mažinti augančiuose miestuose, visų pirma statant pažangiuosius pastatus, įrengiant pažangiųjų gatvių apšvietimą ir pažangiuosius perdavimo ir paskirstymo tinklus bei sukuriant viešojo transporto organizavimo sistemą.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN), raštu. – (PL) Pritariau pasiūlymui dėl rezoliucijos dėl efektyvesnio energijos naudojimo pritaikant informacijos ir ryšių technologijas.

IRT turėtų tapti ateities sprendimu dėl beveik visos energiją eikvojančios įrangos, padedančiu žymiai sutaupyti energijos sąnaudas. Nesiėmus tokių veiksmų, per kelerius ateinančius metus žymiai padidėtų energijos poreikis (per ketverius metus apie 25 proc.).

Daugiausia galima sutaupyti gamindami ir perduodami elektrą. Energijos gaminimo srityje efektyvumas turėtų padidėti apie 40 proc., o energijos paskirstymo srityje – apie 10 proc. IRT prisideda ir prie geresnio energijos tinklo valdymo bei palengvina atsinaujinančių energijos šaltinių integravimą. Naudojantis IRT galima žymiai sutaupyti pastatų šildymo, oro kondicionavimo ir apšvietimo sektoriuose. Visa tai padėtų veiksmingai sumažinti išmetamą CO₂ kiekį tiek energijos vienetais, tiek pasaulio mastu.

Šios technologijos, įskaitant pačius elementus, bei mikroelektronikos ir nanoelektronikos sistemos ir daugybė kitų modernių technologijų koncepcijų (pvz., fotonika) didina konkurencingumą bei sukuria naujas galimybes įmonėms darbo rinkoje.

Didinant energijos vartojimo efektyvumą, mažinamas energijos vartojimas gaminimo, perdavimo ir paskirstymo etapuose bei galutiniam vartotojui. Atsižvelgiant į tai, kad to pasiekama dėl technologijų ir elgsenos pokyčių bei ekonomikos pokyčių, kuriais siekiama užtikrinti, kad būtų išlaikytas toks pats komforto bei paslaugų teikimo lygis, šiuolaikinės IRT turėtų būti įgyvendinamos kiek įmanoma plačiau.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Balsavau už pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl efektyvesnio energijos naudojimo pritaikant informacijos ir ryšių technologijas.

Iš tikrųjų sakyčiau, kad nėra tikslo sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 20 proc. iki 2020 m., jei neišsipareigosime per tą patį laikotarpį 20 proc. padidinti ir energijos suvartojimo efektyvumą.

Dėl to pritariu pateiktam pasiūlymui, kuriuo siekiama ugdyti supratimą apie informacijos ir ryšių technologijų svarbą didinant energijos vartojimo efektyvumą ES ekonomikoje, pvz., vykdant demonstravimo projektus. Šios technologijos – varomoji jėga, padedanti didinti produktyvumą ir skatinti ekonomikos augimą bei mažinti sąnaudas, taigi prisidedanti prie konkurencingumo, tvaraus vystymosi ir ES piliečių gyvenimo kokybės gerinimo.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE), raštu. – (RO) Balsavau už Europos Parlamento pasiūlymą dėl efektyvesnio energijos naudojimo pasitelkiant informacijos ir ryšių technologijas problemos sprendimą, nes tvirtai tikiu, kad šios technologijos gali pasiūlyti perspektyvius šios problemos sprendimus.

Energijos vartojimo efektyvumas – labai svarbi tema, nes gerai žinome, kad gamtiniai ištekliai, iš kurių gauname energiją, visą laiką mažėja ir kada nors pasibaigs. Todėl manau, kad bet kokia technologija, kurią galima pasitelkti siekiant energijos vartojimo efektyvumo, duoda naudos, kurią gali pajusti visa visuomenė.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE), raštu. – (PL) Šis Parlamentas, o ypač naujųjų valstybių narių atstovai Europos Sąjungos energijos saugumo klausimą kėlė daugybę kartų.

Krizė, kuri per pastarąsias savaites paveikė daugybę valstybių narių, aiškiai parodė, koks realus yra mūsų dujų tiekimo nutraukimo pavojus ir kokie nepasirengę esame pašalinti padarinius.

Galų gale Europa privalo pradėti rodyti savo minčių ir veiksmų vienybę. Privalome suformuoti atitinkamą energijos perdavimo infrastruktūrą, sukurti paramos priemones šalims, kuriose trūksta žaliavų išteklių bei plėsti šaltinių, iš kurių gauname tuos išteklius, įvairovę. Turime stengtis ieškoti alternatyvių dujų šaltinių, sukurti energijos taupymo sistemą ir padaryti mūsų dujų suvartojimą daug efektyvesnį.

Žinau, kad praeityje šie klausimai įvairiomis progomis buvo kelti daugybę kartų, bet kokia iš to nauda, jei mes dar tik rengiame projektą?

Catherine Stihler (PSE), raštu. – Energijos vartojimo efektyvumo ir jos indėlio įgyvendinant mūsų klimato kaitos tikslus svarba negali būti neįvertinta. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo programos gali sukurti darbo vietas.

– Pasiūlymas dėl rezoliucijos: (RC-B6-0066/2009)

Guy Bono (PSE), raštu. – (FR) Balsavau už šią rezoliuciją dėl Gvantamo sulaikymo centre kalinamų asmenų grąžinimo ir perkėlimo.

Man atrodo, kad Europa gali tik pasveikinti Prezidentą B. Obamą už jo sprendimą uždaryti sulaikymo centrą, ko daugelis iš mūsų reikalavome kelerius metus. Todėl man atrodo, jog tai puiki proga atsiliiepti į JAV prašymą, pasiūlant bendrąją poziciją, atitinkančią Europos Sąjungos vertybes.

Svarbu tai, jog mes patys galime išspręsti problemas savo šalyje ir Europos valstybės, kurios leido CŽV slaptai perkelti kalinius, savo ruožtu yra informuotos apie savo išsipareigojimus.

Niels Busk, Anne E. Jensen ir Karin Riis-Jørgensen (ALDE), raštu. – (DA) Danijos liberalų partijos Europos Parlamento nariai balsavo prieš pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl įkalintųjų Gvantame grąžinimo ir perkėlimo 4 dalies, nes manome, kad kiekviena šalis narė turi suverenią teisę nuspręsti, ar priimti kalinius iš Gvantamo, jeigu JAV administracija paprašytų.

Žinoma, esame už tai, kad jei šalys narės pageidautų priimti kalinius, jos konsultuotųsi viena su kita dėl galimų padarinių viešajam saugumui visoje ES.

Martin Callanan (PPE-DE), raštu. – Daugeliui Europos Parlamento narių Gvantamo įlankos kalėjimas tapo lazda, kuria galima mušti Ameriką. Aš esu asmeniškai dėkingas Jungtinėms Amerikos Valstijoms už tai, kad vis dėlto dar kartą prisirišė neproporcingai didelei atsakomybei už Europos saugojimą nuo terorizmo.

Vis dėlto aš pritariu tam, kad Gvantamo įlankos kalėjimas turėtų būti uždarytas. Ne dėl to, kad manau, jog smurtauojantys teroristai neturi būti gerai saugomi, o priešingai. Tačiau neabejotinai teisinės problemos

dėl priešų kovotojų sulaikymo turi būti išspręstos ir geriausias sprendimas – uždaryti sulaikymo stovyklą „Camp X-Ray“.

Nors labai žaviuosi ir palaikau Ameriką, turiu pasakyti, kad už Gvantanamo kalinius iš esmės atsakinga Amerika, o ne mes. Jie buvo paimti į nelaisvę ar sulaikyti Amerikos įsakymu ir dėl to jie turi būti patraukti baudžiamojon atsakomybėn ir sulaikyti už inkriminuojamus nusikaltimus Amerikai pagal Amerikos įstatymus Amerikos teritorijoje.

Nepritariu minčiai, jog ES šalys narės turėtų prisiimti atsakomybę už šiuos ypatingai pavojingus teroristus. Tačiau nemanau, kad ES turėtų nurodyti šalims narėms, ką daryti šiuo klausimu.

Todėl susilaikau nuo balsavimo dėl šios rezoliucijos.

David Casa (PPE-DE), raštu. – Priimdami sprendimus dėl tokių klausimų kaip tie, kuriuos svarstyti buvo pateikta šioje rezoliucijoje, turime būti labai atsargūs. Negalime tiesiog ištiesti rankas ir priimti kiekvieną kalinį, paleidžiamą iš kalėjimo Gvantaname. Nors ir turime garantuoti, jog su buvusiais kaliniais būtų elgiamasi garbingai, prieš priimant sprendimus privalome užtikrinti, kad jie be jokios pagrįstos abejonės yra nekalti. Jei nekreipsime viso įmanomo dėmesio, bet kokie atsitiktiniai sprendimai gali turėti lemiamos reikšmės.

Chris Davies (ALDE), raštu. – Nors mes pritariame sprendimui uždaryti Gvantanamo kalėjimą, nerimauju dėl Europos šalių pasiryžimo priimti buvusius kalinius, kurie gali turėti ryšių su teroristais. Atsižvelgiant į laisvo asmenų judėjimo Europos Sąjungoje politiką, vienos Europos šalies veiksmai gali turėti neigiamos įtakos kitoms Europos šalims, kai susidursime su sudėtingomis terorizmo problemomis. Be to, tarptautinės konvencijos (pvz., Europos žmogaus teisių teismo konvencija), kurias vėluojama iš naujo persvarstyti, apriboja mūsų galimybes deportuoti įtariamą teroristą.

Proinsias De Rossa (PSE), raštu. – Pritariu šiai rezoliucijai, kuria pritariama Prezidento B. Obamos siūlymui uždaryti sulaikymo centrą Gvantanamo įlankoje, bei kitiems svarbiems jo pateiktiems ir susijusiems vykdymiesiems potvarkiams; primenama, kad didžiausia atsakomybė už visą Gvantanamo įlankos sulaikymo centro uždarymo procesą ir jo kalinių ateitį tenka JAV; tačiau kurioje ES valstybės narės raginamos visiems užtikrinti sąžiningas ir žmoniškas sąlygas ir stiprinti tarptautinę teisę, teigiamai atsiliepti į bet kokią Jungtinių Amerikos Valstijų prašymą padėti perkelti Gvantanamo įlankos sulaikymo centro kalinius į Europos Sąjungos teritoriją.

Tačiau esu labai sunerimęs dėl pranešimų, kuriuose teigiama, kad B. Obamos administracija ketina ir toliau vykdyti perdavimus.

Edite Estrela ir Armando França (PSE), raštu. – (PT) Balsavome už Europos Parlamento bendrą pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl galimybės priimti Gvantanamo kalinius, kuriems nebuvo pateikti kaltinimai dėl įvykdytų nusikaltimų, nes manome, kad siekiant stiprinti tarptautinę teisę ir pagarbą žmogaus teisėms bei užtikrinti, kad su Gvantanamo kaliniais būtų sąžiningai, teisingai elgiamasi, būtinas ES bendradarbiavimas.

Todėl Portugalijos Vyriausybės iniciatyvą bei pasiryžimą bendradarbiauti su JAV administracija uždarančią Gvantanamo sulaikymo centrą laikome pavyzdžiu, kuriuo turėtų sekti kitos valstybės narės tam, kad palaikytų Jungtines Amerikos Valstijas sprendžiant šią sudėtingą problemą dėl pagalbos žmogaus teisėms bei tarptautinėms teisės normos.

Vasco Graça Moura (PPE-DE), raštu. – (PT) Balsavau prieš bendrą pasiūlymą dėl rezoliucijos. Atsižvelgiant į pasiūlymo konstatuojamąsias dalis D (trečias punktas) ir F, mano nuomone, tai, jog ES turėtų skatinti valstybes nars būti pasiruošusioms priimti kalinius, paleistus iš Gvantanamo kalinimo centro, atsakant į neapgalvotą, demagogišką Portugalijos užsienio reikalų ministro pasiūlymą yra nepriimtina.

Iš tikrųjų jokiais aplinkybėmis neturėtume pritarti ES šalims narėms, priimančioms įkalintuosius, kurie, manoma, gali kelti grėsmę (konstatuojamoji dalis D) bei nepamiršti precedento, kai 61 kalėjęs asmuo po to, kai buvo paleistas dalyvavo teroristų veikloje (konstatuojamoji dalis F).

Kadangi labai svarbu saugiai atskirti tuos, kurie gali kelti grėsmę ir tu, kurie negali kelti grėsmės, akivaizdu, jog atsargumo principas turėtų būti taikomas ne tik REACH aplinkybėmis.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Nors bendrame pasiūlyme dėl rezoliucijos yra tam tikrų, mano nuomone, teigiamų punktų, ypač kur teigiama, kad „didžiausia atsakomybė už visą Gvantanamo įlankos sulaikymo centro uždarymo procesą ir jo kalinių ateitį tenka Jungtinėms Amerikos Valstijoms“, pasiūlyme nėra paaiškintos sąlygos, kuriomis turėtume atsižvelgti į aptariamą ypatingai rimtą humanitarinę situaciją.

Kaip jau pirmiau pabrėžėme, mes nepritariame jokiame susitarime tarp šalių arba tarp Jungtinių Amerikos Valstijų ir Europos Sąjungos dėl Gvantanamo kalinių perkėlimo. Tai nereiškia, kad atskirų asmenų laisvai išsakyti sprendimai ir prašymai, būtent dėl prieglobsčio Portugalijoje, neturėtų būti svarstomi pagalbos šalies suverenitetui, Portugalijos Konstitucijos ir tarptautinės teisės pagrindu.

Vis dėlto rezoliucijoje:

- neatsiskleidė tai, jog naujoji JAV administracija nesuabejojo dėl piliečių sulaikymo ir neteisėto vežimo; ir
- visiškai ignoruojama būtinybė atskleisti visą tiesą apie tarptautinės teisės ir žmogaus teisių pažeidimus, kurie buvo įvykdyti dėl vadinamosios „kovos su terorizmu“, įskaitant kelių ES valstybių vyriausybių įsipareigojimus dėl savo šalių oro erdvės ir teritorijos naudojimo neteisėtai laikomiems kaliniams perduoti ir pervežti.

Ona Juknevičienė (ALDE), raštu. – (LT) Nuoširdžiai sveikinu ir palaikau JAV Prezidento Baracko Obamos sprendimą pradėti Gvantanamo įlankos sulaikymo centro uždarymą. Tai svarbus žingsnis į naujos JAV politikos pradžią. Esu tikra, kad visos ES šalys narės palaikys tokią JAV politiką ir atsilieps į Prezidento B. Obamos prašymą bendradarbiauti ar padėti sprendžiant paleistų kalinių klausimus, jeigu jis to paprašys. Tačiau balsavau prieš rezoliucijos straipsnį, kuriuo valstybės narės raginamos „būti pasirengusios priimti Gvantanamo kalinius“, nes manau, kad šį klausimą turi spręsti kiekviena Bendrijos šalis savarankiškai. Neabejoju, kad kiekviena iš jų, esant konkrečiam atvejui, teigiamai atsilieps ir suteiks paramą JAV administracijai. Tačiau taip bus išreiškiamas jų pačių pasirinkimas ir gera valia bei pagarba humanitarinėms ir tarptautinėms teisės normoms.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), raštu. – (EL) Graikijos komunistų partijos Europos Parlamento nariai balsavo prieš Europos Parlamento politinių partijų bendrą pasiūlymą dėl rezoliucijos, kuriuo reikalaujama nedelsiant paleisti kalinius asmenis, kuriuos nepagrįstai suėmė ir Gvantanamo bazėje laiko Jungtinės Amerikos Valstijos ir nedelsiant ir galutinai uždaryti bazę, kurą JAV taip pat neteisėtai laiko Kubos žemėje, prieš Kubos žmonių ir jos valdžios valią.

Užuot tai padarius, rezoliucijoje reikalaujama „teisingo teismo“ kiekvienam, prieš kurį Jungtinių Amerikos Valstijų nuomone, yra įrodymų, reikalaujant ES valstybių narių, kad jos priimtų kalinių uosius į savo kalėjimus bendros ES ir JAV kovos su terorizmu pagrindu. Pritarimas kalinių teisumui bei bausmių skyrimui, kai visi žinome, kokius viduramžiškus kankinimus jie turėjo iškęsti ir koks tokių įrodymų patikimumas praėjus daugybei metų po nežmoniško kalinimo yra visiškai pasityčiojimas ir bendrininkavimas.

Iškilmingi Prezidento B. Obamos minėjimai ir sveikinimai priverčia žmones apsigauti dėl imperializmo politikos. O dėl šio konkretaus klausimo, įsakyme dėl Gvantanamo teigiama, jog kalinimo centras laikomas tam, kad CŽV galėtų „prievarta išgabenti terorizmu įtariamus asmenis“ ir priimti į slaptus kalėjimus.

Tobias Pflüger (GUE/NGL), raštu. – (DE) Balsavau už Europos Parlamento bendrą pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl Gvantanamo sulaikymo centro kalinių grąžinimo ir perkėlimo, nes pritariu tam, jog Gvantanamo kalinius priimtų ES šalys. Daugelis ES šalių narių yra kaltos dėl Gvantanamo, nes, pvz., jos suteikė teises praskristi per svetimą teritoriją nelegaliai vežant kalinius.

Tačiau pranešime yra keletas punktų, už kuriuos balsuoti sunku.

Kankinimai Gvantaname, o ypačiai laikymas vandenyje, nėra aiškiai įvardijami kaip kankinimai, o kaip „šiurkštūs tardymo metodai, prilyginami kankinimui ir žiauriam, nežmoniškam ar žeminamam elgesiui“.

Be to, visi pakeitimai dėl visų slaptų kalėjimų stovyklų uždarymo, aukų teisės į žalos atlyginimą ir žmogaus teisių pažeidimų, susijusių su Gvantanamu, tyrimą, kuriuos pateikė Europos vieningųjų kairiųjų jungtinė frakcija / Šiaurės šalių žalieji kairieji ir Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas, buvo atmesti.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu (PT) Europos patiriami sunkumai nagrinėjant sprendimą uždaryti Gvantanamo kalinimo centrą aiškiai parodo, kad tarp ketinimų, kurie yra grindžiami galiojančiais principais, ir realybės, kurioje patiriama daug sunkumų, yra spraga.

Tiek realus, tiek simboliškas Gvantanamo sulaikymo centro uždarymas – gera naujiena. Tačiau, uždarymas neišsprendžia problemos, dėl kurios sulaikymo centras buvo įkurtas (ir kuri taip ir liko neišspręsta), t. y. kaip įveikti grėsmę šalies ir tarptautiniam saugumui, kuriai būdingi visiškai kitokie požymiai nei tai grėsmė, kurią sukelia tradiciniai priešų kovotojai bei kuriems buvo sukurti ir parengti tarptautiniai teisės aktai.

Užuot tiesiog bendradarbiavusi ir galbūt priėmusi buvusių Gvantanamo kalinius (imantis priemonės, kuri gali būti būtina, bet atsižvelgiant į tam tikrus apribojimus), Europa, Jungtinės Amerikos Valstijos ir tarptautinė bendruomenė privalo bendradarbiauti siekiant tvirtos ir ilgalaikio teisinio sprendimo dėl tarptautinių teroristų kovotojų mesto iššūkio. To nesiėmus, bus priimtas dar vienas blogas sprendimas dėl Gvantanamo.

Dėl buvusių kalinių priėmimo turėtų būti ne tik derinama Europos lygiu, bet ir patariama nepriimti tų, kuriems, esant kitoms aplinkybėms, nebūtų suteiktos vizos saugumo sumetimais. Pasiryzimas ir apdairumas turėtų būti patvirtinti kriterijai.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Balsavau prieš bendrą pasiūlymą dėl Gvantanamo sulaikymo centro kalinių grąžinimo ir perkėlimo. Ypatingai tvirtai įsitikinęs esu dėl to, kad atsakomybė už visą Gvantanamo įlankos sulaikymo centro uždarymo procesą ir jo kalinių ateitį tenka vien ir išimtinai Jungtinėms Amerikos Valstijoms.

Be to, nesutinku su rezoliucijoje pateiktu tvirtinimu, kad atsakomybė už pagarbą tarptautinei teisei ir pagrindinėms teisėms tenka visoms demokratinėms šalims, ypač Europos Sąjungai. Negalime kištis į klausimą, kuris yra išimtinė Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės kompetencija. Apibendrinant, aš nepritariu galimam Gvantanamo sulaikymo centro kalinių priėmimui Europos Sąjungoje dėl pirmiau nurodytų priežasčių.

Catherine Stihler (PSE), raštu. – Visos ES valstybės narės turi atlikti savo vaidmenį sudarant galimybes uždaryti Gvantanamo įlankos kalėjimą. Neturėtumėme reikalauti amerikiečių uždaryti tos vietos, ką ir daro naujasis Prezidentas, jeigu negalime priimti šiek tiek atsakomybės.

Andrzej Jan Szejna (PSE), raštu. – (PL) Pritariau Baracko Obamos naujienoms dėl Gvantanamo įlankos kalėjimo uždarymo. Jau per savo rinkimų kampaniją B. Obama pabrėžė, kad šio pagarsėjusio kalėjimo uždarymas bus prioritetas.

Gvantanamo sulaikymo centro kalinių grąžinimo ir perkėlimo klausimas gali būti svarbus ženklas, jog JAV politika pasikeis teigiama linkme, būtent pagarbos pagrindinėms teisėms, humanitarinės ir tarptautinės teisės link. Dabar kiekvienas kalinys turėtų stoti prieš teismą. Jeigu jie pripažįstami kaltais, jie turėtų atlikti bausmę Jungtinių Amerikos Valstijų kalėjime. Tie, kuriems nebuvo pateikti kaltinimai ir savanoriškai sutinka būti grąžinti į tėvynę, turėtų būti išsiunčiami į savo gimtąsias šalis kiek įmanoma greičiau. Kaliniams, kurie negali būti išsiųsti į savo gimtąsias šalis dėl kankinimų ar persekiojimo rizikos, turėtų būti leista pasilikti Jungtinėse Amerikos Valstijose, kur jie turėtų gauti humanitarinę apsaugą ir žalos atlyginimą. Šiuo metu Gvantaname yra apie 242 kalinių. Kai kurie iš jų ten yra tik todėl, kad nėra saugios šalies, į kurią jie galėtų grįžti. Šiems žmonėms nebuvo pateikti kaltinimai dėl jokių nusikaltimų.

Kova su terorizmu yra ir išlieka tiek Europos Sąjungos, tiek Jungtinių Amerikos Valstijų užsienio politikos prioritetu. Vis dėl to privalome ypatingai pabrėžti, kad kovoti su terorizmu visada reikia nepamirštant ir pagarbos pagrindinėms teisėms bei teisinės valstybės principams.

9. Balsavimo pataisymai ir ketinimai (žr. protokolą)

(Posėdis sustabdytas 13.20 val. ir atnaujintas 15.00 val.)

PIRMININKAVO: MECHTILD ROTHE

Pirmininko pavaduotoja

10. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas

(Ankstesnio posėdžio protokolas patvirtintas)

Nils Lundgren (IND/DEM). – Gerb. pirmininke, dėl klausimo dėl tvarkos, remiuosi Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnio a ir b dalimis dėl kalbėjimo laiko paskirstymo. Vakar, kai čia, Rūmuose, diskutavome apie Gvantanamo kalėjimą, aš ir keletas kitų kalbėtojų buvome negailestingai pertraukti, mums viršijus kalbėjimui skirtą laiką keliomis sekundėmis. Hans-Gert Pöttering ir Marek Siwiec, kuris vėlyvą popietę pakeitė pirmininko pavaduotoją, šurkščiai su mumis pasielgė.

Kita vertus, Socialistų frakcijos lyderiui Martinui Schulzui, Hans-Gert Pöttering leido kalbėti viršijant jam kalbėjimui skirtą laiką ilgiau nei minutę. Neteigsiu užuominomis, jog taip atsitiko todėl, kad Hans-Gert

Pöttering ir Martin Schulz yra bičiuliai (kaip būtų galima vokiškai pasakyti „alte Kameraden“), bet pastebiu, jog tai kartojasi. Kolegoms iš didelių frakcijų, parengiantiems išsamesnį politinį pranešimą, kurį pirmininkas nori išgirsti, duodama labai daug laiko. Kolegoms iš mažesnių frakcijų, parengiantiems politinį pranešimą, kurio pirmininkas nenori išgirsti, duodama labai nedaug laiko. Taip pažeidžiamos Darbo tvarkos taisyklės, kuriose aiškiai nurodoma kaip turėtų būti skirstomas kalbėjimui skirtas laikas.

Noriu priminti Hans-Gert Pötteringui ir visiems jo pirmininko pavaduotojams –

(Pirmininkas pranešė kalbėtojų, kad jis viršijo kalbėti skirtą laiką)

Buvau čia atsiųstas tam, kad ginčiau šalių narių subsidarumą ir suverenitetą ir šio Parlamento pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas neturi jokios teisės pabandyti nutildyti 15 proc. Švedijos rinkėjų balsų.

Pirmininkė. – Gerb. Nilsai Lundgrenai, nutraukiu Jus. Jūs viršijote savo kalbėjimui skirtą laiką daugiau nei pusę karto. Pasižymėjau tai, ką sakėte. Manau, kad tai visiems aišku.

Nils Lundgren (IND/DEM). – Gerb. pirmininke, ar galiu priminti, kad Martinui Schulzui taip nebūtų nutikę. Jūs jo nebūtumėte pertraukusi. Tai – labai didelis skirtumas. Bet Jūs patvirtinate mano nuomonę, labai Jums dėkoju.

Pirmininkė. – Nilsai Lundgrenai, esu įsitikinusi, kad Jūs suklydote. Užrašysiu tai, ką sakėte ir Jūsų žodžiai bus įtraukti į protokolą. Neabejotinai, nevienodo elgesio, kuris iš dalies priklauso nuo turimo laiko trukmės, klausimas turėtų būti aptartas ir Biure.

11. Kosovas (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – Tarybos ir Komisijos pareiškimai dėl Kosovo.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, šiandien aptarsime Kosovą remdamiesi labai išsamiau pranešėjo Joosto Lagendijko pranešimu, kuris, žinoma, susijęs su Komisijos ir Tarybos pareiškimais.

Šiuo atveju pranešėjui nėra nustatytas oficialus kalbėjimui skirtas laikas, tai, mano nuomone, yra pasibaisėtina. Jeigu pranešėjas turėtų pristatyti tik savo iniciatyva parengtą pranešimą pirmadienį vakare, jis turėtų keturias minutes. Manau, kad tai neteisinga. Todėl prašyčiau Biurą apsispręsti, ar asmeniui, kuris mėnesių mėnesius dirbo Užsienio reikalų komiteto pranešėju, neturėtų būti nustatytas oficialus kalbėjimui skirtas laikas.

Taigi Gisela Kallenbach padovanojo jam minutę savo laiko iš solidarumo su kolega iš Žaliųjų frakcijos / Europos laisvojo aljanso. Gerb. pirmininke, jei tai Jūsų galioje, galbūt būtų galima suteikti Giselai Kallenbach vieną minutę laiko pagal procedūrą „prašau žodžio“. Tačiau norėčiau Jūsų paprašyti atidžiai tai apmąstyti. Tokiu kaip šis atveju turime pasiekti kitokių susitarimų.

Pirmininkė. – Neabejotinai teisinga, jog būtina išspręsti šią esminę problemą. O dėl šios konkrečios situacijos, patariu Giselai Kallenbach to prašyti minutės pagal procedūrą „prašau žodžio“, nes tai žymiai supaprastintą situaciją.

Alexandr Vondra, Tarybos pirmininkas. – Gerb. pirmininke, dėkoju už suteiktą galimybę įvertinti naujausius pokyčius Kosove. Po dviejų savaitių, t. y. 2009 m. vasario 17 d., Kosovas švęs pirmąsias nepriklausomybės minėjimo metines ir šios diskusijos, neabejotinai, laiku, nes Kosovas patvirtino konstituciją ir visiškai naują teisinę ir institucinę struktūrą Nepriklausomybės paskelbimas sudarė naują situaciją ir metė naujus iššūkius tarptautinei bendruomenei, o ypač Europos Sąjungai.

Skirtingi šalių narių požiūriai dėl reagavimo į nepriklausomybės paskelbimą niekaip nekenkia bendriems Europos Sąjungos tikslams. Mes ir toliau esame įsipareigoję padėti Kosovui vystytis ekonomiškai ir politiškai, vadovaudamiesi bendru tikslu užtikrinti ilgalaikį visų Balkanų šalių stabilumą.

Kosovo atveju, tai ypač reiškia indėlį į teisinę valstybę, pagarbą žmogaus teisėms ir mažumų apsaugą bei ekonomikos vystymosi skatinimą ir veikimą siekiant apsaugoti turtingą Kosovo kultūrinį ir religinį paveldą.

Tai taip pat reiškia platesnį požiūrį į Kosovą, kuris buvo išdėstytas Vakarų Balkanų šalims Salonikuose vykusiame viršūnių susitikime 2003 m. Strategiją, kuria Europa remia Vakarų Balkanų valstybių perspektyvą bei dėl kurios buvo susitarta per tą viršūnių susitikimą, pakartotinai patvirtinto Taryba savo susirinkime 2008 m. gruodžio 8 d.

Tolesnį mūsų įsipareigojimą patvirtina tai, jog praeitų metų pradžioje Pieter Feith buvo skubiai išrinktas ES specialiuoju atstovu Prištinoje ir labai greitai turėsite galimybę su juos susitikti Užsienio reikalų komitete. Jo ir jo komandos užduotis – teikti naudingą pagalbą siekiant mums padėti bendrai įgyvendinti visus mūsų politinius tikslus.

Visai neseniai 2008 m. gruodžio mėn. pradžioje, EULEX, iki šiol pati ambicingiausia civilinė ESGP (Europos saugumo ir gynybos politikos) misija, pradėjo įgyvendinti savo mandatą. Pagrindinis misijos tikslas – padėti ir palaikyti Kosovo institucijas veikiant teisinės valstybės srityje, ypač tobulinant policijos, teismo ir muitinės administravimą.

Pagrindinis mūsų sunkumus per ateinančius mėnesius bus sustiprinti mūsų įsipareigojimus Kosovui, visų pirma, pereinant prie visiško EULEX dislokavimo. Mes esu pakankamai realistiški tam, kad suprastumėme, jog 2009 metai pateiks pakankamai sunkumų ir kliūčių.

Kosovo institucijos taip pat susidurs su daugybe kliūčių vykdant savo įsipareigojimus vystyti stabilų daugiatautį ir demokratišką Kosovą. Jei Kosovui pasisektų visiškai integruotis į likusią regiono dalį, tarptautinės bendruomenės pagalba turės lemiamos reikšmės.

Komisija pranešė, kad vėliau šiais metais ji pristatys analizę, kurioje nagrinėjami Kosovo politinio ir socialinio ekonominio vystymosi būdai. Taryba tam pritarė. Joje turėtų būti pasiūlytos naujos galimybės ir pagrįsta tai, kas jau pasiekta, atsižvelgiant į mūsų patirtį per keletą ateinančių mėnesių.

Artimiausius mėnesius padėtis Kosovo šiaurėje ir toliau liks sudėtinga ir pareikalaus ypatingo dėmesio. Paskutiniai etniniai išpuoliai šių metų sausio mėn. pradžioje Mitrovicoje galėjo būti rimti, bet buvo suvaldyti. Ypatingai svarbu skatinti, kad valdžia Prištinoje tinkamai susivaldytų. Tačiau, šie įvykiai nuolat primena apie ten esančio nestabilumo riziką. Mes ir toliau atidžiai stebėsime situaciją, ypač šalies šiaurinėje dalyje.

Tarybai pirmininkaujanti valstybė dėkinga už tai, kad Parlamento nariai nuolat domisi ir pritaria Europos Sąjungos vaidmeniui regione. Ypač pritariusi pasiūlytai rezoliucijai, kuri buvo pateikta šioje sesijoje. Padrąsina tai, kad Parlamentas gali aiškiai palaikyti mūsų pastangas regione ir Europos Sąjungos įsipareigojimą dėl Kosovo didesniame regione.

Tarybai pirmininkaujanti valstybė įsipareigoja Jus informuoti tiek per įprastas diskusijas čia, plenariniame posėdyje, tiek pateikiant išsamesnę informaciją per komitetus. Šį pavasarį planuojame įvairius darbus, *inter alia*, kovo mėn. pabaigoje paskirti Vakarų Balkanų šalių klausimui susitikimą Gymiche. Taip pat žinau, kad kitą savaitę Pieter Feith susitiks su AFET (Užsienio reikalų komitetu) ir galės pateikti išsamias naujausias žinias apie paskutinius pokyčius vietoje.

Meglėna Kuneva, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, praėjus vos metams po nepriklausomybės paskelbimo, nepaisant keleto įvykių, bendra situacija Kosove ir visame Vakarų Balkanų regione, yra stabili ir kontroliuojama.

Europos Sąjungos buvimas Kosove vis labiau realizuojasi, pakeičiant Jungtines Tautas. ES specialusis atstovas gyvena Prištinoje, o Europos Sąjungos teisinės valstybės misija (EULEX) dislokuota visame Kosove ir pradės visiškai veikti kovo mėn. pabaigoje.

Stabilus ir daugiatautis Kosovas – pagrindinis Europos Sąjungos prioritetas. Geriausias būdas Kosovui artėti integracijos į Europą link – kurti demokratišką ir daugiatautę visuomenę, visiškai laikantis teisinės valstybės principų, taikiai bendradarbiaujant su kaimyninėmis šalimis ir prisidedant prie regiono ir Europos stabilumo. Tai – plataus užmojo priemonės, kuriomis siekiama apsaugoti visų bendruomenių Kosove ateitį, sukuriant pagrindą tvariam ekonominiam ir politiniam vystymuisi.

Valdžios institucijų nuomone, 2008 m. lapkričio mėn. Komisijos pažangos ataskaita – tikslus ir teisingas to, kas buvo pasiekta ir laukiančių išbandymų, įvertinimas. Kosovo valdžios institucijos įsipareigojo dirbti ir bendradarbiauti su Komisija bandant įveikti šiuos išbandymus. Pagal pasirengimo narystei pagalbos priemonę (IPA), skiriame Kosovui didelį finansavimą, dalį visos 2008 m. liepos mėn. vykusioje donorų konferencijoje įsipareigotos skirti sumos, t. y. 1,2 mlrd. EUR.

2008 m., pagal pagalbos pasirengimo narystei priemonę, buvo remiami projektai Kosove, kurių vertė 183 mln. EUR, tris kartus daugiau nei ankstesniais metais. 2009 m. skirsime dar 106 mln. EUR. Šio finansavimo valdymas yra išimtinai mūsų Komisijos ryšių palaikymo tarnybos Prištinoje, kuri dabar visiškai veikia, veikiant visoms tiesiogiai susijusioms valdymo sistemoms, ir pakeičia Europos rekonstrukcijos agentūrą, atsakomybę.

Komisija pritaria šiandien čia, Europos Parlamente, aptartos rezoliucijos projektui. Rezoliucijoje paliečiama daug klausimų, kurie, mūsų sutarimu, yra lemiamos svarbos, pvz., Kosovo kultūrinio paveldo išsaugojimas, viešojo sektoriaus administravimo gebėjimų tobulinimas, geresnė bendruomenių integracija, skirtingų tautybių mokymo svarba, sunki romų šeimų padėtis švinu užterštose pabėgėlių stovyklose šiaurinėje dalyje.

Į visus šiuos klausimus Komisija žiūri labai rimtai. Galbūt galėčiau šiek tiek pakalbėti apie kiekvieną iš jų iš eilės.

Nuo 2004 m. Komisija finansavo religinio ir kultūrinio paveldo vietų rekonstravimą (pagal programą, kurios biudžetas yra 10 mln. EUR), į kurią labai įsitraukė Europos Vadovų Taryba. 2008 ir 2009 m. finansavimas tęsiamas, suteikiant 2,5 mln. EUR tolesniems projektams. Mūsų nuomone, tai svarbus aspektas, kurią būtina suderinti, ir pritarėme Kosovo kultūrinio paveldo duomenų bazės sukūrimui. Siekiant užtikrinti tinkamą kapinynų restauravimą ir išsaugojimą, jų klausimą taip pat galėtumėme įtraukti į šią diskusiją.

Norėčiau padėkoti Europos Parlamentui už papildomą 3 mln. EUR sumą iš 2008 m. biudžeto kultūrinio paveldo restauravimui karo paveiktuose regionuose Vakarų Balkanų šalyse. Komisija paskyrė pusę šios sumos, t. y. 1,5 mln. EUR, Kosovui, pagal bendrą projektą su Kultūros ministerija daugiataučiam mieste Prizrene.

Dėkojame už papildomą sumą pagal šią išlaidų kategoriją, kuri taip pat buvo skirta iš šių metų biudžeto. Pagal 2007 m. pasirengimo narystei pagalbos priemonę, Komisija įgyvendina projektus, palengvinančius šalies viduje perkeltųjų asmenų ir pabėgėlių Kosove grąžinimą ir perkėlimą, kurių bendra suma yra 3,3 mln. EUR. Jau numatėme ir tolesnį finansavimą: 4 mln. EUR pagal 2008 m. pasirengimo narystei pagalbos priemonę ir 2 mln. EUR pagal 2009 m. pasirengimo narystei pagalbos priemonę. Be to, šie pinigai bus panaudoti vietos pajėgumams integruojant grąžinamus asmenis iš naujo į vietos socialinę ir ekonominę aplinką stiprinti.

Lyčių lygybės klausimas taip pat labai svarbus klausimas mūsų darbotvarkėje. Komisija suteikė techninę pagalbą Kosovo lyčių lygybės agentūrai. Be to, per Europos priemonę demokratijai ir žmogaus teisėms ji parėmė kelių vietos NVO, veikiančių lyčių lygybės srityje, veiklą.

Kalbant apie viešojo sektoriaus administracinius gebėjimus, Komisija kontroliuoja Kosovo viešojo administravimo reformos strategiją ir veiksmų planą. Mes kartu su valdžios institucijomis pabrėžėme Valstybės tarnybos įstatymo patvirtinimo skubumą. Įsitraukus į regioninės viešojo administravimo mokyklos įkūrimą, bendradarbiaujame su Kosovo viešojo administravimo institutu. Ypatingą dėmesį skiriame Vietos valdžios ir administravimo ministerijai, finansuodami paramos projektą, kurio vertė beveik 1 mln. EUR.

Komisija labai stengiasi padėdama pertvarkyti mokslo sistemą Kosove. Mūsų finansinė pagalba visapusė. Ja siekiama pagerinti tiek materialines sąlygas, tiek mokymo kokybę pirmajame, antrajame ir trečiajame lygiuose profesiniame sektoriuje bei sustiprinti kultūrų įvairovės aspektus kaip pagrindinę susitaikymo sąlygą.

Po liepos mėn. vykusios donorų konferencijos Pasaulio bankas įkūrė kelių donorų patikos fondą, skirtą platesniam socialiniam sektoriui, įskaitant švietimą. Komisija, suteikusi 5 mln. EUR paramą, yra viena iš pagrindinių aukotojų fondui. 2006–2010 m. Europos Sąjunga Kosovui iš viso skyrė 30,5 mln. EUR. Paramą daugiataučio Europos universiteto kolegijos atidarymui skirsime, kai tik visi vietos suinteresuoti subjektai susitars paversti šias pastangas tvariu projektu.

Sunki romų šeimų padėtis švinu užterštose pabėgėlių stovyklose šiaurinėje dalyje – didelį susirūpinimą kelianti problema. Komisija aktyviai padeda ieškant greito ir tvaraus, visiems priimtino sprendimo. Mes kelis kartus reikalavome visų šalių susilaikyti nuo problemos politizavimo ir veikti atsizvelgiant tik į romų šeimų interesus.

Taip pat Kosovui naudingos ir daugiašalės programos, įtraukiančios Vakarų Balkanų šalis ir Turkiją, pagal kurias finansuojamas romų žmonių civilinės registracijos procesas. Mūsų parama romams Kosove apima ir švietimą. Kartu su Europos Vadovų Taryba remiame aukštos kokybės švietimą romų vaikams, įskaitant švietimą jų gimtąja kalba.

Mano nuomone, visa tai labai atitinka Jūsų pasiūlymus. Labai dėkoju visiems garbingiems Parlamento nariams už dėmesį ir laukiu Jūsų klausimų.

Doris Pack, PPE-DE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau pasveikinti pranešėją ir šešėlinį pranešėją, nes manau, kad kartu mes parengėme labai gerą rezoliuciją.

Šioje rezoliucijoje reikalaujama, kad Taryba ir Komisija užtikrintų, jog bus imtasi bendrų veiksmų Kosove, kad EULEX veiks kartu su Europos Sąjungos vyriausiuoju įgaliotiniu bei, kad bus sukurta sinergija ekonominio ir socialinio Kosovo gyvenimo, kuriam būtina tobulėti, labui.

EULEX misija taip pat turi būti užtikrinama, kad į teismo bylas, kurios tęsiasi ten metų metus, pagaliau bus atkreiptas dėmesys ir bus baigtos. Vis dar yra daug žiauraus elgesio atvejų, kurie nebuvo atskleisti ir nagrinėjami teisme. Kovoti su korupcija Kosove taip pat labai svarbu, nes vis dar yra nemažai nusikaltėlių laisvėje, kurie liko nenubausti.

Be to, ką jau išgirdome, Europos Sąjunga turėtų apsvarstyti galimybę imtis veiksmų ne tik plačiu mastu, bet ir labiau susitelkiant į kasdienį ten gyvenančių žmonių gyvenimą bei vietos projektų galimybes įtraukti vietos žmones. Šis darbas labai svarbus.

Mes turime reikalauti, kad Kosovo valdžia pagaliau pradėtų praktiškai įgyvendinti savo konstituciją, apimančią Martti Ahtisaari planą. Kosovo žmonės turi sužinoti, jog kasdienį savo gyvenimą jie gyvena kartu. Be to, serbai, albanai ir kitos mažumos turi būti laikomi piliečiais, turinčiais vienodas teises.

Kosovo valdžia turi pasistūmėti ir su savo decentralizacijos programa. Žinoma, aš labai palaikau daugiatautės Europos kolegijos įsteigimą, kuri būtų dar viena bendra institucija be Prištinės universiteto ir Mitrovicos universiteto, pabrėžiančių bendrą ateitį.

Be to, norėčiau, kad Serbija pagaliau suvoktų, jog serbai Kosove nenori, jog juos ragintų nedalyvauti valstybės valdyme. Jiems turi būti leista dalyvauti valstybės valdyme, parlamento darbe ir visuomeniniame gyvenime. Tai vienintelis kelias Kosovui suklestėti.

Csaba Sándor Tabajdi, *PSE frakcijos vardu*. – (FR) Gerb pirmininke, kalbu Socialistų frakcijos Europos Parlamente vardu. Galime patvirtinti, kad padėtis Kosove gerėja. Dėkojame ES pirmininkaujančiai Čekijai ir Komisijai už gerą bendradarbiavimą. Visiškai sutinku su Doris Pack tvirtinimu, kad EULEX misija – labai didelis iššūkis Europos saugumo ir gynybos politikai, vienas iš didžiausių iššūkių per visą Europos Sąjungos, kaip Bendrijos, grindžiamos teisine valstybe, istoriją.

Gera tai, jog po Saugumo Tarybos pirmininko pareiškimo, kuriam pritarė Serbijos Vyriausybė, atsirado teisinis pagrindas. Tarp Kinijos ir Rusijos buvo tylus susitarimas, kuris anksčiau atmetė bet kokią konflikto sprendimo galimybę.

Svarbu, kad EULEX bendradarbiautų su suinteresuotomis šalimis Kosove. Neturime pakartoti MINUK klaidų, dėl kurių buvo iššvaistyta daug laiko ir atitolino Kosovo žmones. Doris Pack palietė ir šią temą. Labai svarbu išaiškinti kompetencijos pasiskirstymą tarp Kosovo Vyriausybės ir Parlamento, iš vienos pusės, ir EULEX, iš kitos pusės.

Negalime priimti atsakomybės už Kosovo vystymąsi. EULEX misijos buvimas šiaurės Kosove yra labai svarbus norint išvengti šios teritorijos pasidalijimo. Galų gale, visiškas konstitucijos nuostatų ir Ahtisaari plano įgyvendinimas – esminis dalykas mažumoms.

Johannes Lebech, *ALDE frakcijos vardu*. – (DA) Gerb pirmininke, pirmiausia norėčiau nuoširdžiai pritarti šiam pasiūlymui dėl rezoliucijos ir padėkoti Joostui Lagendijkui už gerą darbą. Rezultatas – protingas ir temą atitinkantis tekstas, kuriame nagrinėjamos visos svarbios problemos. Priimdami šią rezoliuciją Europos Parlamente mes patys pirmieji išsiunčiame Kosovo žmonėms ir kitų Vakarų Balkanuose esančių šalių tautoms signalą, sakantį „Jūs nepamiršti, Jūs esate Europos dalis“. Tai nėra tik tušti žodžiai, neturintys realios reikšmės. EULEX misija, iki šiol didžiausia misija įgyvendinant bendrąją Europos saugumo ir gynybos politiką, jau vykdoma. Malonu, jog misiją palaiko Jungtinės Tautos bei tai, kad ji aprėpia visą šalį.

Priimdami rezoliuciją mes Europos Parlamente palaikome Kosovą dėl šios misijos. Be to, atkreipiame dėmesį į sritis, kuriose ES valstybės narės gali padėti Kosovui. Tai susiję su konkrečia pagalba įtvirtinant viešojo sektoriaus administravimą, stiprinant pilietinę visuomenę ir švietimo projektams. Atkreipiame dėmesį į sritis, kuriose Kosovo lyderiams reikia tobulėti, pvz., mažumų apsauga, nes kalbame rimtai sakydami, kad esame pasiruošę padėti Kosovui bandant sukurti demokratišką visuomenę. Mažumas gerbiančią demokratinę visuomenę, taikiai gyvenančią su kaimyninėmis šalimis. Tai daroma ne tik dėl Kosovo ateities, bet ir dėl viso Balkanų regiono ir visos Europos ateities. Laukia ilgas ir sunkus kelias. Yra tik vienas kelias ir jis veda link Europos ir visiškos Kosovo ir likusių Vakarų Balkanų šalių integracijos į Europos bendradarbiavimo sistemą.

Ryszard Czarnecki, *UEN frakcijos vardu*. – (PL) Gerb pirmininke, gimus šiai naujai šaliai, t. y. Kosovui, pirmoji padaryta nuodėmė sukėlė tarp Serbijos mažumų Kosove ir Metochijoje bei pačioje Serbijoje jausmą,

kad nauja valstybė ir dauguma musulmonų buvo nuteikti prieš serbus. Tikriausiai tai turėjo įtakos Belgrado ir Prištinės santykiams, ir, žinoma, Kosovo žmonių ir serbų, gyvenančių etniniuose serbų anklavuose, santykiams.

Jeigu nebus gerbiama Serbijos mažumų kultūrinės teisės, teisės į mokslą ir religinės teisės, pablogės ne tik dvišaliai Kosovo ir Serbijos santykiai bei santykiai su kitomis Balkanų dalimis, bet ir pailgės Prištinės kelias Europos Sąjungos narystės link.

Pritariu tam, ką teigė prieš mane kalbėjęs Johannes Lebech. Kosovo valdžia turi suprasti, jog pagarba mažumų teisėms atitinka Europos standartą. Turime griežtai laikytis šių principų ir šiuo atžvilgiu atidžiai stebėti savo partnerius Kosove.

Joost Legendijk, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (NL) EULEX užtruko beveik metus, kol galėjo pradėti vykdyti pirminius savo įgaliojimus. Šiandien vertėtų trumpai prisiminti, ką tie pirminiai įgaliojimai apėmė.

Kaip jau kažkas minėjo, EULEX, iki šiol didžiausia Europos misija, turėjo plėstis ir veikti visame Kosove, tiek upės lbar šiaurėje, tiek pietuose. Be to, EULEX turėjo kontroliuoti tris sritis: muitinę, policiją ir teisingumą, o svarbiausia, neturėjo būti dviprasmiškumo (turiu omenyje, jokio dviprasmiškumo) santykiuose tarp EULEX ir Jungtinių Tautų organizacijos UNMIK. Nekalbant jau apie tai, kad veikiant vien EULEX, ta šalis būtų pasidalijusi į šiaurę ir pietus. Žinoma, ne to buvo siekiama.

Ilgą laiką atrodė, jog neįmanoma įvykdyti pirminių įgaliojimų dėl pagarsėjusios blokados Saugumo Taryboje. Iš tikrųjų tik nuo praeitų metų lapkričio mėn. pradėjo atrodyti, kad reikalai susitvarkys. Praėjus dviem, trim mėnesiams po to, kai veiksmai iš tikrųjų prasideda, naudinga įvertinti ir suvokti, ar reikalai tvarkosi arba – leiskite atsargiau pasakyti – atrodo, jog reikalai tvarkosi.

Kosovo policija patenkinta nuostabiu bendradarbiavimu su EULEX. Pagaliau muitinės pareigūnai vėl pasirengę veikti ir toliau veikia po to, kai Kosovo serbai pernai iki pamatų sudegino muitinę. Pagaliau buvo pradėti daugybė nebaigtų teismo procesų etninio smurto ir korupcijos srityse, kas dar kartą parodo, kad EULEX veikla vykdoma visų bendruomenių, o ne tik albanų ar serbų labui.

Labai tikiuosi, kad per paskutinius kelis mėnesius EULEX padarys pažangą teigiama linkme. Taip pat nuoširdžiai tikiuosi, kad Belgradas suvoks, kad dabartinė konstruktyvus darbo su Europos Sąjunga koncepcija yra nepalyginamai efektyvesnė už nuolatinį bandymą perrašyti istoriją. Svarbiausia, tikiuosi, kad Kosovo valdžios institucijoms pavyks išspręsti šią daugybę problemų, su kuriomis jie vis dar susiduria. Galų gale su korupcija kaip ir su organizuotu nusikalstamumu, kuris vis dar per daug paplitęs Kosove, bus susidorota. Galiausiai, Kosovas turės ilgalaikės energijos atsargas, grindžiamas ES teisės aktais, o Kosovo ekonomika plėsis.

Kosovas – nepriklausoma valstybė ir nesvarbu, ar tai patinka Parlamentui ar ne, nėra kelio atgal. Mes, Europos Sąjunga, galime turėti naudos Kosovui tapus perspektyvia valstybe.

Tobias Pflüger, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (DE) Gerb. pirmininke, mano frakcija, Europos vieningųjų kairiųjų jungtinė frakcija / Šiaurės šalių žalieji kairieji, atmeta pateiktą rezoliuciją dėl Kosovo. Dauguma šalių narių, bet ne visos, pripažino, kad Kosovas pažeidžia tarptautinę teisę. Mano frakcija primygtinai reikalauja, kad visi nuostatai dėl Kosovo atitiktų tarptautinę teisę ir jiems pritartų visos susijusios šalys, įskaitant Serbiją. Kosovo pripažinimas sukūrė pražūtingą precedentą, kuriuo seka kiti regionai, pvz., Pietų Osetija ir Abchazija.

ES pradėjo EULEX misiją Kosove. GUE/NGL frakcija nepitaria šiai misijai, nes ji grindžiama Kosovo pripažinimu, pažeidžiant tarptautinę teisę, taigi sukuriant kažką panašaus į ES protektoratą. EULEX, o aš cituoju, turi „tam tikras vykdomąsias pareigas“. Tai reiškia, kad EULEX pareigūnai gali pripažinti negaliojančiais paprasčiausius Kosovo valdžios institucijų sprendimus. Į EULEX misiją įtraukti ir 500 policininkų tam, kad malšintų maištus. Sausio 26 d. EULEX ir KFOR surengė bendrus mokymus apie maištų malšinimą. Deja, tai rodo glaudų ES ir NATO bendradarbiavimą Kosove.

Taip pat ES ir kitos organizacijos skatina neliberalų ekonomikos restruktūrizavimą Kosove, bet tai nėra tai, ko nori vietos žmonės. Dėl to reikalaujame sprendimų, kurie atitiktų tarptautinę teisę ir neabejotinai balsuojame prieš ES EULEX misiją. Jeigu tikrai norime paremti vietos žmones, EULEX misija neeis mums to padaryti.

Bastiaan Belder, *IND/DEM frakcijos vardu.* – (NL) Kai prieš du mėnesius lankiausi Kosove darbinio vizitu, galėjau suprasti, kodėl daugybei žmonių sudėtinga suvokti tarptautinį buvimą toje šalyje. Be to, man susidarė įspūdis, kad skirtingi lygiai ne visada gerai dirbdavo kartu.

Europos institucijos neturėtų tiesiog gūžčioti pečiais. Mes į tai jau įsitraukėme. Dėl EULEX misijos Europa tapo atsakinga už situaciją vietoje. EULEX turėtų užimti kategoriškesnę poziciją ir padėti Kosovo valdžios institucijoms kai tik gali, neatsižvelgiant į tai, ar to prašoma ar ne.

Norėčiau pabrėžti du dalykus. Visų pirma primygtinai siūlau valstybėms narėms, kurios dar nepripažino Kosovo, iš naujo apsvastyti savo poziciją. Kosovui, esančiam tarp Serbijos sienų, nebėra kelio atgal. Antra, reikalauju parengti generalinį planą Vakarų Balkanų šalims, kuris realiai padėtų visoms susijusioms šalims pasiręgti įstoti į Europos Sąjungą. Tai – Europos išipareigojimas Vakarų Balkanų šalims.

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, kaip šešėlinis Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos pranešėjas, norėčiau pasveikinti Joostą Lagendijką su nuostabiu tekstu. Mes pritariame reformos programai Serbijoje ir, žinoma, gerbiame tą nedaugelį ES valstybių narių, kurios nepripažino Kosovo pagal tarptautinę teisę.

Vis dėlto norime atkalbėti žmones, manančius, kad tai galima pakeisti. Trys ketvirtadaliai šių Rūmų narių balsavo už Kosovo pripažinimą. Komisija kartu su 23 iš 27 valstybių narių, visomis G7 valstybėmis, keturiomis iš šešių buvusių Jugoslavijos respublikų ir trimis iš keturių Kosovo kaimyninių valstybių, taip pat pasisakė už.

Tai parodo, kad šis vystymasis yra negrįžtamas. Dėl to svarbu pažvelgti į ateitį, kurioje slypi keletas pavojų. Pirmas didelis pavojus – Kosovo padalijimas. Iki šiol buvusi Jugoslavija buvo padalyta išilgai senųjų respublikų sienų arba išilgai senųjų vidinių autonominių regionų sienų. Jeigu, pvz., būtų perbraižytas Mitrovicos žemėlapis, rezultatas būtų toks, kad, pvz., Preševo slėnyje Serbijoje gyvenantys albanai, Novi Pazarų sandžako žmonės ir kiti pradėtų abejoti, kur turi būti sienos. Tai sukeltų labai pavojingą situaciją.

Dėl to prasminga vadovautis Ahtisaari planu, kuriame paisoma senųjų Jugoslavijos sienų ir užtikrinama platesnė abipusė apsauga. Buvusiame Ahtisaari plane, kuris dabar yra Kosovo Konstitucijos dalis, siūloma mažumų apsauga, yra pati išsamiausia apsaugos programa pasaulyje. Serbai Kosove turėtų pasinaudoti šia proga ir pasinaudoti šia mažumų apsauga.

Gerb. Tarybos pirmininke, Jūs žinote, kad aš pats esu kilęs iš mažumų, kurios kažkada buvo išnaudojamos tam, kad kiti pasiektų savo tikslus. Serbai Kosove turi užtikrinti, kad vengs tokios situacijos. Kitas pavojus, gresiantis Kosovui – chaosas ir korupcija. Galiu pasakyti tik tiek, kad būtina stiprinti EULEX, nes UNMIK sukūrimas buvo ne sprendimas, o, tiesą sakant, problemos dalis.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, mano kolega narys Joost Lagendijk yra tokioje pačioje situacijoje kaip ir Kosovas. Jis – pranešėjas, bet ne visi jį pripažįsta pranešėju, nors, iš tikrųjų, jis yra pranešėjas. Šiomis aplinkybėmis norėčiau jam ir Csabai Tabajdi labai padėkoti už pranešimą.

Žinoma, nepadarėme tokios didelės pažangos pripažindami Kosovą kaip daugybę žmonių, įskaitant žmones Kosove, būtų norėję. Turime pripažinti, jog Serbijai tai buvo skausminga. Neturėtumėme kurstyti aistrų. Turėtumėme stengtis užtikrinti, kad procesas būtų taikus. Nepaisant pradžioje pasakytų daugybės šiurkščių Serbijos lyderių žodžių, labai džiaugiuosi, kad jie stengėsi įteisinti ir neutralizuoti situaciją tam, kad suteiktų EULEX misijai galimybę. Norėčiau paklausti visų tų, kurie nepritaria EULEX misijai, kokioje padėtyje dabar būtų Serbijos ir kitos mažumos, jei nebūtų EULEX misijos?

Serbijos mažumų ar Serbijos požiūriu, kvaila smerkti EULEX misiją. Manau, kad tai, jog tas, kuris čia, Parlamente, palaiko Serbiją ir pasmerkė EULEX misiją, yra tiesiog absurdiška. Tačiau, tiesa tai, jog vis dar yra keletas neatsakytų klausimų. Politikos lyderiai Kosove privalo stengtis, kad viskas susitvarkytų. Viena iš mūsų užduočių ir reikalavimų – įgyvendinti visus Ahtisaari plano, dėl kurio, kaip rezoliucijos dalies, rytoj balsuosime, aspektus.

Taip pat turėtumėme skatinti viso regiono integraciją. Žinoma, visos šalys turės atlikti namų darbus. Tačiau, kuo didesnę pažangą padarys Serbija ir Makedonija integracijos procese, tuo greičiau galėsime išspręsti Kosovo klausimą ir kitus susijusius atvirus klausimus. Tik visų regiono šalių integracija sukurs sąlygas, kurių reikia taikiam Kosovo vystymuisi.

Annemie Neyts-Uyttebroeck (ALDE). – (NL) Kadangi sakiusieji kalbas, labai gerai arba ypatingai gerai žino, kokia situacija Kosove, nebūtina toliau plėtoti šios temos, bandant įsitikinti, kaip gerai žinome, kokia yra padėtis.

Pirmiausia norėtumėme pasidžiaugti tuo, kad pirmųjų Kosovo nepriklausomybės metų pabaigoje reikalai klostosi gana neblogai ir daug geriau nei daugelis baiminosi. Be to, norėčiau išreikšti savo džiaugsmą ir

pasitenkinimą tuo, jog dėl daugelio žmonių geranoriškumo ir Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos meistriškumo EULEX misija galiausiai pradėjo veikti. Labai daug kas priklausys nuo šios EULEX misijos sėkmės, nes dešimt metų prieš paskelbiant Kosovo nepriklausomybę, Kosovas buvo protektoratas. Dabar svarbiausia, kad mes visi nukreiptume Kosovą brandumo link.

Sylwester Chruszcz (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, dėl vienašališkai albanų bendruomenės priimto sprendimo Serbijos provincija Kosove buvo atskirta nuo Serbijos. Mano asmenine nuomone, šis žingsnis – tai precedentas neturintis tarptautinės teisės pažeidimas. Be to, šis sprendimas, kaip parodė praeitų metų įvykiai Kaukaze, vėliau turėjo neigiamos įtakos.

Norėčiau Jums priminti, kad Jungtinės Tautos nepripažino Kosovo albanų priimto sprendimo. Tebegalioja Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucija Nr. 1244. Dėl to norėčiau išpėti nepriimti jokių sprendimų kol Tarptautinis baudžiamasis teismas nepriims sprendimo šiuo klausimu. Tik tada žinosime tikrą teisinį provincijos, kuri, pagal tarptautinę teisę, tebėra neatsiejama Serbijos dalis, statusą.

Norėčiau atkreipti Jūsų dėmesį į dramatišką padėtį, su kuria vis dar susiduria Serbijos bendruomenė pasiskelbusioje Kosovo Respublikoje. Leiskite atvirai pripažinti, jog tam tikrų Europos Sąjungos valstybių narių priimtas sprendimas pripažinti tą šalį buvo lemiamas klaida. Tai gana paprasta. Kosovas priklauso Serbijai.

Erik Meijer (GUE/NGL). – (NL) Kadangi Kosovas paskelbė savo nepriklausomybę beveik prieš metus, Europos Sąjungas nuomonė šiuo klausimu beviltiškai išsiskyrė. Graikija neapsisprendusi, o Ispanija, Rumunija, Slovakija ir Kipras nepritaria Kosovo nepriklausomybei dėl vidaus priežasčių. Bendras EULEX projektas, kuriuo Europos Sąjunga tikisi įgyti įtaką Kosove atrodo kaip priemonė, kuria siekiama tik paslėpti šį vidinį padalijimą.

EULEX gali būti naudinga Europos Sąjungai, bet ar tą galima pasakyti ir apie Kosovą? Kosovo žmonės labai nori greitai įstoti į Europos Sąjungą ir tapti lygiateise valstybe nare. Po beveik šimtmetį trukusio Serbijos pavergimo, jie, žinoma, nebenori dar vieno kišimosi iš išorės. Siekiant išvengti chaoso, toks projektas kaip EULEX kurį laiką, t. y. pirmus kelis 2008 m. mėnesius, tikriausiai galėtų būti naudingas. Tačiau, tas laikas jau praėjo. Vėlyvas EULEX atvykimas tikrai sudaro įspūdį, jog Europos Sąjunga norėtų paversti Kosovą protektoratu, kuriame būtų kariuomenė ir būtų jaučiama įtaka valdymui, kaip anksčiau buvo Bosnijoje ir Hercegovinoje, kur tokia strategija nebuvo labai sėkminga.

Norint užtikrinti taiką ir harmoningą Kosovo ateitį, reikia įtraukti ne tik dabartinę vyriausybę ir valdymo organus. Svarbios jėgos – judėjimas už apsisprendimo teisę Vetėvendosje pietinėje dalyje, kuris laiko ES iniciatyvą beprasmisku kolonializmu, ir serbų atstovai savivaldybėse, esančiose šiaurinėje Ibar upės pusėje, kurie daro viską, ką gali, kad išlaikytų nuolatinį ryšį su Serbija. Neišgirdę šių neigiamų atsiliepimų apie EULEX, nepriimsime ilgalaikio sprendimo. Kosovo atečiai naudingesni plačiai priimti vidaus kompromisai nei akivaizdus Europos Sąjungos jėgos demonstravimas.

Patrick Louis (IND/DEM). – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, prieš dešimt metų NATO bombardavo Belgradą, neabejotinai, tam, kad atšvęstų savo penkioliktąsias metines ir dar kartą apibrėžtų savo kompetencijos sritį, kurią apriboja Vašingtono konvencija. Bombarduojama buvo pažeidžiant tarptautinę teisę, t. y. be išankstinio Jungtinių Tautų sutikimo.

Prieš metus Priština vienašališkai paskelbė Kosovo nepriklausomybę, akivaizdžiai pažeisdama Jugoslavijos Federacijos Respublikos, kurios suverenitetas, teritorinis vientisumas vis dėl to buvo dar kartą patvirtintas Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucija Nr. 1244, suverenitetą.

Šiandien Europos EULEX misija kartu su Jungtinių Tautų specialistais tikisi, kad Kosovas gali tapti valstybe, grindžiama teisinės valstybės principais. Jeigu padėtis nebūtų tokia baisi, būtų įdomu paklausti, kaip galima pasiekti tokių rezultatų, esant tokiai pradžiai.

Tuo tarpu mes prašome šios misijos užtikrinti, kad tautinės serbų mažumos būtų gerbiamos ir vertinamos jų protėvių žemėje. Mums tai atrodo gera pradžia dar kartą įkurti teisinę valstybę.

Anna Ibrisagic (PPE-DE). – (SV) Gimiau Balkanuose. Devintojo dešimtmečio pabaigoje iš arti sekiau neramumus Kosove. Mačiau, kaip Slovėnija ir Kroatija tapo nepriklausomomis valstybėmis ir išgyveno karą 20-ojo amžiaus pradžioje. Pati išgyvenau karą Bosnijoje ir galiausiai išvykau iš šalies kaip pabėgėlė. Žinau, kad labai lengva pradėti karą, bet taip pat žinau ir tai, kad daug sunkiau įvesti taiką ir atkurti žmonių pasitikėjimą vienas kitu.

Kosovo padėtis dabar tokia, kad būsimosios to regiono kartos suvaidins lemiamą vaidmenį atkuriant pasitikėjimą tarp skirtingų etninių grupių būtent dėl šios problemos. Džiaugiuosi, kad Joost Lagendijk aiškiai išreiškė savo poziciją parodydamas ryžtą dėl to, kad turėtumėme pamiršti apie diskusijas apie Kosovo nepriklausomybę ir susijusius konfliktus.

Visą savo laiką ir energiją dabar turėtumėme skirti diskusijoms apie tai, kaip sustiprinsime lygias žmonių teises tam, kad jie gyventų taikiai, dirbtų ir sukurtų geresnę ateitį Kosove. Turime susitelkti į veiksmingą mažumų apsaugos ir ekonominės situacijos pagerinimą bei kovą su plačiai paplitusia korupcija ir organizuotu nusikalstamumu.

Padėti sustabdyti smurtą tarp etninių grupių turėtų būti kiekvieno Kosove gyvenančio asmens užduotis. Teismai turėtų užtikrinti, kad į karo nusikaltimus būtų atkreiptas dėmesys. Kai kurie Parlamento nariai apgailestauja dėl ES buvimo Kosove ir išitraukimo į Kosovo problemas, bet tie iš mūsų, kurie išgyveno karus Balkanuose, apgailestauja dėl to, kad ES neišitraukė į problemas dar labiau.

Vis dar reikia padaryti daug darbų ir tai užtruks, bet galiausiai visa tai vardan pasitikėjimo tarp žmonių atkūrimo, taigi būsimosios kartos turės galimybę mokytis, gyventi ir dirbti kartu taikiai, rodydami pagarbą vienas kito skirtumams. Tai – Europos idėjos esmė.

(Plojimai)

Libor Rouček (PSE). – (CS) Norėčiau trumpai paminėti būtent Serbijos vaidmenį. Nepaisant sudėtingos padėties šalyje, Serbijos vyriausybė laikosi labai konstruktyvios ir atsakingos nuostatos EULEX misijos dislokacijos Kosove požiūriu. Be to, sutartyje su JT ji paspartino serbų tautybės vyresniojo policijos pareigūno skyrimą į pareigas Kosovo policijoje. Esu įsitikinęs, kad tik taip galima palaipsniui įtraukti Kosovo serbus ir kitokias tautines mažumas į Kosovo politinį, ekonominį ir socialinį gyvenimą. Dėl to taip pat norėčiau pakviesti Europos Sąjungos aukščiausiąjį atstovą užtikrinti, kad Kosovo valdžios institucijos skirs pakankamai dėmesio Mitrovicos regiono daugiašalei plėtrai. Aš, kaip ir Anna Ibrisagic manau, kad dabar saugumo ir ekonominei padėčiai Kosove bei šio regiono ekonominei plėtrai reikia skirti kur kas daugiau dėmesio nei anksčiau.

Nicholson iš Winterbourne (ALDE). – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti J. Lagendijkui, dėl kurio didelių politinių sugebėjimų buvo priimtas puikus nutarimas, kuriuo galime vadovautis.

Ypač esu jam dėkingas už 26 punktą, į kurį norėčiau atkreipti ministrės ir Komisijos dėmesį. Čia pastebime itin prastą 1 500 romų sveikatos būklę; dėl JT klaidingo įvertinimo jau devynerius metus šie žmonės gyvena šalia švino kasyklos. Aš visapusiškai sutinku su tuo, kad, kaip jau minėjo A. Vondra, tai greičiausiai nėra Europos Sąjungos misija. Tačiau dėkoju Komisijos komandai už tai, kad ji pradėjo nagrinėti šį klausimą vos tik jį iškėliau ir už tai, kad ji apsilankė vietoje ir pamatė, kokios žalos padarė švino kiekis. Šių žmonių kraujyje – siaubingas švino kiekis, jis patyrė neatstatomą žalą ir turi būti nedelsiant perkelti gyventi į kitą vietą ir gydomi.

A. Vondra, jūs pažadėjote, kad visapusiškai informuosite šį Parlamentą. Ar galėčiau jūsų, kaip posėdžio pirmininko paprašyti atidžiai atsižvelgti į šį reikalą ir pranešti man apie savo veiksmus?

Alojzas Peterle (PPE-DE). – (SL) Nuoširdžiai sveikinu pranešėją ir šešėlinius pranešėjus su puikia ataskaita. Jos tikslas – padėti toliau stabilizuoti ir normalizuoti Kosovą.

Sėkmė Kosovo regione pastaraisiais metais sutvirtino mūsų viltis, kad Kosove gali kartu sugyventi keletas tautybių ir kultūrų. Tik įvykdžius šią sąlygą, Europos siekiai tiek dėl Kosovo bei viso Vakarų Balkanų regiono gali tapti realybe.

Mes padarėme pažangą ir nemažą, o dabar reikia daryti daugiau. Aš ypač sveikinu tai, kad savo pastangomis EULEX taip pat prisideda prie padėties Kosove normalizavimo. Sveikinu pastaruoju metu įkurtas Kosovo saugumo pajėgas ir tai, kad dalis serbų bendruomenės dirba Kosovo policijoje. Norėdami greičiau pasiekti pažangos, privalome dirbti politiniame, ekonominiame, saugumo ir kitokiuose frontuose bei skirti daug dėmesio tam, kas dedasi vietos lygmeniu, kur sambūvio klausimas itin opus. Turime remti projektus, stiprinančius tautybių sambūvį ir bendradarbiavimą. Dėl to sveikinu Europos Komisijos ketinimus naudotis visomis jos turimomis priemonėmis pažangai pasiekti. Būtent to Kosovui ir reikia.

Richard Howitt (PSE). – Gerb. pirmininke, sveikinu šios dienos diskusijas ir nutarimą kaip naują žingsnį siekiant normalizuoti santykius tarp Europos Sąjungos ir Kosovo praėjus metams po nepriklausomybės paskelbimo.

Svarbu pabrėžti, kad tie, kurie, kaip G. Van Orden ir Didžiosios Britanijos konservatorių atstovas Ch. Tannock prieštarauja tokiems veiksams, pasirodo, klysta, nes šiuo metu 54 šalys (įskaitant 22 ES valstybes nares) yra pasirengusios teisiškai pripažinti šį regioną, o su Serbijos pritarimu jame dislokuota ES teisės normų misija. Iš tiesų, mes visą laiką ginčijomės dėl to, ar Kosovo problemos sprendimas padės Serbijos siekiams ES požiūriu, o šiandien mes kartojame, kad norime, jog jiems pasisektų.

Vakar ES teisingumo misijoje pradėtas pirmas karo nusikaltimų teismo procesas Kosove. Šiandien Jos Didenybė Britanijos Karalienė Anne lankosi neįgalių vaikų mokykloje Gjilane, Kosove. Abu šie faktai rodo, kad Europa yra pasišventusi niekuomet nepamiršti praeityje įvykusios neteisybės, bet šiandien dirbti siekiant sukurti geresnę ateitį visiems.

Ria Oomen-Ruijten (PPE-DE). – (NL) Visų pirma norėčiau pasveikinti J. Lagendijką su šiuo labai sklandžiu nutarimu ir pasinaudoti proga padėkoti D. Pack, nes ji ir jos delegacija atliko nemažai darbo šioje srityje.

ES uždaviniai aiškūs: Kosovas neturi tapti juodąja skylė. Už tai visų pirma yra atsakingos Kosovo valdžios institucijos. Gyventojai turi pasitikėti ne tik vyriausybe, bet ir teisine sistema. Korupcija ir nusikalstamumas griauja valstybę. Visapusiškai dalyvauti turėtų ir moterys bei mažumos.

Mano nuomone, atsakomybę turėtų prisiimti ir kaimyninės šalys, ypač Serbijos valdžios institucijos. Tame regione visi yra suinteresuoti konstruktyviu dialogu ir regioniniu bendradarbiavimu.

Europos Sąjunga taip pat yra atsakinga. Parengdama EULEX Europos Sąjunga nustatė sau aukštus siekius. Gerai, kad pagaliau pradėta realiai dirbti. Ateinantys dveji metai parodys, ar EULEX iš tiesų turės kokio nors ilgalaikio poveikio. Labai tikiuosi, kad taip.

Stabilumas, taika ir teisės normų raida Kosove – svarbiausi dalykai Kosovo gyventojams ir tautinėms mažumoms, tačiau tuo taip pat suinteresuota ir Europos Sąjunga. Paramos veiksmingumo reikšmė šiuo požiūriu yra milžiniška. Kartu su D. Pack neseniai lankėmės Kosove. Paramos netrūksta, tačiau ji galėtų būti geriau ir veiksmingiau koordinuojama.

Adrian Severin (PSE). – Gerb. pirmininke, kiek šalių turi pripažinti valstybę, kad ji taptų nepriklausoma? Tai – ne klausimas, nes pripažinimo kokybė svarbesnė nei pripažinusių šalių skaičius. Apsisprendimo teisės deklaracija nebūtinai baigiasi nepriklausomybe, jei atitinkamos šalies nepripažįsta tie, kurių požiūriu tokia teisė deklaruojama.

Šalis iš tiesų netampa nepriklausoma, kol Jungtinių Tautų saugumo taryba to nepripažįsta. Be to, valstybė nėra nepriklausoma, jei ji negali suteikti visoms joje gyvenančioms bendruomenėms teisingų galimybių organiškai integruotis į pilietinę ir daugiakultūrę visuomenę ir jei nesugeba pati savęs išlaikyti ir valdyti.

Dėl to žlugo Athisaario planas. Prašyti atstatyti pirmiau buvusią padėtį – taip pat ne sprendimas, nes būtina judėti į priekį. Dėl to Europos Sąjunga ir Jungtinių Tautų saugumo tarybos nuolatiniai nariai privalo surengti tarptautinę konferenciją, kurios tikslas – rasti tvarų sprendimą, kaip užtikrinti demokratijos saugumą, pasiekti geostrateginę pusiausvyrą ir socialinę ekonominę stabilumą Vakarų Balkanuose. Šiomis aplinkybėmis reikėtų vėl pradėti kalbėti apie Kosovo tarptautinį teisinį pripažinimą, o pačiam regionui turėtų būti parengtas aiškus integracijos į ES planas.

Deja, J. Lagendijko ataskaitoje tokie dalykai nenagrinėjami ir dėl to nenumatomas realus kelias į ateitį. Todėl Rumunijos socialdemokratai bus priversti balsuoti prieš šią ataskaitą.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Vadovaujantis tarptautinės teisės nuostatomis ir atsižvelgiant į JT saugumo tarybos 1999 m. nutarimą Nr. 1244, Kosovas negali būti traktuojamas kaip valstybė. Kosovo vienašališkai paskelbtos nepriklausomybės nėra pripažinusios penkios ES valstybės narės. Tačiau Kosovas – tikrovės dalis, todėl turime spręsti jo klausimą.

Stabilumas Vakarų Balkanuose, regione, turinčiame labai daug galimybių artimiausioje ateityje įstoti į ES – svarbiausias dalykas. Todėl ES privalo atlikti pagrindinį vaidmenį kontroliuojant šioje teritorijoje esančią nestabilią padėtį. EULEX misija, kuri jau yra pasiekusi savo pradinius veiklos pajėgumus – svarbus pirmasis žingsnis šia kryptimi, nes parama ir koordinavimas būtini siekiant užtikrinti, visų pirma, bendradarbiavimui tarp tautų tinkamą aplinką ir galimybę grįžti prie normalaus gyvenimo.

Būtina užtikrinti visų Kosovo mažumų, įskaitant serbų apsaugą. Siekiant išvengti chaoso ir užtikrinti stabilią plėtrą, reikia stiprinti institucijas. Būtina grąžinti turtą ir užtikrinti pabėgėlių teisę grįžti į namus. ES finansinės priemonės, ypač paramos rengiantis įstoti į Sąjungą priemonė turi būti naudojamos siekiant skatinti socialinę

ir ekonominę plėtrą, didinti skaidrumui ir skatinti tautinių mažumų susitaikymo procesą. Kosovo jokiais būdais negalima atskirti nuo Europos procesų. Jis privalo turėti Europos perspektyvą kaip regionas. Kiekviename regione turime taikyti tokius pačius standartus. Tai, ko prašoma iš kitų šio regiono šalių, turi būti taikoma ir Serbijai su Kosovu.

Europos Sąjunga privalo reikalauti atnaujinti dialogą tarp Prištinos ir Belgrado. Mano manymu, šiuo metu priimtas nutarimas neatspindi visų Europos Sąjungos 27 valstybių narių pozicijų Kosovo atžvilgiu. Būtent todėl Rumunijos PPE-DE frakcijos delegacija, neskaitant iš Vengrijos kilusių EP narių, ketina balsuoti prieš šį nutarimą.

Csaba Sógor (PPE-DE). – (HU) Serbiją reikėjo subombarduoti tam, kad ji suprastų, jog mažumų teises reikia gerbti. Tai buvo griežta pamoka. Užuo suteikus Kosovui autonomiją, jai teko pripažinti Kosovo nepriklausomybę. Kosovas – tarytum perspėjimas ir ES valstybėms narėms. Kiekviena valstybė narė turi užtikrinti, kad jos teritorijoje gyvenančios tradicinės tautinės mažumos gali gyventi saugiai ir jaustis kaip namie. Patenkintos mažumos – tvirčiausias kiekvienos šalies saugumo, suverenumo ir ekonominės plėtros pagrindas. 2008 m. vasario 17 d. dalyvavau oficialiose iškilmėse Prištinoje Kosovo nepriklausomybės proga. Tikiuosi, kad sugebėjau užtikrinti, jog Kosovo teritorijoje yra paisoma serbų mažumų kultūrinės ir teritorinės autonomijos. Kosovo albanams buvo suteikta galimybė pasinaudoti europietišku sprendimu. Serbija turi dar vieną galimybę: Vojvodiną. ES valstybės narės taip pat gali stengtis suteikti kultūrinę arba teritorinę autonomiją jų teritorijoje gyvenančioms tautinėms mažumoms. Būtų nemalonu, jei šiuo požiūriu kai kurios ES valstybės narės atsiliktų nuo Kosovo ir Serbijos.

Victor Boştinaru (PSE). – (RO) Kaip Europos Parlamento ir Pietryčių Europos delegacijos narys, kalbant apie mūsų bendrąsias vertybes, kurias didžiuodamiesi vadiname „europinėmis“, tikiuosi išgirsti, kad Europos Parlamentas ir Europos Komisija naudojami visomis savo galiomis ir įgaliojimais, kad Kosovo politinės partijos taptų atviros daugiataučiam atstovavimui ir kad bet kokia būsima pažanga santykiuose tarp Kosovo ir Europos Sąjungos priklausys nuo tokios plėtros.

Tikiuosi, kad šioje ataskaitoje mums bus pasakyta, kad modelis, kurį ES ketina sukurti Kosove už Europos mokesčių mokėtojų pinigų tikrai pritaikytas skirtingoms tautoms, kultūroms, religijoms ir nėra pagrįstas segregacija. Pokalbiuose su Kosovo parlamento nariais jie mums pasakojo, kad šiuo metu tokį modelį įgyvendinti neįmanoma.

Norėčiau baigti tokiu klausimu: jei tokio modelio negalima pritaikyti Kosovui ir jeigu Europos vertybėms nėra vietos Kosove, kokį modelį gali įgyvendinti Europos Komisija?

Gisela Kallenbach (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti J. Legendijkui bei Užsienio reikalų komitetui už tai, kad šiuo nutarimu ir šiomis diskusijomis jie užtikrino, kad Kosovo tema nedings ir mūsų darbotvarkės. Mano nuomone, Kosovo gyventojai to tikrai nusipelnė po to, kai devintajame dešimtmetyje žlugo Europos Sąjungos pastangos šiame regione.

Esame jiems skolingi – skolingi Kosovo ir viso regiono gyventojams pakankamai intensyvią pagalbą jų kelyje į ES. Šiuo požiūriu pagrindinis prioritetas – sukurti sąlygas spartesnei ekonomikos plėtrai, nes kitaip galimi socialiniai neramumai.

Norėčiau paprašyti Komisijos pasinaudoti savo įtaka ir užtikrinti, kad CEFTA susitarimas bus įgyvendintas visų jį pasirašiusių valstybių narių. Dar norėčiau paprašyti Tarybos užtikrinti, kad valstybės narės prieglaudos ieškančių asmenų priverstinės repatriacijos klausimą traktuotų korektiškai.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) EULEX – didžiausia pilietinė operacija, kuri kada nors buvo pradėta įgyvendinti pagal Europos saugumo ir gynybos politiką. Norėčiau pabrėžti, kad tarptautiniame kontingente, kurį sudaro geri 1 900 pareigūnų tarnauja ir 200 karo ir paprastųjų policininkų ir Rumunijos. Taigi Rumunija dalyvauja EULEX, nes Bukarešto pareiga – remti savo partnerius Europos Sąjungoje, net jeigu jis ne visuomet pritaria daugumos priimtiems sprendimams.

Rumunija nėra pripažinusi Kosovo valstybės nepriklausomybės – viena to priežasčių yra tai, kad ji nenori įteisinti bet kokių separatistinių neramumų. Priimtinesnė esamos padėties alternatyva būtų derybų tarp Belgrado ir Prištinos keliu priimtas sprendimas, galbūt konfederacijos pobūdžio. Tačiau esamomis aplinkybėmis svarbu, kad Europos Sąjunga sėkmingai įgyvendintų savo misiją. Tačiau būtina vengti situacijų, kai ES dalyvavimas būtų ištęstas iki neapibrėžto laiko. Kosovas neturėtų tapti Europos Sąjungos protektoratu, jam tiesiog reikia pagalbos tvarkyti savo reikalus.

Šis aspektas svarbus tiek Kosovui, tiek Europos Sąjungai, ypač atsižvelgiant į esamą ekonominę krizę ir mūsų turimus ribotus išteklius.

PIRMININKAVO: LUIGI COCILOVO

Pirmininko pavaduotojas

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE). – (RO) Sutinku su dauguma dalykų, išsakytų Parlamente, tačiau problema yra kur kas sudėtingesnė. Rumunija teisi sakydama, kad Kosovo vienašališko nepriklausomybės paskelbimo teisinis pagrindas yra labai abejotinas, nes pagal tarptautinę teisę mažumos neturi nei kolektyvinių teisių, nei savarankiško apsisprendimo ir atsiskyrimo teisės. Norėčiau pabrėžti tai, kad etninių mažumų atstovai teisių turi.

Kosovo atsiskyrimas ir tai, kad jo valstybingumą pripažino kitos šalys sukūrė pavojingą precedentą, kuriuo vos po keleto mėnesių pasinaudojo Rusija, vienašališkai pripažindama Pietų Osetijos ir Abchazijos separatistinių regionų nepriklausomybę. Abiem šiais atvejais Prezidentas V. Putinas aiškiai rėmėsi Kosovo modeliu. Separatistų judėjimai tokiuose regionuose, kaip Kašmyras, Kalnų Karabachas, Padnestrėje, Kryme, Šiaurės Kipre ir kituose nedelsdami pareiškė, kad šie regionai turi teisę reikalauti nepriklausomybės lygiai taip pat kaip Kosovas.

Manau, kad ateityje Europos Sąjunga ir jos valstybės narės turės nuosekliai remti visų šalių teritorinio vientisumo principą ir aktyviai neskatinėti separatistinių tendencijų. Europos Sąjungas privalo dėti ypatingas pastangas siekdama išlaikyti stabilumą visame Vakarų Balkanų regione ir suteikti pagrindo jo europinėms perspektyvoms.

Miloš Koterec (PSE). – (SK) Kosovas egzistuoja kaip faktas, kurį kai kas pripažino, o kai kas – ne. Net jeigu didžioji dalis valstybių narių yra palankiai nusiteikusias jo nepriklausomybės atžvilgiu arba ją yra pripažinusios, penkios valstybės narės, jau nekalbant apie JT saugumo tarybą, to nėra padariusios.

Jei norime, kad nutarimas turėtų įtakos Europos Sąjungos užsienio politikai, jis privalo turėti vienijantį poveikį. Jei parodysime, kad mūsų bendroji užsienio politika primesta daugumos, tiek Taryboje arba Europos Parlamente, tai turės neigiamos įtakos Sąjungos vienybei. Paieškokime vieningo sprendimo ir nesistenkime primesti sprendimų, kurie geriausiu atveju yra neaiškūs arba net klaidinantys, o jų tekstas parengtas nerūpestingai.

Charles Tannock (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, tai, kad šalys skuba pripažinti Kosovą, mano nuomone, suprastai sunku. Reikėjo išspręsti gausybę senesnių ginčų, kurie buvo vertesni ES pastangų: pvz., padėti Kašmyre arba Taivanyje, arba net Afrikos iškyšulyje esančiame Somalilande.

Kosovo nepriklausomybės deklaracija atskleidė valstybių narių pasidalijimą. Kosovas tikrai negali tapti Europos Sąjungos arba Jungtinių Tautų dalimi, kol kai kurios valstybės narės nepripažįsta jo suvereniteto. Be to, Kosovo precedentas sukėlė Rusijos pasipiktinimą ir lėmė, kad ši šalis praėjusių metų vasarą pripažino Gruzijos regionų Abchazijos ir Pietų Osetijos nepriklausomybę.

Žinoma, įvairių buvusios Jugoslavijos dalių gyventojai turi teisę gyventi taikiai ir gerai. Mes, Europos Sąjungos nariai turime moralinę pareigą padėti, tačiau tokia parama neturėtų būti begalinė. Privalome išvysti realių pokyčių Kosove, tikrų pastangų kovojant su organizuotu nusikalstamumu ir prekyba žmonėmis bei tinkamą mažumų, tokių, kaip serbai, apsauga ir lygybę.

Komisija ir Taryba privalo būti budrios ir reikalauti apčiuopiamos pažangos.

Ingeborga Gräßle (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Biudžeto kontrolės komitetas leidžia sau tarti keletą žodžių apie aukšto lygio užsienio politiką. Esame nustatę, kad Kosove, trečiojoje valstybėje, gaunančioje didžiąją Europos Sąjungos paramos dalį yra itin didelį nerimą keliančių korupcijos atvejų, turinčių rimtų padarinių mūsų biudžeto apibrėžtumui ir Bendrijos interesams.

Gauta Jungtinių Tautų specialiosios paskirties komandos, Komisijos biuro kovai su klastojimu ir „Guarda di Finanza“ galutinė ataskaita. Ši galutinė ataskaita dar nėra įgyvendinta. Ji įsigaliojo 2008 m. birželio mėn. pabaigoje ir atskleidžia rimtus korupcijos naudojant ES lėšas atvejus. Laukiame paaikškinimo.

Ši galutinė ataskaita iš tikrųjų yra galutinė. Tolesnio darbo nebus. Šiuo metu sprendžiant šį klausimą mūsų interesams nėra atstovaujama. Dėl to norėčiau kreiptis į Komisiją su prašymu pagaliau paskirti atstovą. Vien

EULEX to nepadarys. Be to, prieštarauju tam, kad mes vis sugalvojame priežasčių šios valstybės neapibrėžtam statusui pateisinti.

Alexandr Vondra, Tarybos pirmininkas. – Gerb. pirmininke, visų pirma norėčiau padėkoti jums už tai, kad pradėjote šį svarstymą. Manau, tai buvo teisingas žingsnis pasinaudoti artėjančia Kosovo nepriklausomybės deklaracijos pirmųjų metų sukakties proga. Manau, tai padaryta laiku, ypač turint omenyje esamą ekonominę krizę, nes egzistuoja pavojus, kad šis klausimas koku nors būdu dings iš mūsų akiračio, nors privalome baigti šį darbą: ne tik Kosove, bet ir platesnėje Vakarų Balkanų teritorijoje. Manau, tai, ką daugelis jūsų – pvz., Hannes Swoboda ir kiti esate pasakę nusipelno daug dėmesio. Mano nuomone, Tarybos pozicija lygiai tokia pati.

Mūsų laukia daugybė iššūkių. Norėčiau pabrėžti tris svarbiausias mūsų politikos Kosovo požiūriu kryptis. Pirmoji – Kosovo nedalumas ir stabilumas. Antroji – visų šio regiono mažumų decentralizavimas ir lygios galimybės. Trečioji ir turbūt pati svarbiausia bei sudėtingiausia – Kosovo dalyvavimas regiono ir Europos gyvenime: regioninis bendradarbiavimas Vakarų Balkanuose. Akivaizdų, kad vieną dieną teks priartinti Kosovą prie stabilizacijos ir susijungimo proceso, tačiau reikia dar daug ką padaryti ir niekam ne paslaptis, kad sprendžiant kai kuriuos klausimus Tarybai sutarti bus sunku.

Manau, mūsų tikslas turėtų būti sutelkti pagrindinį dėmesį į ateitį, o ne į praeitį ir tikrai vertinu pasisakymus žmonių, kurie tai padarė. Žinoma, dialogas su Serbija dėl neišspręstų praktinių klausimų turi būti skaidrus ir intensyvus, bet mano manymu, turėtume vadovautis realizmo principu.

Ekonominė padėtis ir jos gerinimas labai svarbu siekiant stabilumo, todėl Kosovo išteklių veiksmingas valdymas ir mobilizavimas čia – būtina sąlyga, lygiai kaip ir tarptautinių išteklių tvirtas administravimas ir mobilizavimas. Be to, svarbi darbo dalis yra ir kova su korupcija bei privatizacijos proceso skaidrumas.

Manau, kad Parlamento parama EULEX čia yra labai svarbu. Norėčiau pasveikinti Joostą Lagendijką už atliktą darbą. Skaitydamas tekstą, neturėjau jokių nusiskundimų dėl jo, nors pats turbūt būčiau buvęs kiek atsargesnis: visi žinome apie ekonominę padėtį ir energijos trūkumą tiek Kosove, tiek visame Balkanų regione. Lignitas ir elektros energijos gamyba – viena ir negausių galimybių sukurti tvarią ekonomiką ir integruoti ją regione. Taip, aplinkos apsaugos dalykai svarbūs, tačiau ne mažiau svarbus yra ir būsimas ekonomikos stabilumas.

Kai kas minėjo romų šeimų padėtį Trebcos kasyklose. Apie tai visi esame girdėję ir jūs greičiausiai žinote, kad Komisija dirba šiuo klausimu. Gruodžio mėn. šioje srityje apsilankė Pierre Morelio vadovaujama delegacija, pasiūliusi susitikti su romų stovyklos Trebcoje vadovais. Lengvo sprendimo nėra. Žinome, kad jiems pasiūlyta keltis iš šios srities, tačiau šiuo metu jie tam nepasirengę. Tiesą sakant, jie atsisako tai daryti, taigi šiuo požiūriu dar reikės daug ką nuveikti. Manau, kitą savaitę vyksiantis susitikimas su Pieteriu Feithu, kuris taip pat dalyvauja sprendžiant šį klausimą, bus proga papildomai aptarti šį dalyką.

Dar kartą labai jums dėkoju. Manau, buvo labai produktyvi diskusija ir tikiuosi, kad Parlamentas ir toliau remis visas mūsų pastangas Kosove bei šiame regione.

Meglana Kuneva, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, Komisija sveikina J. Lagendijką ir jo nutarimą: jis numato tolesnį dalyvavimą Kosove besitęsiančiame šio regiono priartinimo prie Europos procese.

Komisija sukūrusi veiksmingą būdą bendradarbiauti su visais Kosove dirbančiomis šalimis, įskaitant EULEX ir ES ypatingąjį atstovą. Tęsime tokį bendradarbiavimą. Tai – vienintelis būdas, kad mūsų darbas Kosove atneštų vaisių. Kol kas geras bendradarbiavimas pasirodė esąs svarbiausias dalykas, kurio reikia norint užtikrinti taiką šiame regione.

Komisija finansavo 7 mln. EUR vertės teisės normų projektą, įskaitant jo 1 mln. EUR vertės sudedamąją dalį, skirtą kovai su korupcija. Kalbant konkrečiau, 2008 m. gruodžio mėn. mes pateikėme išsamius ir visapusiškus atsakymus į visus žodžiu ir raštu iškeltus klausimus Biudžeto kontrolės komiteto pirmininkui H. Böschui. Atsakėme į klausimus, susijusius su ES finansavimu ir tuo, kaip jis yra valdomas Kosove. Be to, atsakymuose informavome valstybes nares apie Komisijos sukurtas ir naudojamas finansinio valdymo ir kontrolės sistemas.

Po to negavome daugiau jokių prašymų suteikti informacijos. Galėtume pateikti valstybėms narėms Biudžeto kontrolės komitetui siųstos medžiagos nuorašus, jei jas tai domintų.

Norėčiau sugrįžti prie G. Kallenbach pastabos dėl Centrinės Europos laisvosios prekybos sutarties (angl. *Central European Free Trade Agreement*, CEFTA). Tikimės, kad Serbijos ir Kosovo santykių atsilimas gali sudaryti galimybę Kosovui tapti CEFTA nariu. Komisija stengsis tai paskatinti.

Nutarime pabrėžta daugybė svarbių dalykų, pvz., Kosovo kultūros paveldo išsaugojimas, viešojo administravimo pajėgumų gerinimas, didesnis visų Kosovo bendruomenių integravimas, daugiataučio švietimo būtinybė ir romų šeimų vargai švinu užterštosiose pabėgėlių stovyklose šiaurinėje regiono dalyje. Komisija planuoja spręsti šiuos klausimus naudodamasi esamomis priemonėmis ir bendradarbiaudama su kitais donorais.

Savo Kosovo tyrimą išleisime šį rudenį kaip mūsų plėtros paketo dalį. Esu įsitikinusi, kad jame bus gausybė minčių, kaip užtikrinti tai, kad Kosovas neprarastų europietiškos perspektyvų, kuriomis jis dalijasi su visu Vakarų Balkanų regionu.

Pirmininkas. – Gavau vieną siūlymą priimti nutarimą⁽¹⁾ vadovaujantis Tvarkos taisyklių 103(2) taisykle.

Ši diskusija baigta.

Balsavimas vyks ketvirtadienį, 2009 m. vasario 5 d.

12. Finansų krizės poveikis automobilių pramonei (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas punktas – Tarybos ir Komisijos pareiškimai dėl finansų krizės poveikio automobilių pramonei.

Alexandr Vondra, Tarybos pirmininkas. – Gerb. pirmininke, manau, mes pereiname prie labai svarbaus klausimo. Esamomis aplinkybėmis tai aptarti tikrai būtina. Dar kartą dėkojame už šią laiką suteiktą galimybę aptarti esamos ekonominės ir finansų krizės poveikį automobilių pramonei.

Kaip daugelis jūsų turbūt žinote, atidžiai sekdami informaciją savo apygardose, automobilių pramonė – vienas svarbiausių visos Europos ekonomikos veiksmų. Metams bėgant mes skatinome šio sektoriaus konkurencingumą sukurdami vieningą Europos automobilių rinką ir reikalaujame sąžiningesnės konkurencijos prekiaujant su trečiosiomis šalimis. Pastaruoju metu skyrėme dėmesio automobilių išmetamųjų dujų kiekio mažinimui, siekdami kovoti su oro tarša ir klimato kaita. Visose šiose srityse mus nuosekliai rėmė Parlamentas.

Dėl tokių pastangų ir ypač dėl Europos automobilių pramonės sugebėjimo greitai atsigauti ir prisitaikyti, šiandien Europoje gaminami automobiliai yra vieni geriausių, naujoviškiausių ir konkurencingiausių bei saugiausių, taupiausių ir ekologiškiausių visame pasaulyje. Turėtume didžiuotis Europos rekordais.

Tačiau nepaisant savo sugebėjimo greitai atsigauti ir dėl veiksmų, kurių jis negali kontroliuoti Europos automobilių sektorius nukentėjo nuo pasaulinės ekonomikos krizės ypač smarkiai. Tokius sunkumus galima buvo pastebėti dar praėjusių metų lapkričio mėn., kai Taryba sutarė dėl metodikos, pagrįstos dar tvaresnių ir ekonomiškėsių automobilių, realistinių tikslų gamintojams ir veiksmingų paklausos skatinimo priemonių rėmimo.

Nuo to laiko padėtis netrukus tapo dar rimtesnė. Pramonė pranešė, kad pernai Sąjungoje parduota 8 proc. mažiau automobilių nei prieš tai buvusiais metais, lyginant 2008 m. ir 2007 m. rezultatus. Padėtis greičiausiai liks tokia pat bloga (o gal net dar pablogės) ir 2009 m. – nuo to nukentės ne tik automobilių kūrėjus, bet ir visą automobilių pramonės tiekimo sistemą.

Sausio 16 d. ministrai susitiko su mano bičiuliu, Komisijos pirmininko pavaduotoju ir komisijos nariu Günteriu Verheugenu aptarti konkrečias problemas, su kuriomis susiduria automobilių pramonė. Jie išreiškė susirūpinimą, kad esami sunkumai kels riziką dideliui skaičiui darbo vietų bei pabrėžė šios pramonės srities ateities svarbą.

Žinoma, pagrindinė pareiga atsakyti į šiuos iššūkius priklauso pačiai pramonei. Pramonė turi būti skatinama imtis visų reikalingų priemonių spręsti struktūrines problemas, tokias, kaip pertekliniai gamybos pajėgumai ir investicijų į naujas technologijas trūkumas.

Tačiau šios pramonės sritis svarbi Europos ekonomikai ir tai, kad šis sektorius itin smarkiai nukentėjo nuo esamos krizės reiškia, kad reikia ir šios tokios viešosios paramos. Tai atsispindi Europos ekonomikos atkūrimo plane, dėl kurio praėjusį gruodžio mėn. susitarė Europos Vadovų Taryba bei valstybių narių

⁽¹⁾ Žr. protokolą.

programose. Savaimė suprantama, negalime leisti pramonei teikiamai trumpalaikiai paramai mažinti šios pramonės šakos konkurencingumą. Tai reiškia, kad reikia skirti dėmesio naujovių diegimui.

Valstybės narės sutinka, kad viešojo parama automobilių pramonei turi būti tikslinga ir koordinuota. Be to, ją teikiant būtina atsižvelgti į keletą esminių principų, tokių, kaip sąžininga konkurencija ir atviros rinkos. Ji neturėtų būti pagrįsta vien varžybomis, kas gaus didesnių subsidijų ir neturėtų iškraipyti rinkų. Dėl to valstybės narės patvirtino savo norą glaudžiai bendradarbiauti su Komisija nacionalinių priemonių, susijusių su tiekimu ir paklausa srityje. Savo ruožtu, Komisija įsipareigojo operatyviai reaguoti į atvejus, į kuriuos reaguoti ji privalo.

Apskritai Taryba visapusiškai remia Komisiją kalbant apie būtinybę sparčiai diegti Europos ekonomikos atkūrimo planą. Be to, Komisijos paprašyta kartu su Europos investicijų banku įvertinti, kaip galima dar labiau pagerinti šiam sektoriui numatytų paskolų pritaikymą operatyvaus paskolų suteikimo, projektų finansavimo ir spartaus paskolų naudojimo prasme vienodai traktuojant visus gamintojus ir valstybes nares.

Kalbant apie pasaulinę aplinką, akivaizdžiai turime pradėti ankstyvą dialogą su naująja JAV administracija bei mūsų kitais partneriais visame pasaulyje.

EP pirmininkė Čekija yra pasiryžusi toliau įgyvendinti savo bendrąją pramonės paramos politiką, tuo pačiu atsižvelgdama į mano minėtus principus ir parametrus. Jau dabar egzistuoja gausybė Bendrijos priemonių, kurios gali būti pritaikytos paramai teikti, įskaitant ir naujų technologijų sritį, pvz., aplinkos neteršiantiems automobiliams kurti. Visas novatoriškų ir ekologiškų varomosios jėgos technologijų (energijos baterijų, hibridų, elektros ir saulės energijos) galimybes būtina ištirti ir įsisavinti.

Taip pat egzistuoja daugiau gatavų ir greitai pritaikomų priemonių, tokių, kaip, pvz., senų automobilių atidavimo į metalo laužą programa. Tokios priemonės galėtų apjungti naujų automobilių paklausos skatinimą su tokiais pozityviais dalykais, kaip transporto saugumas, išmetamųjų dujų kiekio mažinimas ir panašiai. Šia priemone jau naudojasi kelios valstybės narės. Taigi pirmininkė norėtų nedelsdama paprašyti Komisijos pateikti pasiūlymą koordinuotai skatinti Europos automobilių parko atnaujinimą automobilių utilizacijos ir pakartotinio panaudojimo srityje, remiantis tokių programų poveikiu skirtingose valstybėse narėse. Mūsų tikslas yra iki pavasario Europos Vadovų Tarybos gauti Komisijos pasiūlymą atkūrimo plano įvertinimo aplinkybėmis bei aptarti šį klausimą kovo mėn. Konkurencijos taryboje. Jai vadovaus mano kolega Martin Říman ir Komisijos pirmininko pavaduotojas Günter Verheugen. Tokios programos gali tapti svarbia Bendrijos automobilių pramonės skatinimo priemone ir turėtų sukurti lygias galimybes vidaus rinkos dalyviams. Dabartinėmis aplinkybėmis norėčiau pabrėžti antrąją šio sakinio dalį.

Apibendrindamas noriu pasakyti, kad esmė – ne vien parengti svarbų mūsų ekonomikos sektorių, bet ir sukurti metodiką, kuri ilgainiui visiems mums atneštų naudos.

Günter Verheugen, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, A. Vondra ką tik jus visus supažindino su mano sausio 16 d. pokalbiu su ministrais, atsakingais už automobilių pramonę rezultatais. Galiu tik patvirtinti viską, kas buvo pasakyta, nors tuo pačiu metu norėčiau patarti būti atsargiems. Turime būti atsargūs ir nesuteikti vilčių arba lūkesčių, kurių tiesiog negalėsime pateisinti. Leiskite man apie dabartinę Europos automobilių pramonės būklę papasakoti išsamiau.

Patirtis rodo, kad automobiliai – ankstyvasis ekonomikos tendencijų rodiklis. Todėl nenuostabu, kad po praėjusią vasarą smarkiai sumažėjusios automobilių paklausos visose kitose ekonomikos srityse įvyko nuosmukis. Kodėl taip nutiko?

Paklausos sumažėjimas – pasitikėjimo ekonomikos kryptimi simptomas. Šiuo požiūriu vartotojų elgesys nesiskiria nuo įmonių. Neapibrėžtos ekonomikos laikais, nežinodami, kas bus, žmonės yra linkę taupyti. Privačiame namų ūkyje naujo automobilio pirkimas – didžiausia investicija, kuriai skiriami ne vieni metai. Tačiau ją galima atidėti, kadangi, savaimė suprantama, europiniu automobiliu visuomet bus galima važinėti ir kitais metais.

Visi žino, kad padėtis iš esmės pagerės tik tada, kai sugrįš visuotinis pasitikėjimas bendrosiomis ekonomikos tendencijomis. Tai reiškia, kad svarbiausias dalykas, be abejo, yra priemonės, kurias taikome Europoje siekdami kovoti su šia krize.

Norėdamas parodyti, kaip tai yra svarbu norėčiau pateikti dar keletą skaičių. Europos automobilių pramonėje tiesiogiai arba netiesiogiai dirba 12 mln. žmonių. Tai yra 6 proc. visų darbo vietų Europos Sąjungoje. Europos eksportas – greičiausiai svarbiausia ekonomikos sritis. Didžiausias mūsų eksporto perteklius – automobiliai.

2007 m. Europoje buvo pagaminta 19,6 mln. automobilių. Pernai šis skaičius buvo beveik vienu milijonu mažesnis, o 2009 m. jis dar labiau nukris. Šiuo metu egzistuoja apie 2 mln. neparduotų automobilių atsargos. Automobilių pramonė – tai Europos pramonės šaka, į mokslinius tyrimus ir plėtrą investuojanti didžiausią savo apyvartos dalį. Į mokslinius tyrimus ir plėtrą automobilių gamintojai vidutiniškai investuoja 4 proc. Palyginimui, kitos europinės bendrovės investuoja vidutiniškai vos 2 proc. Kalbant paprasčiau, tai reiškia, kad tai – viena svarbiausių Europos pramonės šakų.

Ekonomikos krizė sudavė smūgį visiems šios pramonės šakos sektoriams vienu metu. To dar niekada nėra buvę (tai pirmas toks atvejis) ir turiu jums pasakyti, kad visuomenė vertina šią padėtį tik keleivinio transporto požiūriu. Komercinių transporto priemonių padėtis yra kur kas sunkesnė. Čia naujų užsakymų skaičius nukrito praktiškai iki nulio visoje Europoje, tuo tarpu kai per mėnesį šis sektorius gali pagaminti beveik 40 000 naujų komercinių automobilių.

Neigiamo poveikio darbo vietoms neįmanoma išvengti dėl dviejų pagrindinių priežasčių. Europos Sąjungoje egzistuoja akivaizdus automobilių gamybinių pajėgumų perviršis. Pati pramonė pripažįsta, kad jis sudaro 20 proc. Kai kas sako, kad perviršis yra dar didesnis. Tačiau ir dvidešimt procentų – labai didelis skaičius, o palyginus jį su šioje pramonėje dirbančiųjų skaičiumi, gausis daugiau nei 400 000 darbo vietų. Nėra jokių abejonių, kad Europos automobilių gamintojai šiais krizės metais sparčiai taikys restruktūrizavimo priemones, kurios buvo planuojamos jau kuris laikas. Taigi esmė yra tokia: nėra jokių garantijų, kad visos šiuo metu Europoje esančios gamyklos išliks šių metų pabaigoje. Labai tikėtina, kad ne viena jų bus uždaryta. Be to, nėra ir garantijų, kad iki metų pabaigos rinkoje veiks visi Europos automobilių gamintojai.

Tarptautinės konkurencija automobilių pramonėje yra labai didelė. Būdami Europos teisės aktų leidėjais mes dar labiau paaštrinome tokią konkurenciją iškeldami nemažus reikalavimus Europos automobilių pramonei, kuriuos ji turės įvykdyti ateinančiais metais. Ši pramonė turės nemažai nuveikti naujovių diegimo srityje. Taigi nenorėdamas, kad R. Harms vėl iš karto nepradėtų manęs kritikuoti, norėčiau aiškiai jai pasakyti, kad šio fakto nekritikuojau – manau, kad tai teisinga ir derama. Nepriekaištaukite man dėl to, kad sakau taip, kaip yra. Tai nėra kritika iš mano pusės, tai tiesiog pastebėjimas. Dėl mūsų priimtų teisės aktų Europos automobiliai yra žymiai brangesni, o ateinančiais metais jie dar labiau pabrangs. Pagrindinis to tikslas – didinti konkurencijos spaudimą, didinti savikainos spaudimą ir priversti atitinkamas bendroves siekti didesnio našumo. Tai – vienintelis būdas išgyventi šioje konkurencinėje kovoje.

Visi žinome, ką automobilių pramonėje reiškia didesnis našumas. Bet kuriuo atveju jis neturi teigiamos įtakos darbo vietoms. Tokia esamos padėties realybė.

Mūsų politikos tikslai yra dvejoji. Visų pirma, ja siekiama padėti Europos pramonei išgyventi krizę – ir čia pabrėšiu kiekvieną žodį – tam, kad neprarastumėme nei vieno Europos gamintojo, jei tai įmanoma. Nei vieno. Antrasis tikslas – ilgainiui padidinti Europos automobilių pramonės konkurencingumą ir įtvirtinti Europą kaip pirmaujančią automobilių gamybos regioną pasaulyje.

Kalbant apie priemones, susijusias su pirmuoju iš šių tikslų, padarėme viską, ką galėjome. Nuo kredito krizės ypač stipriai nukentėjusiai Europos automobilių pramonei suteikėme prieigą prie finansų. Europos investicijų bankas (EIB) šiai pramonės šakai vien šiais metais suteiks 9 mlrd. EUR ir turiu pasakyti, kad prašyti daugiau šiame Parlamente tikrai nėra prasmės. Turint omenyje EIB kapitalo dydį, daugiau pinigų tikėtis neverta. Ant stalo ir taip padėti devyni milijardai eurų.

Dėl mano kolegės Komisijoje N. Kroes darbo, valstybinės paramos kontrolė dabar yra tokia lanksti ir mes kaip pakeitėme taisykles, kad valstybės narės šiuo metu turi turėti kur kas daugiau galimybių operatyviai ir tikslingai reaguoti kiekvienu atveju, kai reikia paramos. Taigi Komisija atlieka vaidmenį, kurį ji prisiėmė teisės aktais, tai yra užtikrina, kad tokios priemonės nesukelia jokių konkurencijos iškraipymų ir nekelia pavojaus mūsų politikos tikslams. Norėčiau paminėti vos vieną pavyzdį. Akivaizdu, kad leidimai teikti paramą JAV bendrovių antrinėms įmonėms Europoje bus suteikti tik tuo atveju, jei yra aišku, kad vienintelis tokios paramos tikslas – išsaugoti darbo vietas Europoje.

Esame įgyvendinę ne vieną priemonę Europos automobilių parkui modernizuoti; tokiomis priemonėmis tuo pat metu siekėme ir teigiamo poveikio aplinkai. Priedų už automobilių atidavimą į lauką mokėjimo sistema bus taikoma ne visose valstybėse narėse, tačiau ją naudosiančios narės vadovausis nustatytais principais, o tai reiškia, kad tokios priemonės negali diskriminuoti kitų gamintojų. Pvz., jei gyvenate Vokietijoje, valstybės narės negali sakyti: „Sumokėsiu tau priedą, jei atiduosi savo senąjį automobilį į lauką, tačiau tik tuo atveju, jei po to nusipirksi naują mašiną, kuri pagaminta Vokietijoje“ arba Prancūzijoje, arba Čekijoje. To padaryti tiesiog neįmanoma.

Tačiau galima padaryti vieną dalyką, ir aš tai labai sveikinu – tokie priedai už automobilių atidavimą į laužą gali būti susieti su aplinkos apsaugos tikslais. Kitaip sakant, pvz., jie būtų mokami tik tada, jei naujas automobilis atitinka konkrečius standartus išmetamųjų dujų požiūriu. Kaip matome, tokia priedų sistema puikiai veikia, o jos poveikis teigiamas kaip ir norėta.

Tėra vienintelis būdas vėl priversti komercinių automobilių rinką veikti. Turbūt suprantate, kad priedų mokėjimas už senų automobilių atidavimą į laužą šioje srityje neįmanomas. Čia mums svarbiausia suteikti mažosioms ir vidutinio dydžio įmonėms galimybę gauti finansavimą. Mes tai ir darome. Be to, investuojant viešuosius finansus reikia užtikrinti, kad, pvz., kalbant apie visuomeninį transportą arba kitokius visuomenei skirtus automobilius pirmenybė teikiama ekologiškiems komerciniams automobiliams. Visą tai jau esame padarę.

Ilgainiui (apie tai šiame Parlamente jau ne kartą esame kalbėję) reikia įgyvendinti proceso „Cars 21“ rekomendacijas, t. y. užtikrinti Europos automobilių pramonės ateitį daugiau dirbant naujovių diegimo, mokslinių tyrimų ir plėtros srityje tam, kad Europos ateities automobilis būtų pirmaujančiu pasaulyje ne tik savo technologijų standartų, apdailos ir saugumo prasme, bet ir ekonomiškumo bei ekologijos požiūriu – t. y. jis turės vartoti mažiau degalų ir išmesti mažiau dujų. Europos pramonė šioje srityje su mumis bendradarbiauja ir, kaip jūs turbūt žinote, mes remiame atitinkamus projektus – tai Europos ekonomikos skatinimo paketo dalis.

Baigiant leiskite man pasakyti, kad svarbiausias diskusijų su valstybėmis narėmis rezultatas buvo tas, kad visi įsipareigojome užkirsti kelią protekcionizmui Europoje. Dėl tokio protekcionizmo praloštų finansiškai silpnesnės valstybės narės, be to, tai rimtai pažeistų socialinio solidarumo Europoje nuostatą.

Dar vienas dalykas, kurį galime padaryti paklausai paskatinti ir padėti automobilių pramonei pergyventi krizę yra užtikrinti, kad laikomasi ir tarptautinės konkurencijos sąlygų. Tai klausimas, kurį ypač reikia kelti Jungtinių Valstijų požiūriu. Pamatysime, kokių priemonių imsis Prezidentas B. Obama siekdamas kovoti su JAV automobilių pramonės krize. Šiuo požiūriu norėčiau pastebėti, kad Europa nėra suinteresuota Amerikos automobilių gamintojų žlugimu. Jei tai nutiktų, padariniai Europai būtų katastrofiškos. Tačiau nesame suinteresuoti ir tuo, kad JAV priimtų politiką, kuri bus palanki šios šalies automobilių pramonei konkurentų iš kitų pasaulio šalių sąskaita. Tikiuosi, kad dar turėsime galimybę tai ramiai aptarti su mūsų draugais iš Amerikos.

Europos automobilių pramonė nestovi ant bedugnės krašto. Padėtis sudėtinga, tačiau esame įsitikinę, kad pramonė yra pakankamai stipri, kad sugebėtų ją išgyventi ir ateityje vaidintų svarbų vaidmenį darbo vietų kūrimo ir užtikrinimo bei indėlio į Europos klestėjimą požiūriu.

Jean-Paul Gauzès, PPE-DE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, deja, bijau, kad ką tik pateiktas pranešimas tikrai nėra vilties kupina žinia, kurios tikslas – atkurti pasitikėjimą. Komisijos nary, pritariu jūsų priešpaskutiniam punktui, kuriame kalbama apie tai, kokia turėtų būti automobilių pramonė. Deja, bijau, kad pateikti pasiūlymai yra netinkami ir skatina kai kurias valstybes nars dirbti savarankiškai tais atvejais, kai Europa nesugebės koordinuoti veiksmų.

Ko šiandien tikisi mūsų piliečiai? Iš Europos jie tikisi labai daug, tikrai per daug, tačiau jie tikisi, kad padarysime dar kai ką. Kaip minėjote, automobilių pramonėje Europos Sąjungoje dirba 12 mln. žmonių, joje sukuriamas 10 proc. BVP. Prancūzijoje šioje pramonėje dirba 2,5 mln. žmonių arba 10 proc. visų atlyginimus gaunančių darbuotojų, o moksliniams tyrimams ir plėtrai skiriama 15 proc. visų išlaidų.

Šiandien automobilių pramonė patiria precedento neturinčią krizę, kuriai būdinga sumažėjusi paklausa, gamintojų, subrangovų ir vartotojų finansavimo trūkumas bei struktūriniai konkurenciniai sunkumai, su kuriais susiduria bendrovės, visame pasaulyje patiriančios vis didėjančią konkurenciją. Jei nebijočiau būti politiškai nekorektiškas, pridėčiau, kad prie tokios padėties prisideda ir automobilių pramonei keliami reikalavimai ir raginimas nenaudoti automobilių.

Tam, kad perimti ir sustiprinti veiksmus, kurių ėmėsi skirtingos vyriausybės, būtina koordinuotai reaguoti Europos lygmeniu. Visų pirma bankų sistema turi teikti normalias paskolas automobilių pramonei, t. y. už normalias palūkanas ir normaliomis sąlygomis, o tokių paskolų dydis turi atitikti pramonės poreikius. Nepaisant EIB pastangų, visi žinome, kad paskolų srautas vis dar neatsigavo. Todėl Europa privalo tinkamai sureaguoti.

Antra, svarbu ne tik apriboti krizės poveikį, bet ir sukurti automobilių pramonei naują ateitį. Būtina parengti tinkamą pramonės politiką. Turime eiti į ateitį ir paspartinti reikalingus veiksmus, ypač susijusius su aplinkos apsauga ir tvarios plėtros reikalavimais. Turime sukurti mokslinės fantastikos kultūrą. Svarbu, kad dėl krizės

nenukentėtų naujovių diegimo skatinimas ir kad būtų teikiama viešoji parama, užtikrinsianti veiksmus šioje srityje.

Guido Sacconi, *PSE frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau padėkoti A. Vondrai ir G. Verheugenui už operatyvumą pristatant šiuos pranešimus. Turiu pasakyti, kad iš esmės man nesvetimas jų susirūpinimas ir pritariu jų pasiūlytai realistiškai metodikai.

Juk pagaliau visi žinome, kokia padėtis. Man yra tekę matyti prognozių, kad visoje automobilių pramonėje per metus gali išnykti 2 mln. darbo vietų, ypač atsarginių dalių sektoriuje. Esame neįprasto prieštaravimo liudininkai. Viena vertus, turime visuomeninio ir asmeninio transporto parką, kuris, kaip minėjote, yra labai pasenęs ir pasižymi dideliais išmetamųjų dujų kiekiais, antra vertus, paklausa smarkiai smuko, o gal net visai išnyko.

Todėl labai sveikinu atkūrimo planą, kurį patvirtino Komisija, pasinaudodama visomis turimomis priemonėmis, nors žinome, kad tokių priemonių nėra daug ir suprantame, kodėl taip yra. Siekiant paskatinti ir, atsižvelgiant į aplinkos apsaugos uždavinius, kuriuos pastaraisiais mėnesiais taip intensyviai svarstėme, siekiant paremti paklausą, tikrai būtina imtis ciklui prieštaraujančių veiksmų.

Ir kas nutiko? Nutiko tai, kad kiekviena šalis dirba savarankiškai. Kai kurios šalys imasi veiksmų, o kitos nedaro nieko, pvz., mano šalyje kol kas nesimta jokių priemonių. Vienos šalys daro vienaip, kitos – kitaip. Tačiau pritariu jums dėl to, kad prieš kitą pavasarį vykstantį Konkurencijos tarybos posėdį turėtume pasistenkti padidinti bent jau esminių sričių koordinavimą, pvz., susieti automobilių atidavimo į lauką programas su konkrečiais tikslais išmetamųjų dujų kiekio požiūriu. Mano manymu, Prancūzija yra parengusi gerą sprendimą, pagal kurį pirkėjams mokamas priedas priklausau nuo įsigyto automobilio išmetamųjų dujų kiekio. Manau, tokia padėtis būtų naudinga darbo vietų, naujovių diegimo, konkurencingumo ir aplinkos apsaugos prasme.

Patrizia Toia, *ALDE frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, automobilių pramonės krizė išsiplėtė visame sektoriuje, pasiekė pagalbines pramonės šakas, kitus su šia pramone susijusius sektorius, prekybos tikslus ir paslaugų sektorius, o perspektyvos darbo vietų požiūriu tiesiog siaubingos.

Mano manymu, didžiulis naujų automobilių registracijos nuosmukis (kai kuriose valstybėse narėse šį mėnesį užregistruota 33–20 proc. mažiau naujų automobilių) rodo, kad krizė jaučiama ne techniškai pasenusiame sektoriuje ir kad tai nėra vidaus krizė, atsiradusi dėl vienos ar kitos bendrovės vadovų kaltės. Tai sisteminė krizė ir dėl to ją spręsti visos Europos institucijos skubiai ir ryžtingai.

Buvo pasiūlyta sprendimų, tačiau svarbiausia yra tai, kaip, su kokiais ištekliais ir kokiomis naujovių diegimo perspektyvomis juos galima pasiekti. Savaime suprantama, kad turime skatinti paklausą; vartojimas – vienintelis būdas pramonei atkurti. Tačiau nors vidutinės trukmės priemonė vartojimui remti ir yra įgyvendinama, mano nuomone, turime pareikšti, kad mums reikia skubios paskolų paramos tam, kad nepaisant sumažėjusio užsakymų kiekio ir paklausos vėl būtų pradėta gamyba, atsiskaityta už medžiagas ir išsaugotos darbo vietos.

Taigi problemos sprendimas – kreditavimas, tačiau kaip jau minėjome, svarbu, kaip tai bus daroma. Aš irgi kviečiu Europa tvirčiau vadovauti; Europos institucijos turi skleisti aiškią žinią. Tiek Jungtinės Valstijos, tiek kai kurios Europos šalys imasi veiksmų, tikiuosi, kad ir mano šalis pereis nuo bendrojo pobūdžio pasiūlymų prie praktinių priemonių, tačiau viliuosi, kad Europa imsis konkretesnių veiksmų tiek remdamasi atkūrimo planu, tiek už jo ribų, nes manau ir esu tai išsamiau išdėsčiusi Komisijos nariui, kad Europos didžiųjų firmų likimas yra mūsų visų likimas. Didieji Europos gamintojai neturėtų susidurti su valstybinės paramos arba ypatingųjų sąlygų sukuriama konkurencija bendrojoje rinkoje, bet turėtų jausti stiprios, ryžtingos ir koordinuotos Europos atsaką, nes Europos automobilių rinkos sėkmė bus vertinama pagal tai, kaip sugebėsime drauge įveikti pasaulinę konkurenciją.

Yra dar vienas dalykas, kurį minėjo G. Sacconi ir kurį norėčiau dar kartą pabrėžti: tokia pagalba nėra parama arba dar blogiau – pašalpa, kurios tikslas – išsaugoti esamą padėtį; tai yra priemonė skatinti šio sektoriaus būsimą konkurencingumą diegiant naujoves, taikant ekologiškus gamybos būdus ir technologijas, labiau tausojančias aplinką ir užtikrinančias keleivių ir transporto priemonės saugumą.

Guntars Krasts, *UEN frakcijos vardu*. – (LV) Ačiū, gerb. pirmininke. Automobilių gamybos sektoriaus, kaip ir statybų sektoriaus ištekliai buvo skirti ateityje siekti spartaus augimo, tačiau šios srities plėtra visuomet buvo ir yra glaudžiai susijusi su kreditavimo galimybėmis. Todėl automobilių gamintojai labai smarkiai nukentėjo nuo finansinės krizės. Šis sektorius stabilizuoosis tik tuomet, kai normalizuoosis bankų paskolų suteikimo sąlygos, o tam būtina įveikti finansinę krizę. Neabejoju, kad dėl finansų krizės ateityje bus smarkiai

pakoreguota automobilių rinkos struktūra. Mūsų užduotis nėra išsaugoti esamas darbo vietas, bet išsaugoti Europos automobilių sektoriaus konkurencingumą ateityje, todėl viešosios paramos automobilių sektoriui pagrindiniai tikslai turėtų būti dvejopi: mažinti priklausomybę nuo naftos ir su ja susijusių kainų svyravimų ir iš esmės gerinti aplinkos apsaugos rodiklius ir išmetamųjų dujų kiekį. Šie uždaviniai dubliuojasi. Be to, iš esmės jie yra svarbūs visai Europos ekonomikai siekiant sumažinti riziką, kad naftos kainų augimas įveikus krizę (iš dalies dėl atsinaujinusio automobilių pirkimo) kliudys bendram ekonomikos atkūrimo procesui. Ačiū.

Rebecca Harms, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, mano manymu, visų pirma būtina susieti ekonominės krizės valdymą su pasaulinio masto iššūkiu – klimato krize. Darytume didžiulę klaidą, jei savo ekonomines priemones naudotume siekti su klimato apsauga ir energetiniu saugumu susijusių neambicingų tikslų, išdėstytų reglamente dėl automobilių išmetamo CO₂ kiekio.

Nederėtų kartoti tos klaidos ir kreipti dėmesį į klaidingus gandus apie automobilių pramonę. Tokios klaidos, padarytos praėjusią žiemą padarinius galima pastebėti visur. Tos pačios grupės, neleidusios mums priimti ambicingojo reglamento dėl automobilių išmetamo CO₂ kiekio dabar nebegali parduoti savo milžiniškų neekonomiškų automobilių atsargų. Mano manymu, turime išaiškinti automobilių gamintojams, kad automobilių ateitis priklauso nedideliams, ekonomiškiems ir klimatą tausojantiems automobilių modeliams ir kad skatinimo priemonių požiūriu būtina dėti visas pastangas skatinti tokių modelių kūrimą. Būtina išaiškinti ir tai, kaip bus skatinamas tokių naujovių, kaip elektros varikliai diegimas. Tačiau tai įmanoma tik turint suderintą planą ir energetikos politiką.

Iš to, ką pasakė pirmiau kalbėjęs Europos Liaudies Partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų atstovas, su kurio žodžiais aš visiškai sutinku, labai norėčiau pabrėžti tai, kad esu visiškai įsitikinusi, kad visą dėmesį skirdami vien automobiliams ir tuo pačiu metu nežinodami kaip restruktūrizuoti transporto sektorių ir tai, kaip visuomeninio transporto sektorius atrodys po dešimties metų mes tikrai nepasieksime to, ką turime pasiekti. Dėl to taip pat gali būti išsaugota ir sukurta daugybė darbo vietų. Komisijos nario G. Verheugeno užuomina, kad gaminami ne tik automobiliai, bet ir autobusai, traukiniai ir pan. buvo labai svarbi.

Taigi privalome žvelgti į ateitį ir jau dabar planuoti bei skatinti ateities transporto sistemas.

Metams bėgant skatinome šio sektoriaus konkurencingumą sukurdami vieningą Europos

Roberto Musacchio, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, jau tapo aišku, kad finansų krizė virto baisia ekonomine ir socialine krize.

Tai ypač akivaizdu automobilių sektoriuje, kuriam, sutinku su Guido Sacconi, gresia pavojus atsisakyti daugiau bei dviejų milijonų darbo vietų. Gali būti, kad krizė pasireikš darbuotojų atleidimu, ypač labiausiai pažeidžiamo sluoksnio: vyresnio amžiaus ar dirbančių pagal terminuotus darbo sutartis. Būtina imtis skubių, ryžtingų veiksmų. Pagalbą galima suteikti, tačiau turime nuspręsti – atvirai tai sakau Komisijos nariui – ar ją reikėtų koordinuoti Europos Sąjungos lygmeniu, ar kitaip, kaip siūlė kai kurios didesnės valstybės.

Pritariu, kad reikia koordinuoti Europos Sąjungos lygmeniu, kurį reikėtų nukreipti dviem kryptimis: naujovių, susijusių su klimato kaitos ir, jei galiu priminti gerbiamam Guido Sacconi, emisijų reguliavimo problemomis, bei socialinėje sferose. Manau, kad nė vienas žmogus, įskaitant vyresnio amžiaus ir laikinus darbuotojus, neturėtų būti atleistas. Naujovių nevalia įgyvendinti atsikratant darbuotojais.

Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondą taip pat reikėtų pertvarkyti šiuo aspektu; pvz. – į Europos socialinį fondą, kodėl ne? – kuris šiuo metu kalba apie naujų darbo vietų kūrimą, nors turėtų rūpintis, kad būtų išvengta atleidimų. Darbas turėtų tapti svarbiausia vertybe Europoje, kad galėtų užimti jam deramą demokratijos pagrindo vietą.

Patrick Louis, *IND/DEM frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, mes žinome struktūrines krizės automobilių ir jų subrangovų sektoriuje priežastis. Šis sektorius, kaip ir žemės ūkis bei tekstilės pramonė, išgyvena pokyčius socialinėje, aplinkos ir mokesčių srityje, kenčia nuo dempingo.

Ką darysime, kai krentant dolerio kursui amerikiečiai ims pardavinėti savo neekonomiškus, subsidijuojamus ir visokeriopai remiamus keturiais ratais varomus automobilius mūsų rinkoje, kurioje ir taip siaučia Turkija, Indija bei Kinija su savo žemiausio lygio automobiliais?

Sprendimas yra. Privalome vėl pradėti taikyti Maastrichto sutartimi panaikintą bendrąją išorės muitų tarifą. Tik kompensaciniai muitai į Europos Sąjungą importuojamoms prekėms gali užtikrinti tikrus ir sąžiningus

tarptautinius mainus. Turėkime drąsos padaryti tai, ką diktuoja sveikas protas, kol dar ne per vėlu. Tačiau, kaip žinote, Lisabonos sutarties 27 protokolu ir 63 straipsniu griežtai draudžiama saugoti Europos rinką bet kokiais mūtais.

Ponios ir ponai, elkimės nuosekliai. Nebranginkime mums pražūtingų dalykų. Užmirškime pagaliau tą sutartį ir liaukimės žaisti ugniagesius-piromanus.

Karsten Friedrich Hoppenstedt (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti Tarybai pirmininkaujančiai valstybei ir Komisijai už itin aiškius pareiškimus dėl susidariusios situacijos. Pritariu komisijos nario Güntherio Verheugeno optimizmui, kad automobilių pramonė jau pažino laiko ženklus ir suras į ateitį nukreiptus sprendimus daugelyje sričių.

Žinoma, gyvename realiame pasaulyje, deja; praėjusiais metais transporto priemonių gamyba sumažėjo 5 proc., o 2009 m. laukiama dar 15 proc. sumažėjimo. Tai pats didžiausias gamybos apimčių kritimas Europos Sąjungoje nuo 1993 m., reiškiantis, kad bus pagaminta 3,8 mln. transporto priemonių mažiau nei 2007 m. Svarbu suvokti, kad už kiekvienos darbo vietos pačioje automobilių pramonėje slypi dar penkios darbo vietos su šia susijusiose ar nuo šios priklausančiose srityse. Tai reiškia, kad finansų krizė itin skaudžiai veikia automobilių sektorių, nes ji kenkia ir patiems gamintojams, ir jų klientams. Abiems grupėms labai reikia geresnės prieigos prie kreditų. Buvo pabrėžta, kad automobilių pramonė gali pasinaudoti 9 mlrd. EUR, kuriuos siūlo Europos investicijų bankas. Tačiau gamintojams ir jų tiekėjams reikia papildomų kreditų verslui finansuoti, o klientams – automobiliams įsigyti. Todėl turime paspausti greičio pedalą, kad atgaivintume automobilių paklausą, nes per ketvirtąjį 2008 m. ketvirtį lengvųjų automobilių Europoje užregistruota 19 proc. mažiau, o komercinių automobilių – 24 proc. mažiau.

Iki šiol, per šią krizę, bankai gavo milijardinę paramą, kad būtų išsaugota visa sistema. Tačiau, bendrai kalbant, bankai, aptarnaujantys automobilių pramonę, buvo pamiršti. Ir dabar šios institucijos nepasiekia valstybinės paramos. Europoje, kaip ir Jungtinėse Amerikos valstijose, automobilių pramonė turėjo išaldyti milijardus eurų gaminių, skirtų parduoti išperkamosios nuomos būdu, likučiuose, nes negalėjo rasti tokių klientų. Šiuos nuostolius – ypač žinant, kad du milijonai transporto priemonių taip ir liko sandėliuose – galima paaiškinti išperkamosios nuomos būdu parduotų transporto priemonių buhalterinės vertės sumažėjimu, kas vėliau sukėlė atitinkamų problemų. Kitaip sakant, reikia imtis neatidėliotinų veiksmų ir išiesti gelbėjimo lyną būtent šioms bankams, kaip esame padarę kitiems.

Stephen Hughes (PSE). – Gerb. pirmininke, bendrovė „Nissan“ pranešė naikinanti 1 200 darbo vietų Sunderlando gamykloje, kuri yra mano rinkimų apygardoje šiaurės rytų Anglijoje. Tai maždaug ketvirtadalis visų gamyklos darbuotojų, prie kurio prisidės ir kol kas nežinomas skaičius atleidimų tiekimo grandinėje.

„Nissan“ Sunderlando gamykla laikoma pačia produktyviausia Europoje. Jei produktyviausia Europoje gamykla turi atleisti ketvirtadalį darbuotojų, tuomet Dieve padėk mums, kai ši krizė pasieks mažiau našias gamyklas.

Mano rinkimų apygardoje, kurioje susitelkusios svarbiausios regiono įmonės, įsteigta darbo grupė, kurios užduotis padėti žmonėms susirasti darbą ar užsiimti privačia praktika, organizuoti mokymus, perkvalifikaciją, steigti mažas įmones, – taikyti priemones, kurios puikiausiai galėtų būti finansuojamos iš Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų. Pritariu Komisijos siūlymui supaprastinti šį fondą. Jį reikia skubiai supaprastinti ir visapusiškai mobilizuoti koordinuotam Europos atsakui į krizę automobilių pramonėje.

Praėjusiais metais buvo panaudota tik mažytė šio fondo lėšų dalis. Netaupykime šių lėšų. Panaudokime jas padėdami žmonėms susirasti darbą.

PIRMININKAVO: MARTÍNEZ MARTÍNEZ

Pirmininko pavaduotojas

Josu Ortuondo Larrea (ALDE). – (ES) Gerb. pirmininke, skirtingai nei daugelis kitų šakų, automobilių pramonė nedirba spekuliacijos principu, jos pelno maržos itin mažos, ir pelnas gaunamas tik tada, kai parduodama daug produkcijos vienetų.

Žinoma, automobiliai – svarbus šiltnamio efektą sukeliančių dujų šaltinis, tačiau taip pat tiesa, kad ši pramonės sritis, kartu su ją palaikančiomis šakomis, sukuria 10 proc. Europos BVP ir suteikia 12 mln. darbo vietų, kurios sudaro 6 proc. visų darbo vietų Europoje.

Dėl minėtų priežasčių šis sektorius itin svarbus mūsų piliečių gerovei užtikrinti. Negalime palikti jo likimo valiai, valdomo tik griežtų pasiūlos ir paklausos taisyklių; būtent dėl to dabar turime krizę finansų ir visuose kituose sektoriuose, įskaitant ir automobilių pramonę.

Privalome ieškoti tokių pagalbos variantų, kurie neprieštarautų laisvos konkurencijos Europos Sąjungoje principui ir užtikrintų būtiną paramą šiam gamybos sektoriui. Todėl mums reikia bendrosios Europos programos, kad galėtume užtikrinti harmoningą problemos sprendimą visose valstybėse narėse. Jungtinės Amerikos Valstijos ir kitos šalys jau pritarė milijonų dolerių paramai šiam sektoriui. Be to, kai kurios šalys pakoregavo savo valiutų kursus bei ėmėsi kitų priemonių, kad galėtų sėkmingai konkuruoti mūsų rinkose.

Todėl neturėtume jaudintis, ką pasakys kitos pasaulio šalys, o turėtume nedelsdami imtis būtinų priemonių.

Michael Cramer (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, sėkmingai kovoti su klimato kaita ir pasaulio ekonomikos pokyčiais galėsime tik tada, kai šias problemas spręsimė kartu. Mums reikia naujojo ekologinio plano.

Krizė automobilių pramonėje nėra tik ekonominė. Šio sektoriaus nuosmukį lėmė ir jų pastarųjų metų filosofija („didesnis – greitesnis – smarkesnis“). Dar prieš kelis mėnesius bendrovės „General Motors“ ir „Daimler“ daugiausia dėmesio skyrė neekonomiškiems modeliams, o jų rinkodaros kampanijos skelbė, kad visureigiai – nauji miestų automobiliai. Jie paprasčiausia ignoravo klimato kaitos problemą. Patys dabar nuo to ir kenčia.

Jei mes ketiname jiems skirti milijardus mokesčių mokėtojų pinigų, turime nustatyti aiškas sąlygas. Automobilių gamybos bendrovės privalo panaudoti šias lėšas mažesniems, ekonomiškiesiems, naudojantiems alternatyvųjų kurų automobiliams gaminti; tai svarbu ne tik aplinkai ar klimatui – taip ilgam būtų užtikrinta šimtai tūkstančių darbo vietų.

Pateiksiu pavyzdį, kaip nereikėtų daryti, iš savo gimtosios šalies Vokietijos patirties. Didžiausio Vokietijos banko „Deutsche Bank“ vadovas Josefas Ackermannas, nusprendęs atsikratyti savo devynerių metų senumo trečio, ketvirto ar penkto automobilio ir nusipirkti naująjį „Porsche Cayenne“ gautų dar 4 000 EUR. Tai nepateisinama nei socialiniais, nei aplinkosaugos argumentais. Tai tiesiog kvaila. Neturime su tuo taikstyti.

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL).

– (SV) Mano gimtoji Švedija, kaip ir daugelis šalių, labai priklausoma nuo automobilių pramonės.

„Volvo“ ir „Saab“ – gerai žinomos markės. Švedijos automobilių gamintojus, kaip ir kitus, skaudžiai palietė krizė. Įtakos turėjo daugelis veiksnių, o ypač – nesugebėjimas laiku pereiti prie kitokios produkcijos. Būtina pradėti gaminti mažesnes, mažiau energijos reikalaujančias, ekologiškesnes transporto priemones.

ES ilgai reikalavo vienpusio lankstumo iš darbuotojų. Aš ir Europos vieningųjų kairiųjų jungtinė frakcija / Šiaurės šalių žalieji kairieji siekiame, kad lankstumo būtų reikalaujam ir iš didelių įmonių vadovybės. Lankstumo ir naujoviško mąstymo stoka vienaip ar kitaip prisidėjo prie krizės, kreciančios automobilių pramonę ir daugelį kitų pramonės šakų.

Baigdama norėčiau pasakyti, kad automobilių pramonė svarbi darbo vietų prasme, o šiame sektoriuje daugiausia dirba vyrai, ir mes visokeriopai ją remiame. Tikiuosi, kad ES parodys tokį pat susirūpinimą, kai krizė bei nuosmūkis ištiks sritis, kurios laikomos moteriškomis.

John Whittaker (IND/DEM). – Gerb. pirmininke, galima buvo nuspėti apie ką kalbės pranešėjai. Turime problemą ir Europos Sąjunga privalo tarti savo žodį. Panašu, kad ji pajėgi ją išspręsti. Turime Europos ekonomikos atkūrimo planą, kuris apima ir automobilių pramonę. Tačiau realiai kiekvienas gamintojas pirmiausia pats kiek galėdamas rūpinsis savimi, o kiekviena šalis kiek galėdama rūpinsis savo gamintojais.

Žinoma, galima kalbėti apie tam tikrą finansinę paramą automobilių ir kitiems sektoriams siekiant išvengti pokyčių įmonių kapitalo ir meistriškumo srityse. Tačiau tai galima nuspręsti tik šalių lygmeniu, nes paramą (išskyrus Europos investicijų banko paskolas, kurias minėjo G. Verheugenas) gali suteikti tik konkrečios šalies mokesčių mokėtojai.

Europos Sąjunga gali padaryti vieną konstruktyvų dalyką, bent kol pasibaigs krizė, – atleisti automobilių gamintojus nuo aplinkosaugos suvaržymų. Ši sritis pateko į rimtą bėdą. Dėl aplinkosaugos ir kitų apribojimų automobiliai brangsta. Jūs padedate naikinti šaką, kuri ir taip yra bėdoje.

Malcolm Harbour (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, vakar Birmingeme vyko susitikimas krizės automobilių pramonė klausimu. Gaila, kad negalėjau jame dalyvauti, nes pradėjau dirbti automobilių pramonėje prieš keturiasdešimt metų. Mačiau daugybę krizių, bet nė viena nebuvo tokia arši kaip ši.

Niekada prekybos apimtys nekrito taip sparčiai. Noriu pasakyti kolegoms žaliesiems, kad jei jie pažvelgtų į neparduotų automobilių aikšteles, pamatytų, kad maži, lengvi, ekologiški modeliai sudaro didesnę ten esančių automobilių dalį. Žlunga ne verslo modelis: žlunga visa ekonomikos sistema.

Truputis statistikos iš susitikimo (kurią pateikė Birmingemo Verslo mokyklos profesorius Davidas Bailey): per pastaruosius šešis mėnesius prašymus suteikti kreditą automobiliui įsigyti atšaukė 300 000 vartotojų. Kai kurie iš jų galbūt vis tiek nebūtų patenkinti, bet tai – problema, kurią mums tenka spręsti.

Kalbant apie čia minėtus dalykus: visiškai pritariu tam, ką Stephenas Hughesas sakė apie „Nissan“ – jis puikiai žino šią bendrovę, tačiau mes galime šį tą nuveikti ir šalies, ir Europos lygmeniu, kad padėtume šiai pramonės šakai išgyventi restruktūrizacijos laikotarpį. Geriau padėti įmonėms išlaikyti ir perkvalifikuoti darbuotojus, nei atleisti juos ir paskui vėl samdyti.

Mums užtenka paskatų investuoti į naujus automobilius, kaip pageidauja R. Harms ir kiti. Faktas, kad žalieji kalba apie elektromobilius kaip apie problemos sprendimą, paprasčiausiai įrodo jų atotrūkį nuo realybės, – tai buvo aktualu prieš dešimt ar net daugiau metų, ir mes visi tai žinome.

Turime išspręsti problemą kaip susigrąžinti pirkėjus ir paklausą. Turime išspręsti kreditų klausimą; turime padėti viešiesiems pirkėjams sugrįžti į rinką ir pirkti ekologiškus autobusus, sunkvežimius, automobilius, – šiaip ar taip, yra priemonių, kurių būtų galima imtis. Nenorime konkurencijos tarp įmonių. A. Vondra visiškai teisus sakymas, kad rinką yra bendra, todėl mes nenorime imtis jokių konkuravimo veiksmų.

Tačiau, nepaisant visko, turime pripažinti faktą, kad prekyautojai automobiliais yra reikalingi.

Paskutinė mano pastaba skirta jums, Komisijos nary, kadangi jūs minėjote, jog Nellie Kroes anksčiau dirbo šiuo klausimu: pasakykite gerb. N. Kroes, kad ji atsiimtų tą visiškai nepageidautiną ir destabilizuojantį pasiūlymą keisti visą sutarčių su prekyautojais sudarymo tvarką. Nieks to neprašė – mes to nenorime.

Monica Giuntini (PSE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, iš Tarybos ir Komisijos išgirdome įvairių išipareigojimų, tačiau norėčiau priminti, kad 2008 m.šio sektoriaus prekybos apimtys nukrito 8 proc.. Tūkstančiai žmonių neteko darbo vietų ir yra priklausomi nuo bedarbio pašalpos. Statistiką pateikė G. Sacconi.

Tai aktualu ne tik didelėms automobilių gamybos bendrovėms, bet ir kitiems, su automobilių pramone susijusiems sektoriams. Galvoju apie Toskaną, savo kraštą. Neseniai minėjau, jog Europos automobilių sudedamųjų dalių tiekėjų asociacijos duomenimis viena iš dešimties bendrovių per artimiausius mėnesius atsidurs ties bankroto riba. Todėl manau, kad būtinas skubus, užtikrintas įsikišimas, ir žinau, kad G. Verheugenas bus dėmesingas ir palankiai nusiteikęs.

Negalime švaistyti laiko. Koordinacija tarp Europos valstybių būtina; kitaip rizikuojame taikyti skirtingas priemones, kurios nebus naudingos ES ekonomikai ir nesugebės pagelbėti darbuotojams. Būtinos ES lygiu koordinuojamos paskatos investuoti į ekologiškus automobilius, parama mokslo tyrimams ir naujoms technologijoms. Turime veikti nedelsdami: iš naujo apsvarstyti Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo kriterijus ir panaudoti šį fondą Europos probleminių sričių darbuotojams remti, ir, aš manau, turime surasti daugiau finansavimo galimybių...

(Pirmininkas nutraukė pranešėją)

Ivo Belet (PPE-DE). – (NL) Gerb. komisijos nary, Europos automobilių pramonės gelbėjimas gali virsti antireuropine kronika. Kiekviena valstybė narė imasi nacionalinių pagalbos priemonių. Yra valstybių narių, ir jūs tai žinote geriau nei mes, kurios žada pigias paskolas automobilių gamintojams su sąlyga, kad šie pirks detales iš vietos tiekėjų. Tai, žinoma, visiškai kvaila. Gerai, kad prieš penkias minutes pastebėjote, jog netoleruosite tokios politikos ir stengsitės ją įveikti.

Kaip sakė M. Harbour, šiandien automobilių gamintojams reikia atitinkamų priemonių, o ateityje reikės investicijų, padėsiančių kurti naujus ekologiškus ir hibridinius automobilius. Visa tai puiku, tačiau taip nebus išspręstos šiandienės problemos. Todėl gera žinia ir vilties spindulėlis – naujoji Tarybai pirmininkaujančios Čekijos iniciatyva, paskelbta aplenkiant ateinančią pavasario viršūnių susitikimą, – pasiūlymas imtis tokių priemonių Europoje, kurios itin skatintų pirkti ekologiškus automobilius.

Taip pat, ir tai nieko naujo, automobilių gamintojams reikia daugiau kreditų ir kredito garantijų. Europos investicijų bankas skyrė nemažą sumą pinigų, tačiau, norint išgyventi šiuo sunkiu metu, reikia daug daugiau. Daugeliu atvejų sunkiausia situacija yra mažose ir vidutinio dydžio tiekimo grandinės įmonėse, kurioms kreditų reikia šiandien.

Kalbant truputį kitu aspektu, gerb. Komisijos nary, pasinaudoję krize turėtume galų gale inicijuoti perversmą mokesčių už automobilius srityje. Mes metų metus kivirčijamės dėl Komisijos pasiūlymo sureguliuoti mokesčius už automobilius. Atėjo laikas imtis ryžtingų sprendimų visoje Europos Sąjungoje, ir mokesčius už automobilius pertvarkyti į sistemą, kurioje vartotojai, besirenkantys ekologiškus automobilius, gautų tam tikrą atlygį.

Mia De Vits (PSE). – (NL) Belgijoje automobilių pramonė – svarbus sektorius darbo vietų prasme. „Opel“ gamykla Antverpene šiandien tiesiogiai suteikia 2 700 darbo vietų. Sprendimai priimami Detroite, o visos „Opel“ gamyklos kenčia nuo produkcijos pertekliaus. Nereikia nė sakyti, kad atitinkamos tarnybos yra paruošusios pagalbos programas, kurias sudaro valstybės parama ir banko garantijos. Tačiau, kad parama būtų efektyvi, šiandien raginčiau Europos Komisiją, atstovaujamą G. Verheugeno, ir jūsų gerb. N. Kroes kolegas sėsti prie apskritojo stalo su šiomis tarnybomis ir atitinkamomis gamyklomis ir aptarti, kaip Europos lygiu išsaugoti didžiausią darbo vietų skaičių, ir imtis koordinuotų veiksmų Europoje dar iki vasario 17 d., kai sprendimai bus priimti Detroite. Kaip pats sakėte, šių priemonių derėtų imtis siekiant išvengti konkurencijos tarp valstybių narių ir protekcionizmo.

Marie-Noëlle Lienemann (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos atstove, ponios ir ponai, turime atgaivinti tą didžiąją pramonės politiką, dėl kurios ir buvo įkurta Europos Sąjunga. Kalbu apie situaciją anglies ir plieno pramonėje.

Šios politikos jėga – priemonės, skatinančios modernizaciją (automobilių sektoriuje reikėtų skatinti dekarbonizaciją), tuo pat metu taikant socialinius svirtus darbuotojams: paramą, apsaugą bei mokymą. Todėl norėčiau pateikti keturis pasiūlymus.

Pirma – įsteigti pagalbos automobilių sektoriaus darbuotojams fondą, kuris būtų pažangesnis už modernizacijos fondą, nes sunkiu laikotarpiu svarbu išlaikyti darbuotojus įmonėse nemažinant atlyginimo sumažėjus darbo valandų skaičiui, suteikiant galimybę mokytis pačioje įmonėje. Negalima pasitenkinti tik hipotetiniu darbuotojų perkvalifikavimu šioms likus be darbo.

Antra – turime įsteigti agentūrą naujovėms skatinti ir paspartinti mokslinių tyrimų ir plėtros finansavimą, kad greičiau pasiektume pažangos ir sumažintume technologinį atotrūkį tarp ekologiškų ir saugių transporto priemonių.

Trečia – paspartinti keliuose esančių transporto priemonių atsinaujinimą. Galėtų būti veiksmingos išmokos už transporto priemonių pašalinimą iš apyvartos. Siekiant išvengti nesveikos konkurencijos, jas reikėtų harmonizuoti Europos Sąjungos lygmeniu.

Tačiau, norėčiau baigti šia gaida. Visiškai suprantu žodžio „konkurencija“ reikšmę, tačiau taip pat būtina...

(Pirmininkas nutraukė pranešimą)

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, laikas suteikti galimybę pasisakyti papildomai, tačiau turime problemą – labai daug narių nori kalbėti. Todėl labai griežtai laikysiuosi Biuro sprendimo suteikti žodį penkiems nariams. Jie bus nutraukiami iškart pasibaigus jiems priklausančiai minutei.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE). – (RO) Diskutuodami apie krizę automobilių sektoriuje ir priimdami sprendimus neturėtume pamiršti automobilių detalių gamintojų problemų. Juos krizė palietė dėl domino efekto, nes jie priklauso nuo klientų gamybos prastovų.

Pvz., Rumunijoje automobilių detalių gamyboje dalyvauja daugiau nei 400 įmonių, kurių bendra apyvarta 2008 m. siekė 8 mlrd. EUR. Trys ketvirtadaliai šių įmonių yra mažos ir dirba vieninteliam klientui. Todėl krizės padariniai jaučiami itin skaudžiai. Esant tokioms aplinkybėms vienintelė išeitis – darbuotojų atleidimas, darbo valandų mažinimas ar nemokamos atostogos. Padangų gamintojai – vieni iš paliestųjų.

Turėdamas omeny, kad šiose įmonėse dirba daug žmonių, manau, jog automobilių detalių ir padangų gamintojus reikėtų įtraukti į įmonių, kurioms per krizę bus teikiama ekonominė parama, sąrašą.

Matthias Groote (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos narys G. Verheugenas ką tik pranešė mums, kokia dramatiška statistika ir kokia šiuo metu padėtis automobilių rinkoje. Dramatiškos problemoms

spręsti reikia harmoningų veiksmų. 2006 m. mes Europos Parlamente savo iniciatyva pateikėme ataskaitą dėl mokesčių už transporto priemones harmonizavimo, kuris, kaip mes tikėjomės, bus pagrįstas CO₂ išmetimu ir vartojimu. Manau, šis dokumentas galėtų tapti ekonominės programos dokumentu, kuriame Taryba išdėstytų kaip galima įgyvendinti vartojimu pagrįstus transporto priemonių mokesčius (jei tam būtų vienbalsiai pritarta).

Kalbėdamas apie kolegės Mios De Vits pasisakymą dėl „General Motors“ norėčiau paklausti Komisijos, ar ji yra numačiusi atsargumo priemones, kurių imtųsi pagrindinės bendrovės žlugimo atveju. Ar šiuo atveju Komisija veiktų harmoningai ir pasiūlytų europinio lygio sprendimą „General Motors“ pavaldžiosioms bendrovėms?

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, šioje diskusijoje norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tris dalykus.

Europos valstybių narių vyriausybės teikia ženklų finansinę paramą automobilių gamintojams, ji sudaro dešimtis milijardų eurų. Vokietijos vyriausybė be paramos gamintojams dar nusprendė paremti transporto priemonių naudotojus. Kiekvienas, nusprendęs išmesti seną automobilį į sąvartyną, gaus 2 500 EUR.

Europos Komisija, iki šiol griežtai stebėjusi, kad valstybės teikiama parama atitiktų valstybės pagalbos įmonėms taisykles, visais šiais atvejais labai greitai davė sutikimą ir paprasčiausia patvirtino valstybių narių vyriausybių priimtus sprendimus.

Visiškai neragindamas abejojti veiksmų, kurių buvo imtasi Europos automobilių pramonei paremti, principais, norėčiau dar kartą priminti, kaip skaudžiai atsiliepė nesąžiningas Europos Komisijos sprendimas įpareigoti Lenkijos laivų statykla grąžinti Lenkijos vyriausybės suteiktą paramą. Dėl šio sprendimo šiandien Lenkijos laivų statybos sektoriui teko atsisakyti 50 000 darbo vietų, ir dar daugiau kaip dešimt tūkstančių darbo vietų teks atsisakyti su šiuos sektoriumi susijusiose srityse ateityje.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). – (SK) Gerb. Komisijos nary, Europos Komisija privalo imtis konkrečių veiksmų, kad padėtų automobilių pramonei atsistoti ant kojų. Pirmiausia ir svarbiausia – mes turime neleisti deformuotis vidaus rinkai. Kai kurių valstybių siūlomos apsaugojimo priemonės jokių būdu nepadaeda įveikti krizės. Raginu Komisijos narį kaip įmanoma skubiau pateikti transporto priemonių pašalinimo iš apyvartos schemą.

Gerb. A. Vondra, iš Tarybos tikiuosi, kad valstybės narės kovo mėn. Europos Vadovų Tarybos posėdyje patvirtins transporto priemonių pašalinimo iš apyvartos schemą, kuri tiesiogiai įtakos vartotojų, ketinančių įsigyti naujus automobilius, perkamąją galią.

Tvirtai tikiu, kad ES, norėdama būti didžiausia automobilių eksportuotoja ir pasauline lydere kovojant prieš klimato kaitą, privalo padėti automobilių pramonei, kuri yra didžiausias privatus investuotojas į mokslinius tyrimus ir plėtrą. Finansuodami mokslinius tyrimus ir plėtrą, paremdami investicijas...

Ivo Strejček (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, atidžiai klausiausi diskusijos, ir neketinu pasiūlyti nieko naujo. Tiesiog norėčiau pritarti kelioms jau išsakytomis pastaboms, kurios, mano manymu, apibendrina visą diskusiją.

Kalbu apie A. Vondros žodžius, kad mes turime atkreipti dėmesį į konkurencijos sąžiningumą ir vengti rinkos deformacijos, ir apie Komisijos nario pastabas, kad turime būti sąžiningi ir nežadinti klaidingų lūkesčių. Be to, dėkoju gerb. Komisijos nariui už žodžius, kad mes turime leisti gamintojams būti lankstesniems taikydami mažiau apribojimų, įstatymų ir besaikės biurokratijos.

Pirmininkas. – Leiskite skirti trisdešimt sekundžių Biuro priimtai darbo tvarkos taisyklei paaiškinti, nes matau, kad nariai, negaunantys teisės pasisakyti, yra nepatenkinti.

Biuras nusprendė, kad pagrindinis diskusijos laikas skirtas pasisakyti nariams, kalbantiems įvairioms Parlamento frakcijoms suteiktu laiku. Vėliau procedūros „Prašu žodžio“ (angl. *catch-the-eye*) metu, žodis suteikiamas penkiems nariams po vieną minutę pagal eilę, nuo didžiausios frakcijos iki mažiausios. Jei kalbėti nori šeši nariai, ir turime atliekamas šešias minutes, galime išklausti visus. Galima pratęsti procedūrą iki šešių, septynių minučių. Bet šiuo atveju žodžio prašė dvylika narių. Tik penkių prašymas buvo patenkintas, kaip numato Biuras šioje diskusijos dalyje. Aiškinu šią taisyklę tam, kad ateityje neiškiltų keblumų.

Dabar žodis suteikiamas A. Vondrai, kuris Tarybos vardu atsakys į kalbėjusiųjų pastabas. Ministre, žodis jums.

Alexandr Vondra, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – Gerb. pirmininke, turiu padėkoti nariams už naudingą diskusiją. Taryba vertina jūsų indėlį į diskusiją ir kaip įmanydama stengsis atlikti savo pareigą, kartu su Komisija, spręsdama problemas automobilių pramonėje.

Nėra abejonių, kad būtina imtis neatidėliotinų priemonių, tai jau vyksta valstybių narių lygmeniu. Manau, kad mūsų nuomonės sutampa, jog šios priemonės turi būti tvarios finansiškai, ir kitais aspektais. Jos turėtų būti tikslingos, veiksmingos, o, svarbiausia, suderinamos su Bendrijoje galiojančiomis griežtomis valstybės paramos taisyklėmis. Aš suteikiau jums informacijos, pvz., apie transporto priemonių pašalinimo iš apyvartos schemą; iš tiesų svarbu, kad priemonės, kurių imamasi, neprieštarėtų konkurencijos ir valstybės paramos taisyklėms, ir būtų išvengta bendrosios rinkos deformacijos.

Antras dalykas – turime atminti, kad Europos automobilių pramonė pirmąją pasaulyje: mes esame eksportuotojai, tie, kurie gamina automobilius, todėl privalome atminti, kad svarbu išsaugoti ilgalaikį šakos efektyvumą ir konkurencingumą. Todėl priemonės, kurių bus imtasi, privalo užtikrinti Europos pramonės ilgaamžiškumą ir konkurencingumą, įskaitant investicijas į naujoves, ekologiją ir t. t.

Taryba deda visas pastangas, kad parama mokslo tyrimams ir technologinei pažangai bei naujovėms automobilių pramonėje, taip pat kai kurios trumpalaikės priemonės, atitiktų bendruosius Lisabonos strategijos tikslus.

Trečia – privalome stebėti virsmus už Europos ribų. Be abejo žinome, kokia gili sisteminė krizė kvečia JAV automobilių sektorių, o JAV automobilių gamintojai yra daug blogesnėje padėtyje nei Europos. Taigi akivaizdu, ir Günteris Verheugenas tai paminėjo, kad JAV negali tiesiog leisti numirti savo automobilių pramonei, ir tai nebūtų mums palanku.

Tačiau turime politiškai dirbti su savo tarptautiniais partneriais, ypač per PPO, kad kiek įmanoma užtikrintume vienodas veiklos sąlygas. Tai pasakytina ir apie automobilių gamintojus bei kitas pramonės šakas Azijoje. Stebime ir Korėjos, Japonijos bei kitų šalių vystymąsi.

Esame pasiruošę Konkurencingumo tarybos posėdžiui, vyksiančiam kovo mėn. pradžioje, ir tikimės pateikti kokybiškų ir daugumos pritarimu priimtų sprendimų pavasario Europos Vadovų Tarybai, kuri daugiausia sprendžia ekonomines problemas.

Günter Verheugen, *Komisijos pirmininko pavaduotojas*. – (DE) Gerb. pirmininke, sutinku su daugeliu pranešėjų, ypač su Rebeca Harms. Trumpalaikės priemonės, kurių šių metu imamės, jokių būdu negali prieštarauti ilgalaikiams tikslams. Ši sąlyga būtina.

Kadangi buvote tokie malonūs, aš taip pat būsiu malonus ir pasakysiu kai ką, kas jums patiks, ką esu sakęs 2006 m., o būtent, kad Europos motorinių transporto priemonių ateitis – ekologiškos transporto priemonės, arba ši šaka Europoje neturės visiškai jokios ateities. Leiskite viską paaiškinti. Galima ginčytis, ar Europoje, ypač Vokietijoje, gaminami automobilių modeliai prisidėjo prie krizės, kurioje dabar esame. Aš nežinau. Ir anksčiau buvo ekologiškų bei ekonomiškų modelių – pvz., „Mercedes’ Smart“, atnešęs jo gamintojui milijardus nuostolių. Tai nėra tik juoda arba balta, kaip galima pamanyti. Žvelgiant iš ekologijos perspektyvos, buvo pasirinkti visiškai neteisingi modeliai, ir dabar, per krizę, vykstanti pertvarka situacijos nepalengvina; tačiau tai nekeičia fakto, kad persitvarkyti būtina nedelsiant. Šiuo klausimu mes visiškai sutariame.

Gerb. P. Louisai, tikrai netaikysime muitų tarifo barjero JAV automobiliams. Jei yra nors vienas dalykas, ko nedarysime, tai šis. Amerikietiški automobiliai neturi jokios realios įtakos Europos rinkoje, o tuo tarpu europietiški automobiliai JAV rinkoje užima svarbią vietą. Europos Parlamente pasigirsta raginimų saugoti mūsų rinką nuo amerikietišκών automobilių, bijau, kad JAV Kongrese Vašingtone galima išgirsti nuomonių, jog reikia saugoti jų rinką nuo europietišκών automobilių. Tokioje situacijoje mūsų padėtis nebūtų itin gera. Todėl labai rimtai prašau jūsų daugiau neplėtoti šios idėjos.

Noriu paremti M. Groote nuomonę dėl mokesčių už transporto priemones. Aš taip pat pamaniau, kad minėtos pastabos šia tema turi prasmę. Komisija jau seniai ragina pertvarkyti mokesčių už transporto priemones sistemą vadovaujantis CO₂ išmetimo principu, ir liūdna, kad pažanga čia vyksta itin vangiai.

Gerb. M. Groote’ai, supraskite, aš negaliu pasakyti jokios viešosios nuomonės jūsų pateiktu klausimu dėl „General Motors“ ir „Opel“. Turėsite pasitenkinti pasakymu, kad mes akylai stebime, kas vyksta, ir diskutuojame su visomis suinteresuotomis šalimis.

Be to, norėčiau pranešti tiems žmonėms, kurie išreiškė susirūpinimą užimtumo klausimu, kad Komisija iš tiesų jau pateikė pasiūlymą kaip pertvarkyti Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondą, kad

šis veiktų lanksčiau ir efektyviau. Jei Komisijos pasiūlymai būtų sparčiai įgyvendinti – o aš visiems iš jūsų darysiu dėl to spaudimą – galėtume padėti daugybei laikinų ir žemiausios kvalifikacijos automobilių pramonės darbuotojų, atsidūrusių ties bedugnės riba.

Išmokų už automobilio pašalinimą iš apyvartos mokėjimo taisyklės, apie kurias buvo kalbėta daugybę kartų, ir apie kurias noriu pasakyti dar kartą, yra aiškiai apibrėžtos. Negalima jokia europinė tvarka, priverčianti kiekvieną valstybę narę dalyvauti šioje sistemoje. Tai visiškai neįmanoma. Taip pat kaip negalima jokia europinė tvarka, nustatanti visur vienodą išmokų lygį. Europiniu lygiu būtina nustatyti atskaitines vertes, ir viskas. Tam pritarėme ir sausio 16 d. posėdyje.

Baigdamas norėčiau dar kartą pabrėžti, ką minėjo daugelis iš jūsų, kad kalbėdami apie esamą krizę turime galvoti ne tik apie automobilių pramonę. Iš tiesų, visiškai teisinga manyti, kad būtina ieškoti pažangių eismo bei eismo valdymo sistemų, modernių ir naujoviškų sprendimų asmeninio ir viešojo transporto srityje, o krizė galbūt kaip tik suteikia galimybę paspartinti šiuos sprendimus. Aš asmeniškai labai norėčiau, kaip taip nutiktų.

Christoph Konrad (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ką tik padarėte pareiškimą dėl Biuro sprendimo ir paaiškinote, kodėl buvo pakeista procedūros „Prašau žodžio“ tvarka. Norėčiau išreikšti formalų protestą dėl šio pakeitimo. Ši procedūra sugalvota tam, kad pagyventų mūsų diskusijas, skatintų dialogą su Komisija ir stiprintų diskusijų kultūrą. Biuro sprendimas visiškai prieštarauja šiai logikai, todėl prašau jūsų perduoti šį klausimą Prezidentų konferencijai ir atsakyti į protestą.

Pirmininkas. – Taip, gerb. Ch. Konradai, žinoma, jūs turite teisę protestuoti. Tačiau jūs priklausote labai atsakingai Parlamento frakcijai ir turite suprasti, kad nariai individualiai negali turėti daugiau laiko nei frakcijos. Pagal statutą diskusijose turi dalyvauti frakcijos.

Biure šis sprendimas buvo priimtas vienbalsiai. Manau, šis sprendimas logiškas, siekiant, kad nariai, neišrinkti kalbėti frakcijos vardu – nes frakcija nenori, kad jie kalbėtų tuo momentu – negalėtų pasisakyti ir po to. Todėl ribojamas laikas: penkios minutės penkiems pasisakymams, nuo didžiausios iki mažiausios frakcijos, žiūrint, kad visi kalbėtojai nebūtų vienos tautybės.

Taip buvo nuspręsta. Žinoma, taisyklę galima pakeisti. Jei Prezidentų konferencija siūlys keisti Biuro procedūrą, Biuras atidžiai išnagrinės pasiūlymą.

Ačiū, gerb. Ch. Konradai, už jūsų indėlį; mes atkreipėme dėmesį.

Diskusija baigta.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

John Attard-Montalto (PSE), raštu. – Noriu atkreipti dėmesį į faktą, kad ekonominę automobilių pramonės krizę Maltos salose apsunkina šiurkšti administracinė klaida. Maltoje taikomas didelis automobilių registracijos mokestis, nuo kurio vyriausybė dar rinko ir PVM. Neseniai paaiškėjo, kad vyriausybė neteisėtai rinko pinigus iš tūkstančių automobilių turėtojų. Vyriausybė atsisako grąžinti pinigus tūkstančiams transporto priemonių savininkų, sumokėjusių ženkliai sumas, kai to daryti visiškai neprivalėjo.

Maltos vyriausybė tvirtina, kad grąžintina suma siekia milijonus eurų. Tai tiesa, nes Maltos vyriausybė privalo ir yra įsipareigojusi grąžinti mokesčių permokas. Jei ši šiurkšti klaida būtų įvykusi kitoje ES valstybėje, vyriausybė būtų priversta atsistatydinti. Maltos vyriausybei net neužteko padorumo priimti už tai atsakomybę ir atsiprašyti tūkstančių maltiečių ir goziečių. Galimas problemos sprendimas – nuolaidos minėtiems transporto priemonių savininkams, pvz., įsigyjant metines licencijas. Panašu, kad Maltos vyriausybė yra visiškai kurčia – ji nereaguoja į pasiūlymus.

Sebastian Valentin Bodu (PPE-DE), raštu. – (RO) Jei žvelgsime į Europos Sąjungą kaip į gyvą organizmą, Europos automobilių pramonė yra tarsi stuburas. Ji sukuria 3 proc. ES BVP ir 35 mlrd. EUR komercinės pridėtinės vertės. 2008-ieji buvo sunkūs metai šiai pramonės šakai, per pirmąjį šių metų pusmetį automobilių prekybos apimtys sumažėjo dėl kuro kainų augimo, o per antrąjį – 19,3 proc. dėl finansų krizės.

Ir tai ne vienintelės problemos, kėčiančios šį sektorių. 2009–2015 m. automobilių sektorius turi įgyvendinti naujus taršos, kuro ekonomijos ir pan. standartus, o tai milijardai eurų papildomų sąnaudų.

Čia pateikti tik tiesioginiai skaičiavimai, o automobilių pramonė užtikrina pajamas daugiau nei 12 mln. šeimų. Viena darbo vieta automobilių gamybos įmonėje susijusi su keturiomis darbo vietomis tiekėjų bendrovėse ir dar penkiomis kituose su šia sritimi susijusiuose sektoriuose bei pardavimo grandyje. Todėl

akivaizdu, kad šios šakos gerovė gyvybiškai svarbi visai ES ekonomikai. Esant tokioms aplinkybėms, skubus, koordinuotas Europos vyriausybės ir kitų institucijų įsikišimas tiesiog privalomas, būtinos programos, skatinančios šalinti iš apyvartos senus automobilius mainais į ženklias kainų nuolaidas įsigyjant naujus, finansinė parama ir t. t.

Elisa Ferreira (PSE), raštu. – (PT) Finansų krizė suparalyžiavo kreditų rinką, palietė įmones ir šeimas; staiga sumažėjo paklausa, atnešdama pražūtingus padarinius ekonomikos augimui ir užimtumui.

Tokioje situacijoje reikia išskirtinių priemonių, ypač strateginiuose sektoriuose, kaip automobilių pramonė, sukurianti 6 proc. visų darbo vietų.

Net ir tuo atveju Europos ekonomikos atkūrimo planas, apie kurį turėjau garbės pranešti Parlamentui, grindžiamas tik šalių iniciatyvomis.

Kaip realiai Komisija gali užtikrinti priemonių koordinavimą ir garantuoti, kad šalys nepaskelbs karo paramos priemonėms?

Kokie mechanizmai galėtų apsaugoti darbo vietas tokiose šalyse, kurios neturi finansinių struktūrų gyvybiškai svarbioms darbo vietoms remti?

Kai kurioms šalims tekstilės ar elektronikos pramonė gali būti ne mažiau svarbi už automobilių. Kokių veiksmų galima tikėtis?

Ar Komisija kreips daugiau dėmesio į pramonės svarbą Europos išlikimui?

Europos investicijų banko parama ribota. Ar turimas biudžetas prilygs Europą krečiančioms problemoms?

Krzysztof Hołowczyc (PPE-DE), raštu. – (PL) Europos Sąjungos ekonomika laikoma viena galingiausių ekonominių jėgų pasaulyje. Todėl turime itin atsakingai veikti vidaus rinkoje. Kita vertus, pasaulio, taip pat ir ES, ekonomika yra pakitusi. Sunku nuspręsti, kurie automobilių gamintojai iš tiesų yra Europos įmonės. Susivienijimai, pasaulinių gamybos grupių susikūrimas, dešimtmečius trukęs JAV ir Azijos įmonių dalyvavimas ES vidaus rinkoje, padėjo pamatus Europos automobilių sektoriaus įvairiapusiškumui ir konkurencijai.

Man atrodo teisinga, kad sudarant Europos ekonomikos atkūrimo planą pirmiausia reikėtų vadovautis laisvos rinkos ir jos konkurencingumo principais. Turime atminti, kad automobilių pramonė, kurią itin skaudžiai palietė finansų krizė, tik viena Europos ekonomikos grandinės dalis. Tai verčia mus patvirtinti Tarybai pirmininkaujančios valstybės pasiūlytą veiksmų planą, kuriame būtų įteisintas bendras požiūris į problemos sprendimą, apimantis visus susijusius vidaus rinkos subjektus.

Plane reikėtų numatyti, kaip skatinti paklausą, kuri ir yra ekonomikos būklės rodiklis. Paramos teikimo mechanizmas turėtų padėti įsisavinti pinigus, skirtus tikslinėms investicijoms į technologines naujoves, kaip nurodyta kelių saugos ir aplinkosaugos direktyvose.

Alexandru Nazare (PPE-DE), raštu. – (RO) Ekonominė krizė pridarė daug žalos automobilių pramonei, kuri sukuria svarbią BVP dalį daugelyje Europos valstybių. Net jei ES neketina taikyti jokių tiesioginės intervencijos mechanizmų, valstybėms narėms privalo būti leista imtis būtinų priemonių, padėsiančių automobilių pramonei išvengti žlugimo, nes nuo jos priklauso tūkstančių piliečių darbo vietos. Rumunijos automobilių pramonę taip pat smarkiai palietė krizė. Noriu pateikti bendrovių „Dacia Renault“ ir „Ford“ pavyzdžius: pirmoji apribojo veiklą, o antroji paprašė paramos iš Rumunijos vyriausybės.

Situacijos rimtumas Europos lygmeniu reikalauja nedelsiant imtis atitinkamų priemonių. Nekalbu apie protekcionistines priemones, kurios tik griauja rinką, – reikia tokių priemonių, kurios užtikrintų lygias galimybes visoje Europos pramonėje ir leistų žmonėms išsaugoti savo darbo vietas.

Neužtenka veikti šalies lygmeniu – turime imtis priemonių ir Europos mastu. Europos ekonomikos atkūrimo planas suteiktų galimybę tai įgyvendinti: jame siūlomos naujos kreditų suteikimo taisyklės Europos bankininkystės sistemai, palengvinsiančios prieigą prie kreditų. Taip pat svarbu, kad valstybių skiriama parama būtų galima pasinaudoti greitai ir lengvai. Tai pagrindiniai aspektai strateginiams investuotojams, kokie yra automobilių rinkoje.

13. Konsulinė Europos Sąjungos piliečių apsauga trečiosiose šalyse (diskusija)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Tarybos ir Komisijos pareiškimai dėl konsulinės Europos Sąjungos piliečių apsaugos trečiosiose šalyse.

Alexandr Vondra, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – Gerb. pirmininke, ši diskusija dėl konsulinės piliečių apsaugos yra labai laiku. Kelių pastarųjų metų įvykiai atskleidžia ES valstybių kooperacijos konsulinės apsaugos srityje svarbą. 2006 m. Libano, Čado ir naujausi tragiški Mumbajaus įvykiai parodė, kokią riziką patiria Europos Sąjungos piliečiai keliaudami užsienyje. Rizikos mastai vis auga, nes dėl mažų kelionių kainų vis daugiau žmonių pasinaudoja galimybe aplankyti labiau nutolusius pasaulio regionus.

Todėl valstybių narių kooperacija šioje srityje yra itin svarbi. Ji galėtų užtikrinti geresnį aptarnavimą ir aukštesnę konsulinės pagalbos lygį. ES piliečiai pajustų tiesioginę naudą.

Šios kooperacijos pagrindas – ES ir EB sutartys. Dvidešimtajame straipsnyje aiškiai pasakyta, cituoju: „Kiekvienas Europos Sąjungos pilietis, būdamas trečiojoje šalyje, kurioje neatstovaujama jam pilietybę suteikusi šalis, turi teisę į lygiai tokią pačią bet kurios kitos valstybės narės diplomatinę ar konsulinę apsaugą kaip ir tos šalies piliečiai. Valstybės narės privalo nustatyti būtinas taisykles ir pradėti tarptautines derybas, padėsiančias užtikrinti šią apsaugą.

Šiame straipsnyje paminėtos taisyklės nustatytos 1995 m. nutarimu, kuriame teigiama, kad trečiojoje šalyje pagalbos į kitą valstybę narę gali kreiptis tos šalies piliečiai, kuri pasiekiamu atstumu neturi nuolatinės atstovybės ar garbės konsulo, kompetentingo konkrečioje srityje.

Praktiškai konsulas, į kurį kreipėsi pagalbos kitos valstybės narės pilietis, turėtų atsisakyti ją suteikti, jei netoliese yra jam pilietybę suteikusių šalies konsulas ar ambasada.

1995 m. nutarimas parodo, kad iš tiesų konsulinė pagalba ir apsauga – išskirtinai pačios šalies atsakomybė, o konsulinius ryšius reguliuoja tik Vienos konvencija dėl konsulinių santykių.

Bendradarbiavimo šioje srityje taisyklės atspindi ir faktą, kad į konsulinę pagalbą ir apsaugą kiekvienoje valstybėje žiūrima skirtingai. Kai kuriose, pvz., ji laikoma pagrindine visų piliečių teise. Kitose manoma, kad tai paslauga, kurią privalo suteikti pati valstybė. Todėl EB sutartyje apie konsulinę apsaugą kalbama kaip galimybę, o ne teisę.

Po 2000 m. Džolo krizės konsulinis bendradarbiavimas vystomas toliau, įtraukiant ir krizės valdymo aspektą. Teroristų išpuoliai JAV parodė, kad net itin pažangią infrastruktūrą turinčios trečiosios šalys sunkiai susidoroja su ekstremaliomis situacijomis.

Todėl valstybės narės nustatė gaires, kaip elgtis per tokias krizes. Nors ir nebūdamos privalomos, jos jau buvo sėkmingai panaudotos keliose situacijose ir patobulintos vadovaujantis praktine patirtimi.

Taryba neseniai sukūrė „vadovaujančios valstybės“ koncepciją. Tai reiškia, kad įvykus reikšmingam incidentui, ypač šalyse, kur atstovybes turi kelios valstybės narės, viena ar dvi valstybės gali imtis koordinuoti apsaugos ir evakuacijos veiksmus.

Glaudžiau bendradarbiaujame ir su kai kuriomis valstybėmis už Europos Sąjungos ribų: pvz., su JAV vyksta kasmetinės konsultacijos konsuliniais klausimais. Norvegija, Šveicarija ir Kanada taip pat bendradarbiavo su ES konkrečių incidentų metu, pvz., per Libano, Čado bei Mumbajaus krizes.

Komisija ir Tarybos sekretoriatas taip pat prisideda prie konsulinio bendradarbiavimo. Prieš keletą metų Tarybos sekretoriatas įsteigė saugų internetinį forumą, kuriame konsulinės institucijos keičiasi įvairia informacija, pvz., patarimais keliaujantiems. Be to, Taryba perleido valstybėms narėms pažangią telekonferencinio ryšio sistemą, kuri buvo plačiai naudojama per konsulines krizes.

Maždaug prieš trejus metus buvo sukurta informacijos mainų ir politinio veiksmų koordinavimo ES lygmeniu platforma, pavadinimu Krizės koordinavimo priemonės (angl. Crisis Coordination Arrangements, CCA). Pagrindiniai CCA veikėjai yra: Tarybai pirmininkaujanti valstybė, padedama Tarybos sekretoriato ir Komisijos, sprendžianti ar taikyti CCA, ir veiklos grupė COREPER II, atsakinga už valstybių narių veiksmų koordinavimą ar sprendimų, kuriuos gali reikėti priimti ES lygmeniu, parengimą.

Svarbiausia operatyvinė institucija – ES Jungtinių situacijų centras (SITCEN), pavaldus Tarybos sekretariatui. SITCEN teikia logistinę ir informacinę paramą.

Vėliau Tarybai pirmininkavusios valstybės ėmė rengti reguliarias konsulinių krizių valdymo pratybas, kurios pasirodė esančios ypač naudingos. Siekiant sustiprinti sostinėse ir regionuose reziduojančių konsulinių pareigūnų bendradarbiavimą, 2008 m. pabaigoje pradėta taikyti Europos konsulų mokymo programa. Svarstoma galimybė visas konsulines tarnybas sutelkti vienoje vietoje.

Žinoma, dar daug ką galima nuveikti. Nuolat diskutuojama tokiais klausimais kaip kalinių laikymo sąlygos, priverstinis vaikų išvežimas, konsulinės informacijos politika. Tačiau turime susitaikyti su realybe – nors piliečių lūkesčiai ir poreikiai auga, konsulinių institucijų ištekliai visada yra riboti. Parama intensyvesniam bendradarbiavimui konsulinėje srityje ne visada sutampa su biudžetais, numatytais šalies lygmeniu. Šio ciklo suderinimas ir yra pagrindinė problema.

Patirtis rodo, kad bendradarbiauti konsulinėje veikloje svarbu; yra atvejų, kuriais galime pasidžiaugti. Sėkminga 20 000 ES piliečių evakuacija iš Libano 2006 m. – tik vienas pavyzdys. Tarybai pirmininkaujanti valstybė pasiryžusi tęsti šį darbą, o aš dėkoju Parlamentui už paramą.

Günter Verheugen, *Komisijos pirmininko pavaduotojas*. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, šiandien stoviu prieš jus atstovaudamas savo kolegai Komisijos pirmininkui Jacquesui Barrotui, kuris labai norėtų būti čia pats, tačiau turi kitų institucinių įsipareigojimų.

Europos bendrijos steigimo sutarties 20 straipsnyje teigiama, kad kiekvienas Europos Sąjungos pilietis, būdamas trečiojoje šalyje, kurioje neatstovaujama jam pilietybę suteikusi šalis, turi teisę į lygiai tokią pačią bet kurios kitos valstybės narės diplomatinę ar konsulinę apsaugą kaip ir tos šalies piliečiai. Dvidešimtajame straipsnyje taip pat numatyta, kad valstybės narės turi pačios nustatyti tarpusavio taisykles, užtikrinančias šią apsaugą. A. Vondra, jau išdėstė šias aplinkybes. Vadovaudamosi šia nuostata valstybės narės sukūrė keletą konsulinės apsaugos koordinavimo mechanizmų, vienas jų 2006 bei 2008 m. paskelbtos gairės, kurios nėra privalomos, tačiau pasitelkus šias gaires misijoms lengviau bendradarbiauti.

Be to, diplomatinės ir konsulinės valstybių narių misijos įpareigojamos bendradarbiauti ir Europos Sąjungos sutarties 20 straipsniu.

2008 m. gruodžio mėn., siekdama sustiprinti konsulinį bendradarbiavimą, Taryba pritarė gairėms dėl „vadovaujančios valstybės“ koncepcijos taikymo. Buvo numatyta, kad ištikus krizei, turinčiai padarinių piliečių konsulinei apsaugai atitinkamoje trečiojoje šalyje, viena valstybė narė paskiriama „vadovaujančia šalimi“ ir kitos valstybės narės vardu priima atsakomybę už ES piliečių apsaugą. Vadovaujanti valstybė privalo koordinuoti visas priemones, kurių imasi atitinkama valstybė narė, ir yra atsakinga už pagalbos suteikimą visiems ES piliečiams. Kiekvienas asmuo, turintis teisę į konsulinę apsaugą savo šalyje, gali kreiptis pagalbos į vadovaujančią valstybę.

Ši koncepcija turėtų palengvinti valstybių narių bendradarbiavimą su sąlyga, kad šiam tikslui bus skirti papildomi ištekliai: darbuotojai, lėšos, įranga, medikų grupės. Vadovaujančiai valstybei tenka ir atsakomybė už vadovavimą ir veiksmų koordinavimą suteikiant pagalbą žmonėms, surenkant juos į vieną vietą ir, jei reikia, evakuojant į saugią zoną, padedant kitoms nukentėjusioms valstybėms narėms. Tačiau valstybės narės pačios turi susitarti, ką tiksliai reiškia EB sutarties 20 straipsnio frazė „kurioje neatstovaujama pilietybę suteikusi šalis“. Ši nuostata turėtų galioti situacijose, kai ES piliečiai dėl kokių nors priežasčių negali pasiekti savo šalies misijos. Valstybės narės šiuo metu bando nustatyti bendruosius šios nuostatos įsigaliojimo kriterijus.

Taip situacija atrodo dokumentuose. Faktą, kad realybė yra visiškai kitokia, gali paliudyti kelios šiuose Rūmuose esančios šalys. Pranešėjų sąrašė mačiau, kad šiuo klausimu ketina kalbėti I. Guardans Cambó, S. Karim ir E. Mann. Jie tikriausia papasakos mums apie savo patirtį Mumbajuje praėjusį gruodžio mėn. Man susidarė įspūdis, net turint omeny, kad tik trys valstybės narės neturi ambasados Niudelyje ir tik septynios neturi konsulato Mumbajuje, kad nukentėjusiems Europos piliečiams buvo labai sunku gauti reikiamą apsaugą, – sakau tai labai atsargiai.

Pabrėžiu tai dabar, nes svarbu pasimokyti iš tokios patirties. Atsižvelgdama į šią patirtį, Komisija laikosi nuomonės, kad dar daug ką reikia nuveikti norint užtikrinti Europos Sąjungos piliečiams galimybę realiai ir visiškai pasinaudoti teise, kurią jiems garantuoja EB sutarties 20 straipsnis. Piliečiai tikisi, kad Europos Sąjunga suteiks jų apsaugai trečiojoje šalyje pridėtinę vertę. Diplomatinių ir konsulinių misijų teikiama apsauga neapsiriboja kritinėmis situacijomis, ji turi būti teikiama kasdien kasdienėse situacijose.

Be kitų dalykų, Komisija siūlo geriau informuoti ES piliečius – mes jau siūlėme minėtą 20 straipsnio frazę spausdinti pasuose ir iškabose oro uostuose bei kelionių agentūrose; be to, Tarybos Generalinis sekretoriatas

kuria konsulinės apsaugos interneto svetainę, kurioje bus skelbiami naujausi šalių ambasadų ir konsulatų trečiosiose šalyse sąrašai.

Be savo misijos informuoti ES piliečius apie ES pilietybės teikiamą naudą, Komisija yra pasiruošusi spręsti visas piliečių keliamas šios srities problemas ir daryti viską, ką gali, kas būtų įgyvendinta teisė į apsaugą, garantuojama ES piliečiams 20 straipsniu.

Įsigaliojusi Lisabonos sutartis bus aiškus teisinis pagrindas ES nuostatomis šioje srityje. Naujoji EB sutarties 20 straipsnio formuluotė (Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 23 straipsnis) suteikia galimybę patvirtinti direktyvas, „įteisinančias koordinavimą ir bendradarbiavimą kaip priemones, būtinas šiai apsaugai užtikrinti“. Tai reiškia, kad ateityje Komisija galėtų siūlyti priimti teisinius dokumentus šiuo klausimu.

Ioannis Varvitsiotis, PPE-DE frakcijos vardu. – (EL) Gerb. pirmininke, malonu dalyvauti šioje diskusijoje, dėkoju Tarybai ir Komisijai už suteiktą informaciją. Man teko kalbėti Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto vardu Žaliosios knygos dėl diplomatinės ir konsulinės apsaugos trečiosiose šalyse klausimu, todėl aš ir toliau domiuosi šia sritimi.

Nuolat tvirtinu, kad 20 straipsnio nuostatas reikėtų taikyti plačiau, apimant daugiau Europos piliečių teisių, nes taip būtų stiprinama Europos pilietybės koncepcija, praktiškai demonstruojami Europos Sąjungos privalumai kasdieniame gyvenime, stiprinamas Europos solidarumas.

Paskiausias teroristų išpuolis Mumbajuje parodė, jog šiais laikais būtina geriau koordinuoti Europos Sąjungos piliečių apsaugą. Gairių dėl vadovaujančios valstybės koncepcijos taikymo krizės atveju paskelbimas praėjusį gruodžio mėn. – pirmas teigiamas žingsnis. Gairėse pateikiama svarbių minčių. Tačiau mes labai susidomėję laukiame teisiškai įpareigojančių dokumentų.

Įsivaizduoju, kad praktikoje iškyla daug sunkumų. Tačiau, mano manymu, labai svarbu, kad būtų aišku, kaip krizės atveju informuosime nukentėjusius piliečius, kas yra vadovaujanti valstybė. Nemanau, kad pakanka to, kas pasakyta iki šiol. Šiaip ar taip, dėkoju Prancūzijai, kuriai pirmininkaujant Tarybai buvo iškeltas šis klausimas, ir tikiuosi, kad Čekija pratęs pradėtas iniciatyvas.

Martine Roure, PSE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, teisė į konsulinę ir diplomatinę apsaugą – vienas esminių Europos pilietybės aspektų. Ministre, jūs citavote EB sutarties 20 straipsnį. Visiškai aišku. Kiekvienas pilietis turi teisę į konsulinę apsaugą. Tai ne pasirinktis – tai teisė.

Dramatiškai įvykiai Mumbajuje akivaizdžiai parodė, kad ši teisė toli gražu negarantuojama. Kiekviena valstybė narė teikia skirtingo lygio apsaugą, todėl atsiranda piliečių diskriminacija, be to, niekada nesuteikiama informacijos, į kurią konsulatą kreiptis esant reikalui. Akivaizdžiai trūksta valstybių narių finansinės paramos. Visko netekę Europos piliečiai dažnai susiduria su konsulatų nenoru padengti finansinių išlaidų.

Valstybės narės privalo išspręsti šią problemą. Būtinai privalomas gairių laikymasis ir piliečių informavimas. Europos Sąjunga turėtų derėtis su trečiosiomis šalimis dėl būtiniosios diplomatinės apsaugos užtikrinimo.

Tačiau, kaip minėjo Komisijos narys, įvykiai Mumbajuje parodė, kad nėra užtikrinima net Europos Parlamento narių diplomatinė apsauga. Europos Sąjunga ir ypač Komisija privalo nedelsdamos derėtis; mes girdėjome, ką sakė Komisijos narys, kad Taryba privalo pasirašyti *ad hoc* susitarimus su trečiosiomis šalimis, kad būtų užtikrinta diplomatinė Europos Parlamento narių apsauga. Tai mažiausia, ką galime padaryti.

Ignasi Guardans Cambó, ALDE frakcijos vardu. – (ES) Gerb. pirmininke, šiandien Europos piliečiai gali keliauti be sienų, balsuoti kitoje valstybėje, gauti pensiją ar socialinę apsaugą bet kurioje valstybėje narėje, kurią jie pasirinko gyventi. Bendradarbiauja šalių policijos. Pasitelkę Europos orderį valstybės kaltintojas Stockholme gali suimti nusikaltėlį Sevilijoje, be jokių vietos procedūrų.

Kai reikia pabarti piliečius dėl jų veiksmų, valstybės narės noriai užleidžia savo suverenumą. Tačiau tų pačių Europos piliečių apsaugos už ES ribų sritis – tarsi kelionė laiko mašina: palikus Europos Sąjungą, laikas sustoja.

Už Europos Sąjungos sienos mes esame tik dvidešimt septynios valstybės, dvidešimt septyni administraciniai vienetai, dvidešimt septynios vėliavos, dvidešimt septynios konsulinės sistemos, o kai kuriais atvejais, dar mažiau. Ištikus krizei, Europos piliečiai netenka europiečio statuso. Nėra tokio dalyko kaip Europos pilietybė.

Po pasaulį keliaujantys šimtas aštuoniasdešimt milijonų europiečių vėl tapę vokiečiais, ispanais, lenkais ar italais negali gauti apsaugos. Kaip europiečiai jie neegzistuoja už Europos Sąjungos sienų. Tai svarbus ES

sutarties pažeidimas, dėl kurio ką tik paskelbtas Tarybos pareiškimas tėra mokslinė fantastika, sakau tai su visa pagarba.

Viskas, ką sakė Taryba apie Sutarties 20 straipsnio įgyvendinimą, vadovaujančią šalį, vaizdo konferencijas ir bendrus centrus, įvykus nelaimei yra gryna mokslinė fantastika. Be to, kaip minėjo Komisijos narys, kai kurie mūsų turėjo progą patirti esamą padėtį savo kailiu.

Sutarties 20 straipsnis neveiksnius: nėra jokių jo taikymo protokolų, teisinių reglamentų, informacijos piliečiams, atsakomybės už numatytų nuostatų nepaisymą.

Geriausiu atveju konsulai padeda vienas kitam. Čia esama geros valios, kaip galbūt buvo ir XIX a. ar XIX a. pirmajame dešimtmetyje Pekine. Situacija yra tokia: konsulų bendradarbiavimas apsiriboja bendrais pietumis, o ne įsipareigojimu bendrai tarnauti piliečiams, kaip reikalauja Europos teisės aktai.

Dėl to Europos Komisija privalo, dar prieš įsigaliojant Lisabonos sutarčiai ir po to, pasirūpinti praktiniu Sutarties 20 straipsnio įdiegimu, priversti Europos piliečius didžiuotis savo pasu ir pasirūpinti, kad atitinkami valstybės pareigūnai suprastų, kad XIX a. praėjo, o Europa egzistuoja jos piliečiams patekus į bėda Niudelyje, Beirute ar bet kur kitur.

Ryszard Czarnecki, UEN frakcijos vardu. – (PL) Gerb. pirmininke, norėčiau pabrėžti, kad aš nepritariu šiai itin kritiškai pozicijai dėl pasiūlymo, kurį Tarybos vardu šiandien pateikė Komisijos pirmininko pavaduotojas. Nemanau, kad tai sutarčių turėjimo ar neturėjimo klausimas, greičiau – ar Europos solidarumo koncepcija egzistuoja tik politiniuose pareiškimuose, ar ir praktikoje, taikomoje visų valstybių piliečiams. Jei sistema veikia – sutartis nebūtina.

Kai Europos Sąjungai pirmininkavo Slovėnija, Prancūzija atstovavo Europos Sąjungai daugelyje šalių, Azijoje, Afrikoje, Lotynų Amerikoje, nes Slovėnija šiose vietovėse neturėjo ambasadų. Man įdomu, ar Slovėnijos ir kitų mažesnių valstybių narių piliečiai dabar sulauktų reikiamos pagalbos iš Prancūzijos konsulatų šiose šalyse, jei į juos kreiptųsi. Klausimas kaip tik vietoje.

Turėtume plėtoti Europos solidarumo koncepciją. Man atrodo, kad realiai Lisabonos sutartis nėra *sine qua non*.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Vadovaujantis Europos bendrijos steigimo sutarties 20 straipsniu, trečiosios šalies teritorijoje visi Europos Sąjungos piliečiai turi teisę į vienodą diplomatinę ir konsulinę apsaugą. Svarbu pabrėžti, jog siekiant šio tikslo būtina stiprinti konsulinių institucijų bendradarbiavimą.

Europiečiai – viena mobiliusių visuomenės grupių pasaulyje; beveik 9 proc. Europos piliečių keliauja į valstybes, kuriose jų šalis neturi šio lygio atstovybės. Pvz., Slovakija, kuriai atstovauju Europos Parlamente, turi mažai konsulinių atstovybių Centrinėje ir Lotynų Amerikoje, nors į šiuos regionus keliauja nemažai mūsų piliečių. Turiu pridurti, kad nors ir esame įsipareigoję teikti konsulines paslaugas, dauguma europiečių nežino savo teisių, o ypač liūdna, kad to nežino konsulinių institucijų darbuotojai.

Siekdami geriau informuoti žmones apie konsulinę apsaugą, turėtume siekti, kad į ES piliečių pasus būtų įrašyta ištrauka iš 20 straipsnio. Konsulinės apsaugos trečiosiose šalyse svarba tapo akivaizdi per 2004 m. cunamį ar 2006 m. konfliktą Libane. Dėl skirtingų konsulinių reglamentų ES piliečiai privalo išmanyti tiek sistemų, kiek yra valstybių narių, nes kiekviena jų gali turėti skirtingą teisinę galią ir aprėptį.

Neseni įvykiai Mumbajuje parodė, kad turime dar daug ką nuveikti konsulinių paslaugų srityje. Bendrų Europos institucijų steigimas galėtų užtikrinti funkcinį šių tarnybų koherentiškumą ir tuo pat metu sumažintų kiekvienos valstybės narės diplomatinę bei konsulinių tinklų sąnaudas.

PIRMININKAVO: GIOVANI DOS SANTOS

Pirmininko pavaduotojas

Sajjad Karim (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, jau buvo minėta, kad Europos Sąjungos piliečiai keliauja po visą pasaulį. Kasmet už Europos Sąjungos ribų išvyksta apie šimtas aštuoniasdešimt milijonų žmonių, kuriuos teoriškai saugo 20 straipsnis, kaip minėjo Komisijos ir Tarybai pirmininkaujančios šalies atstovai.

Dvidešimtuoju straipsniu reikalaujama, kad valstybės narės suteiktų konsulinę pagalbą tų šalių piliečiams, kurios nėra atstovaujamos konkrečioje trečiojoje šalyje, taip pat kaip savo piliečiams. Valstybių narių požiūriu į šią nuostatą skirtumai pastebėti sudarant veiksmų planą 2007–2009 m.

Žinoma, reikia nustatyti kriterijus, kada ir kaip turėtų veikti kitos šalies konsulinės tarnybos; norėčiau išskirti tris aspektus. Neketinu visų jų aptarinėti, tačiau pirmieji du yra itin svarbūs. Trečiasis – reikalavimas pateikti diplomatiniais ar konsuliniam darbuotojui pilietybę patvirtinančius dokumentus: pasą, asmens tapatybės kortelę ar kitą dokumentą.

Čia iškyla problema, nes dažnai iš situacijos besigelbstintys piliečiai neturi tų dokumentų.

Pagalba teikiama mirties, avarijos, susižalojimo, arešto, įkalinimo atvejais; žiaurių nusikaltimų aukoms; sugrąžinant į tėvynę nelaimės ištiktus Europos Sąjungos piliečius. Ji apima daug sričių, bet ne visas. Dar daug ką reiktų nuveikti.

Siekiant įgyvendinti visus įsipareigojimus, iškelta vadovaujančios valstybės idėja, kuri turėtų padėti suteikti pagalbą visiems ES piliečiams ir koordinuoti valstybių narių veiksmus.

Teoriškai viskas atrodo šauniai, tačiau nemačiau, kad ši koncepcija būtų veikusi Mumbajuje. Realiai nebuvo keičiamasi nei informacija, nei žiniomis, – tikrai ne tokį bendradarbiavimą tikėjau išvysti. Buvo akivaizdi tik valstybinių narių konkurencija, todėl manau, kad tolesnė konsulinių tarnybų centralizacija ar konsolidacija keltų pavojų netekti lankstumo, kuris, sparčiai besikeičiant aplinkybėms, yra būtinas.

Erika Mann (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, Sajjadas Karimas visiškai teisus. Problema slypi pačioje 20 straipsnio formuluotėje. Svarbu atsižvelgti į realią padėtį. Taip. Dėl vieno dalyko: ne visos valstybės narės gali užtikrinti konsulinę apsaugą; be to, daugeliu atvejų galima tik labai ribota konsulinė apsauga: nepakanka saugos struktūrų net pačių konsulų apsaugai užtikrinti.

Turiu asmeninės patirties šiuo klausimu: Vokietijos konsulas turėjo važinėti visą naktį nesaugiais keliais tik su vairuotoju be apsaugos, kad surinktų savo kolegas. Tokios sąlygos paprasčiausiai nepriimtinos. Negalite užtikrinti piliečių saugumo tokiose šalyse kaip Indija, Lotynų Amerikos ar kitos šalys – yra daug šalių, kuriose padėtis tokia pat kritiška kaip Mumbajuje – neturėdami pakankamai darbuotojų ir atitinkamų saugos struktūrų. Žinios visiškai neperduodamos, valstybės narės neturi prieigos prie informacijos, ir t. t. Apie kliūtis galima kalbėti be galo, nenuostabu, kad valstybės narės negali užtikrinti piliečių ar savo pareigūnų apsaugos tokiu lygiu, kaip norėtų.

Todėl svarbu, kad Taryba ir Komisija atidžiai išnagrinėtų šią problemą. Negalite tikėtis, kad Europa bus vieninga ir padės savo piliečiams visame pasaulyje be būtiniausių saugos struktūrų ir pažangių informacinių sistemų. Stropiai neišanalizavę savo infrastruktūros ir neužtikrinę reikiamo papildomos apsaugos lygio, paprasčiausia tapsime pajuokos objektu.

Todėl siūlau nedelsiant peržiūrėti mūsų infrastuktūrą, pradėti vykdyti imitacinius mokymus, kaip daro kitos šalys, nesutelkti dėmesio tik į sostines ar didžiųjų valstybių didžiuosius miestus, o suprasti, kad tinkamas atstovavimas būtinas ir kituose pasaulio miestuose.

Mumbajaus įvykiai tikrai pasikartos. Bus kitas Mumbajus, kaip kartojosi kitos nelaimės. Atminkite tai, aš raginu tam ruoštis.

Sarah Ludford (ALDE). – Gerb. pirmininke, Ignasis Guardans Cambó, Sajjadas Karimas, Erica Mann ir kiti pateikė atotrūkio tarp teorijos ir realybės pavyzdžių. Iš tiesų mes net nesutariame, ką reiškia 20 straipsnis. Ministras, kalbėdamas angliškai, minėjo, kad tai – tik galimybė, o ne teisė, tuo tarpu Martine Roure citavo prancūzišką tekstą, kur parašyta „*un droit*“. Ši teisė įtraukta į Pagrindinių žmogaus teisių chartiją.

Mes nepasieksime pažangos, kol teisiškai nepatvirtinsime, kad tai – teisė su privalomais vykdyti ES sprendimais, bendraisiais standartais ir teismine atsakomybe už nevykdymą.

Ministras minėjo, jog svarstoma galimybė įkurdinti konsulus bendrose rezidencijose. Mano patirtis vizų politikos srityje leidžia teigti, kad bandymas steigti bendras rezidencijas yra tarsi buldozerio stūmimas į kalną.

Komisijos narys G. Verheugenas minėjo apie praktines priemones, kurių ketinama imtis. 2007 m. veiksmų plane buvo numatytos šios priemonės: nuorodos pasuose, plakatai, interneto svetainė. Kur jos yra? Ieškojau informacijos apie konsulinę apsaugą Europos interneto svetainėje ir nieko neradau.

Europos Vadovų Tarybos interneto svetainėje keliautojams puikuoja užrašas „svetainė kuriama“, kuris, mano manymu, reiškia tą patį kaip „mes nuviliame savo piliečius, nes nesugebame įgyvendinti pažado dėl Europos pilietybės“.

Eoin Ryan (UEN). – Gerb. pirmininke, sutinku su daugeliu pranešėjų ir manau, kad ES piliečiai privalo jaustis saugūs, o prioritetą šioje srityje reikėtų teikti piliečių saugumui už Europos Sąjungos ribų, ypač krizinėse situacijose, kokia nutiko Mumbajuje.

Mano manymu, Europos piliečiai privalo turėti galimybę gauti informaciją bet kokiomis aplinkybėmis, nesvarbu ar jie patektų į bendrąją kritinę situaciją, ar juos ištiktų asmeninė bėda; ir žinoma, reikėtų daugiau informacijos apie pačią situaciją.

Krizė Mumbajuje puikus sistemos neveikimo pavyzdys. Pritariu neseniai paminėti vadovaujančios valstybės idėjai. Tai labai svarbu, tačiau akivaizdu, kad šiuo metu minėta sistema neveikia. Manau, jog svarbiausia priversti sistemą veikti, nes, kaip kažkas jau minėjo, kiekvienas iš mūsų jausimės labiau europiečiu, jei bet kurios valstybės narės ambasada pasirūpins mumis ištikus bėdai Tolimuosiuose Rytuose, Pietų Afrikoje ar kitoje ne Europos Sąjungos šalyje, ir aš manau, kad šis europietiško jausmas labai svarbus.

(Pirmininkas nutraukė pranešėją)

Luca Romagnoli (NI). – *(IT)* Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, nuolat didėjantis Europos piliečių mobilumas akivaizdžiai reiškia, kad konsulatams privalo dirbti kartu.

Komisijos pasiūlymas sveikintinas jau vien todėl, kad juo siekiama supaprastinti piniginių išmokų į bėdą patekusiems asmenims procedūras. Be abejonės, šiuo metu konsulinė apsauga užtikrinama fragmentiškai ir ne vienodai. Užsienyje Europos pilietybės sąvoka dažnai neegzistuoja, o žmonės kartais trokšta būti kitos šalies piliečiais, galbūt net ne Europos Sąjungos. Norėčiau matyti pasididžiavimo Europa apraiškų ne tik ES institucijose, bet ir tų bėdą patekusių piliečių veiduose, kurie tikisi, kad Europos pilietybė galės jiems padėti.

Javier Moreno Sánchez (PSE). – *(ES)* Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, konsulinė apsauga – pamatinė Europos pilietybės dalis. Žmonės nori jaustis Europos piliečiais ne tik Europos Sąjungos viduje, bet ir už jos ribų. Jie nori, kad Europos Sąjunga atsižvelgtų į jų poreikius, ypač nutikus nelaimei.

Europa nesureagavo tinkamai į problemą Mumbajuje, kaip ir į kitas krizines situacijas. Leiskite pasakyti vieną idėją, kuri netaps kažkokia panacėja, bet padės suteikti pagalbą Europos piliečiams trečiosiose šalyse.

Norėčiau dar kartą priminti pasiūlymą įrengti nemokamą pagalbos telefono liniją. Jos telefono numerį, kartu su 20 straipsnio formuluote, spausdinti pasuose, kad žmonės galėtų gauti informacijos gimtąja kalba, kokie ES valstybių narių konsulatams turi jiems padėti.

Piliečiai iš Europos Sąjungos tikisi veiksmų, ne tik žodžių.

Gay Mitchell (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, tapus Europos Parlamento nariais mums išduodami *laissez-passer*, kaip ir daugeliui kitų žmonių, dirbančių ES institucijose. Įdomu, ar pirmininkaujanti valstybė ir Taryba supranta, koks niekam vertas šis dokumentas.

Buvau patekęs į itin sunkią padėtį Nyderlanduose, grįždamas iš Afrikos. Žinau, kad kitas parlamentaras, britas, turėjo problemų Dubline. Tikrai turime perduoti informaciją savo valstybėms narėms, kad tai yra parlamentarų, Komisijos narių ir kitų ES pareigūnų kelionės dokumentas, kurį jos privalo pripažinti. Šio dokumento turėtojams reikėtų supaprastinti kelionių procedūras oro ir jūrų uostuose.

Prašau jūsų aptarti šią nuostatą su kiekviena valstybe nare ir užtikrinti jos įgyvendinimą, nes tai ES pareigūnų ir parlamentarų apsauga kelionių Parlamento reikalais metu.

Kathy Sinnott (IND/DEM). – Gerb. pirmininke, būdama Europos Parlamento nare turėjau kelias progas kreiptis į šalių ambasadas ar konsulatams dėl sužalotų, dingusių, apiplėštų, pagrobtų ar tragiškai žuvusių asmenų. Esu tikra, tokią patirtį turi daugelis parlamentarų. Malonu, kad sprendžiant problemas su Airijos ambasada, darbas ir bendradarbiavimas vyko puikiai. Tačiau mano šalis ne visose šalyse turėjo atstovybes, todėl teko pasitikėti kitų Europos šalių ambasadomis.

Nesileisdama į ilgus pasakojimus, iš patirties noriu pasakyti tik tiek, kad norėtusi glaudesnio didesnių šalių ambasadų ar konsulatų bendradarbiavimo ir pagalbos, nes jos turi atstovybes beveik visose šalyse ir galėtų padėti kitoms šalims.

Alexandr Vondra, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – Gerb. pirmininke, manau, diskusija buvo labai naudinga. Puikiai suprantu, kodėl šis klausimas svarbus Europos parlamentarams, – tai probleminė sritis, kurioje nepateisinami piliečių lūkesčiai, o rinkimai vos po kelių mėnesių. Taigi puikiai suprantu, kodėl jums taip rūpi šis klausimas ir kodėl taip kritiškai į jį žiūrite.

Antroji priežastis, kodėl ši problema man puikiai žinoma, – aš atvykau iš vidutinio dydžio valstybės, Čekijos, kuri niekada nebuvo galinga imperija, todėl neturi ambasadų ar konsulatų kiekviename pasaulio kampelyje. Airių ir kitų piliečių lūkesčiai iš Europos Sąjungos yra logiški.

Tačiau aš turiu kalbėti Tarybos vardu, o tai reiškia, kad privalau paisyti galiojančių įstatymų, biudžeto bei kitų veiksnių. Be to, svarbu atskirti, kas iš tiesų yra problema, o kas tik sritis, kurioje trūksta aiškumo.

Aš nebuvau Mumbajuje, todėl labai atidžiai klausiausi kritinių Ignasio Guardans Cambó ir kitų Europos Parlamento misijos Indijoje per šį strategišką išpuolį dalyvių pastabų. Kai vakar ruošiausi šiam specialiajam svarstymui, mano pirmasis klausimas buvo: ar Mumbajuje yra Ispanijos konsulas? Aš niekada ten nebuvau, todėl nežinau. Man patvirtino, kad Mumbajuje yra Ispanijos konsulas, ir tie, kas ten buvo, tai žino. Manau, kad Vokietijos atstovai formaliai turėjo padėti I. Guardans Cambó ir jo delegacijai, jei cituojame 20 straipsnį ir šią nuostatą apskritai.

Kaip man pranešė, ispanai atsiuntė lėktuvą ES piliečiams evakuoti, kaip ir prancūzai bei vokiečiai. Dėl man nesuprantamų priežasčių I. Guardans Cambó atsisakė skristi ispanų lėktuvu, nors iškart po to sugrįžo prancūzų lėktuvu.

Na, nežinau. Turiu tik man prieinamą informaciją. Bendrai, manau, visi sutariame, kad patobulinti teisinę bazę nepakenktų, tad leiskite suteikti jums informacijos bent apie dalinius veiksmus, kurių buvo imtasi Čekijai pirmininkaujant Tarybai siekiant sustiprinti konsulinės apsaugos teisinę bazę.

Pvz., parengtas projektas dėl sakinio, kad ES paso turėtojas gali kreiptis pagalbos į bet kurios valstybės narės ambasadą ar konsulatą trečiojoje šalyje, jei jo šalis toje šalyje neatstovaujama, spausdinimo pasuose. Taip siekiama bent paaiškinti galiojančią sistemą.

Antra, Tarybai pirmininkaujanti valstybė turi suintensyvinti ir suvienodinti laikinųjų kelionės dokumentų naudojimą; laikinuosius kelionės dokumentus gali išduoti bet kurios valstybės narės atstovybė kitos valstybės narės piliečiams, pametusiems pasą ar jį pavogus.

Trečia, Tarybai pirmininkaujanti valstybė surengs du seminarus ar mokymo kursus konsulatų darbuotojams, taip praktiškai ir efektyviai prisidedama prie konsulinės apsaugos problemos sprendimo.

Šie renginiai bus įtraukti į CCA sistemą, numatančią realių konsulinių krizių imitavimą. Mokymas apims praktinius atitinkamų CCA mechanizmų išbandymus, įskaitant ES tarnybų ir institucijų bendradarbiavimą. Įgiję praktinės patirties, kursų dalyviai geriau žinos, kaip elgtis, ir sugebės operatyviai reaguoti psichologinės įtampos sąlygomis, kai laikas itin svarbus. Nežinau, ar šios priemonės bus pakankamai linksmos prieš rinkimus, bet kokių atveju jos yra bent šioks toks indėlis į šios svarbios problemos sprendimą.

Günter Verheugen, *Komisijos pirmininko pavaduotojas*. – Gerb. pirmininke, ES sutartys nesuteikia Komisijai iniciatyvos teisės konsulinės apsaugos srityje. Turėdama ribotas galias Komisija kiek įmanyma stengiasi užtikrinti Europos piliečių teisių veiksmumą – žr., pvz., Komisijos veiksmų planą 2007–2009 m.

Kartoju, Lisabonos sutarties ratifikavimas ženkliai pagerintų situaciją. Tikiuosi, kad Kathy Sinnott, kuri dalijosi su mumis savo patirtimi, pritaris, jog ratifikavus Lisabonos sutartį situaciją pasikeistų, ir pasistengs, kad Airija palaikytų Lisabonos sutarties idėją.

Liūdni įvykiai Mumbajuje parodė, kad tobulinti yra ką, jei norime pateisinti teisėtus ES piliečių lūkesčius.

Erika Mann (PSE). – Gerb. pirmininke, turiu patarimą Tarybai. Pritariu jūsų išsakytiems teiginiams, bet gal galite patikslinti, ar planuodami imitacinius kritinių situacijų žaidimus ketinate pasikviesti Mumbajuje buvusių žmonių, – jie galėtų suteikti daugiau įžvalgų?

Pirmininkas. – Diskusija baigta.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE), *raštu*. – (PL) Didėjant ES piliečių judrumui turime pritaikyti galiojančius konsulinės apsaugos principus naujoms aplinkybėms. ES piliečiai privalo turėti galimybę pasinaudoti apsauga ir pagalba, kurią teikia jų šalių diplomatinės misijos ir konsulatai (Vienos konvencijos dėl diplomatinių santykių 3 straipsnis ir Vienos konvencijos dėl konsulinių santykių 1 straipsnis), ir papildoma diplomatine bei konsuline apsauga už Europos Sąjungos ribų, kylančia iš ES piliečių statuso, kaip numatyta Maastrichto sutartyje. Praktiškai tai reiškia, kad būdamas trečiojoje šalyje, kurioje neatstovaujama jam

pilietybę suteikusi šalis, ES pilietis turi teisę į tokią pačią kitos valstybės narės diplomatinę ir konsulinę apsaugą kaip ir tos valstybės piliečiai.

Deja, kritinė situacija Mumbajuje ir po to sekęs bombardavimas atskleidė daugelio diplomatinių tarnybų trūkumus praktinio Bendrijos sprendimų taikymo ES piliečių saugumo srityje. Daugybė europiečių, įskaitant ir Europos Parlamento delegaciją, kuri tuo metu lankėsi Indijoje, susidūrė su administracinėmis problemomis bei būtinybe ilgokai laukti, kol gaus prarastų dokumentų kopijas. Tai įrodo, kad nėra lengva įgyvendinti Europos solidarumo koncepciją.

Teisę į konsulinę apsaugą trečiojoje šalyje – vienas pagrindinių Europos Sąjungos pilietybės bruožų. Valstybės narės turėtų labai stengtis, kad ši nuostata būtų įgyvendinta tinkamai, garantuojant vienodą dėmesį ir apsaugą visiems ES piliečiams.

Toomas Savi (ALDE), raštu. – Europos bendrijos steigimo sutarties 20 straipsnyje teigiama, kad kiekvienas Europos Sąjungos pilietis, būdamas trečiojoje šalyje, kurioje neatstovaujama jam pilietybę suteikusi šalis, turi teisę į lygiai tokią pačią bet kurios kitos valstybės narės diplomatinę ar konsulinę apsaugą kaip ir tos šalies piliečiai.

Praėjusių metų lapkričio mėn. pabaigoje kolega Ignasis Guardans Cambó buvo Mumbajuje, kai įvyko teroristų išpuolis, ir tapo liudininku, kaip kai kurių valstybių narių diplomatai pažeidinėjo ES sutartis skirstydami ir diskriminuodami ES piliečius pagal tautybę.

Kai kurių valstybių narių diplomatų elgesys Mumbajuje ne tik pažeidė ES piliečių teises, bet ir išryškino ES integracijos proceso trūkumus. Todėl itin svarbu iširti šį konkretų atvejį ir imtis priemonių, kad tokia situacija daugiau nepasikartotų.

Būčiau dėkingas, jei Taryba ir Komisija galėtų garantuoti, kad EB steigimo sutarties 20 straipsnio nuostatų taikymas akyiai stebimas, o kiekvienas nukrypimas kruopščiai nagrinėjamas.

14. Klausimų valanda (klausimai Tarybai)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – klausimų valanda (B6-0006/2009).

Tarybai pateikti šie klausimai.

Klausimas Nr. 1, kurį pateikė **Marian Harkin** (H-1034/08)

Tema: Mažosios ir vidutinio dydžio įmonės

Jei ekonomika yra viena iš trijų prioritetinių Tarybai pirmininkaujančios Čekijos sričių, kokių konkrečiai priemonių Taryba ketina imtis siekdama padidinti mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių pasitikėjimą rinkos ekonomika esamoje ekonominėje situacijoje?

Alexandr Vondra, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – Leiskite pradėti tuo, kad džiaugiuosi gavęs klausimą apie mažąsias ir vidutinio dydžio įmones, nes per ekonominę krizę didelės įmonės yra didelės įmonės – jos visada pakankamai stiprios, kad susiorganizuotų paramą, MVĮ daug sunkiau, todėl joms, be abejo, reikia sisteminių sprendimų.

Kaip žinote 2008 m. gruodžio 1 d. Taryba patvirtino Europos ekonomikos atkūrimo planą, kurį 2008 m. lapkričio 26 d. pristatė Komisija. Atsižvelgdama į finansų krizę Taryba pritarė 1,5 proc. BVP paramai, padėsiančiai atkurti verslą ir vartotojų pasitikėjimą. Be to, plane numatytos konkrečios MVĮ rėmimo priemonės, pagrindinės iš jų nukreiptos į MVĮ finansavimą ir administracinės naštos mažinimą.

Taryba taip pat pritarė, kad bendrųjų verslo sąlygų gerinimas, ypač mažoms ir vidutinio dydžio įmonėms, yra būtinas siekiant atremti krizės kirčius įmonių konkurencingumui ir palaikyti bei skatinti naujų darbo vietų kūrimą.

Taryba priėmė ir du išvadų dokumentus, susijusius su pagalba MVĮ bendrojo konkurencingumo aplinkybėmis. Pirmiausia, išvadoje pritariama pasiūlymams remti MVĮ, pateiktiems Komisijos komunikate, pavadintame, kaip turbūt žinote, „Pradėk nuo mažo: Europos smulkiojo verslo aktas“, įskaitant veiksmų planą, nustatantį prioritetines, ypatingas priemones.

Antra, Komisijos komunikato išvadose pritariama „Pasaulinio lygio žinių ekonomikos branduolinių kūrimui – įvairialypės naujovių strategijos diegimui Europos Sąjungoje“. Nors žinių ekonomikos branduoliai nėra skirti tik MVĮ, jos gali būti svarbios daugelyje žinių ekonomikos branduolių, įsteigtų visoje ES.

2008 m. gruodžio mėn. vidurio posėdyje Europos Vadovų Taryba priėmė Europos ekonomikos atkūrimo planą ir visiškai pritarė Veiksmų plano dėl smulkaus verslo akto įgyvendinimui. Ypač buvo pritarta Europos investicijų banko įsikišimui su 30 mlrd. EUR 2009–2010 m. parama MVĮ, kuri pridėjus įprastai šiam sektoriui suteikiamas paskolas išaugs dar 10 mln. EUR.

Taryba taip pat pritarė laikinai dviejų metų lengvatai viršyti *de minimis* 50 000 EUR valstybės paramos ribą, ir gairių valstybės paramai gauti adaptavimui, nes buvo prašoma labiau remti įmones, ypač MVĮ.

Taryba taip pat ragino taikyti pagreitintas viešųjų pirkimų sutarčių, numatytų EB įstatymais, sudarymo procedūras bei mažinti administracinę naštą įmonėms.

Tarybai pirmininkaujant Čekijai ši praktika bus tęsiama, nes mūsų ekonomika paremta mažosiomis ir vidutinio dydžio įmonėmis, ir mes turime patirties šioje srityje. Todėl abi Konkurencijos tarybos, vykšančios Tarybai pirmininkaujant Čekijai – viena visai netrukus, kovo mėn. pradžioje, o kita, neformali, Prahoje – spręs administracinės naštos mažinimo klausimą, nes manome, kad geresnis reguliavimas itin svarbus siekiant padidinti įmonių, ypač MVĮ, konkurencingumą, ir tai ypač svarbu ekonominės krizės metais.

Dar daugiau, Tarybai pirmininkaujant Čekijai bus siekiama pažangos įgyvendinant minėtąjį veiksmų planą ir iškeliant MVĮ politiką į pirmąją vietą bei susiejant veiksmų plano įgyvendinimą su valstybių narių reformų programomis.

Čekija tęs darbą sutelkdama pastangas į teisinių pasiūlymų dėl MVĮ nagrinėjimą; bus svarstomas reglamentas dėl Europos privačiosios bendrovės statuto, suteiksiančio MVĮ galimybę panaudoti turimą potencialą vystant tarptautinę veiklą.

Norėčiau paminėti dar vieną teisės aktą – tai direktyva dėl PVM tarifų mažinimo, kuri bus aptariama artimiausiose ECOFIN tarybose.

Be to, Taryba rūpinsis, kad būtų persvarstyta šiuo metu ruošiamą Pavėluoto mokėjimo direktyva, skirta užtikrinti atsiskaitymus laiku už verslo sandorius su mažosiomis ir vidutinėmis įmonėmis. Vėlgi, tai labai svarbu dabartinėje situacijoje.

Pirmininkas. Kadangi jau vėlu, siūlau, kad Taryba iš karto atsakytų į visus papildomus klausimus. Kaip žinote, galiu priimti tik du papildomus klausimus. Todėl iš pateiktųjų išrinkau du klausimus, vadovaudamasis skirtingų politinių grupių ir tautų kriterijumi. Philip Bushill-Matthews ir Silvia-Adriana Țicău.

Olle Schmidt, autorius. – Paprastai kalbu gimtąja kalba, tačiau šiuo metu pasisakysiu vietoje Mariano Harkino, todėl bandysiu kalbėti laužyta anglų kalba. Tai – bendroji Parlamento kalba.

Ministre, minėjote administracinę naštą ir siekį ją sumažinti 25 proc. iki 2012 m. Ar tikrai manote, kad tai ambicingas tikslas? Ar negalime padaryti daugiau, ir gal galėtumėt konkrečiai įvardyti, kas padaryta iki šiol? Kokie jūsų siekiai? Ar negalėtume kalbėti apie tarkim 25 proc. iki 2010 m.?

Philip Bushill-Matthews (PPE-DE). – Minėjote Pavėluoto mokėjimo direktyvos persvarstymą, tai, mano manymu, yra itin svarbu. Maniau, kad konsultacijų šiuo klausimu laikas baigėsi rugpjūčio mėn. pabaigoje, visai prieš tikrąją finansų krizės kirtį. Pratęsę konsultacijų laiką galėtume išgirsti daug daugiau tvirtų atsakymų, naudingų minėtos direktyvos persvarstymui.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Norėčiau užduoti Tarybai klausimą apie Europos ekonomikos atkūrimo planą. Šiame plane numatyta skirti 30 mlrd. EUR mažosioms ir vidutinio dydžio įmonėms. Komisija pranešė mums, kad parama bus teikiama principu „pirmas atėjai, pirmas gavai“.

Alexandr Vondra, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – Bandysiu aš. Pirmasis klausimas, dėl administracinės naštos sumažinimo tikslų: mano šalis, kaip ir kai kurios kitos panašios šalys, jau anksčiau pradėjo šį procesą. Kaip Olandija ir kai kurios kitos šalys, mes siekiame sumažinti administracinę naštą 20 proc. iki 2010 m.. Matysime, ar galime padaryti daugiau iki 2012 m.

Komisija 2009 m. sausio mėn. pabaigoje nustatė gaires, numatančias, kad dokumentų, būtinų administracinei naštai Bendrijos lygiu sumažinti 20 proc., pasiūlymai būtų pateikti iki 2009 m. pabaigos. Į pasiūlymus, pateiktus per pirmąjį šių metų pusmetį, Taryba atsakys dar pirmininkaujant Čekijai, todėl mes, be abejo, su

jais dirbsime. Galėsime įvertinti šį procesą pavasario Europos Vadovų Taryboje. Tikiuosi, kad dirbsime sąžiningai. Žinoma, to nori ir Tarybai pirmininkaujanti valstybė.

Dėl Pavėluotos mokėjimo direktyvos: Komisija ketina pateikti pasiūlymą 2009 m. vasario mėn. pabaigoje. Tarybai pirmininkaujanti valstybė pradės diskutuoti šiuo klausimu Tarybos parengiamuosiuose organuose.

Paskutinis klausimas, kurį aš praleidau, buvo apie Europos ekonomikos atkūrimo planą. Konkrečiai apie galimos EIB paskolos sumą. Tikiuosi, kad MVĮ galės konkuruoti su didelėmis savo šakų įmonėmis. Prieš valandą iš esmės diskutavome apie automobilių pramonę, todėl tikrai manau, kad visi norime, jog į šias priemones būtų įtrauktos ir MVĮ.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 2, kurį pateikė **Manuel Medina Ortega** (H-1035/08)

Tema: Pagrindas naujam pasaulinės prekybos susitarimui

Ar atsižvelgdama į praėjusią vasarą įstrigusį Dohos daugiašalių prekybos derybų ratą ir susitarimus, pasiektus vadinamosios dvidešimties grupės viršūnių susitikime Vašingtone praėjusį lapkričio mėn., Taryba nemano, kad yra pagrindo Europos Sąjungai pateikti naujus pasiūlymus prekybos srityje, kurie tenkintų besivystančias šalis?

Alexandr Vondra, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – Atsakydamas į Manuelio Medina Ortega klausimą, susijusį su PPO, manau, kad tai svarbi tema. Visi skaitėme Davoso Pasaulio ekonomikos forumo ataskaitas, kai kurie netgi aktyviai dalyvavome jame, ir iš klausėme Pascalio Lamy bei kitų pranešėjų komentarus. Nėra abejonės, kad egzistuoja augančio protekcionizmo grėsmė, ir mes visi labai gerai žinome apie šią problemą.

Norėčiau paminėti, kad praėjusių metų lapkričio 15 d. G20 nariai pabrėžė, kaip svarbu numatyti susitarimo sąlygas iki 2008 m. pabaigos, tačiau ši data jau praėjo. Šiomis aplinkybėmis PPO narių delegacija ir Europos Komisija, suintensyvino darbą Ženevoje siekdama suteikti politinio impulso.

Nuveikta nemažai – peržiūrėti AGRI ir NAMA tekstai. Dar daugiau, atsižvelgdama į politinę ir ekonominę plėtrą Europos Vadovų Taryba praėjusių metų gruodžio mėn. viduryje pateikė išvadą, kad ji pritaria tikslui dar šiemet pasiekti susitarimo dėl sutarties sąlygų, remiantis PPO, kuris leistų užbaigti Dohos derybų ratą ambicingu ir harmoningu pranešimu bei atitinkamais rezultatais.

Taryba ir Komisija buvo pasiruošusios konstruktyviam ES dalyvavimui ministrų susitikime, jei būtų pakviestos. Tačiau 2008 m. gruodžio 12 d. PPO generalinis direktorius Pascalis Lamy neformaliame delegacijų vadovų susitikime pareiškė, kad jis nekviestų ministrų įforminti susitarimo sąlygas iki šių metų pabaigos, nes, nepaisant intensyvių konsultacijų, kol kas nėra sąlygų sėkmingam ministrų susitikimui surengti.

Dohos plėtros darbotvarkės tikslas – daugiašaliu susitarimu pasiekti skaidraus prekybos liberalizavimo, kuris suteiktų ilgalaikę naudą ir augimo galimybes pasaulio ekonomikai, ypač besivystančioms šalims, – nes šis derybų ratą nukreiptas būtent į vystymąsi.

Nors iki 2008 m. pabaigos nebuvo pateikta jokių išvadų, Komisija lieka ištikima daugiašaliai prekybos sistemai ir tikisi ambicingų, harmoningų ir aiškių PPO Dohos derybų rato rezultatų. O ekonominės ir finansinės krizės akivaizdoje tai dar svarbiau.

Nors pirmininkaujanti valstybė puikiai žino apie kliūtis sėkmingai baigti visą procesą, ji neabejotinai sieks įgyvendinti šiuos įsipareigojimus ir dės visas pastangas, kad būtų atnaujintos diskusijos dėl Dohos plėtros darbotvarkės, kai tik leis aplinkybės. Ji skatins intensyviau dirbti remiantis kitomis PPO programomis, ypač paslaugų ir TRIPS srityse.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Dėkoju Alexandrui Vondrai, einančiam Tarybos pirmininko pareigas, už atsakymą, kuris, mano manymu, buvo gana išsamus. Tačiau norėčiau priminti, kad 2008 m. vasarą buvo galima baigti Dohos derybų ratą, tačiau susitarimo nebuvo pasiekta, nes kai kurios BRIC valstybės atsisakė daryti kokias nors nuolaidas.

Turint omeny, kad Vašingtono susitikime BRIC valstybėms atiteko svarbesnis vaidmuo, gali būti, jog šių valstybių nenoras daryti nuolaidas kilo išsižeidus, kad čia, jų manymu, joms buvo skirtas antraeilis vaidmuo, nors Vašingtono susitikime jos griežė pirmuoju smuiku. Ar Tarybos pirmininkas turi informacijos, kad BRIC šalys po Vašingtono prisiimtų įsipareigojimų galėtų atsisakyti aktyviai dalyvauti Dohos derybų rate ir prisidėti prie sėkmingos jo baigties?

Syed Kamall (PPE-DE). Papildydamas ankstesnį klausimą noriu sužinoti, ar žvelgiant į naujus Europos Sąjungos pasiūlymus, arba jei Europos Sąjunga ketintų pateikti naujus pasiūlymus, būtų pritarta siekiui pašalinti nelygybę iš bendrosios žemės ūkio politikos ir atnaujinti NAMA derybas ir derybas dėl paslaugų, kurios sudaro 70 proc. ES BVP. Ir dar, ar nemanote, kad atėjo metas įrodyti ES paramą laisvajai prekybai?

Gay Mitchell (PPE-DE). – Noriu paklausti gerbiamo ministro, ar jis atkreipė dėmesį į protekcionistinius elementus Jungtinių Amerikos Valstijų ekonomikos atkūrimo plane, pasiūlytus Atstovų rūmų ir Senato, ir ar jis Tarybos vardu išreiškė Jungtinių Amerikos Valstijų administracijai Europos Sąjungos susirūpinimą šiuo klausimu.

Tai nežada nieko gero Dohos derybų ratui. Ar galėtumėt užtikrinti, kad mūsų susirūpinimas bus perduotas JAV administracijai, kol Kongresų rūmai nepriims atitinkamų įstatymų?

Alexandr Vondra, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – Manau, kad visi žinome, kur slypi problema. Ji ne Europos Sąjungoje. Mano manymu, Europa norėtų baigti Dohos derybų ratą – praėjusiais metais mes padarėme viską, kas buvo būtina, ir jau beveik baigėme derybas.

Kur tuomet problema? Pirmiausia turime palaukti JAV administracijos (jau susitarta dėl kelių susitikimų) ir kai kurių kitų šalių, ir matysime, ar JAV administracija liks ištikima prekybos liberalizavimo idėjai. Gali kilti abejonių, ar verta skubėti dabartinėmis aplinkybėmis. Kita šalis, su kuria reikia aptarti šį klausimą, yra Indija; joje, kaip žinome, pavasarį vyks rinkimai.

Kadangi esu Tarybos atstovas, atvykęs iš mažos ar vidutinio dydžio šalies, kurioje tradiciškai gyvuoja atvira ekonomika, norėčiau remti šią idėją ir norėčiau pasakyti jums, kad mūsų pirminis tikslas – kaip įmanoma greičiau sėkmingai baigti derybas, tačiau bijau, kad turime būti realistai, todėl negaliu pažadėti jums neįmanomų dalykų.

Optimistinis scenarijus toks: aiškiai palanki žinia iš G20 susitikimo, vyksiančio balandžio mėn. pradžioje Londone, tolesnis įsipareigojimų vykdymas, o vėliau birželio ar liepos mėn. galima surengti ministrų susitikimą Ženevoje. Galėtų būti susitarta dėl patekimo į žemės ūkio ir ne žemės ūkio rinką sąlygų. Mes visi to tikimės. Stengsimės įgyvendinti šį tikslą, tačiau kaip mums seksis, pamatysime susitikę čia Čekijos prezidentavimo pabaigoje.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 3, kurį pateikė **Silvia-Adriana Țicău** (H-1038/08)

Tema: Priemonės energijos vartojimo pastatuose efektyvumui gerinti

Taryba nustatė tikslą iki 2020 m. 20 proc. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą ir 20 proc. padidinti energijos vartojimo efektyvumą, bei pasiekti, kad 20 proc. sunaudojamos energijos būtų pagaminta iš atsinaujinančių šaltinių. Keturiasdešimt procentų visų šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetama dėl energijos naudojimo pastatuose. Pagerinus energijos vartojimo pastatuose efektyvumą, būtų ženkliai mažiau išmetama šiltnamio efektą sukeliančių dujų. Lapkričio mėn. Komisija siūlė persvarstyti direktyvą dėl efektyvaus energijos vartojimo pastatuose.

Gal Komisija, žinodama, koks svarbus efektyvus energijos vartojimas gyventojams ir koks didelis potencialas sumažinti sąskaitas už elektrą ir šildymą jame slypi, galėtų pasakyti, kiek dėmesio bus skiriama šiai sričiai 2009 m. sausio-balandžio mėn.?

Alexandr Vondra, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – Norėčiau padėkoti Silvai-Adrianai Țicău už aktualų klausimą. Gyvenamųjų namų statybos, arba energijos vartojimo pastatuose efektyvumo gerinimo įsipareigojimus iki 2020 m. jį padidinti 20 proc., klausimą reikia spręsti rimtai.

Taryba pritaria nuomonei, kad būtina persvarstyti direktyvos dėl efektyvaus energijos vartojimo pastatuose projektą norint pasiekti Bendrijos tikslų energijos efektyvumo didinimo, atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo bei šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo mažinimo srityse. Nesena krizė dujų sektoriuje dar kartą parodė, kokia vis-à-vis pažeidžiama ir priklausoma ES šioje srityje. Jei mums pavyktų įgyvendinti šį ambicingą tikslą nedidinant energetinės priklausomybės rizikos, turėtume imtis visų trumpalaikių, vidutinės trukmės ir ilgalaikių priemonių energetinei priklausomybei sumažinti.

Energijos vartojimo pastatuose efektyvumo gerinimas – neabejotinai viena iš pagrindinių priemonių. Todėl Tarybai pirmininkaujanti šalis pradeda nagrinėti šią direktyvą darbo grupės lygmeniu. Direktyvos persvarstymo tikslas – nustatyti šio teisinio akto silpnybes. Tikimės, kad klausimas apie direktyvos aprėptį bus pateiktas svarstyti pirmiausia. Direktyvos aprėptis – svarbus momentas ne tik galvojant apie galimą energijos sutaupymą,

bet ir apie administracinę naštą namų ūkiams. Todėl Čekija pasistengs, kad artimiausiais mėnesiais darbas vyktų intensyviai. Aš nuolatos diskutuoju su kolega Čekijos vyriausybėje Aplinkos ministru ir Tarybos nariu Martinu Bursíku.

Taryba taip pat akylai stebės, ką šiuo klausimu daro Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas. Jūsų žiniai, po klausimų valandos aš susitinku su šio komiteto pirmininku. Tarybai pirmininkaujanti valstybė yra pasiryžusi siekti tokios pažangos, kokia tik įmanoma, ir kuo anksčiau priimti šią direktyvą. Todėl birželio mėn. viduryje planuojame pateikti pažangos ataskaitą Transporto, telekomunikacijų ir energetikos tarybai. Komisijos išvadas dėl antrosios Strateginės energetikos apžvalgos numatoma patvirtinti pirmoje Transporto, telekomunikacijų ir energetikos taryboje, kuri vyks vasario 19 d., ir įneš indėlį į kovo mėn. Europos Vadovų Tarybos posėdį.

Bus skirta dėmesio ir Ukrainos ginčui su Rusija dujų klausimu bei jo padariniais. Vyks politinė diskusija dėl Tarybos direktyvos projekto naftos atsargų klausimu. Bendrai tariant, Tarybos manymu, yra svarbu artimiausiais mėnesiais baigti derybas su Europos Parlamentu dėl trečiojo energetikos vidaus rinkos įstatymų paketo. Taryba ragina išplėsti efektyvaus energijos vartojimo klausimą apimančią ir energetinio saugumo bei aplinkosaugos aspektus bei antrosios Strateginės energetikos apžvalgos kontekstą.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Noriu pranešti jums, jog skaitydama pranešimą ketinu siūlyti įsteigti Europos efektyvaus energijos vartojimo ir atsinaujinančios energijos fondą, padėsiantį pritraukti privačias ir valstybines lėšas visoje Europos Sąjungoje, ir norėčiau paprašyti Tarybos paramos šiai svarbiai iniciatyvai.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). – (SK) Efektyvus energijos vartojimas pastatuose Europos vartotojams gali reikšti tiesioginį sutaupymą. Aš matau tokį sprendimą: pradėti diegti namų ūkiuose pažangius automatinius prietaisus energijos vartojimui matuoti ir sistemas, fiksuojančias energijos vartojimą minutės tikslumu.

Ką gali nuveikti Taryba įgyvendindama šį sprendimą? Koks tvarkaraštis jums atrodytų realus? Ar gali Taryba paskatinti Europos technologijų institutą Budapešte spręsti efektyvaus energijos vartojimo pastatuose problemą?

Colm Burke (PPE-DE). – Ar Taryboje vyko kokia nors diskusija apie tai, kaip priversti valstybes nares teikti finansines paskatas efektyviau vartoti energiją, ypač vyresnio amžiaus žmonėms? Jos užtikrintų efektyvesnę energijos vartojimą ir sukurtų naujų darbo vietų.

Alexandr Vondra, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – Visiškai sutinku su požiūriu, kad efektyvus energijos vartojimas – svarbi priemonė sprendžiant aplinkosaugos ir energetinio saugumo problemas.

Iš tiesų, ką tik apie tai kalbėjome namuose, Prahoje – truputį nukrypsiu nuo Tarybai pirmininkaujančios valstybės vaidmens – kur nusprendėme, kad svarbiausios dvi priemonės. Kitos taip pat svarbios, tačiau jos efektyvios ilgalaikėje perspektyvoje arba nėra tokios veiksmingos. Viena – gyvenamųjų namų statyba ir efektyvus energijos naudojimas. Kita – atominė energija, nors žinau, kad kai kurioms valstybėms narėms ši sritis probleminė. Šie du aspektai yra patys svarbiausi siekiant sustabdyti klimato kaitą ir užsitikrinti energetinį saugumą. Todėl surasti tinkamų priemonių efektyviam energijos vartojimui bei gyvenamųjų namų statybai skatinti – mūsų laikmečio užduotis.

Norėčiau aptarti ir finansavimo klausimą. Kaip siūlė Komisija, išteklių investicijoms į gyvenamųjų namų statybą ir efektyvų energijos vartojimą galėtų rasti Europos regioninės plėtros fondas; tai priemonė, kurią galima panaudoti dabar remiantis Europos ekonomikos atkūrimo planu.

Kita galimybė, tokios šalims kaip Rumunija – žinau tai iš savo šalies patirties, – pasinaudoti išmetimo leidimų prekybos sistema, kurią numato Kyoto protokolas, ir panaudoti taip gautas pajamas.

Manau, mes turime priemonių. Kalbant apie šią naująją direktyvą: mes turėsime omeny, kad diskusija apie jos aprėptį laikoma viena svarbiausių. Žinoma, šiuo metu ES pirmininkaujanti Čekija, bendradarbiaudama su po jos pirmininkausiančia Švedija (šiai šaliai bus teikiamas prioritetasis), pasistengs padaryti viską, kas įmanoma, ir negaišti per daug laiko.

Pirmininkas. Klausimas Nr. 4, kurį pateikė **Colm Burke** (H-1040/08)

Tema: Energetika, užsienio santykiai ir ekonomika Čekijos pirmininkavimo laikotarpiu

Galvodamas apie prioritetus, kuriuos Tarybai pirmininkaujanti valstybė pasirinko savo pirmininkavimo laikotarpiui, noriu paklausti, kaip ji ketina integruoti šiuos tris prioritetus į konkrečias iniciatyvas? Aš kalbu

konkrečiai apie diskusijas su partneriais rytuose dėl strateginių energetinių koridorių, kurie galėtų tapti ES energetinio saugumo ir ekonomikos konkurencingumo garantais ateityje.

Alexandr Vondra, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – Noriu padėkoti Colmui Burke už klausimą dėl ketinimų atidaryti pietų koridorių ir susitikimų, planuojamų Čekijai pirmininkaujant Tarybai. Mes užtikrinsime, kad šios trys tarpusavyje glaudžiai susijusios sritys – energetika, užsienio santykiai ir ekonomika – taptų prioritetinėmis ir būtų integruotos į konkrečias iniciatyvas; ši viena iš jų. Ypač daug dėmesio skirsime patikimam energijos tiekimui, plėtosime energetinius ryšius su trečiosiomis šalimis ir regionais, dirbsime energijos išteklių bei tranzito maršrutų įvairinimo srityje.

Čekijai pirmininkaujant Tarybai ketinama tęsti pradėtą darbą vadovaujantis Komisijos komunikatu dėl antrosios Strateginės energetikos apžvalgos. Tikimės, kad vasario mėn. Taryba patvirtins šio komunikato išvadą, ir energetinis saugumas atsidurs 2009-ųjų pavasario Europos Vadovų Tarybos dėmesio centre.

Remiantis šiuo darbu planuojama surengti daugybę susitikimų su trečiomis šalimis ir trečiųjų šalių organizacijomis. Susitikimuose arba bus kalbama išskirtinai energetikos klausimais, arba energetikos problemos bus aptartos kartu su kitomis. Jei kalbėtume apie diskusijas specialiai dėl strateginių energetikos koridorių, apie kuriuos ką tik klausė gerbiamas parlamentaras, Tarybai pirmininkaujanti valstybė organizuoja toliau išvardytus susitikimus. Svarbiausi susitikimai yra šie: pirma – tarptautinė konferencija dėl investicijų į Ukrainos dujų tranzito tinklą, vyksianti 2009 m. kovo 23 d. Briuselyje; antra – vadinamasis Pietų koridoriaus viršūnių susitikimas, kurį planuojame surengti kartu su Rytų partnerystės programos renginiais gegužės mėn. pradžioje Prahėje. Šio susitikimo tikslas – pradėti abipusiai naudingą dialogą tarp ES ir energetinių išteklių tranzito bei gamybos šalių Kaspijos jūros regione. Šis susitikimas padėtų užsitikrinti didesnę energijos tiekimo maršrutų, tiekėjų ir šaltinių įvairovę ir sustiprintų ES energetinį saugumą. Vienas iš konkrečių tikslų – remti *Nabucco* projektą.

Tikimasi, kad strateginio energetikos koridoriaus klausimu bus kalbama ES ir Rusijos nuolatinės partnerystės energetikos tarybos posėdyje, surengtame Čekijai pirmininkaujant Tarybai, greičiausia gegužės mėn., norint pasiruošti ES ir Rusijos viršūnių susitikimui, vyksiančiam 2009 m. gegužės 22 d. strateginių energetikos koridorių, kuriuos minėjo gerbiama parlamento nariai, svarbą aiškiai pabrėžė Ukrainos ir Rusijos ginčas dėl dujų, kilęs sausio pradžioje.

Taryba per neeilinę 2009 m. sausio 12 d. sesiją, skirtą būtent šiam klausimui, patvirtino numatomas trumpalaikes, vidutinės trukmės ir ilgalaikes priemones. Tarybai pirmininkaujant Čekijai bus siekiama užtikrinti tinkamą ir konkrečią numatytų priemonių tąsą, nes energetinį saugumą matome kaip vieną iš prioritetinių sričių.

Colm Burke (PPE-DE). – Norėčiau padėkoti Alexandrui Vondrai, einančiam Tarybos Pirmininko pareigas, už išsamų atsakymą. Iš tiesų, šis klausimas buvo pateiktas dar prieš Rusijos ir Ukrainos ginčą. Turėjau nuojautą, kad jis gali kilti, ir kilo. Norėčiau paklausti štai ko: svarstydami Lisabonos strategiją mes kalbėjome apie bendrąją energetikos politiką; galbūt einantis Tarybos pirmininko pareigas galėtų išsakyti savo nuomonę dėl patobulintų priemonių paketo, numatyto Lisabonos strategijoje šioms problemoms spręsti ateityje, ir įvardinti Lisabonos strategijos bei Lisabonos sutarties ratifikavimo privalumus.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Dėkoju už labai svarbios temos atskleidimą. Norėčiau paklausti, kaip Čekija, Tarybai pirmininkaujanti valstybė, vertina *Nordstream* projektą, kuris turi ir teigiamų, ir neigiamų aspektų, – mes žinome, jog esama abejonių dėl jo poveikio ekologijai. Kaip jūs, pradėdami pirmininkauti, vertinate šį projektą? Ačiū.

Paul Rübzig (PPE-DE). – (DE) Būtų įdomu sužinoti, ar ECOFIN ir komisijos narys László Kovács rodo iniciatyvą dėl progresinių mokesčių lengvatų numatytiems energetikos projektams, pvz., *Nabucco* vamzdyno tiesimui ar naujų elektrinių statybai, siekiant išjudinti šiuos projektus.

Alexandr Vondra, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – Visi šie klausimai susiję su problemomis, kurias svarstome kasdien. Dėl Lisabonos sutarties: visi žinome, kad joje esama punktų apie šalių solidarumą, kurie turėtų papildyti esamą teisinę bazę ir užtikrinti glaudesnę ES šalių bendradarbiavimą energetikos srityje. Tai – viena medalio pusė.

Krizė privertė išmokyti kelias pamokas. Solidarumas kaip politinis šūkis yra viena. Visai kas kita, kai reikia greitai reaguoti ir suvaldyti sudėtingą situaciją per krizę, kokia buvo, pvz., Bulgarijoje ar Slovakijoje. Mums būtina pagerinti tinklų sujungimą, ypač Centrinėje ir Rytų Europoje. Vamzdynuose reikia įrengti kompresorius,

suteikiančius galimybę keisti srovės kryptį. Pvz., mano šalis turi tokį kompresorių, nes ji modernizavo vamzdyną ir investavo į šią sritį, o slovakai neturi.

Dabar priartėjau prie jūsų klausimo, ar yra kokia nors investavimo programa, apimantis trumpalaikius ar vidutinio laikotarpio poreikius, – taip, yra. Šiandien buvau susitikęs su biudžeto kontrolės, pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos bei žemės ūkio ir regionų plėtros komitetų pirmininkais dėl pernai neišleistų penkių milijardų eurų; sutarėme paskirstyti šias lėšas kai kuriems infrastruktūros projektams remiantis Europos ekonomikos atkūrimo planu. Atsižvelgiant į praėjusį mėnesį pateiktus Komisijos pasiūlymus, 3,5 mlrd EUR iš penkių turėtų būti skirti tinklų sujungimo projektams, kuriuos ketinama įgyvendinti per artimiausius dvejus metus (2009–2010 m.), t. y. dujų ir elektros tinklų sujungimui bei dujotiekio sujungimui su jūroje įrengtomis vėjo turbinomis Šiaurės Europoje.

Taip, planas yra, o mano nuomonė apie *Nord Stream* projektą yra tokia: vyksta diskusija ir mes visi tai žinome. Manau, svarbiausia pamoka iš Maskvos ir Kijevo santykių krizės yra tokia: mes privalome turėti priemonių tokioms problemoms spręsti, jei jos pasikartotų, kalbant ir apie Rusiją, ir apie Ukrainą.

Yra *Nabucco* projektas, kuriuo turėtų būti įgyvendinta idėja tiekti Europai dujas iš kitų šalių nei Rusija, kitaip tariant – Kaspijos jūros baseino. Tačiau mums reikėtų ir įvairesnių dujų tranzito į Europą maršrutų, nepriklausančių tik vienai šaliai. Manau, šiuo atžvilgiu Ukraina – vienintelis mūsų tiekėjas sausumoje.

Todėl iškyla galimo poveikio aplinkai problema. Kai kurios valstybės narės kelia šį klausimą, ir tai visai ne paslaptis, bet aš manau, kad galų gale mums reikia ir įvairesnių maršrutų, ir tiekėjų.

Pirmininkas. Klausimas Nr. 5, kurį pateikė **Avril Doyle** (H-1044/08)

Tema: Tabako kontrolė ir skatinimas mesti rūkyti

Pasaulio sveikatos organizacijos (angl. World Health Organisation, WHO) Tabako kontrolės pagrindų konvencija (angl. Framework Convention on Tobacco Control, FCTC) yra pirmasis tarptautinis susitarimas sveikatos klausimais, kurį pasirašė bei ratifikavo Europos Sąjunga ir visos valstybės narės, išskyrus vieną – Čekiją. Kadangi Čekija vadovaus diskusijoms dėl FCTC, kokie jos planai ratifikuoti šią sutartį?

Alexandr Vondra, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – Suprantu Avril Doyle ir klausiu savęs, ar aš esu prieštaraujančių pusėje: kai paskutinį kartą kalbėjome, ši vieta buvo vienintelė pastatė, kur aš, kaip užkietėjęs rūkalius, galėjau rūkyti. Spėju, kad jūs tai pastebėjote, ir tai viena iš priežasčių, kodėl turiu atsakyti į jūsų klausimą. Mama visada mokė mane sakyti tiesą, todėl dabar sprendžiu dilemą: skaityti, kas parašyta, ar kalbėti iš širdies.

Aš pasinaudosiu šia galimybe ir pradėsiu nuo asmeninės pozicijos. Priklausau mažumos grupei, vienijančiai 30 proc. Europos gyventojų: esu užkietėjęs rūkalius, ir šiame pastate jaučiuosi baisiai diskriminuojamas. Kreipiuosi į jus kaip asmuo, ne Tarybos vardu, tikėdamasis tolerantiškesnio požiūrio į mūsų įpročius. Tačiau dabar turiu atsakyti į klausimą.

Klausėte, kokiaje būklėje yra ratifikavimo procesas Čekijoje. Galiu jus užtikrinti, kad pagrindų konvencijos ratifikavimo Čekijoje procese pasiekta pažangos. Pažanga buvo nuo pat 2003 m., be to, netrukus vėl bus bandoma gauti Čekijos Parlamento paramą šiam dokumentui. Naujasis Čekijos sveikatos ministras, kuris, kaip ir jo pirmtakas, rūko, jau parengęs naują pasiūlymą atnaujinti konvencijos ratifikavimo klausimą, netrukus perduos jį atitinkamoms institucijoms, ir šis labai greitai pasieks Parlamentą.

Ratifikavimas bus baigtas, jei surinksime pakankamai parlamentarų balsų. Senate nebus taip paprasta, nes senato nariai keliauja po Europą ir susiduria su ta pačia problema kaip aš šiame pastate. Tačiau aš manau, kad svarbu vienas dalykas: įstatyminių aktų įgyvendinimas – privalu laikytis visų teisinių dokumentų, esančių šios konvencijos dalimi.

Dėl mūsų kaip Tarybai pirmininkaujančios valstybės požiūrio: kitas formalus posėdis remiantis FCTC bus trečiasis tarptautinio derybų organo posėdis, kuriame bus svarstomas protokololas dėl neteisėtos prekybos tabako produktais. Mano šalis, kaip ir Tarybai pirmininkaujanti valstybė, visiškai pritaria kovai su neteisėta prekyba tabako produktais. Šis posėdis vyks birželio 28 – liepos 5 dienomis Ženevoje, tad mes šią atsakomybę kažkaip pasidalysime su draugais švedais, nes kaip tik tuo metu mes, čekai, perleisime pirmininkavimą draugams iš Stokholmo. Tai toks mano atsakymas.

Avril Doyle (PPE-DE). – Noriu padėkoti Alexandrui Vondrai, einančiam Tarybos Pirmininko pareigas. Neketinau įvartyti jam paranojos savo klausimu. Jis buvo pateiktas praėjusį gruodžio mėn.

Aš prieš rūkymą, o ne prieš rūkalius. Visi sutinkame, kad jiems reikia pagalbos: nikotino keitimo terapijos ir pan. Tačiau turime pripažinti, kad pasyvus rūkymas žaloja tuos, kuriems nepatinka rūkyti, todėl nemanykite, kad tai nukreipta asmeniškai į jus.

Ar galite garantuoti, kad iki Čekijos pirmininkavimo pabaigos bus ratifikuota pagrindų konvencija – taip ar ne? Labai svarbu, kad suteiktumėte man garantijas šiuo klausimu. Šiaip ar taip, cigaretės – vienintelis legalus produktas mūsų parduotuvių lentynose, kuris vartojamas pagal instrukcijas myriop pasiunčia vieną iš dviejų jo vartotojų. Tai tikrai stebina.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Dėkoju Alexandrui Vondrai už atvirumą. Citavote savo motiną – ar galiu aš, kaip motina, paraginti jus mesti rūkyti, nors ir užjaučiu dėl nepatogumų šiame pastate? Būdamas Airijoje turėtumėte rūkyti lauke, šaltyje.

Mano klausimas: ar kada nors svarstėte parodyti iniciatyvą ir atsisakyti šio žalingo įpročio paskatindamas savo šalies senatorius pasielgti taip pat?

Alexandr Vondra, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – Baidgamas šią neįprastą šio vakaro diskusiją pasakysiu, kad mano motina rūkė būdama nėščia, ir štai aš esu Čekijos ministro pirmininko pavaduotojas, o mano broliui ir seseriai taip pat viskas gerai. Mano žmona rūkė ir vis dar rūko. Mes turime tris gražius, protingus vaikus – tai toks mano asmeninis požiūris.

Pastebėjau, kad šis klausimas ypač domina Airiją, žinau, kad jūs įgyvendinote numatytas priemones. Data, kada mes ratifikuosime šią konvenciją, priklauso nuo Čekijos Parlamento ir Senato narių. Parlamentas nepriklausoma institucija.

Šiuo metu kovoju, kad mano šalyje kiek įmanoma greičiau būtų ratifikuota Lisabonos sutartis. Diskutuojant dėl Lisabonos sutarties, senato nariai dažnai manęs klausia, ar ratifikavę Lisabonos sutartį išsaugosime laisvę rūkyti kai kuriose viešose vietose.

Taigi turiu spręsti dilemą. Kas svarbiau: Lisabonos sutartis ar tai? Tačiau galiu jus užtikrinti, jog vyriausybė darys viską, kad būtų ratifikuotos abi sutartys. Mes pasirašėme abi sutartis, ir vyriausybė privalo padaryti, viską, kas įmanoma.

Pirmininkas. – Į klausimus, kurie dėl laiko stokos nebuvo perskaityti, bus atsakyta raštu (žr. priedą).

Pirmininkas. – Kalbu apie klausimus Tarybai.

(posėdis nutrauktas 19.15 ir atnaujintas 21.00 val.)

PIRMININKAVO: GÉRARD ONESTA

Pirmininko pavaduotojas

15. Audros „Klaus“ praūžimo pietų Europoje dramatinės pasekmės (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Komisijos pareiškimas dėl dramatiškų audros „Klaus“ padarinių Pietų Europai.

Androulla Vassiliou, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, Europos Komisija liūdi dėl gyvybių, kurias nusinešė audra „Klaus“, ir reiškia užuojautą prancūzų, italų ir ispanų šeimoms, netekusioms artimųjų. Tai tikra tragedija, nusinešusi daugybę žmonių gyvybių, namų, verslų. Taip pat ir ekologinė katastrofa.

Nors audra buvo itin galinga, ji nusiaubė siaurą teritorijos ruožą, ir kovai su stichija pakako šalies ištekliai.

Dėl to nebuvo įjungtas Bendrijos civilinės saugos mechanizmas. Tačiau Komisijos monitoringo ir informacijos centras palaikė glaudų ryšį su nukentėjusiomis valstybėmis narėmis nuo pirmųjų akimirkų, kai sužinota apie besiantinančią audrą.

Kitos valstybės narės žinojo apie susidariusią padėtį ir rengėsi suteikti pagalbą nukentėjusiems regionams. Pvz., Čekija spontaniškai pasiūlė pagalbą.

Šiuo metu Komisija bendradarbiauja su nukentėjusių valstybių narių institucijomis, kad išnagrinėtų galimybes suteikti ES paramą. Yra galimybė panaudoti ES solidarumo fondo lėšas ar persikirstyti struktūrinio bei žemės ūkio plėtros fondų lėšas.

Audra „Klaus“ priminė mums, kad gamtos stichija gali ištikti bet kurią ES narę. Visagriaunantys potvyniai 2000 ir 2002 m. nusiaubė Centrinę Europą, 2007 m. – Jungtinę Karalystę, praėjusiais metais – Rumuniją ir ES kaimynes. 2003 m. į dešimtis tūkstančių gyvybių kėsinosi karščio banga. 2003 ir 2007 m. Portugalijoje ir Graikijoje siautėjo miškų gaisrai. Šie įvykiai leidžia mums suprasti, kaip klimato kaita gali paveikti ES ateitį – keičiantis klimatui, didėja ir ekstremalių gamtos reiškinių tikimybė.

Valstybės narės ir Europos bendrija turi suvienyti pastangas gamtos stichijų prevencijos srityje, sumažinti savo poveikį gamtai ir sustiprinti ES reagavimo į stichijas galimybes.

Netrukus Komisija patvirtins komunikatą dėl Bendrijos stichinių ir žmogaus sukeltų nelaimių prevencijos. Lauksime Parlamento grįžtamojo ryšio dėl šiame dokumente iškeltų idėjų.

Komisija taip pat pabrėžia būtinybę žengti pirmyn persvarstant Solidarumo fondo taisykles. Pasiūlyme numatyta galimybė pagreitinti reakciją į stichiją leidžiant mokėti išankstines išmokas, bei supaprastinti fondo lėšų paskyrimo per trumpesnę laiką kriterijus. Nors Parlamentas pritarė Komisijos pasiūlymui, Taryboje nepasiekta jokios pažangos.

Šios iniciatyvos prisideda prie Europos stichijų valdymo politikos formavimo, todėl Komisija tikisi, kad Europos Parlamentas ir toliau rems jos pastangas stiprinti ES galimybes įveikti stichines ir žmogaus sukeltas nelaimės.

PIRMININKAVO: R. KRATSA-TSAGAROPOULOU

Pirmininko pavaduotoja

Christine De Veyrac, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (FR). Gerb. pirmininke, kreipiuosi ir savo kolegos Alaino Lamassoure vardu. Sakiau kalbą šituose pačiuose Rūmuose 1999 m. lapkričio mėn. Prancūzijos pietvakarinėje dalyje praūžus audrai, kviesdama Europos šalis solidarizuotis su stichinių nelaimių nusiaubtais regionais. Prieš dešimt metų išgirdau atsakymą, kad Europoje nėra fondo, kuris ištikus tokiai nelaimei galėtų padėti savo piliečiams.

Stichinės nelaimės, nešančios mirtį ir viską griaušančios savo kelyje, nesiliovė Europoje ir vėlesniais metais, tik, laimei, palyginti su 1999 m. ES teikiamos pagalbos mastas padidėjo, 2002 m. Komisijos ir M. Barnier iniciatyva įsteigus Europos Sąjungos solidarumo fondą. Esant šiam fondui, atsižvelgdami į aplinkybes, galime imtis skubių, efektyvių veiksmų.

Esant tokioms aplinkybėms, manau, turime siekti, kad šis fondas teiktų pagalbą nelaimės ištiktiems regionams ir pritariu Prancūzijos vyriausybės kvietimui teikti pagalbą kaip įmanoma greičiau. Gerb. A. Vassiliou, aš atsižvelgiau į Komisijos norą pagreitinti tokius veiksmus. Be abejo, jei infrastruktūra sugriauta, būtina imtis neatidėliotinų veiksmų.

Dėl miškų taip pat būtina imtis neatidėliotinų veiksmų. Noriu tai pabrėžti, nes audra nuniokojo nuo 60 iki 70 proc. Žirondos ir Landų pietinėje dalyje augusio miško, kai šis vienas iš didžiausių Europos miškų buvo vos pradėjęs atsigauti po žalos patirtos 1996 ir 1999 m. Jūs suprantate, kad nuo tokios žalos apsidrausti neįmanoma, todėl ištikus šiai stichinei nelaimei miškininkai liko be lėšų. Privalome su jais solidarizuotis ir padėti atkurti šių regionų gamtos paveldą.

Baigdama norėčiau skirti dėmesio Prancūzijoje, Ispanijoje ir Italijoje siautusių uragano „Klausas“ aukoms bei išreikšti užuojautą žuvusiųjų šeimoms.

Kader Arif, *PSE frakcijos vardu*. – (FR). Gerb. pirmininke, gerb. A. Vassiliou, ponai ir ponios, mūsų kolektyvinėje atmintyje vis dar įsirėžę ką tik paminėtos stichinės nelaimės, 1999 m. nuniokojusios Prancūzijos pietvakarinę dalį, vaizdai.

Labai švelniai pasakyta, kad Europa nebuvo pasiruošusi taip greitai ir vėl išgyventi tokią didelę tragediją. Yra žmonių, vertinančių tai kaip likimo smūgį, bet aš manau, kad greičiau tai siaubingas pavyzdys, kokie gali būti klimato pokyčio padariniai. Gerb. A. Vassiliou, jūs ką tik minėjote šią problemą, bet jai spręsti mes siūlome tik neapgalvotus sprendimus, o reikėtų imtis skubių veiksmų. Esant tokioms aplinkybėms, privalome elgtis atsakingai. Deja, turime būti pasirengę išgyventi dar didesnes stichines nelaimės.

Šių metų sausio 24 ir 25 d. Pietų Europoje siautusių uragano „Klausas“ aukomis Prancūzijoje tapo 11 žmonių, Ispanijoje – 14 ir Italijoje – trys. Jis pridūrė didelių nuostolių – sugriovė mokyklas ir daugelį namų, tūkstančiai žmonių liko be elektros, šildymo, geriamojo vandens ir telefono ryšio, o kai kurie ekonomikos sektoriai atsidūrė kritiškoje padėtyje, pvz., medienos pramonė.

Išreikšdamas solidarumą žuvusiųjų šeimoms ir visiems nukentėjusiems bei paramą vietos municipaliteto nariams, norėčiau pasinaudoti šiuo forumu ir kreiptis į Europos bendriją, nes reikia pabrėžti, kad susiklosčius tokioms aplinkybėms turi reaguoti visa Europa ir labai svarbu, kad Europa solidarizuotųsi.

Žinoma, Prancūzijoje paskelbta nepaprastoji padėtis dėl įvykusios stichinės nelaimės palengvins pagalbos teikimą stichijos aukoms, bet tai nemažina poreikio koordinuoti visos Europos veiksmus, kurie papildytų valstybių narių pastangas apsaugoti žmones, aplinką ir turtą nelaimės ištiktuose miestuose ir rajonuose.

Praktiškai žiūrint, visų pirma reikia Europos lygmeniu centralizuoti informacijos kaupimą ir jos apdorojimą, kad būtų tiksliai įvertintas žalos dydis. Vėliau vietos valdžios institucijoms, susidūrusioms su didžiuliais sunkumais, turime skirti reikalingas lėšas. Ypač turėtume remti viešąsias paslaugas teikiančias įmones, kurios dirbo išskirtinai svarbų darbą atstatant infrastruktūrą bei taisant elektros ir vandens tiekimo, nuotekų valymo, transporto ir telekomunikacijų įrenginius, sveikatos apsaugos ir švietimo sektoriuose.

Anksčiau įvykusių nelaimių patirtis atskleidė, kad būtina tuoju pat imtis veiksmų Europos lygmeniu; nuspręsta, jog vienas iš Europos regioninio vystymosi fondo tikslų – numatyti veiksmus, kaip išvengti gamtinių pavojų. Dabar Europa turi įrodyti, kad sugeba reaguoti ir savo solidarumą išreikšti realiais veiksmais. Jūs neseniai tai minėjote ir aš tikiuosi, kad Komisija apsvarstys šį klausimą bei vykdys visus būtinus veiksmus, kad išspręstų šį skubų atvejį, ypač pasinaudojant Europos Sąjungos solidarumo fondo ir Civilinės saugos finansinės priemonės lėšomis.

Baigdamas norėčiau priminti, kad gaisrai Graikijoje 2007 m. ir šis siaubingas uraganas parodė, jog būtina turėti civilinės saugos pajėgas, kurias būtų galima mobilizuoti visuose nelaimės ištiktuose regionuose. Gerb. A. Vassiliou, norėčiau išgirsti jūsų nuomonę šiuo klausimu ir sužinoti kaip reaguojate į 2006 m. balandžio 27 d. Parlamento rezoliucijoje išdėstytą prašymą sukurti Europos stichinių nelaimių stebėsenos sistemą, kad ištikus tokioms nelaimėms būtų užtikrinta veiksmingesnė Europos pagalba.

Jean Marie Beaupuy, ALDE frakcijos vardu.. – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. A. Vassiliou, praėjusiais metais lapkričio 18 d. šitoje pačioje vietoje sakiau: „mes nežinome, kada ištiks kita nelaimė ir kokios masto ji bus, bet esame įsitikinę, kad kita nelaimė ištiks greitai. Kai ateis toks metas, mūsų piliečiai per 50 metų įpratę manyti, kad gyvena suvienytoje Europoje, atsigręš ir paklaus mūsų: „ką jūs padarėte?“. Kartuju, kad sakiau taip šituose pačiuose Rūmuose praėjusį lapkričio mėn.

Šituose pačiuose Rūmuose prieš dvejus metus, 2006 m. lapkričio mėn. kalbėjau panašiai: „vienoje srityje visi Europos gyventojai tikisi veiksmingos Bendrijos pagalbos, būtent ištikus didelėms stichinėms nelaimėms“.

Sakiau, kad visi solidarumo nauda įsitikintų praūžus tokiai stichijai kaip cunamis ir tęsiau: „todėl kartu su savo frakcija pritariu, kad reikia įgyvendinti prevencinius veiksmus ir užtikrinti gebėjimą į tragedijų padarinius reaguoti labai greitai. Esant tokioms aplinkybėms norėčiau atkreipti dėmesį į M. Barnier pranešimą, kuriame ši problema išnagrinėta puikiai ir pasiūlyti konstruktyvūs sprendimai ne tik tai veiksmingumo, bet ir subsidiarumo prasme“. Gerb. A. Vassiliou, entuziastingai pritariame jūsų pranešimui, nes jame yra labai praktiškų ir konkrečių siūlymų. Jame nurodyti biudžeto punktai ir paaiškinta, kad Solidarumo fondas gali skirti 10 proc. finansavimą. Labai konkrečiai išaiškinta, kaip reikia dirbti su suinteresuotomis šalimis kiekvienoje valstybėje.

M. Barnier pranešime pateikta dvylika siūlymų, kuriuos įgyvendinus galėtume vykdyti veiksmus Europos lygmeniu. Taip likus kelioms savaitėms iki rinkimų ateinantį birželio mėn. papildomai patvirtintume, kad Europos veiksmingas solidarumas yra naudingas ir efektyvus.

Gerb. A. Vassiliou, jūs ką tik pasakėte, kad tikėtės Parlamento paramos. Mes jus rėmėme ir toliau remsime. O kokia Tarybos pozicija, juk minėjote, kad būtent dėl Tarybos kyla problema? Šiandieniam posėdyje Taryba nedalyvauja, tačiau tikimės, kad ji ne tik išigilins į vykusią diskusiją, bet ir dėmesingai išklausys mūsų kreipimąsi, kuris nėra pagalbos šauksmas ar kitokia nuostabos išraiška po neseniai įvykusios tragedijos, bet reikalavimas aiškiai išgirsti neseniai mano užduotą klausimą: „ką jūs padarėte?“.

Gérard Onesta, Verts/ALE frakcijos vardu.. – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. A. Vassiliou, ponios ir ponai, norėčiau, kad akimirka susimąstytume apie šio posėdžio diskusijų prasmę. Man atrodo, kad diskutuojame dažnai, per dažnai. Kiekvieną kartą įvykus nelaimėi susirenkame čia, šituose Rūmuose, ir pradedame chorą dejuoti, savaime suprantama sakydami, kad įvyko tragedija ir kad žemai lenkiame galvas pagerbdami aukas.

Suprantama, kartu su kitais lenkiu galvą, bet netikiu, kad mūsų misija tuo ir baigiasi. Kaip mano kolega ką tik minėjo, mūsų uždavinys – galvoti apie ateitį, nes vyks ir kitos ekologinės katastrofos. Mes tai patvirtinome šiandien ryte balsuodami dėl K.-H. Florenz pranešimo. Žinome, kad klimatas vis labiau keičiasi. Dabar

šimtmečio audros siaučia kas dešimt metų ir greitai siaus kiekvienais metais. Jei nėra uragano, tai užlieja potvynis, jei nėra potvynio, tai liepsnoja miškai.

Ką Europa daro, susiklosčius tokioms aplinkybėms? Puikiai žinau, kad Taryba negali svarstyti daugiau nei apibrėžia šalies ribos. Šių 27 teritorijų buvimas greta dar nesukuria tobulo kontinentinio projekto. Kaskart įvykus tragedijai, jaučiame tokios padėties padarinius. Mums sako, kad „kviestume solidarizuotis“, tačiau kokias lėšas turėtume naudoti? Prisimenu, kad svarstant Biudžeto komitete, kiek lėšų skirti būtent klimato problemoms spręsti, mes kalbėjome apie keletą dešimčių milijonų eurų. Vien tik šis uraganas padarė žalos, kuri įvertinta 1,4 mlrd. EUR. Kiek turėsime sumokėti draudimo sąskaitų, kad suprastume, kad aplinkos ir klimato saugojimas nėra našta, o investicijos į ateitį?

Šiandien mes toliau diskutuojame apie poreikį mobilizuoti Europos suinteresuotas šalis, įvykus tragedijai. Kiek pamenu šiuose Rūmuose mes jau kalbėjome apie tai, kai 2001 m. mano mieste sprogo AZF gamykla. Kalbėjome, kad būtina apgalvoti Europos greitojo reagavimo pajėgų klausimą, nes reikia parodyti, jog įvykus katastrofai žodis „solidarumas“ nėra tik tuščia frazė, jis išreiškiamas praktiniais veiksmais. Kas atsitiko su Europos greitojo reagavimo pajėgomis vėlesniais metais?

Ponios ir ponai, buvau savo namuose Tulūzoje, kai prasidėjo uraganas. Dabar žinau, kokie dideli būna ekologinės katastrofos padariniai. Man nereikėjo ieškoti informacijos apie padarinius, pats juos patyriau, nes buvo apgriautas mano namas, nuo stogo nuplėštos čerpės ir išrauti medžiai. Todėl dabar suprantu, ką patyrė gyventojai: per vieną naktį žmonės pamatė, kaip buvo visiškai sugriauta tai, ką jie buvo pastatę per visą savo gyvenimą.

Tačiau kol mes čia Parlamente, gerb. A. Vassiliou, Komisijos nariai, taip pat nedalyvaujantys šiame posėdyje Tarybos nariai (jiems skirtos kėdės visiškai tuščios), kol mes neįsisąmoninsime, kad biudžeto ištekliai turi būti prieinami šalinant stichijų padarinius, o ne tenkinsimės vien tik tuščiais žodžiais, kol nerealizuosime Europos solidarumo, sukurdami realiai veikiančias civilines pajėgas, greitai reaguojančias į susidariusią padėtį visame žemyne, tol ir toliau po kiekvienos tragedijos susirinksime čia dar kartą chorą padejuoti.

Tikrasis atsakymas uraganui „Klausas“ galėjo būti duotas šį rytą ruošiantis Kopenhagos susitikimui, bet gali būti pateiktas rytoj pagaliau skiriant lėšas, gerb. A. Vassiliou, ar vis dėlto sukuriant civilines pajėgas, kurių taip trūksta Europos lygmeniu.

Jean-Claude Martinez (NI). – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. A. Vassiliou, uraganas Vokietijoje pakrikštytas „Klausu“, o Prancūzijoje „Nikolas“ nuniokojo aštuonis departamentus mano rinkimų apygardoje Prancūzijos pietvakarinėje dalyje ir ypatingai Landų regione, taigi didžiausia žala padaryta miškams. Ant žemės išguldyta tiek medienos, kiek jos būtų nukirsta per šešerius metus, t. y. 300 000 hektarų plote guli 50 mln. m² vėjavartų ar apsauginių miško juostų.

Pirmiausia reikia išvalyti miškus, kad mediena nepradėtų pūti. Reikia, kad už kubinį metrą pašalintos medienos būtų mokama 5–10 eurų, t. y. iš viso apie 500 mln. EUR (būtent tokią sumą Prancūzija skiria spaudai). Vėliau miškus reikės atsėti ir at sodinti, bet vis tiek medienos pramonėje bus 20 metų pertrauka. Dabar šioje pramonės šakoje dirba įvairių profesijų žmonės: nuo medžio kirtėjų, kavinių, kuriose jie geria kavą, darbuotojų iki medienos vežėjų, medelynų sodininkų, pardavėjų ir t. t.

Kita nukentėjusi pramonės šaka – paukščių, avių ir galvijų auginimas. Fermų stogai nuplėšti, galvijai pasimetę, o pašarų saugyklos sugriautos. Aiškiai matome, kad reikia sukurti Europos žemės ūkio draudimo fondą, kad galėtume apdrausti nuo klimato grėsmių ir pavojų sveikatai. Prancūzijai pirmininkaujant ES apie tai svarstyta ir reikėtų šį darbą tęsti toliau Čekijai pirmininkaujant.

Trečioji aukų grupė labai tyli, apie jų egzistavimą niekas niekada nepaminėjo: tai vyresnio amžiaus žmonės ir žmonės, atskirti Prancūzijos kaimuose, kuriems iki šiol dar netiekama elektros energija. Reikia sukurti Europoje „ketvirtojo amžiaus klimato“ strategiją, taip pat „klimato ir energetikos“ strategiją, sprendžiant klimato sukeltas problemas milijonams vyresnių nei 80 ar 85 metai žmonių. Turime sukurti modernią ketvirtojo amžiaus ekonomiką, kad išeitume iš krizės ir išvengtume Ruandos Europoje dėl geriatrinių priežasčių (tokia linkme šiandien judame), ekonomiką su modernia statybos pramone, farmacijos ir medicinos tyrimais bei sukurti naują sistemą, kad išvengtume Europoje sveikatos apsaugos problemų tokių kaip Gabone. Svarbiausia turime užkirsti kelią klimato problemų sukeltoms nelaimėms, kad galėtų veikti Darvino atrasti dėsniai ir natūrali atranka, nes juk turėtume kurti Europą gyvenimui.

Maria Badia i Cutchet (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti Komisijos narei už pareikštą solidarumą.

Kaip jau minėta sausio 24 ir 25 d. keliose šalyse Europos Sąjungos pietuose siautė stiprus uraganas. Per jį didžiojoje Iberijos pusiasalio dalyje vėjo greitis siekė beveik 200 km per valandą ir per kelias valandas iškrito 30 proc. metinės kritulių normos.

Uraganas atnešė daug nuostolių ūkiams, visuomeninės paskirties įstaigoms, sutriko paslaugų teikimas ir kaimo, ir miesto bendruomenėse, taip pat daug kur nutrūko elektros energijos tiekimas. Tačiau didžiausia netektis – 11 žuvusiųjų Ispanijoje sugriuvus namams ar dėl labai smarkių vėjo gūsių.

Vienas tragiškiausių įvykių buvo keturių vaikų nuo devynių iki dvylikos metų amžiaus žūtis Sant Boi de Llobregat mieste Katalonijoje, vėjui sugriovus sporto salę, kurioje jie žaidė beisbolą.

Europos Sąjunga turėtų ne tik apverkti daugybę prarastų, nepakeičiamų žmonių gyvybių ir išreikšti solidarumą gedinčioms žuvusiųjų šeimoms, bet imtis konkrečių veiksmų, kaip daro kitais atvejais, skirdama Solidarumo fondo ar kurio kito labiau tinkamo fondo lėšų šios gamtinės stichijos sukeltiems materialiniams nuostoliams atstatyti.

Katalonijoje nukentėjo 20 tūkstančių hektarų miško, iš kurių 75 proc. buvo stipriai arba labai stipriai nuniokoti. Siekiant sumažinti gaisrų riziką ateityje reikia imtis priemonių; šį darbą reikia atlikti dar iki vasaros.

Be to, į upes, upelius ir kitus vandens telkinius prinešta daugybė įvairiausių nuolaužų. Dėl to vandens tekėjimas gali būti sustabdytas, taigi egzistuoja potvynių grėsmė.

Atsižvelgiant į šiuos ir kitus padarinius, į tai, kad dar iki galo nežinome, kokio dydžio patirti nuostoliai (be abejo, Ispanija šią informaciją pateiks prašydama fondo pagalbos), manome, kad Europos Komisija turėtų padėti šiems regionams sugrįžti į normalų gyvenimą. Ši pagalba kartu su didelėmis visuomenės dedamomis pastangomis nukentėjusiose valstybėse narėse leistų visų pirma atstatyti žalą, siekiant kaip įmanoma greičiau šiose vietose atkurti gyvenimo sąlygas ir ekonomikos stabilumą. Nukentėjusiose regionuose pastebimas ekonomikos nuosmukis, blogėja aplinkos būklė, mažėja žemės ūkio gamyba, nutraukta daugelio įmonių veikla, prarasta daug medžių ir t. t.

Turėdamas omenyje uragano stiprumą ir padarytus nuostolius prašau, kad Komisijos sprendimu lėšos būtų skirtos kaip galima greičiau. Juk fondai yra numatyti stichinių nelaimių neigiamiems padariniams kasdieniam žmonių gyvenimui, gamtinei aplinkai ir ekonomikai likviduoti vienoje valstybėje narėje ar didesniame Europos Sąjungos regione. Pinigai bus skirti infrastruktūrai atstatyti, elektros energijos ir vandens tiekimui atnaujinti bei valymo darbams nuo stichinės nelaimės nukentėjusiuose regionuose.

Gerb. Komisijos nare, atsižvelgiant į nurodytas priežastis prašau skirti fondų paramą kiek įmanoma greičiau, vos tik gavus reikalingą informaciją.

Anne Laperrouze (ALDE). – (FR) Gerb. pirmininke, kaip jau minėjo mano kolegės šis uraganas pridarė daug žalos. Prancūzijoje ir Ispanijoje yra aukų, todėl galvojame apie žuvusiųjų ir jų šeimas. Prancūzijos pietvakarinėje dalyje buvo sunaikinta 200 000 hektarų miško.

Faktiškai šis uraganas nusiaubė 60 proc. Landų miško. Siaučiant uraganui 1,7 mln. namų buvo be elektros ir elektros tiekimas 3 200 namų šiandien dar neatnaujintas. Tūkstančiai gyventojų liko be telefono ryšio, taip pat buvo sugadintos vandens tiekimo sistemos. Daugelis kelių vis dar nepravažiuojami dėl užvirtusių medžių, nugriuvusių elektros tiekimo linijų, potvynių ar nuošliaužų. Paslaugų teikimo įmonės stengiasi viską atstatyti kiek galima greičiau.

Nors esu patenkinta, kad Prancūzijos vyriausybė formaliai išipareigojo pateikti paraišką, kad nukentėjusiems regionams būtų skirta parama iš šio fondo, tačiau apgailestauju, kad pirmininkaujant Prancūzijai nemanoma, jog būtina reikalauti iš naujo apsvastyti šio fondo lėšų naudojimo sąlygas.

Kaip jūs, gerb. Komisijos nare ir kolegės Parlamento nariai, minėjote šio fondo lėšų naudojimą stabdo Ministrų taryba. Parlamento nuomone, šio fondo lėšos turi būti skiriamos gamtinių stichijų (potvynių, gaisrų ir sausrų) nuostoliams šalinti, kuriuos patyrė gyventojai, taip pat gamtinė aplinka. Tačiau mes ketiname siūlyti šio fondo lėšas skirti ir žmogaus sukeltų katastrofų, pvz., teroristų atakų, padariniams šalinti.

Parlamentas taip pat pritaria, kad skiriant pagalbą būtų sumažinta numatyta patirtos žalos riba. Šiuo metu panagrinėję ar Solidarumo fondo lėšos gali būti skirtos nukentėjusiems rajonams, pamatytume, kad patirti nuostoliai ko gero mažesni už nustatytą ribą. Pagaliau šiuo atveju nuostolius patyrė keletas šalių, todėl manau, kad reikėtų dar kartą apsvastyti nustatytą žalos ribą taip parodant, kad Europos solidarumas iš tikrųjų gali egzistuoti.

Kaip jūs minėjote, gerb. Komisijos nare, o kolegos Parlamento nariai kalbėdami pabrėžė dėl klimato kaitos tokie įvykiai ir vėl pasikartos. Komisija jau paskelbė komunikatą dėl prisitaikymo prie klimato kaitos.

Svarbu, kad ateityje šis Solidarumo fondas būtų priemonė, skirta piliečiams apsaugoti. Jau atėjo laikas, kad Europa parodytų, jog susiklosčius dramatiškoms aplinkybėms ji globoja savo piliečius.

Gilles Savary (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, visų pirma aš taip pat norėčiau išreikšti užuojautą gedinčioms šeimoms ir nukentėjusiems gyventojams, ypač tiems, kuriems dar ir šiandien neatnaujintas elektros energijos ir vandens tiekimas bei paslaugų teikimas.

Gerb. Komisijos nare, girdėjau kaip jūs šiandien mums pažadėjote – manau, kad buvote visiškai teisi – taikyti visas įmanomas krizės įveikimo priemones, o šiandienos posėdis, jei taip galima pasakyti, yra pusiausvyros radimas po neseniai įvykusios krizės.

Tai trečioji katastrofa per 20 metų. Kaip atsimenate pirmoji įvyko 1988 m. birželio mėn. Didžiojoje Britanijoje. Vėjo greitis ten buvo pats didžiausias: daugiau nei 250 km/val. Antroji precedento neturinčio masto gamtinė stichija siautėjo 1999 m. gruodžio 27 d. Per ją dauguma mūsų miškų buvo išguldyta pirmą kartą. Trečiąją kartą uraganas siautėjo 2009 m. sausio 24 d. Paminiau tai, nes gyvenu Žirondoje prie pat Žirondos miškų.

Pirmiausia turime patys savęs paklausti, kokios papildomos naudos galėtume gauti gyvendami Europos Sąjungoje. Miškų ūkio sektoriaus padėtis tiesiog katastrofiška – egzistuoja grėsmė, jog miškininkai daugiau nebesodins miškų, nes kai kurių iš jų manymu ši profesija tapo neužtikrinta.

Todėl turime apsvarstyti planą – esu tarp tų, kurie buvo tam pasirengę beveik prieš 10 metų – sukurti jungtinę krizių valdymo organizaciją, kad sugebėtume parduoti visą medieną, kuri pateko į rinką iš anksto to neplanavus, nekeisdami numatytos kainos. Taip galėtume padaryti, neįleisdami tiekėjų iš kitų Europos regionų, finansuodami transporto sektorių ir užtikrindami, kad žemė bus vėl greitai užsodinta. Manau, kad kitaip prasidės abejonės ir svarstymai arba klausimas iš viso nebus sprendžiamas. Susiduriame su problema, kurią išspręsti Europos Sąjunga yra tiesiogiai suinteresuota.

Antroji problema, apie kurią taip pat galvoju, susijusi su austrių augintojais. Šiandien šios profesijos padėtis prasta. Ji patyrė sunkumų 2002 m. ištikus kitokio pobūdžio bėdai, o ne gamtinei stichijai. Nuskendo laivas *Prestige* ir šiandien austrių augintojai Arcachon įlankoje praranda viltį ir vėl atsistoti ant kojų.

Galiausiai norėčiau, kad Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšos būtų mobilizuotos. Taip pat pritariu A. Laperrouze išreikštai užuojautai. Šiandien Taryba posėdyje nedalyvauja o aš manau, niekam nepakenksiu pasakydamas, kad man nepaprastai liūdna, jog Taryba atsisakė pakeisti taisyklės ir todėl šiandien taip sunku gauti lėšų iš šio fondo.

Taip pat klausiu jūsų, ar Prancūzijos vyriausybė pati darė ką nors, kad būtų skirti pinigai iš fondo. Esu tarp tų asmenų, kurie stengsis, kad ji tai padarytų, nes, manau, labai svarbu, kad mūsų piliečiai likus keliems mėnesiams iki rinkimų suprastų, kad solidarumas Europoje egzistuoja, kad Europoje rinka dar nėra pats svarbiausias dalykas.

Rosa Miguélez Ramos (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, sausio 23 d. aš buvau Galisijoje, kai vėjo greitis mano regione siekė beveik 200 km per valandą ir buvo nuniokota daugiau nei 40 000 hektarų miško.

Europos Sąjungoje daugiausia mišku apaugusių plotų yra Galisijoje. Praūžus uraganui šimtai tūkstančių medžių buvo išrauti, keliai užversti, buvo nutraukta daugiau nei 500 km aukštos ir žemos įtampos elektros kabelių, kurie ir šiandien dar ne visi sutaisyti.

Daugiau nei 300 000 vartotojų, tarp jų esu ir aš, buvo nutrauktas elektros energijos tiekimas kai kuriais atvejais net kelioms dienoms, taip pat nebuvo telefoninio ryšio.

Per uraganą buvo sužeistų žmonių, stipriai nukentėjo namai, infrastruktūra, ūkiai, verslo objektai, pramonės įmonės, sporto įrenginiai, taip pat visuomeniniai ir municipaliniai pastatai.

Praūžus pačiam stipriausiam istorijoje uraganui Galisijos vyriausybė suteikė 17 mln. EUR pagalbą, kad būtų galima greitai skirti pradines kompensacijas nukentėjusiems ir subsidijuoti atstatomuosius darbus.

Kaip žinome ir kaip jau buvo čia paminėta sausio 26 d. dvi labiausiai nukentėjusios valstybės narės Prancūzija ir Ispanija paprašė Europos pagalbos dėl uragano padarytų nuostolių. Pagal galiojantį Solidarumo fondo

reglamentą patirta žala gali būti apibūdinta kaip ypatinga nelaimė, todėl minėtų dviejų valstybių narių vyriausybės pranešė, kad pradėjo ruošti dokumentus kreiptis pagalbos į fondą.

Gerb. Komisijos nare, ir vėl kaip neseniai buvusio potvynio Rumunijoje atveju susiduriame su faktu, jog reglamento reikalavimai tokie griežti, kad šios stichijos vis dėlto negalime vertinti kaip ypatingos nelaimės.

Norėčiau priminti, kaip tai padarė kiti Parlamento nariai, kad Komisija pateikė savo siūlymus 2005 m., o Parlamentas pritarė Fondo reglamento pakeitimui 2006 m. Nuo tada klausimo sprendimą sustabdė Taryba, kuri pasiūlytą reformą svarsto ilgiau nei dvejus metus.

Gerb. Komisijos nare, dėl visų šių priežasčių bei atsižvelgiant į ypatingas aplinkybes, kai dėl stichijos labai pablogėjo gyvenimo sąlygos ir sumažėjo ekonomikos stabilumas nukentėjusiuose regionuose, norėčiau paprašyti, kad paskatintumėte Fondą skirti lėšų ir taip pademonstruoti solidarumą su nukentėjusiomis valstybėmis narėmis ir svarbiausiai su nukentėjusiais piliečiais. Jiems turėtų būti skirta finansinė parama, nes tai būtų tiesioginė ir skubiai reikalinga Europos solidarumo išraiška, net jeigu skiriama suma nebūtų labai didelė.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE). – (RO) Pirmiausia norėčiau išreikšti paramą nuo stichijos nukentėjusiųjų šeimoms. Kartu su kitais mačiau kokie dramatiški uragano „Klausas“ padariniai. Atidžiai stebėjau, kaip pačios nukentėjusios šalys bei kitos Europos šalys teikė pirmąją pagalbą.

Mes daugiausiai kalbėjome apie stichijos padarinius ir paramos fondus, bet norėčiau pasiteirauti Komisijos, ar nereikėtų sukurti specialių projektų prevencinėms priemonėms įgyvendinti, kad įvykus tokioms stichinėms nelaimėms, nors ateityje išvengtume žmonių aukų.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, kaip ir anksčiau kalbėjusieji noriu pareikšti užuojautą stipriai nuo uragano nukentėjusioms šeimoms ir pritarti raginimams, kad Solidarumo fondo parama būtų lengviau gaunama.

Tačiau norėčiau, kad pažvelgtumėte į šį klausimą plačiau. Visose valstybėse narėse kartais siaučia stichinės nelaimės, nors ir ne tokios didelės kaip toji, apie kurią dabar diskutuojame. Turiu omenyje savo atstovaujamas Offaly, http://en.wikipedia.org/wiki/County_Laois \o "County Laois" ir Louth apygardas, kuriose ne sezono metu buvo labai neįprasti potvyniai. Nedidelis skaičius šeimų stipriai nukentėjo, bet vis dėlto jų buvo per mažai, kad kas nors pastebėtų, nors šios šeimos dar ilgai jaus potvynio padarinius. Galbūt paramos klausimas galėtų būti aptartas svarstant kaimo plėtrą ar bendrąją žemės ūkio politiką ir sukurtas pagalbos fondas, kuris teiktų paramą panašiais atvejais, kai prireikia pagalbos.

Kathy Sinnott (IND/DEM). – Gerb. pirmininke, Komisijos narė savo įžanginėje kalboje paminėjo kelias stichines nelaimes, taip pat ir karščio bangą Prancūzijoje prieš kelerius metus, kuri pareikalavo nuo 12 000 iki 14 000 žmonių gyvybių. Jei kalbėsime tiksliai, tai ne uraganas, staigiai kilęs potvynis ar kita panaši stichinė nelaimė. Šioji karščio banga tęsėsi penkias–šešias savaites ir visą tą laikotarpį mirė žmonės. Beveik visi mirę asmenys buvo neigalūs ar vyresnio amžiaus žmonės, gyvenantys globos namuose ar stacionarinės globos įstaigose, kai jų artimieji atostogavo. Prancūzijos vyriausybė nereikalavo, kad šeimos nariai ar gydymo įstaigų personalas sugrįžtų iš atostogų, nesikreipė pagalbos į armiją ar kitas gelbėjimo tarnybas. Jie paprasčiausiai savaitė po savaitės leido žmonėms mirti.

Šį atvejį aptariau su daugeliu žmonių Prancūzijoje, nes dalyvauju įgyvendinant Komisijos projektą, skirtą neįgaliams žmonėms gelbėti per stichines nelaimes. Tai buvo tikras skandalas, nes niekas nepajudino nei piršto. Norėčiau paprašyti, kad Komisija atliktų šios karščio bangos tyrimą, nustatytų mirtingumo lygį ir suprastų, kad Prancūzija nieko nedarė. Atėjus rudeniiui visi šie žmonės buvo palaidoti, o socialinių paslaugų registre sumažėjo 14 000 žmonių.

Androulla Vassiliou, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, leiskite pasakyti, kad mes visi vienu ar kitu metu savo šalyse patyrėme ekologines nelaimes, stichines ar žmogaus sukeltas katastrofas. Dėl to visiškai suprantu jūsų jausmus ir pritariu jūsų susirūpinimui.

Solidarumo fondas iki šios dienos suteikė pagalbą 20 valstybių narių, įskaitant keturis kartus Prancūzijai, Vokietijai, Graikijai, Kiprui, Portugalijai ir daugeliui kitų – iš viso dvidešimčiai šalių – tačiau aš viską suprantu ir pritariu jūsų nuomonei, kad padėtį reikia gerinti. Turėtume siekti, kad fondo pagalba būtų daugiau praktinio pobūdžio, būtų teikiama didesnė pagalba valstybėms narėms. Turime toliau stengtis, kad Taryba pritartų šiems patobulinimams. Džiaugiuosi, kad Parlamentas pritarė ir jūsų palaikymas mums labai padės tolesniame darbe.

Kaip minėjau savo įžanginėje kalboje Komisija aktyviai dalyvauja teikdama pagalbą Prancūzija bei Ispanijai, nukentėjusioms žiemą nuo uragano „Klausas“, ir pasitelks visus įmanomas Europoje priemones, kad išreikštų solidarumą su šiomis šalimis. Komisija pasirengusi apsvarstyti galimybę skirti Solidarumo fondo lėšų, tačiau pirmiausia Prancūzija ir Ispanija turi pateikti paraiškas. Dėl šios paramos galima kreiptis per 10 savaičių.

Manęs klausė, ar yra kitų priemonių, kurios sustiprintų valstybių narių solidarumą ištikus stichinėms nelaimėms, todėl norėčiau paminėti, kad bus ne tik iš naujo svarstomas Solidarumo fondo klausimas, bet taip pat būsimajame komunikate bus siekiama nustatyti priemones, kurios galėtų būti įtrauktos į Bendrijos stichinių ir žmogaus sukeltų nelaimių prevencijos strategiją.

Apibendrinant galima sakyti, kad Komisijos nuomone Solidarumo fondas – naudinga priemonė, tačiau be abejonės egzistuoja dar daug galimybių ją patobulinti ir mes toliau turėtume tęsti darbą šia linkme.

Pirmininkė. - Diskusijos baigtos.

Raštiški pranešimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Zita Pleštinšá (PPE-DE), raštu. – (SK) Uraganas „Klausas“ siautęs Europos pietvakariuose sausio 23–25 d. atnešė daug nuostolių. Per uraganą vėjo gūsių greitis siekė iki 194 km/val. Per audrą žuvo 18 žmonių Ispanijoje, Prancūzijoje ir Vokietijoje, aukų skaičius būtų buvęs dar didesnis, jei nebūtų išankstinės perspėjimo sistemos.

Slovakijoje stebėdami televizijos programą buvome apimti gilios užuojautos, kai Sant Boi de Llobregat mieste įvyko siaubinga tragedija – buvo nuplėštas sporto salės stogas ir žuvo keturi vaikai. Norėčiau pareikšti nuoširdžiausią užuojautą žuvusiųjų šeimoms.

Solidarumo fondas – naudinga priemonė. Jis buvo įkurtas ES po 2002 m. rugpjūčio mėn. buvusių potvynių. Fondas skiria pagalbą valstybėms narėms ir pasirengusioms stoti į ES šalims nukentėjusioms nuo gamtinių stichijų. Pagalba teikiama, jei padaryta nuostolių, kurie sudaro daugiau nei 0,6 proc nukentėjusios šalies BVP. Po uragano siautęs 2004 m. lapkričio mėn. ir sunaikinusio 2,5 mln. kubinių metrų medienos šis fondas Slovakijai skyrė 5 667 578 EUR.

Dėl klimato kaitos Europoje vis daugėja gamtinių stichijų, todėl turime priimti taisykles, kurios ne tiktai padėtų greitai teikti finansinę pagalbą įvykus nelaimei, bet ir padėtų įgyvendinti prevencines priemones, skirtas apsisaugoti nuo įvairių gamtinių stichijų.

16. Naudotų PCB alyvų naudojimas maisto perdirbimo įmonėje Airijoje (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas darbotvarkės klausimas – Komisijos pareiškimas dėl alyvų atliekų, kuriose yra PCB, naudojimo Airijos maisto perdirbimo pramonėje.

Androulla Vassiliou, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, Komisija puikiai suvokia, koks iškyla pavojus žmonių sveikatai ir aplinkai dėl polichlorintųjų bifenilų (PCB) naudojimo.

Įvykiai Belgijoje 1999 m., o praėjusiais metais Airijoje dar kartą parodė, kad net maži PCB kiekiai gali stipriai užteršti pašarų ir maisto gamybos grandinę.

Per paskutinius tris dešimtmečius ES sukurta įstatymų bazė, pagal kurią leidžiamas mažesnis į aplinką išskiriamas PCB ir dioksinų kiekis, kad būtų sumažintas poveikis žmonėms, saugoma žmonių sveikata ir aplinka.

Tačiau įrangos, turinčios PCB, tarnavimo laikas ilgas, todėl ir uždraudus PCB naudojimą gamyboje 1985 m., nemaži šios medžiagos kiekiai vis dar daryti poveikį žmonėms.

1996 m. rugsėjo mėn. priimta direktyva 96/59/EB dėl polichlorintųjų bifenilų ir polichlorintųjų terfenilų (PCB/PCT) numato atitinkamas priemones, kad kaip įmanoma greičiau būtų atsisakyta PCB turinčios įrangos naudojimo ir sunaikintos PCB atliekos, o didelių gabaritų įranga nustota naudoti iki 2010 m. pabaigos.

Tačiau iki galo įgyvendinti šiuos įstatymus vis dar nepavyksta. Komisija daugelyje valstybių narių pradėjo pažeidimų nagrinėjimo procedūras dėl prievolės inventorizuoti didelių gabaritų, savo sudėtyje turinčių PCB įrangą bei sudaryti PCB sunaikinimo planus.

Dėl vykdomų pažeidimo nagrinėjimų procedūrų bendra situacija pagerėjo. Dabar neišaiškinti tik du atvejai, bet sprendimai netrukus turėtų būti rasti.

Visos valstybės narės sudarė planus nukenksminti ir/ar sunaikinti inventorizuotą įrangą ir joje esantį PCB bei planus surinkti ir vėliau sunaikinti įrangą, kurioje PCB kiekis mažesnis nei 5 kubiniai decimetrai (remiantis direktyvos 11 straipsniu).

Vis dėlto reikėtų labiau stengtis. Siekdamas užtikrinti PCB sunaikinimo planų įvykdymą, valstybės narės turi gerinti šiuo metu galiojančių teisės aktų dėl PCB ir visų kitų Europos atliekų teisės aktų įgyvendinimą.

Komisija vis daugiau skiria dėmesio tinkamam Europos atliekų teisės aktų įgyvendinimui ir aktyviai remia valstybes nares tobuliau įgyvendinant tų šalių atliekų tvarkymo įstatymus.

Pašarų higienos reglamente Nr. 183/2005 numatyti minimalūs pašarų gamybos higienos reikalavimai taikomi kompleksiskai: pirminėje pašarų produktų gamyboje (ūkiuose), gamybos, apdirbimo ir platinimo pakopose, šeriant gyvūnus.

Pašarų verslo operatoriai turėtų pasirengti ir vykdyti veiklą, laikydamiesi Rizikos veiksnių analizės ir svarbiųjų valdymo taškų (toliau – RVASVT) nustatymo principų. Tai reiškia, kad operatoriai turi nustatyti svarbiausius rizikos veiksnius, be kita ko, galimą cheminį užterštumą, kai pašarai džiovinami tiesioginio šildymo būdu.

Atsakomybė už šių reikalavimų vykdymą tenka pašarų verslo operatoriams, nors jų vykdomų priemonių tinkamumą turėtų tikrinti valstybių narių kompetentingos institucijos. Daugeliu atvejų reikėtų atlikti patikrinimus vietoje.

Be to, numatyti maisto ir pašarų reglamento įgyvendinimo oficialios kontrolės organizavimo bendrieji principai, kurių laikantis valstybės narės turi užtikrinti, jog rizikos įvertinimu grindžiama kontrolė bus vykdoma reguliariai ir pakankamu dažnumu. Šioji oficiali kontrolė turi reguliuoti ir pašarų verslą.

Reglamento (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų 45 straipsnyje numatytas Komisijos vaidmuo. Komisijos ekspertai atlieka valstybių narių kompetentingų institucijų auditą, žiūrėdami, ar vykdoma kontrolė atitinka Bendrijos teisę.

2008 m. remiantis šiuo straipsniu buvo vykdomas bendrasis auditas daugelyje Airijos sektorių ir artimiausiu metu bus pateikta ataskaita. Audituojamų organizacijų sąrašą sudarė valstybių narių kompetentingos institucijos kartu su Maisto ir veterinarijos tarnybos auditoriais.

Klausime paminėta įmonė nebuvo numatyta tikrinti, vykdant bendrąjį auditą 2008 m.

Užteršimo dioksinais atveju Airijoje nustatyta, kad teršalų šaltinis buvo užteršta duona naudota kaip pašaras gyvuliams. Duonos trupiniai buvo gaminami iš kepyklų atliekų (sausainių, kurių galiojimo terminas pasibaigęs), džiovinant tiesioginio kaitinimo būdu. Tiesiogiai kaitinant degimo dujos tiesiogiai kontaktuoja su džiovinamais pašarais. Naudojami degalai matyt buvo transformatorių alyva, kurios sudėtyje yra PCB. Įvairių subjektų (duonos trupinių gamintojų, degalų tiekėjų ir kt.) atitinkama atsakomybė bus nustatyta per tebevykstantį teisminį tyrimą.

Norėčiau pabrėžti, kad klasifikuojant rizikos veiksnius labai svarbu laikytis visapusiško požiūrio, nes galimi pavojai gali būti susiję ne tik su naudojamomis medžiagomis, šiuo atveju duonos trupiniais, bet ir pačiu procesu.

Mairead McGuinness, PPE-DE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti Komisijai už išsamų pareiškimą šia tema.

Manau, šiandienų diskusijų priežastis – noras pasimokyti iš savo klaidų ir užtikrinti, kad daugiau tai nepasikartos. Bėda ta, kad manėme pakankamai sugriežtinę taisykles ir užkirtę kelią tolesniems incidentams po to, kai susidūrėme su problema Belgijoje 1999 m. Tačiau matome, kokia situacija dabar, ir kokių padarinių susilaukėme, nes sistema nesuveikė. Šie padariniai ne tik piniginiai – nors pastarasis aspektas Europos Sąjungai, Airijos finansų ministerijai, mokesčių mokėtojams itin svarbus. Buvo prarastas vartotojų pasitikėjimas, o visas Airijos maisto gamybos sektorius patyrė nuostolių rinkoje.

Džiugu, kad pažengėme į priekį, kad susigrąžiname gerą vardą tarptautinėje rinkoje, bet negaliu nepastebėti, kad dėl padėties Airijoje sunkumų patiria ir visos Europos Sąjungos ūkininkai. Todėl manau, kad šio vakaro

diskusija – ne vien apie Airiją. Mano nuomone, iš jūsų pareiškimo matyti, kad Airijos problema gali pasikartoti ir kitose valstybėse narėse. Sakyčiau, būtent čia turėtų būti mūsų diskusijų išeities taškas.

Suprantame, kad ta alyva neturėjo pakliūti į gyvulių pašarų grandinę, ir stengiamės išsiaiškinti, kaip tai atsitiko. Kaip teisingai pastebėjote, tai – policijos tyrimo reikalaujantis tarpvalstybinės reikšmės dalykas. Tikiuosi, kad atkursime tikslių įvykių eigą ir ateityje galėsime išvengti tokio paties atvejo.

Bet čia iškyla dar viena problema, kurią minėjote ir jūs: ką daryti su maisto atliekomis, arba pertekliniu maistu. Savaime peršasi atliekų perdirbimas. Visi palaiko perdirbimą, nes nori būti gamtos bičiuliai, tvaraus vystymosi šalininkai. Tad yra du klausimai: pirma – tai, ką jūs minėjote: alyvų perdirbimas. Manau, šioje srityje reikėtų skirti daugiau dėmesio ne tik PCB, bet ir apskritai naudotoms alyvoms surinkti, paskirstyti, tvarkyti bei kitoms procedūroms, nors, savaime suprantama, labiausiai nerimą kelia būtent PCB.

Dėl perteklinio maisto, dar vadinamo maisto atliekomis. Asmeniškai manau, kad jas gyvulių pašarų grandinėje naudoti leistina, bet noriu pabrėžti, kad jei nesugebėsime garantuoti maisto atliekų saugumo ir prižiūrėti jų perdirbimo bei paruošimo, teks uždrausti šias atliekas naudoti maisto ir pašarų grandinėje.

Nenorėčiau, kad taip nutiktų, tačiau netroškstu ir Airijos scenarijaus pasikartojimo su visais padariniais. Norime, kad perteklinis (atliekų) maistas būtų naudojamas dėl to, kad jo gera kokybė, o ne todėl, kad gyvulių pašarų grandinė – patogus būdas šiomis atliekomis atsikratyti – manau, tai labai svarbu.

Taip pat būtina atvirai pakalbėti apie gyvulių pašarų maišymo problemą. Ūkininkai yra įpratę supirkę produktus patys daryti pašarinius mišinius – dažniausiai taip elgiasi stambesnieji ūkininkai. Tokią praktiką galima leisti, jei veiks griežta kontrolė. Kiek žinau, reguliariai vykdomi tikrinimai, bet šiuo atveju rinka aiškiai tikrinta nenuosekliai. Pvz., pagauti minėtuosius gaminius naudoję ir už tai nubausti ūkininkai klausė manęs: „Kodėl niekas neateidavo patikrinti, kas atgabenama į mūsų ūkius?“

Kalbant apie reguliavimą, kaip suprantu, licencijuotiems gyvulinių pašarų operatoriams – Europos Sąjungos kombinuotojų pašarų pramonei – taikoma labai griežta kontrolė, įvesta, nes anksčiau buvo leidžiama per daug veiksmų laisvės.

Įtariu, kad valstybėse narėse ypač griežtai reguliuojami įstatymų besilaikantieji, o apie galimus pažeidėjus negalvojama. Pernelyg siaurai mąstome. Atrodo, kad kai dokumentų seka tvarkinga, kai visos varnelės sužymėtos, linkstama klausimą atidėti į šalį ir nebesistengiama žvelgti giliau.

Manau, reikia peržiūrėti reguliavimą. Yra peržiūrimas reguliavimas finansų sektoriuje, tą patį reikia padaryti maisto sektoriuje. Taip pat manau, kad ūkiuose į ateinančius inspektorius kartais pažiūrima kaip į pačius nelabuosius. Kodėl ūkininkai inspektorių nenori pripažinti savo verslo saugotojais?

Mano manymu, po šio įvykio turėtume pakeisti mąstymą visoje maisto grandinėje. Ypač džiaugiuosi Airijos ūkininkų asociacijos pranešimu apie buriamą darbo grupę maisto reikalams. Seniai metas ūkininkams imtis kontroliuoti dalį maisto grandinės, kurios pirmoji grandis – jie patys.

Galiausiai, nors nebrangių sudedamųjų dalių klausimo čia nesprenžčiame, gamintojų jaučiamas spaudimas gaminti vis pigiau irgi yra aptariamų problemos dalis, tad į jį būtina atkreipti dėmesį.

Proinsias De Rossa, PSE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, šia tema norėčiau pasakyti keletą dalykų, ir truputį paprieštarauti M. McGuinness teiginiui, kad „kalbame ne apie Airiją“. Be jokių abejonių, kalbame būtent apie Airiją. Tai – naujusias su maisto rizika susijęs skandalas.

Svarbiausia turėtų būti apsaugoti žmonių sveikatą, o tai reiškia, kad kalbama apie 1996 m. priimtos direktyvos įgyvendinimą. Deja, Airija buvo viena iš tų valstybių narių, kurias įgyvendinti minėtąją direktyvą pavyko priversti tik vėluojant penkerius metus, 2001 m., pagrasinus iškelti bylą. Be abejo, įgyvendinimas, atrodo, vis dar vyksta, o proceso tinkamą vyksmą užtikrinti turinčios patikros procedūros veikia pakankamai silpnai. Iš to, ką skaičiau, nustebino faktas, kad trūksta žinių, kas tiksliai įvyko šiuo konkrečiu kiaulienos taršos atveju. Atrodo, kad pašarų gaminių fabrikas kurį laiką nebuvo tikrintas.

Taip pat turiu pasakyti – vyriausybė tikrai nustebtų tai išgirdusi, – kad laiku vyriausybės sprendimą staigiai sustabdyti kiaulienos platinimą bei pašalinti kiaulieną iš parduotuvių lentynų teisingu sprendimu. Taip, nukentėjo daug nekaltų, įstatymų besilaikančių gamintojų, skerdyklų ir kitų: 90 proc. ar daugiau gaminių nebuvo niekaip užteršti. Fabrikas kaltininkas aprūpindavo tik maždaug dešimtį taškų, tad vyriausybės mosto būta plataus – bet visgi teisingo. Svarbiausia – užtikrinti, kad visuomenei ir vartotojams nereikėtų abejoti prekybos centre, vietos maisto parduotuvėje nusipirkto maisto saugumu. Manau, nesiimdami skubių drastiškų priemonių tam užtikrinti, neįvykdysime savo įsipareigojimų.

Turiu du klausimus Komisijos narei. Pirma, kaip minėjau, kalbame apie 1996 m. direktyvos įgyvendinimą. Regis, pastaruoju metu būta siūlymo šią direktyvą persvarstyti? Ar minėtoje direktyvoje nurodyti standartai tebetinkami, ar jau nebe? Ar neturėtume rimčiau pasvarstyti, kad reiktų PCB plitimą sustabdyti greičiau nei planuota, visų pirma todėl, kad direktyva daugelyje valstybių narių iš tiesų buvo įgyvendinta pavėluotai?

Antrasis klausimas susijęs su Airijos aplinkos apsaugos agentūros 2008 m. pavėluotai pateiktu valdymo planu. Jame kalbama apie dabar vyraujančios PCB bei PCB turinčios įrangos valdymo praktikos kodeksą (pats kodeksas yra plane). Norėčiau sužinoti, ar praktikos kodeksas suderinamas su direktyva. Ar PCB valdymo atveju neturėtume taisyklių taikyti griežčiau? Nesiūlau teikti kaltinimų visiems, kas pažeidžia vieną kitą taisyklę, bet laikausi nuomonės, kad kai kalbama apie maisto saugą, beatodairiškai besinaudojantiems padėtimi turėtų būti numatytos kriminalinės sankcijos.

Liam Aylward, UEN frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, Airijos kiaulienos pramonė yra gyvybiškai svarbi Airijos žemės ūkio maisto produktų sektoriui. Ši pramonė vertinama apytikriai 1 mln. EUR, joje tiesiogiai ir netiesiogiai dirba 10 tūkst. darbuotojų.

Esant tokiam ekonominiam klimatui, koks yra dabar, bei kylant maisto kainoms, privalome iš visų jėgų stengtis apsaugoti Airijos kiaulienos sektorių, kurio veikla atitinka aukščiausius Europos Sąjungos bei tarptautinius standartus.

Kadangi veikė Nacionalinė liekanų stebėjimo programa, buvo atrastas didesnis nei leidžiama dioksinų kiekis kiaulienos riebalų mėginyje ir buvo galima greitai atsekti taršos šaltinį – vieną pašarus gaminančią įmonę. Nors maisto tarša niekada nedžiugina, šis incidentas parodė, kokio aukšto lygio yra maisto saugos kontrolė, vykdoma Airijos vyriausybės, siekiant užtikrinti maisto grandinės vientisumą. Kitaip tariant, kontrolė suveikė.

Todėl norėčiau pagirti Airijos vyriausybės bei Žemės ūkio ministerijos kompetentingus, sparčius veiksmus priimant sprendimą iš apyvartos išimti visus gaminius. Rinkos Europoje bei užsienyje ir Europos Komisija į tai reagavo labai teigiamai. Sprendimas parodė, kaip rimtai mūsų šalis rūpinasi maisto sauga ir padėjo išsaugoti kokybišką maistą gaminančios valstybės reputaciją pačioje šalyje ir už jos ribų.

Kiaulieną sugrąžinus į parduotuvių lentynas, Airijos vartotojai ir toliau ją pirkė, taip pat ilgai netrukus atgijo prekyba daugumoje Europos ir tarptautinių rinkų. Be abejo, kad prekyba būtų atgaivinta visiškai, dar reikia įdėti pastangų, pvz., pradėti geresnes rinkodaros kampanijas ir t. t.

Norėčiau pagirti Airijos parlamento Žemės ūkio komitetą atlikus išsamų dioksino incidento tyrimą, į kurio posėdžius buvo įtrauktos ministerijos, valstybinės agentūros bei kiaulienos pramonės atstovai. Taip pat džiaugiuosi, kad Žemės ūkio ministerija vykdo tolesnį tyrimą, kuriam vadovauja Europoje labai gerai žinoma asmenybė – profesorius Patrick Wall.

Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf, Vets/ALE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, Airijos atveju bent jau buvo apie problemą sužinota, vykdant inspekcijas. Prieš dešimtmetį Belgijoje tokie atvejai į dienos šviesą lindo vienas po kito. Abiem atvejais kalbama apie įvykusias nelaimes, bet jos lieka neįrodytos. Praėjus dešimčiai metų, Belgijos byla jau uždaryta. Vienam asmeniui skirta lygtinė vienu su puse metų bausmė. Tačiau lieka neaišku, kaip ta cheminė medžiaga pakliuvo į gaminius. Todėl turime laikytis prielaidos, kad toksinės medžiagos buvo įmaišytos tyčia, o pašaras naudotas norint sumažinti atliekų šalinimo išlaidas. Taigi alyva buvo atskiesta ir įmaišyta į pašarą. Abiem atvejais kalbama apie transformatorinę alyvą.

Kol šių nelaimių eiga neatkurta ir kol neįrodyta, kad įvykių priežastis buvo alyvos deginimas, tenka laikytis prielaidos – taip pat ir Airijos atveju, – kad būta nusikalstamos veikos, t. y. kad šios toksinės medžiagos (PCB) buvo įmaišytos. Tai reiškia, kad turėtume dažniau tikrinti, jog sumažėtų su pašarais susijusių nusikalstamų veiksmų, kurių imamasi manant, kad tai – paprastas būdas sumažinti sąnaudas.

Dėl to, atviroji deklaracija, kurią priimsime rytoj, yra dar viena galimybė ne teikti daugiau dėmesio nusikalstamiems veiksams, bet dažniau tikrinti. Be to, rizika turi būti skaičiuojama atsižvelgiant ne tik į tai, kokios gamyklos yra susijusios, bet ir į tai, kas tokie minimas įmonės valdo ir iš kokių neaiškių šaltinių gaunama alyva. Puikiai žinome, su kokiais žmonėmis turime reikalą, tad tikrindamos atitinkamos institucijos turi žinoti, kad šie žmonės reiškia didesnę riziką ir todėl jiems taikomos inspekcijos turėtų būti griežtesnės.

Bairbre de Brún, GUE/NGL frakcijos vardu. – (GA) Didelių kiekių dioksinų atradimas Airijos fabrikuose sukėlė rimtų ekonominių sunkumų ūkininkams Šiaurėje ir Pietuose. Esant sudėtingam ekonominiam klimatui, tokios naujienos tikrai nedžiugina. Kadangi veikti imtasi nedelsiant, reikia gali būti tikra, kad airiška kiauliena saugi. Kita vertus, iš nukentėjusiųjų negalima reikalauti, kad su padariniais jie susitvarkytų vieni patys. Žinau,

kad kai kurie šių ekonominių klausimų labiau skirti kitiems Komisijos nariams, bet yra svarbu paminėti keletą dalykų.

2008 m. gruodžio mėn. Airijos vyriausybės paskelbtos Kiaulienos išėmimo iš apyvartos programos tikslas buvo nutraukti prekybą užteršta airiška kiauliena. Tačiau nepanašu, kad programoje būtų buvęs punktas, taikytinas keturiems tūkstančiams užterštų kiaulių, 2008 m. rugsėjo 1 d. – gruodžio 6 d išsiųstų į Vion kiaulių perdirbimo įmonę Cookstowne, Tyrone grafystėje, mano rinkimų apygardoje.

Laimė, galime patvirtinti, kad airiška kiauliena visiškai saugi. Tačiau, jei minėtajam fabrikui nepriklauso kompensacija pagal ES paramos programą, jam gali tekti sustabdyti veiklą.

ES turi užtikrinti, kad šiai perdirbimo įmonei nebūtų užkrauta atsakomybė už keturių tūkstančių užterštų kiaulių įsileidimo padarinius.

Jei kompensacija nepriklauso pagal Kiaulienos išėmimo iš apyvartos programą, kurią vykdyti nutarė Komisija drauge su Airijos vyriausybe, panašią programą Komisija turėtų pradėti su Žemės ūkio ir kaimo vystymosi departamentu asamblėjoje Belfaste.

Laikydamosi solidarumo, Europos Sąjunga turėtų patvirtinti bendrąjį nukentėjusiesiems reikalingų kompensacijų finansavimą. 2009-ieji visiems bus sunkūs metai – nepamirškime maisto sektoriuje dirbančių žmonių, kurie visai ne dėl savo kaltės, o dėl labai netikėtai susiklosčiusių aplinkybių pakliuvo į nepavydėtiną padėtį.

Neilgai trukus Belfasto asamblėjos ir Airijos vyriausybės ministrai pasiūlys bendrą gyvūnų sveikatos strategiją visai šaliai.

Turime nuspręsti dėl visai Airijai bendros prieigos, kuri aprėptų daugiau nei gyvūnų sveikatą ir numatytų vientisą reguliavimo būdą visai šaliai. Tai yra, ES reglamentai turėtų būti prižiūrimi ir įgyvendinami bendrai visoje saloje. Tai išeitų į naudą visiems Airijos ūkininkams, o ES reglamentus bus paprasčiau stebėti, kai jie nepersidengs vienas su kitu.

Kathy Sinnott, IND/DEM frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, mano kolega minėjo neaiškius kanalus, kuriais PCB pakliuvo į Airijos maisto grandinę. Manau, situacija gali pasirodyti esanti dar prastesnė, pažvelgus į PCB istoriją. Polichlorintiems bifenilams beveik šimtas metų. Jie yra dirbtinės kilmės ir jau nuo pat pradžių buvo aišku, kad jie labai pavojingi.

Ilgai jie buvo naudojami kondensatoriuose, hidrauliniame kure, grindų lake – tai tikrai ne ta medžiaga, kurią galime įsileisti į maisto grandinę. Bet praktiškai nuo pirmųjų amžiaus metų iki pat 1966 m., kai švedų mokslininkas įrodė polichlorintus bifenilus esant kenksmingus, žmonės manė priešingai ir leido juos naudoti, nors pramonėje ne vieną kartą pasitaikė nelaimingų nutikimų.

Bet net pateikus mokslinių tyrimų rezultatus, tik 8-tajame dešimtmetyje (1972 m.) PCB buvo uždrausti viešose vietose; ir net po to juos naudoti buvo leidžiama ir visiškai uždrausta tik 2000 m. Taigi mūsų aplinkoje yra daug PCB alyvų, kurios buvo taip ir paliktos, net praėjus beveik šimtmečiui nuo tada, kai pradėjome įtarti, kad jos gali būti pavojingos.

Vadinasi, nors Komisija 1996 m. priėmė direktyvą, kuria reikalaujama pašalinti PCB, jų vėl ir vėl atrandama, kaip Belgijoje ir ne per seniausiais – Airijoje.

Kaip man teko sužinoti, Airijos žmonėms atrodo nesuprantamas vienas dalykas. Atsimenu, kaip lankiausi pas vieną mėsaininką per tuos įvykius; jis tiesiog negalėjo viso to suprasti. Jo žodžiais, juk naudojama tiek daug atsekamumo priemonių. Galima tiksliai sužinoti, iš kur pas mus atsidūrė konkretus kiaušinis, kurią dieną jis buvo padėtas, labai norėdami galime atsekti tikslų ūkį ir taip toliau. Bet net kai jau žinojome, iš kur pasklido PCB, iš šio mėsaininko, kuris seka saviškės kiaulienos šaltinius, turi kodus ir visa kita, vis dar buvo reikalaujama išmesti ir sunaikinti kiaulieną.

Nesuprantu, kaip taip galėjo nutikti, nes mes labai įtikinėjome Aplinkos komitetą; jūs labai stengėtės, kad būtų atsekamumas; bet, susidarius kritinei situacijai, sukurtos sistemos liko nepanaudotos. Galbūt sistemos pasitarnavo reikiamiems ūkiams surasti, bet jomis nepasinaudota nekaltųjų reputacijai atitaisyti, o žmonėms tai baisiai daug kainavo – taip pat ir mano šaliai, nes apjuodintos buvo ne konkrečios tiekimo grandinės, o visa šalis.

Yra ir kitų neaiškumų. Gerai, kad kalbame apie PCB bei dioksinus, bet ar prireiks dar šimto metų, kol įsisąmoninsime, kad dioksinai susiję ir su atliekų deginimu? Labai stengiuosi, kad deginant atliekas atsiradę dioksinai nepakliūtų į maisto grandinę.

Jim Allister (NI). – Gerb. pirmininke, keli mano rinkimų apygardos ūkininkai ir perdirbėjas ne dėl savo kaltės patirs milijonus svarų nuostolių, nes nieko neįtardami nusipirko užterštų pašarų iš maisto gamyklos, kurioje ne tik kad nebuvo laikomasi tinkamos praktikos, bet apskritai buvo veikama visiškai neatsakingai. Nenuostabu, kad į tokią padėtį pakliuvę rinkėjai smarkiai supyko.

Turiu klausimų Komisijos narei. Jei nėra galimybės atsakyti dabar, būčiau dėkingas, jei atsakytumėte raštu.

Pirma, kaip kaltoji pašarų perdirbimo gamykla laikėsi ES nuostatų? Ar iš tiesų, kaip minėta, jiems neegzistuoja jokie įstatymai?

Antra, ar *Millstream* turėjo licenciją naudoti alyvą, apie kurią kalbame? Jei ne, ar surasti ir sutvarkyti tokius paprasčiausių reguliavimo reikalavimų nesilaikymo atvejus nėra valstybės narės atsakomybė?

Trečia, ar *Millstream* taikė RVASVT paremtą rizikos analizę ir autokontrolės planą, kaip reikalauja maisto higienos reglamentas?

Ketvirta, ar Komisiją tenkina valstybės narės šiai įmonei bei jos produkcijai skiriamų tikrinimų bei priežiūros lygis ir dažnumas, turint omenyje valstybės narės įsipareigojimą turėti oficialų rizika pagrįstą kontrolės planą? Gal Airijos vyriausybė nepakankamai griežtai vertė vykdyti pašarų įstatymą bei laikytis maisto saugos reikalavimų?

Penkta, mano apygardoje legaliai veikiančios maisto gamyklos turi laikytis griežtų kontrolės reikalavimų bei standartų, kuriuos nustato kokybės užtikrinimo programos. Kodėl *Millstream Recycling* netikrinta taip pat kruopščiai?

Šešta, ar nebuvo leista pašarų gamykloms pačioms sertifikuoti savo saugumą, o jei taip, tai kodėl toks leidimas duotas – nes tai turėtų būti leidžiama tik mažiems ūkio subjektams?

Galiausiai leiskite paklausti, kokių teisiniu pagrindu Komisija pažadėjo didelę išmoką Airijos valstybei, jei iš pradžių Komisijos atstovas teigė, kad jokio teisinio pagrindo nėra? Jei bus įrodyta, kad ši valstybė narė nesilaikė jai keliamų reikalavimų, ar pažeidimai bus tiriami?

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Labai gerai, kad šįvakar galime diskutuoti, remdamiesi Komisijos ir jūsų, gerb. Komisijos nare, pareiškimu apie naudotų alyvų naudojimą gaminant pašarus Airijoje.

Norėčiau diskusiją truputį praplėsti: reikia pastebėti, kad pastarasis incidentas paveikė daugelį valstybių narių, įskaitant Rumuniją, apie kurią ir kalbėsiu. Tiksliau sakant, poveikį pajuto mėsos pramonė, o svarbiausia – vartotojai. Didelių nuostolių per labai trumpą laiką patyrusi pramonė bei vartotojai buvo užklupti kaip tik tada kai, bent jau Rumunijoje, laikantis Kalėdų tradicijų, suvartojama ypač daug kiaulienos.

Veterinarinių tarnybų perspėjimas, naudojantis Europos skubaus perspėjimo sistema, – vienintelė puikiai suveikusi priemonė. Bet likusi, ne per šią sistemąėjusi informacija pradingo. Kiek būta užterstos mėsos, kur ji platinta, kur yra visi maisto gaminiai – į šiuos klausimus buvo duoti nepilni atsakymai, o kai kuriais atvejais išvis neatsakyta. Kokie viso to padariniai? Vartotojų panika, dideli gamintojų nuostoliai ir atsakingų institucijų nesugebėjimas sėkmingai susitvarkyti su tokiu incidentu.

Mano nuomone, esama bent dviejų problemų. Pirmoji – tarša dioksinu, panaudojus naudotas alyvas – net ir maži kiekiai dioksino dėl jo toksiškumo labai pavojingi žmogaus organizmui. Ką galime padaryti, kad daugiau neįvyktų tokių incidentų?

Antroji problema – kaip pagerinti valstybių narių atsakingų institucijų galimybes reaguoti ir veikti tokiose pavojingose situacijose?

Baigdama norėčiau pasakyti, kad tikiuosi, jog diskutuodami rasime atsakymus bent jau į šiuos du klausimus.

Petya Stavreva (PPE-DE). – (BG) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, ponios ir ponai, polichlorintų bifenilų turinčių naudotų alyvų naudojimas maisto atliekų perdirbimo įmonėje vėl atkreipė mūsų dėmesį į būtinybę užtikrinti maisto saugą Europos Sąjungoje.

Visų pirma reikia pabrėžti, kad problema atsirado ne dėl gyvulių ligos, o dėl to, kad nustatytų Europos Sąjungos pašarų higienos bei saugos užtikrinimo procedūrų vykdymas buvo netinkamai stebimas. Nors

kontrolinės priemonės egzistuoja, dideli kiekiai dioksino buvo atrasti jau pakliuvę į kiaulieną. Logiška klausti: kodėl jie neaptikti anksčiau?

Daug Europos piliečių dabar norėtų žinoti, ar Europos Sąjunga turi taip reikalingus įstatymus, kuriais iš valstybių narių būtų reikalaujama tinkamai stebėti gyvulių pašarų saugą. Būtina skubiai atsakyti į šį klausimą ir atsižvelgti į tai, kad net jei saugos normų nesilaiko viena vienintelė maisto perdirbimo įmonė, padariniai gali būti tragiški, o nuostoliai siekti šimtus milijonų eurų.

Norėčiau paraginti Europos Komisiją imtis reikalingų priemonių, kad būtų sustiprinta stebėseną, nes tinkama stebėseną – svarbi Europos Sąjungos vartotojų saugos užtikrinimo politikos dalis. Airiška kiauliena su dideliais dioksino kiekiais pasiekė Bulgariją ir daug kitų Europos šalių. Tačiau negalima leisti tokiems incidentams pasikartoti ateityje, nes už juos sumokama didžiulė finansinė ir socialinė kaina.

Galiausiai norėčiau pritarti M. McGuinness iniciatyvai paskatinti Komisiją atidžiai išnagrinėti šią problemą.

Elisabeth Jeggle (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, šį vakar kalbame apie naudotų PCB alyvų naudojimą maisto perdirbimo įmonėje Airijoje. Rytoj diskutuosime apie gyvulių pašarų pateikimą rinkai ir naudojimą. Rytoj galėsime pasakyti, kad šiame sektoriuje kartu jau įgyvendiname daug svarbių naudingų priemonių. Vis dėlto šioje srityje problemų dar yra. Štai kodėl M. McGuinness užduoti penki klausimai turi būti rimtai apsvarstyti ir į juos turi būti rimtai atsakyta.

Gerb. Komisijos nare, jūs pati kalbėjote apie užlopytinas mūsų įstatymų įgyvendinimo spragas keliose valstybėse narėse. Tikra tiesa, kad pašarų sektorius pastaruosius kelerius metus veikė patikimai, tačiau kai kurios įmonės arba nežino, kad egzistuoja tam tikra rizika, arba prieš ją užsimerkia. Be to, atrodo, kad tikrinimą tinkamu rizikos pagrindu daugeliui valstybių narių dar yra kur tobulinti.

Visi mes – Parlamentas, mažėjančios ūkininkų gretos ir vartotojai – tikimės, kad ES įstatymai bus taikomi tinkamai ir kad tam bus pasitelktos inspekcijos. Manau, kad tuo tikslu reikia išnagrinėti bendrąjį maisto įstatymą, maisto ir pašarų higienos situaciją bei licencijų išdavimo maisto perdirbimo įmonėms tvarką.

Taip, panaudoti perteklinę maisto produkciją yra pageidautina. Bent jau aš asmeniškai norėčiau, kad taip būtų daroma ir kad tokia perteklinė produkcija nebūtų naikinama. Tačiau būtina užtikrinti atsekamumą. Reikia saugiai ir efektyviai užkirsti kelią nepageidaujamoms cheminėms medžiagoms ir produktams. Kai išduodamos licencijos pašarinėms įmonėms, reikia užtikrinti jų darbuotojų profesinę kompetenciją maisto ir pašarų saugos srityje.

Pašarai – maisto saugos pagrindas, todėl ūkininkai turi išmanyti procedūras, kad vartotojai galėtų būti tikri dėl juos pasiekiančio maisto saugumo.

James Nicholson (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, visų pirma norėčiau pasidžiaugti proga padiskutuoti šia tema. Ūkininkai buvo priversti suprasti, kaip smarkiai juos gali pažeisti kitų žmonių veiksmai.

Incidentas įvyko Airijos Respublikoje, bet ironiška, kad problemą, manoma, sukėlusios naudotos alyvos buvo atvežtos iš Šiaurės Airijos. O apie pačią problemą sužinojome dėl sudėtinių pašarų iš Airijos Respublikos.

Man rūpi su tuo susijusi problema: Airijos Respublikos ūkininkai, nesvarbu, tiekiantys kiaulieną ar jautieną, iš Europos gavo kompensacijų, pagalbą, paramą. Šiaurės Airijos ūkininkai buvo palikti bėdoje ir dabar turi laikytis be pagalbos ir be paramos. Šiaurės Airijos ūkininkai sužlugdyti, daugeliui jų gresia prarasti ūkius ir verslą ne dėl savo pačių kaltės. Jie nepadarė nieko blogo, niekaip nenusižengė, tad šiandien turiu Parlamentui bei Komisijos narei tiesiai pasakyti: mano galva, Šiaurės Airijos ūkininkus smarkiai nuvylė ne tik mūsų Žemės ūkio departamentas (Šiaurės Airijoje žinomas kaip DARD), bet labiausiai nuvylė ministras, parodęs esąs nekompetentingas, silpnas ir nemokantis išspręsti problemos.

Airijos Respublikos žemės ūkio ministras aiškiai parodė, kad pirmiausia rūpinasi tuo, kas jam priklauso. Tai puikiai suprantu. Norėčiau paklausti Komisijos narės: ar iš policijos tyrimo, kuris turėtų būti atliktas teritorijose abipus sienos, gausite kokios nors informacijos? Ar būsite pasiruošę veikti, remdamiesi gauta informacija, ir ar galėsite užtikrinti, kad Šiaurės Airijos gamintojai gautų tokią pačią paramą kaip ūkininkai Airijos Respublikoje ir kad finansine prasme nebūtų pažeistos jokios jų teisės? O svarbiausia – tai jau paskutinis klausimas, – ar užtikrinsite, kad daugiau tokių problemų neiškiltų? Tokių nesėkmių padariniai – vartotojų pasitikėjimo praradimas ir, svarbiausia, gamintojų sužlugdymas.

Avril Doyle (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, kaip minėjo Komisijos narė, vienas iš būdų žmogui susidurti su PCB yra per maisto grandinę. Tačiau žymiai daugiau žmonių susiduria su PCB per dar labiau paplitusius

šaltinius: atvirą deginimą ir cigarečių dūmus. Supraskime, kas yra kas, nekelkime isterijos, nesikarščiuokime ir atidžiai viską apsvastykime.

Minimalūs reikalavimai pašarų higienai tikrai labai svarbūs ir jų būtina nuosekliai laikytis, bet taip pat privalu užtikrinti visų mėsos produktų – ne tik jautienos, bet ir paukštienos, kiaulienos bei avienos – identifikavimą ir atsekamumą. Pateikiau atitinkamas pataisas dabar galiojantiems įstatymams, jas greitai svarstysime Parlamente.

Kiaulių pašaras, apie kurį kalbame, buvo užterštas duonos trupiniais, nes *Millstream Recycling* per neapsižiūrėjimą jiems džiovinti panaudojo kurą, nieko neįtariant nupirtą iš įmonės, su kuria turėjo reikalų jau seniai ir kuri anksčiau jokių problemų nekėlė. Dabar vykdomas policijos tyrimas, ir ši įmonė glaudžiai bendradarbiauja.

Norėčiau paprieštarauti J. Allisterio teiginiui, kad įmonėje buvo veikiama visiškai neatsakingai. Gali būti įrodyta visai priešingai, todėl būkime atsargūs taip kalbėdami.

Didžiausia problema buvo ta, kad reikėjo iš rinkos pašalinti ir sunaikinti 100 proc. kiaulienos gaminių, nors tai ir buvo trumpalaikė priemonė. Daugelio Airijos ūkininkų pragyvenimo šaltiniai ir airiškų maisto produktų reputacija užsienyje nukentėjo dėl to, kad ėmėmės tokių perdėtai drastiškų priemonių, nors tik 6–7 proc. mūsų kiaulių ūkių buvo užteršta, nes Airijos identifikavimo ir atsekamumo sistema nesuveikė skerdyklų lygmeniu. Airijoje visos kiaulės turi būti žymimos ausų įsagais arba tatuiruotėmis, bet dėl kažkokių priežasčių skerdyklose nesugebėjome atskirti tų kiaulių, kurios buvo šeriamos užterštais pašarais, nuo daugumos kitų, ėdusių neužterštą pašarą.

Būtina tai išsiaiškinti. Komisija turėtų išnagrinėti identifikacijos ir atsekamumo vaidmenį, be to, apskritai turėtų palaikyti policijos tyrimo, kuris, manau, pateiks staigmenų.

Susijusios įmonės labai apgailestauja – ir tai pareiškė viešai, – kad buvo padaryta žala maisto grandinės bei Airijos reputacijai ir kad ekonominių nuostolių patyrė daug ūkininkų, kurie iki šio incidento pirkė aukštos kokybės pašarinius gaminius. Įmonės atnaujinio veiklą ir vėl gamina, turiu pastebėti, puikius pašarus ūkininkų reikmėms.

Šis įvykis labai nemalonus. Niekas nenorėjo, kad susiklostytų tokia situacija.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, stengiausi neskelbti nuosprendžių šioje Airijos byloje, nes ne to susirinkome, bet norėčiau Komisijos narei užduoti tris klausimus: koks kiekis PCB vis dar cirkuliuoja; ar galite užtikrinti, kad šios medžiagos neužters maisto grandinės per artimiausius 23 mėnesius, kol bus šalinamos; ir ar galėtų Komisija, atsižvelgdama į Parlamento narių pageidavimą, pateikti ataskaitą, kaip sekasi įgyvendinti Pašarų higienos reglamentą.

Taip pat norėčiau pasakyti Jimui Allisteriui, kad problema išties yra tarpvalstybinė. Tarša, kaip manome, atėjo – tą teisingai minėjo Jim Nicholson – iš už sienos. Todėl nesutinku su Proinsiasu de Rossa. Tai tikrai Europos problema, nes ji tarpvalstybinio pobūdžio. Tai, kas nutiko Airijoje, gali pasikartoti bet kurioje valstybėje narėje, nes, kiek man žinoma, vis dar cirkuliuoja tūkstančiai tonų PCB. Galbūt Komisijos narė galėtų tai plačiau pakomentuoti.

Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, ar Komisija ištyrė arba atkūrė įvykius, dėl kurių nutiko nelaimė? Man skamba juokingai, kad deginant naudotas alyvas išsiskyrę ir per keletą duonos trupinių persismelkę dūmai galėjo sukelti tokio masto taršą dioksinu – kalbama apie dioksino lygio kiaulienoje pakilimą 200 kartų, ne pašare, bet pačioje kiaulienoje. Manysiu, kad priežastis buvo tyčinis įmaišymas, kol (ar nebent) bus įrodyta priešingai.

Kiekviena eismo nelaimė atkurama ir ištiriama, siekiant suprasti, kaip ji įvyko. Šią nelaimę – jei tai buvo nelaimė – taip pat būtina atkurti ir ištirti, ar tokio tipo degimas bei dūmai, persismelkę per mėsą, tikrai gali būti tokio didelio kiekio dioksino susidarymo mėsosje priežastis. Kaip praktikas, drįščiau teigti, kad visi šie teiginiai – nesąmonė. Čia turime tyčinio įmaišymo atvejį, ir mes tampame saugyklomis nuodui, kuris savaime neskyla ir todėl perduodamas iš kartos į kartą.

Jan Mulder (ALDE). – (NL) Diskusijos labai įdomios. Bijau, kad analogiškų atvejų pasitaikys ir ateityje. Niekada negalime atmesti kriminalinių veiksmų ar sistemos spragų išnaudojimo tikimybės.

Šįvakar neaptarėme vieno dalyko: privačių priežiūros sistemų. Gal Komisijai reikėtų labiau paraginti pramonę tikrinti savarankiškai ir išvystyti privačias kokybės nustatymo sistemas? Tada Komisija galėtų sakyti: „Mes

pasirūpinsime galutiniais patikrinimais, bet iš pradžių jūs patys turėtumėte būti atsakingi už savo kolegų tikrinimą ir kelio tokioms nelaimėms užkirtimą. Jei sukursite gerai veikiančią sistemą, mes ją pripažinsime ir paskatinsime." Man regis, kad vėliau tokie įvykiai nepasikartotų, reikia paraginti „iš apačios”.

Jim Allister (NI). – Gerb. pirmininke, kad alyvos šaltinis buvo Šiaurės Airijoje, nesiginčijama. Tai nėra esminis dalykas.

Čia svarbus tai, kad *Millstream* nusprendė nupirkti tos alyvos, žinodami, jog ją naudos džiovintuvuose pašarams gaminti, džiovinti duonos trupiniams – pamirškime alyvos kilmės vietos klausimą ir susimąstykime, kodėl jie tokią alyvą apskritai pirkė.

Kodėl alyvos nepatikrino valstybės inspektoriai ir pati įmonė? Naudoti alyvą esant tokioms aplinkybėms, kaip suprantu, yra nelegalu, tai – maisto ir higienos reglamentų pažeidimas. Todėl kilmės vieta nėra esminis dalykas – esmė, kodėl alyva atsidūrė ten, kur atsidūrė, ir kodėl ji buvo panaudota tokiems tikslams.

Avril Doyle (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, niekuo nepagrįstas F. W. Graefe zu Baringdorfo teiginys, kad taršalai į pašarus buvo įmaišyti tyčia, yra smerktinas ir nederamas profesionaliam politikui. Leiskime teismo tyrimui vykti, kaip numatyta.

Įmonė *Millstream Recycling* glaudžiai bendradarbiauja. Jie turi visą dokumentų seką, įrodančią, kad alyvas pirkė iš licencijuotos jais prekiaujančios įmonės Dubline. Pirkinį jie laikė perdirbtu dyzeliniu krosnių kuru, kuris yra tinkamas naudoti tokiaame džiovinimo procese. Pardavėjas buvo licencijuota įmonė, o pirkėjai manė, kad gauna perdirbtą dyzelinį krosnių kurą. Tačiau jie sutinka, kad į rankas gavo transformatorinę alyvą, dėl kurios ir susidarė dioksinai.

Atliekami teismo ir policijos tyrimai. Leiskime jiems vykti, kaip numatyta, ir nesisivaidykime nepagrįstais kaltinimais, nes problema labai rimta, o isterija ir perdėtos reakcijos jos išspręsti nepadės.

James Nicholson (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, visi sutinka ir niekas neneigia, kad alyvos šaltinis tikrai buvo Šiaurės Airijoje. To paneigti negalime. Tačiau mums besiginčijant, Šiaurės Airijoje ir Airijos Respublikoje aštuoni ūkininkai ruošiasi pasitraukti iš verslo. Pripažįstu, kad jie taip pat nukentėjo. Tai – ne politika. Kenčia paprasti žmonės, mūsų ūkininkai kenčia finansiškai.

Turime susitaikyti – ir jūs, gerb. Komisijos nare, turite susitaikyti, – su tiesa, kad tonų tonos kiaulienos buvo neatsekamos. Niekas nežinojo, iš kur ta kiauliena, iš kokių kiaulių ar iš kokios vietovės. Gerb. Komisijos nare, jau laikas – seniai laikas – įvesti aiškų, suprantamą kilmės vietos žymėjimą. Jei būtų veikęs toks žymėjimas, būtume žinoję, kokia mūsų padėtis ir kur yra kiauliena.

Nenoriu iš to daryti politikos, nes man tai nėra politika. Su savo ūkininkais bendrauju kasdien, kai kurie jų, ko gero, praras ūkius. Tad visa tai labai rimta. Jei reikia palaukti galutinių teismo tyrimo išvadų, aš jų lauksiu – bet noriu, kad mano ūkininkai būtų apsaugoti, nenoriu, kad juos išduotų. Noriu, kad jie iš jūsų gautų tinkamą apsaugą – kad turėtų tokias pačias galimybes bei apsaugą kaip ir ūkininkai Airijos Respublikoje.

Androulla Vassiliou, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, diskusija buvo karšta, iškelta daug klausimų. Taip pat išsakyta daug priedaidų, ir aš sutinku su A. Doyle, kad turime kantriai palaukti, kol bus baigtas tyrimas. Tada galėsime daryti išvadas ir sprendimus ateičiai. Norėčiau pastebėti (tame nedalyvavau, bet girdėjau), kad kai panašūs incidentai įvyko Vokietijoje ir Belgijoje, informacija apie juos buvo išplatinta visose valstybėse narėse. Tad būtų buvę galima tikėtis, kad po tokių įvykių apdairi valstybė narė sugriežtintų kontrolę. Tačiau net kai kontrolės priemonės itin griežtos, tokių incidentų gali pasitaikyti dėl sukčiavimo, neapdairumo ar kitų priežasčių. Esame atsakingi už įstatymus – mano nuomone, dabar jie patenkinami – ir prižiūrėti, kaip įstatymus vykdo valstybės narės. Mūsų, kaip Komisijos, pareiga – turėti kontrolės priemonių ir prižiūrėti, kad valstybės narės vykdytų savo pareigas.

Maisto ir veterinarijos tarnybos (MVT) savarankiškai tikrina, MVT ataskaitos prieinamos viešai, ir iš šių kiekvienai šaliai atskirai ruošiamų ataskaitų galima susidaryti vaizdą, kiek laikomasi mūsų įstatymų.

Keli kalbėtojai paminėjo atsekamumo problemą. Atsekamumas iš tiesų yra vienas kertinių akmenų bendrajame maisto įstatyme, už jį atsakingi maisto tvarkymo subjektai, kurie turi nurodyti, iš ko pirkė ir kam parduoda. Vis dėlto nuo to, kokia detali ir tiksli bus maisto tvarkymo subjekto pasirinkta atsekamumo sistema, priklauso finansiniai nuostoliai, kuriuos šie subjektai patirtų, prireikus gaminius išimti iš apyvartos. Šiuo konkrečiu atveju, Airijos atsekamumo taisyklės reikalavo nurodyti tik pagaminimo datą, bet ne ūkį, kuriame pagaminta mėsa. Todėl buvo būtina išimti iš apyvartos visą per tuos du mėnesius pagamintą mėsą. Jei būtų veikusios griežtesnės atsekamumo taisyklės (kurios, žinoma, ir brangiau kainuotų), iš apyvartos būtų užtekę išimti tik

mėsą, kurią galima identifikuoti kaip pagamintą tame konkrečiame ūkyje. Tad tenka rinktis: mokėti daugiau ir turėti geresnes atsekamumo taisykles ar mokėti mažiau ir vėliau privalėti padengti nuostolius.

Buvo minėta, kad Komisija suteikė paramą – nors už kompensacijų mokėjimą atsakinga ne aš, o Komisijos narys Fischer Boel; turiu pasakyti, kad šiuo atveju ir Airijos Respublikoje, ir Šiaurės Airijoje buvo sumokėta remiantis tuo pačiu pagrindu. Turiu čia šiek tiek statistikos. Šiaurės Airijoje Komisija pradėjo pagalbos privačiam saugojimui programą, pagal kurią galima ilgiausiai šešis mėnesius saugoti iki 15 tūkst. tonų. Tam skirtas 6,9 mln. EUR biudžetas. Analogiška privataus saugojimo programa taip pat pritaikyta Airijos Respublikoje. Pagal pastarąją programą galima laikyti iki 30 tūkst. tonų, ilgiausiai šešis mėnesius, o didžiausias tam skirtas biudžetas – 13,9 mln. EUR. Airijos Respublikoje taip pat veikė atliekų šalinimo programa, finansuota kartu su Bendrija ir kainavusi 20,6 mln. EUR. Tiesiogiai ūkininkams nei Airijos Respublikoje, nei Šiaurės Airijoje Komisija nemokėjo nieko, nes tokia kompensacija neturi teisinio pagrindo.

Galėčiau apibendrinti, kad mūsų įstatymai geri, bet ateityje reikia būti budriems nuolat. Turime užtikrinti, kad įstatymai būtų tinkami valstybėms narėms ir kad valstybės narės su mumis bendradarbiautų. Savo ruožtu, Komisija turi išlaikyti kontrolę ir stebėti, kad valstybės narės laikytųsi mūsų reglamentų.

Be to, kai turėsime tyrimų rezultatus, galėsime mąstyti apie ateitį. Jei matysime, kad reglamentus galima tobulinti, nedvejodami taip ir padarysime.

Pirmininkė. – Diskusija baigta.

17. Kito posėdžio darbotvarkė (žr. protokolą)

18. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigtas 22.45 val.)